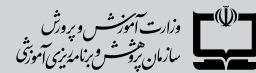

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

سال تحصیلی
۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام کتاب : راهنمای عملی ارزشیابی

پدیدآورنده : سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف : دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

مدیریت آماده‌سازی هنری : اداره‌ی گل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

نشانی سازمان : تهران: خیابان ایرانشهر شمالی-

ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ اول ۱۴۰۳

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی chap.sch.ir یا oerp.ir مراجعه نمایید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

مقدمه

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

علم‌ساز

پایه دوازدهم / ادبیات و علوم انسانی

دوره دوم متوسطه / شاخه نظری

ریاضی و آمار (۳)

عربی، زبان قرآن (۳)

دین و زندگی (۳)

علوم و فنون ادبی (۳)

فارسی (۳)

انگلیسی (۳)

فلسفه (۲)

جامعه شناسی (۳)

تاریخ (۳) (ایران و جهان معاصر)

جغرافیا (۳) (کاربردی)

سلامت و بهداشت

پایه دوازدهم / علوم و معارف اسلامی

دوره دوم متوسطه / شاخه نظری

ریاضی و آمار (۳)

عربی، زبان قرآن (۳)

علوم و فنون ادبی (۳)

فارسی (۳)

تاریخ (۳) (ایران در دوره اسلامی)

انگلیسی (۳)

اصول و عقاید (۳)

فلسفه (۲)

سلامت و بهداشت

علوم و معارف قرآنی (۳)

پایه دوازدهم / ریاضی فیزیک

دوره دوم متوسطه / شاخه نظری

۱۲

ریاضیات گسسته

عربی، زبان قرآن (۳)

دین و زندگی (۲)

فارسی (۳)

حسابان (۳)

هندسه (۳)

شیمی (۳)

فیزیک (۳)

سلامت و بهداشت

انگلیسی (۳)

هویت اجتماعی

پایه دوازدهم / علوم تجربی

دوره دوم متوسطه / شاخه نظری

۱۳

ریاضی (۳)

شیمی (۳)

عربی، زبان قرآن (۳)

دین و زندگی (۲)

فارسی (۳)

سلامت و بهداشت

فیزیک (۳)

انگلیسی (۳)

هویت اجتماعی

زیست شناسی (۳)

مقدمه

دانش‌آموزان عزیز

با سلام و آرزوی سلامتی و بهروزی شما

همان‌گونه که اطلاع دارید، در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ در همه پایه‌های تحصیلی دوره دوم متوسطه نظری، آزمون نهایی برگزار می‌شود. از این رو برای آشنایی بیشتر شما با ویژگی‌های آزمون نهایی، فرایند طراحی، تصحیح و اجرای آن، «راهنمای عمل ارزشیابی» تدوین شده است. این راهنما با مشارکت جمعی از کارشناسان و صاحب‌نظران وزارت آموزش و پرورش تهیه شده است تا با ارائه رهنمودهای لازم، به آمادگی شما برای شرکت در این آزمون‌ها بیفزاید. توصیه می‌شود آن را به همراه اولیای خود به دقت مطالعه و در صورت نیاز به راهنمایی بیشتر در این زمینه به دبیران و مدیران محترم مدارس خود مراجعه نمایید.

برای یکایک شما عزیزان موفقیت و شادکامی آرزو داریم.

آزمون نهایی چه ویژگی‌هایی دارد و چرا برگزار می‌شود؟

«آزمون نهایی» آزمونی کتبی است که وزارت آموزش و پرورش به شکل سراسری و استاندارد در سطح ملی برگزار می‌کند. این آزمون برای تعیین میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان طراحی و اجرا می‌شود. آزمون پیشرفت تحصیلی، میزان موفقیت دانش‌آموزان را در یادگیری موضوعات و محتواهای درسی بررسی و تعیین می‌کند و از این طریق، امکان ارتقای دانش‌آموزان به پایه تحصیلی یا دوره تحصیلی بالاتر را فراهم می‌سازد. از این رو، سوالات آزمون نهایی بر اساس اهداف و محتوای کتاب‌های درسی و در چارچوب آن‌ها طراحی می‌شود. سوالات آزمون‌های نهایی به گونه‌ای طراحی می‌شوند تا دانش‌آموزانی که در کلاس درس حضور فعال داشته و مطالب کتاب را به درستی فرا گرفته‌اند، می‌توانند اطمینان خاطر داشته باشند که قادر به پاسخ‌گویی کامل به این سوالات خواهند بود.

نتایج آزمون‌های نهایی علاوه بر تعیین میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، به دبیران، مدیران مدارس، مجریان، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران آموزش و پرورش نیز در تشخیص مسائل و مشکلات آموزش و پرورش و اصلاح آنها کمک خواهد کرد. یکی دیگر از کاربردهای نتایج آزمون‌های نهایی، ایجاد «سابقه تحصیلی» است که در کنار نتایج کنکور سراسری، در فرایند گزینش و پذیرش دانش‌آموزان برای ورود به مراکز آموزش عالی مورد استفاده

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

قرار می‌گیرد. منظور از سابقه تحصیلی، نمرات دروس عمومی و تخصصی در هر رشته تحصیلی در دوره دوم متوسطه است که آزمون آنها به شیوه سراسری و نهایی برگزار شده باشد.

براین اساس، رتبه‌بندی داوطلبان ورود به مراکز آموزش عالی بر اساس «نمره کل» آنان انجام می‌شود که از دو قسمت تشکیل می‌شود:

۱. نمره سابقه تحصیلی: میانگین نمرات آزمون‌های نهایی است که توسط «مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش» (وابسته به وزارت آموزش و پرورش) به صورت سراسری برگزار می‌شود.

۲. نمره آزمون اختصاصی: (کنکور یا آزمون سراسری): میانگین وزنی نمرات دروس تخصصی آزمون سراسری (کنکور) است که «سازمان سنجش آموزش کشور» (وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) مسئول برگزاری آن است.

برای اطلاع از سهم هر کدام از این نمرات در نمره کل، به مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی مراجعه فرمایید.

برای شرکت در آزمون نهایی و موفقیت در آن چگونه آماده شویم؟

برای موفقیت در آزمون نهایی، کتاب‌های درسی خود را دقیق و کامل مطالعه کنید. به این منظور همه محتوای کتاب‌درسی از جمله متن‌ها، فعالیت‌ها، تصاویر، سؤالات، آزمایش‌ها، نمودارها، تمرین‌ها و... را بیاموزید، بطوری‌که مطمئن شوید همه مفاهیم موجود در کتاب‌درسی را درک کرده‌اید و پاسخ سؤالات و مسائل طرح شده در کتاب‌درسی را به‌درستی یادگرفته‌اید.

محتوای هر کتاب‌درسی؛ اهداف شناختی، نگرشی و مهارتی معینی را دنبال می‌کند که برآیند آنها، شایستگی‌های معینی هستند که دانش‌آموزان در فرایند یاددهی یادگیری آن کتاب به دست می‌آورند. درحالی‌که بخش قابل‌توجهی از این شایستگی‌ها از طریق آزمون‌های مستمر و در طول سال تحصیلی ارزشیابی می‌شوند، آزمون‌های نهایی عمدتاً بر ارزشیابی اهداف شناختی کتاب‌های درسی تمرکز دارند. به بیان دیگر، نظام آموزشی از اهداف نگرشی و مهارتی و شایستگی‌های پایه که لازمه تربیت نسل آگاه و توانمند است، چشم‌پوشی نمی‌کند، بلکه تأکید دارد که این اهداف و شایستگی‌ها باید در آزمون‌های مستمر و با مرجعیت دبیران و اولیای مدرسه به‌طور جدی پیگیری شوند.

به‌منظور تبیین شفاف اهدافی که آزمون‌های نهایی بر اساس آنها طراحی می‌شود، جدول‌هایی با عنوان «جدول اهداف، محتوا و ارزشیابی» به تفکیک پایه‌های تحصیلی و کتاب‌های درسی تدوین شده است. این جدول‌ها به شما کمک می‌کنند تا هنگام مطالعه درس‌ها، ارتباط میان محتوای آنها با اهداف را درک کنید. کشف رابطه میان اهداف و محتوای هر درس به معنای دست‌یافتن به نقشه آن درس است. این نقشه همچون چراغ و نورافکنی مسیر صحیح یاددهی یادگیری درس را به شما نشان می‌دهد. هر درس مانند بدن انسان، جسم (متن‌ها، شکل‌ها، جدول‌ها و...) و روحی (مفهوم‌ها و معناهایی) دارد. نقشه درس به شما کمک می‌کند که این دو را در ارتباط با هم درک کنید تا مطالعه و یادگیری برای شما معنادار، شیرین و دلپذیر شود.

در این جداول، محتوا و بارم هر درس متناسب با هرکدام از این اهداف نیز تعیین شده است. در بارم‌بندی درس‌ها، ملاحظات و توضیحاتی درباره باید‌ها و نبایدهای آن درس ذکر شده است. بااطلاع از بارم و ملاحظات هر درس، می‌توانید زمان مطالعه و برنامه‌ریزی فعالیت‌های یادگیری خود را مدیریت کنید. توجه داشته باشید که دبیران محترم نیز هنگام آموزش، طراحی و تصحیح آزمون‌ها بر اساس همین اهداف و اولویت‌ها عمل می‌کنند.

فرایند طراحی و تصحیح آزمون‌های نهایی چگونه است؟

الف) سؤالات چگونه طراحی می‌شوند؟

طراحی سؤالات آزمون‌های نهایی چند روز قبل از برگزاری آزمون، در قرنطینه و امنیت کامل و با کمک گروهی از دبیران باتجربه در مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش، با همکاری معاون آموزش متوسطه و نمایندگان دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی متوسطه نظری انجام می‌شود.

ب) سوالات آزمون نهایی چگونه سؤالاتی هستند؟

انواعی از سؤالات در آزمون نهایی قابل طرح اند که برخی از آنها بدین قرارند:

- « مشابه آنها در قالب های گوناگونی مانند فعالیت، تمرین، خود را بیاز مایید و خودارزیابی در کتاب های درسی آمده اند
- « در چار چوب محتوای کتاب هستند، اما می توانند عیناً همان پرسش های موجود کتاب درسی نباشند.
- « ممکن است که بیش از یک راه حل و یک جواب داشته باشند؛ پس دانش آموزان می توانند پاسخ های متفاوتی به آنها بدهند.
- « می توانند داده محور و شاهد محور باشند. در این نوع سؤالات، دانش، داده ها و اطلاعات مورد نیاز در اختیار دانش آموز قرار داده می شود تا با بررسی آنها به سؤالات پاسخ دهد.
- « دانش آموزان را به تأمل و تفکر بیشتر ترغیب و به آنها کمک می کنند تا یادگیری خود را به موقعیت جدید تعمیم دهند.
- « به دانش آموزان کمک می کنند تا درک قویتری از یک موضوع داشته باشند و با موضوعات دیگر یا دنیای واقعی ارتباط برقرار کنند.
- « دانش آموزان را تشویق می کنند تا با استفاده از دانش و مهارت های خود، موضوع را در سطح عمیق تری بررسی کنند.
- « نمی توان با بله و خیر یا یک پاسخ ساده و چند کلمه ای به آنها پاسخ داد، بلکه از دانش آموزان می خواهند تا نظرات و دلایل خود را ارائه کنند.
- « تنها دانسته های دانش آموزان را اندازه نمی گیرند، بلکه مطالب جدیدی به آنها یاد می دهند تا بتوانند نقاط قوت و ضعف خود را بشناسند، یادگیری خود را نظارت و هدایت کنند و از این طریق احساس رشد و عاملیت را در آنها تقویت می کنند.
- « در قالب های متفاوتی مانند کوتاه پاسخ، درست / نادرست، کشف ارتباط و تشریحی ارائه می شوند .

ج) برگه های آزمون نهایی چگونه تصحیح می شوند؟

پس از برگزاری آزمون و پیش از ارسال پاسخ برگ ها به مصححان، راهنمای تصحیح سؤالات که توسط طراحان سؤال آماده شده، در اختیار ناظران دفتر تألیف کتاب های درسی و دبیرخانه راهبری آن درس قرار می گیرد تا از نظر میزان دقت و جامعیت پاسخ ها، بررسی شوند. راهنمای تصحیح باید به گونه ای باشد که هر گونه جواب صحیحی را، حتی اگر در کتاب درسی نباشد، در برگرد تا دانش آموزانی که با خلاقیت و ادبیات خاص خود به سؤالات پاسخ صحیح می دهند، نمره کامل بگیرند.

کار تصحیح پاسخ برگ های آزمون نهایی به صورت الکترونیکی و بلافاصله پس از تأیید راهنمای تصحیح، توسط مصححین آغاز می شود. در این روش، بر اساس شیوه نامه مربوط، پاسخ برگ شرکت کنندگان، اسکن و در سامانه بارگذاری می شود. سپس سربرگ پاسخ برگ ها که حاوی مشخصات شرکت کنندگان است، توسط سامانه جدا و پاسخ برگ ها برای مصححان مستقر در یکی از استان های کشور (به جز استان محل تحصیل شرکت کننده) ارسال و دو بار توسط دو مصحح مستقل نمره گذاری (تصحیح) می شود. در صورتی که اختلاف نمرات این دو مصحح، یک نمره یا کم تر باشد، میانگین نمرات آنها توسط سامانه محاسبه و به عنوان نمره نهایی ثبت و اگر اختلاف نمره دو مصحح بیش از یک نمره باشد، پاسخ نامه به مصحح سوم ارجاع داده می شود.

تمامی این فرآیند دقیق و زمان بر برای آن است که حقی از هیچ دانش آموزی تضییع نشود و نمره کسب شده، نمره واقعی دانش آموز باشد.

آزمون نهایی چگونه برگزار می‌شود؟ مقررات آزمون‌های نهایی کدامند؟

مکان و زمان آزمون

آزمون نهایی در حوزه آزمون برگزار خواهد شد و احتمالاً هر حوزه آزمون، مختص یک رشته تحصیلی است. از این رو امکان دارد دانش‌آموزی در دبیرستان خودش آزمون نهایی بدهد (در این صورت عوامل اجرایی خارج از کادر آموزشی مدرسه انتخاب می‌شوند). یا به مدرسه دیگری در همان ناحیه برود. آزمون مطابق با برنامه اعلام شده برگزار می‌شود. در هر حوزه آزمون نیم ساعت قبل از شروع آزمون بسته خواهد شد و شرکت‌کنندگان باید پیش از آن در مدرسه حضور داشته باشند.

کارت ورود به جلسه آزمون

قبل از شروع آزمون، برای دانش‌آموزان کارت ورود به جلسه صادر می‌شود. شرکت‌کنندگان باید در زمان مقرر با مراجعه به سامانه «my.medu.ir» این کارت را دریافت کنند. دانش‌آموزان در جلسه آزمون باید این کارت را با خود به همراه داشته باشند. تاریخ و ساعت آزمون و آدرس حوزه روی این کارت درج شده است. همچنین لازم است دانش‌آموزان در هنگام ورود به جلسه، مدرک شناسایی عکسدار به همراه داشته باشند و در صورتیکه دانش‌آموزی به دلیل شرایط سنی، مدرک شناسایی عکس دار نداشته باشد، کارت ورود به جلسه آزمون وی توسط مدیر مدرسه محل تحصیل تأیید شود.

برگزاری آزمون

پس از اتمام طراحی سؤالات، فایل سؤالات به صورت رمزنگاری شده برای رؤسای حوزه‌های برگزاری آزمون نهایی سراسر کشور ارسال می‌شود. کد و رمز سؤالات، دقیقاً قبل از آغاز آزمون به رؤسای حوزه‌های اجرا، ارسال می‌شود و تا زمان تکثیر سؤالات نیز برای جلوگیری از افشای سؤالات، اتافی با عنوان قرنطینه تکثیر با حضور یکی از همکاران از نیم ساعت قبل از شروع فرآیند آزمون در نظر گرفته شده و در این مدت همکار مذکور به هیچ وسیله ارتباطی دسترسی نخواهد داشت. فایل سؤالی که رئیس حوزه دریافت و بارگیری کرده است، در سیستمی که آفلاین بوده و به اینترنت وصل نیست در اختیار همکار مستقر در قرنطینه قرار می‌گیرد. سپس همکار مذکور پاکت پلمب شده‌ی رمز بازگشایی سؤال را از رئیس حوزه دریافت و پس از کنترل، به تعداد شرکت‌کنندگان تکثیر و داخل پاکت قرار داده و پس از پلمب، برای انتقال به سالن برگزاری آزمون به منشی تحویل می‌دهد. در نهایت در انظار عمومی و با تأیید دانش‌آموزان، پاکت‌های پلمب شده سؤالات، بازگشایی و برگه‌ها توزیع می‌شوند. لذا تا لحظه‌ای که پاکت سؤالات باز نشود، به جز فرد یا افرادی که در قرنطینه هستند، هیچ‌کسی از سؤالات باخبر نیست.

غیبت در آزمون

برای غیبت غیر موجه در آزمون‌های نهایی نمره صفر منظور خواهد شد و چنانچه دانش‌آموزی در آزمون‌های نهایی غیبت موجه داشته باشد آن درس از درس‌های وی حذف خواهد شد (غیبت در آزمون نهایی خرداد ماه (موجه یا غیر موجه)، به منزله درج نمره خام صفر در محاسبه نمره کل سابقه از آن درس‌ها می‌باشد).

تحصیلی است). دانش‌آموزان دارای غیبت موجه یا غیر موجه باید با رعایت سایر شرایط مجدداً آن درس یا درس‌ها را انتخاب نمایند و به صورت نهایی امتحان دهند. لازم به ذکر است که تنها نمره خرداد ماه به عنوان سابقه تحصیلی محسوب خواهد شد.

ترمیم نمره

متقاضیان می‌توانند برای ایجاد سابقه و ترمیم نمره، دروس مورد نظر خود را صرفاً در نوبت خرداد ماه انتخاب و در آزمون مربوط شرکت نمایند. (از نوبت امتحانی خرداد ماه ۱۴۰۲ و پس از آن، سابقه تحصیلی صرفاً شامل نتایج آزمون‌های نوبت خرداد ماه می‌باشد). هر متقاضی صرفاً یک بار مجاز به ایجاد سابقه و یک بار ترمیم نمره برای هر عنوان درسی می‌باشد. برای داوطلبانی که در آزمون ترمیم نمره دروس سوابق تحصیلی شرکت می‌کنند (در یک درس دارای چند نمره می‌باشند) بیشترین نمره تراز هر درس برای محاسبه نمره کل سابقه تحصیلی لحاظ می‌شود.

تخلفات

فعالیت‌هایی نظیر: همراه داشتن جزوه، یادداشت و وسایل غیرمجاز (تلفن همراه، بی‌سیم، ساعت هوشمند، وسایل ارتباط الکترونیکی، دستگاه‌های حافظه دار، اسلحه (سرد و گرم) و...) در جلسه آزمون، علامتگذاری در برگه پاسخ‌نامه، تقلب، رد و بدل کردن یادداشت، تعویض اوراق آزمون یا پاسخ برگ‌های مربوط، امحا و پاره کردن پاسخ‌برگ‌ها توسط دانش‌آموز، بیرون بردن برگه امتحانی، اخلال در نظم جلسه، خرید یا فروش سؤالات آزمون یا پاسخ آن‌ها، تبانی با داوطلبان یا افراد خارج از حوزه، افشای سؤالات آزمون یا تلاش در جهت دستیابی و افشای آن‌ها و... تخلف محسوب می‌شود و قانون برای هر کدام، مجازاتی تعیین کرده است.^۱

تبصره «تک‌ماده»

اگر دانش‌آموزی از مجموع دروس نهایی دوره دوم متوسطه در ۴ عنوان درسی، نمره ۷ کسب کند؛ یعنی در این چهار درس حد نصاب نمره قبولی را به دست نیآورد، در صورتی که معدل کل وی کمتر از ۱۰ نباشد، می‌تواند از تبصره یا همان تک ماده استفاده کند و از دوره متوسطه دوم فارغ التحصیل شود.

توصیه‌های لازم

- ۱- یاد خداوند آرام بخش دلهاست، کمک گرفتن از او و تلاوت آیاتی چند از قرآن کریم می‌تواند آرامش را به شما هدیه دهد.
- ۲- پاسخ برگ‌ها شخصی‌سازی می‌شوند و دارای رمزین (بارکد) مخصوص شما بوده و برای تصحیح الکترونیکی اسکن می‌شوند. از مخدوش نمودن بارکد، علامتگذاری و نوشتن در سرب‌برگ‌ها، تا نمودن، مچاله نمودن، پاره یا مرطوب کردن آن اکیداً خودداری کنید.

۱. جهت اطلاع از تمامی تخلفات و مجازات‌های مربوط می‌توانید به قانون رسیدگی به تخلفات و جرائم در آزمون‌های سراسری، مصوب ۱۳۸۴/۰۷/۰۴ مجلس شورای اسلامی و بخشنامه شمول قانون مذکور به آزمون‌های نهایی به شماره ۱۴۰۰/۱۴۰۰/۲۸ تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۸ در پایگاه اطلاع رسانی مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش به آدرس Aee.medu.gov.ir مراجعه فرمایید.

۳- در آزمون سعی کنید سؤالات را با دقت بخوانید و زیر قسمت‌های مهم سؤال خط بکشید. مثلاً آیا سؤال، سرعت را بر اساس کیلومتر بر ساعت می‌خواهد یا متر بر ثانیه.

۴- در حین آزمون اگر متوجه شدید قادر به پاسخ دادن به سؤالی نیستید، بهتر است به سراغ سؤالات بعدی بروید تا زمان را از دست ندهید.

۵- اگر سؤال، وقت‌گیر بود؛ در کنار آن (در برگه سؤالات) علامت ضربدر بزنید و ابتدا سؤال‌هایی را که برایتان آسان هستند، پاسخ دهید و بعد بر روی سؤال وقت‌گیر تمرکز کنید.

۶- سعی کنید پاسخ‌نامه، تمیز و خوانا باشد تا به علت بدخطی و نامنظم بودن، تصحیح‌کننده، پاسخ شما را اشتباه تشخیص ندهد.

۷- در پاسخ به سؤالات، از روشهای موجود در کتاب درسی به طور کامل و دقیق استفاده کنید و از به کارگیری روش‌های تستی و کنکوری پرهیزید.

۸- در سؤالات محاسباتی، دور جواب آخر خط بکشید.

۹- در پایان آزمون پاسخ‌های خود را دوباره بررسی کنید و برای ترک جلسه امتحان، عجله نکنید.

۱۰- اگر در جلسه امتحان دچار آشفتگی و اضطراب شدید، از تکنیک‌های وقفه آزمون استفاده کنید و برای چند دقیقه آزمون را رها کنید و کارهای زیر را انجام دهید:
« وضعیت نشستن خود را اصلاح کنید، چند ثانیه ای کف پاهای خود را کاملاً بر روی زمین قرار دهید و سعی کنید ستون فقرات خود را در وضعیت عمودی و صاف نگه دارید.

« نفس عمیق بکشید، سپس چند ثانیه نفس خود را نگه دارید و بعد به طور کامل، آرام بیرون دهید و تا سه بار تکرار کنید.

۱۱- توجه داشته باشید که نگاه کردن به دیگر دانش‌آموزان و نحوه عملکرد آنان (همانند سریع‌تر یا کندتر نوشتن آنان) می‌تواند موجب اضطراب در حین امتحان شود. بنابراین تمام توجه خود را بر برگه امتحانی خود متمرکز کنید تا آرامش بیشتری داشته باشید.

۱۲- حتماً وقت را در نظر بگیرید و زمان آزمون را مدیریت کنید.

۱۳- در امتحانات تشریحی قبل از پاسخ دادن به سؤالات با دقت فکر کنید. به این منظور:

« ابتدا نکات مهمی را که راجع به سؤالات به ذهنتان می‌رسد، در چرک‌نویس یادداشت کنید.

« این نکات را به ترتیب شماره‌گذاری کنید، سپس پاسخ‌ها را تنظیم و پاک‌نویس کنید.

۱۴- در پاسخ دادن به سؤالات از خودکار مشکی یا آبی (ترجیحاً خودکار مشکی) استفاده کنید. شکل‌ها را با دقت رسم کنید تا تصحیح‌کننده پاسخ برگ شما بتواند به سهولت آنها را بخواند.

۱۵- آوردن هرگونه برگه به عنوان چرک‌نویس یا یادداشت در جلسه آزمون ممنوع است. حوزه امتحانی این موارد را در اختیار شما قرار خواهد داد.

۱۶- با توجه به تصحیح اوراق آزمون نهایی بر اساس راهنمای تصحیح، سعی کنید تا مطالب را مطابق با کتاب درسی یاد بگیرید و از پاسخ دهی به سؤالات بر اساس روش‌های تستی و کنکوری خودداری نمایید.

۱۷- برخی از دانش‌آموزان به دلیل نبودن دروس عمومی در کنکور سراسری، مطالعه این دروس برای امتحان نهایی را به هفته‌های پایانی و منتهی به آزمون نهایی موکول می‌کنند که این روش به دلیل عدم فرصت کافی برای مطالعه مفهومی و شرکت در آزمون‌های تشریحی اشتباه می‌باشد.

۱۸- فاصله زمانی بین هر درس در برنامه آزمون نهایی بر اساس حجم و دشواری مطالب لحاظ خواهد شد، اما تعویق مطالعه و کسب آمادگی برای آزمون نهایی به شب امتحان یا روزهای پایانی توصیه نمی‌گردد.

۱۹- در آزمون نهایی صرفاً پاسخ نهایی مد نظر نیست و هر قسمت از پاسخ یک سؤال، دارای نمره خاصی است. بنابراین به سؤالات پاسخ کامل دهید و از خلاصه نوشتن پرهیز نمایید.

۲۰- اما تا چه اندازه شما به صورت مفهومی درس می‌خوانید؟

« برای رسیدن به پاسخ این سوال، مواردی را که در حین مطالعه رعایت می‌کنید را با علامت ستاره (*) مشخص نمایید.

« هر جمله را با دقت و برای درک مفاهیم و اهداف آن می‌خوانم و کلمات کلیدی را پیدا و برجسته می‌کنم.

« برای درک بیشتر مفاهیم درسی مثال اضافه می‌زنم.

« مطالب درسی جدید را به آموخته‌های قبلی ربط می‌دهم.

« تفاوت‌ها و تشابه‌های بین موضوعات را تعیین می‌کنم.

« از یادداشت برداری و خلاصه نویسی استفاده می‌کنم.

« مطالب درسی را به زبان خودم بیان می‌کنم.

« با استفاده از شکل و نمودار مطالب مهم درسی را طبقه بندی می‌کنم.

« خودم را به جای طراح می‌گذارم و از آن مطالب سؤال طراح می‌کنم.

۲۱- حضور و غیاب به صورت الکترونیکی انجام می‌شود و در صورت تأخیر، برای دانش‌آموز غیبت ثبت خواهد شد.

۲۲- بیشترین تعداد غائبین در آزمون نهایی معمولاً مربوط به اولین آزمون است و علت آن تأخیر در رسیدن به حوزه به دلیل عدم اطلاع از آدرس دقیق آن است. لذا قبل از اولین آزمون حتماً یک بار به محل حوزه برگزاری آزمون مراجعه نمایید.

۲۳- پس از استقرار در صندلی، حتماً شماره کارت ورود به جلسه، شماره صندلی و شماره درج شده بر روی تمامی برگه‌های پاسخ برگ را با یکدیگر مطابقت دهید.

۲۴- پس از توزیع سؤالات، تعداد صفحات و تعداد سؤالات دریافتی و رشته - درس آزمون را کنترل تا برگه سؤالی را کم یا برگه سوالات رشته‌های دیگر را اشتباه‌ها دریافت نکرده باشید.

۲۵- چنانچه به هر دلیلی فضای کافی برای پاسخ‌گویی نداشتید و یا مشکلی برای پاسخ برگ ایجاد شد و نیاز به پاسخ برگ اضافی و یا تعویض پاسخ برگ داشتید؛ مراتب را سریعاً به مسئولین حوزه اطلاع دهید تا نسبت به ارائه پاسخ برگ اضافی مخصوص و شخصی سازی شده، اقدام لازم صورت پذیرد (این موضوع در صورت جلسه اجرای آزمون ثبت می‌شود). به هیچ عنوان از پشت پاسخ برگ‌ها برای پاسخ‌گویی استفاده ننمایید.

۱۱۲۲۰۱

فارسی (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌گستر
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی فارسی (۳)

پرسش‌های اساسی

- « دبیات تعلیمی چیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « قلمروهای سه گانهٔ زبانی، ادبی و فکری چگونه می‌توانند به درک بهتر متون کمک کنند؟
- « ادبیات پایداری چیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « ادبیات غنایی چیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « ادبیات عرفانی متأثر از چه مفاهیمی است؟
- « سفرنامه، زندگی‌نامه، حسب حال و خاطره‌نگاشت‌ها چه ویژگی‌هایی دارند؟
- « ادبیات انقلاب اسلامی چیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « ادبیات حماسی چیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « ادبیات داستانی چیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « ادبیات جهان چیست و مطالعهٔ آن چه فایده‌هایی دارد؟
- « تحمیدیه‌ها و مناجات‌ها چه جایگاهی در ادبیات دارند؟

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

سطوح شناختی							عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
فرایندی				دانشی					
تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
		*				*	فصل یکم: ادبیات تعلیمی	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌کند.	آشنایی با یکی از گونه‌های ادبی (ادبیات علیمی به عنوان یکی از منابع حکمت آفرین) و متون و مفاهیم مربوط به آن
		*			*			املا ی صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
		*		*				پیام‌های آموزشی، اخلاقی و اجتماعی متون معاصر و کهن را شرح می‌دهد.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون‌یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	
			*			*		شعرهای بخش «شعر خوانی» را به خاطر می‌آورد.	
		*				*	فصل دوم: ادبیات پایداری	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌دهد.	آشنایی با یکی از گونه‌های ادبی (ادبیات ایداری یا ادب مقاومت) و متون و مفاهیم مربوط به آن
		*			*			املا ی صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
		*		*				پیام‌های آموزشی، سیاسی و اجتماعی متون را شرح می‌دهد.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون‌یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*					

سطوح شناختی							عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
فرایندی				دانشی					
تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
		*				*	فصل سوم: ادبیات غنایی	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌کند.	آشنایی با یکی از گونه‌های ادبی (ادبیات غنایی عرفانی) و متون و مفاهیم مربوط به آن تقویت اندیشه عرفانی و باور مندی به حقیقت وجودی انسان‌ها و میل به جهان بینی مثبت در زندگی
		*			*			املاهای صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
		*		*				پیام‌های آموزشی، دینی و عرفانی متون معاصر و کهن را شرح می‌دهد.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	
			*			*		شعرهای بخش «شعر خوانی» را به خاطر می‌آورد.	
		*				*	فصل چهارم: ادبیات سفر و زندگی	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌دهد.	آشنایی با گونه‌های ادبی سفرنامه، زندگی‌نامه، حسب حال و خاطره نگاشت و متون مربوط به آن تقویت توجه به فلسفه والای زندگی و روی آوردن به معنویات و دوری از نگاه تجملی به زندگی
		*			*			املاهای صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
		*		*				پیام‌های آموزشی، اخلاقی و تربیتی متون معاصر و کهن را شرح می‌دهد.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	

سطوح شناختی							عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
فرایندی				دانشی					
تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
		*				*	فصل پنجم: ادبیات انقلاب اسلامی	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌کند.	آشنایی با یکی از گونه‌های ادبی (ادبیات انقلاب اسلامی) و متون و مفاهیم مربوط به آن ایجاد نگرش مثبت نسبت به ارزش‌های انقلابی و اسلامی و تقویت رفتارهای میهن دوستانه و ایجاد حساس مثبت نسبت به باورهای انقلاب و دستاوردهای آن
		*			*			املای صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
		*		*				پیام‌های آموزشی، ارزشی و اخلاقی متون معاصر را شرح می‌دهد.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون‌یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	
			*			*		شعرهای بخش «شعر خوانی» را به خاطر می‌آورد.	
		*				*	فصل ششم: ادبیات حماسی	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌دهد.	آشنایی با یکی از گونه‌های ادبی (ادبیات حماسی) و متون و مفاهیم مربوط به آن آشنایی با فرهنگ و اندیشه‌والای ایران، آیین‌های ملی و تقویت روحیهٔ پهلوانی
		*			*			املای صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
		*		*				پیام‌های آموزشی متون معاصر و کهن را شرح می‌دهد.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*				آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون‌یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	
			*			*		شعرهای بخش «شعر خوانی» را به خاطر می‌آورد.	

سطوح شناختی							عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
فرایندی				دانشی					
اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل			
*				*			فصل هفتم: ادبیات داستانی	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌کند.	آشنایی با یکی از گونه‌های ادبی (ادبیات داستانی عرفانی و ادبیات داستانی طنز) و متون و مفاهیم مربوط به آن ایجاد علاقه نسبت به فرهنگ محلی و فولکلور و آثار ادبی و زبانی منطقه‌ای
	*			*				املای صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
	*			*				پیام‌های آموزشی متون معاصر و کهن را شرح می‌دهد.	
		*		*				تمثیل و عناصر داستان را در متون کهن و معاصر شناسایی می‌کند.	
*		*		*				آموزه‌های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*		*		*				آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*		*		*				آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*				*			فصل هشتم: ادبیات جهان	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌دهد.	آشنایی با ادبیات جهان و متون مربوط به آن آشنایی با افکار مشاهیر، اندیشه‌های ملل و آثار برجسته و شخصیت‌های مشهور ادبیات جهان مطالعه تطبیقی آثار ادبی ایران و سنجش محتوای آنها با نمونه آثار جهان
	*			*				املای صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.	
		*		*				پیام‌های آموزشی، ارزشی و اخلاقی متون ادبیات جهان را شرح می‌دهد.	
*		*		*				آموزه‌های درس را در قلمرو زبانی (دستور، واژه و املا) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*		*		*				آموزه‌های درس را در قلمرو ادبی (آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات) بررسی و تحلیل می‌کند.	
*		*		*				آموزه‌های درس را در قلمرو فکری (متن کاوی، درک و دریافت مفهوم جمله‌ها و مضمون یابی) بررسی و تحلیل می‌کند.	

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی						
			دانشی			فرایندی			
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل
آشنایی با ادبیات تحمیدیه و مناجات و متون و مفاهیم مربوط به آن تقویت علاقه و برقراری ارتباط صمیمانه و عاطفی با کردگار	معنای واژگان و ترکیب‌های جدید متن را بیان می‌کنم.	ستایش نیایش	*				*		
	املای صحیح واژه‌ها در بافتار متن را شناسایی می‌کند.			*					
	پیام‌های آموزشی، ارزشی و اخلاقی متون ستایش و نیایش را شرح می‌دهد.			*					

ملاحظات:

- معنای واژه‌ها و پرسش‌های دستور در «بافت متن» پرسیده شود.
- در املای واژه‌ها «تشدید» اهمیت املایی ندارد.
- گسسته یا پیوسته نویسی واژه‌هایی که ساخت ترکیبی دارند (مانند کتاب‌خانه یا کتابخانه)، یکسان است و اهمیت املایی ندارد.
- پرسش‌های مباحث دستوری و آرایه‌های ادبی فقط از متن درس‌های کتاب طراحی شود. از روان‌خوانی‌ها، شعرخوانی‌ها و گنج حکمت‌ها پرسش دستور و آرایه طراحی نشود.
- پرسش‌های مرتبط با بخش حفظ شعر در نوبت دی ماه به شعرخوانی‌های «در مکتب حقایق» و «صبح ستاره‌باران» و د نوبت خرداد ماه و شهریور ماه به شعرخوانی «شکوه چشمان تو» و «ای میهن» اختصاص یابد.
- در حفظ شعر جای خالی به یک مصراع یا یک بیت اختصاص یابد و صرفاً یک واژه مدنظر نباشد.
- روان‌خوانی‌ها، شعرخوانی‌ها و گنج حکمت‌ها با هدف پرورش مهارت‌های خواندن، ایجاد نشاط، آشنایی با متون مختلف و مهم‌تر از همه پرورش فرهنگ مطالعه و کتاب‌خوانی در ساختار کتاب گنجانده شده‌اند؛ لذا در ارزشیابی از این متون صرفاً به معنا و املای واژگان و قلمرو فکری آنها بسنده شود.
- پرسش‌های آزمون نوبت دی ماه بر مبنای «ستایش ۵/۵» نمره، فصل اول ۵ نمره، فصل دوم ۴/۵ نمره، فصل سوم ۵ نمره و فصل چهارم ۵ نمره» طراحی شود.
- پرسش‌های آزمون نوبت دوم و شهریور ماه بر مبنای «ستایش و نیایش ۵/۵» نمره، فصل اول ۲/۵ نمره، فصل دوم ۲/۲۵ نمره، فصل سوم ۲/۵ نمره، فصل چهارم ۲/۵ نمره، فصل پنجم ۲/۵ نمره، فصل ششم ۲/۵ نمره، فصل هفتم ۲/۵ نمره و فصل هشتم ۲/۲۵ نمره» طراحی شود.
- پرسش‌های آزمون نوبت دوم و شهریور از کل کتاب به نسبت ۱۰ نمره (نوبت اول) و ۱۰ نمره (نوبت دوم) طراحی شود.
- بارم هر فصل می‌تواند حداکثر تا ۵/۵ نمره نسبت به بارم‌بندی جدول تغییر کند.
- آزمون‌های تمامی نوبت‌ها بر مبنای درصد سطوح عملکردی جدول صفحه بعد طراحی شود:

ردیف	قلمروها	موضوع‌ها	نمره	درصد سطوح عملکردی
۱	زبانی (۷ نمره)	معنی واژه	۱	یادآوردن ۱۵-۲۰ درصد فهمیدن ۳۵-۴۰ درصد کار بستن ۲۵-۳۰ درصد تحلیل ۱۵-۲۰ درصد
		املای واژه	۲	
		دستور	۴	
۲	ادبی (۵ نمره)	آرایه‌های ادبی	۳	
		تاریخ ادبیات	۱	
		حفظ شعر	۱	
۳	فکری (۸ نمره)	درک مطلب	۴	
		مفهوم و معنی نثر	۲	
		معنی و مفهوم نظم	۲	
جمع نمره			۲۰	۱۰۰

۱۱۲۲۰۳

علوم فنون ادبی (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌آرزش

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی علوم و فنون ادبی (۳)

پرسش‌های اساسی

- « چه عاملی باعث تغییر سبک از هندی به بازگشت ادبی شد؟
- « سبک بازگشت ادبی چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « چهره‌های شاخص دوره بازگشت ادبی چه کسانی هستند؟
- « سبک دوره بیداری چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « چهره‌های شاخص دوره بیداری چه کسانی هستند؟
- « چگونه می‌توان وزن یک شعر را به دست آورد؟
- « پایه‌های آوایی ناهمسان چیست؟
- « منظور از آرایه‌های مراعات نظیر، تلمیح و تضمین چیست؟
- « ویژگی‌های سبکی دوره بیداری در قلمروهای سه گانه زبانی، ادبی و فکری چیست؟
- « منظور از اختیارات شاعری چیست؟
- « منظور از اختیار شاعری زبانی چیست؟
- « منظور از آرایه‌های ادبی لف و نشر، تضاد و پارادوکس چیست؟
- « منظور از ادبیات معاصر و انقلاب اسلامی چیست؟
- « شعر و نثر دوره معاصر و دوره انقلاب اسلامی چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « چهره‌های شاخص دوره معاصر و انقلاب اسلامی چه کسانی هستند؟
- « منظور از اختیار شاعری وزنی چیست؟
- « منظور از آرایه‌های اغراق، ایهام و ایهام تناسب چیست؟
- « ویژگی‌های سبکی دوره معاصر تا انقلاب اسلامی و دوره انقلاب اسلامی در قلمروهای سه گانه زبانی، ادبی و فکری چیست؟
- « شعر نیمایی چیست؟
- « بحرهای عروضی معروف کدام‌اند؟
- « منظور از آرایه‌های حسن تعلیل، حس آمیزی و اسلوب معادله چیست؟

سطوح شناختی							اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)
فرایندی				دانشی					
اولیه	مفهومی	روندی	پادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل			
*			*				آشنایی با تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دورهٔ بازگشت و بیداری)	عوامل مؤثر در تغییر سبک از هندی به بازگشت ادبی را بیان می‌کند.	
*			*					دلیل نام‌گذاری سبک بازگشت ادبی را بیان می‌کند.	
*			*					دلایل پیروی شاعران سبک بازگشت ادبی از اسلوب کهن را بیان می‌کند.	
*			*					ویژگی‌های شعر در دورهٔ بازگشت ادبی را توصیف می‌کند.	
*			*					برخی از شاعرانی که در قالب‌های مختلف دوره بازگشت ادبی شعر سروده‌اند را نام می‌برد.	
	*			*				لفظ، قالب، محتوا و ویژگی‌های آثار شاعران و نویسندگان مشهور دوره بازگشت را بیان می‌کند.	
*			*					عوامل موثر در بیداری جامعه را بیان می‌کند.	
	*			*				مهم‌ترین عوامل فرهنگی و اجتماعی مؤثر در ادبیات عصر مشروطه (بیداری) را توصیف و طبقه‌بندی می‌کند.	
	*			*				چگونگی شکل‌گیری ادبیات بیداری یا ادبیات مشروطه را توصیف و طبقه‌بندی می‌کند.	
*			*					وضعیت زبان عمومی و ادبیات فارسی در دورهٔ بیداری را توصیف می‌کند.	
*			*					شاخص‌ترین درون مایه‌های شعر فارسی در دوران بیداری را بیان می‌کند.	
*			*					تحولات زبانی شعر دورهٔ بیداری را بیان می‌کند.	
*			*					برخی از شاعران مشهور دوره بیداری را نام می‌برد.	
	*			*				لفظ، قالب، محتوا و مضامین آثار شاعران مشهور دوره بیداری و فعالیت اصلی آنان را طبقه‌بندی می‌کند.	

سطوح شناختی							عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
فرایندی				دانشی					
تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
			*			*		ویژگی‌های نثر فارسی در قرن‌های ۱۲ و ۱۳ را توصیف می‌کند.	
			*			*		پیشگامان نثر فارسی در دورهٔ بیداری و بازگشت ادبی را بیان می‌کند.	
			*			*		انواع نثر در دورهٔ بیداری را نام می‌برد.	
			*			*		تحولات نثر فارسی در دورهٔ بیداری را بیان می‌کند.	
		*			*			حوزه‌های ادبی موجود در دورهٔ مشروطه را توصیف و طبقه‌بندی می‌کند.	
*				*				در مورد جنبه‌های زیبایی شناختی آثار سبک بازگشت ادبی و دورهٔ بیداری اظهار نظر می‌کند.	
		*			*			درس دوم: پایه‌های آوایی ناهمسان	
		*			*		مفهوم «وزن‌واژه» و «نشانه‌های هجایی» در پایه‌های آوایی ناهمسان را درک می‌کند.		
	*			*			شعر را به نشانه‌های هجایی نامنظم تقسیم می‌کند.		
	*			*			آهنگ وزن واژه‌های مختلف را از طریق خوانش صحیح شناسایی می‌کند.		
	*			*			ابیات دارای پایه‌های آوایی همسان و ناهمسان را از همدیگر تمیز می‌دهد.		

سطوح شناختی							اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)
فرایندی				دانشی					
تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
		*			*		آشنایی با آرایه‌های ادبی مراعات نظیر، تلمیح و تضمین	لفظ و مفهوم بدیع و انواع آن را درک می‌کند.	درس سوم: مراعات نظیر، تلمیح و تضمین
		*			*			مفهوم مراعات نظیر، تلمیح و تضمین را درک می‌کند.	
	*			*				مراعات نظیر، تلمیح و تضمین را در نمونه‌های مختلف شناسایی می‌کند.	
*				*				درباره زیبایی‌های حاصل از کاربرد مراعات نظیر، تلمیح و تضمین در متون نظم و نثر اظهار نظر می‌کند.	
		*		*				ارتباط تضمین را با قسمت‌های دیگر متن توضیح می‌دهد.	
*					*			در متون ادبی تلمیح را از تضمین تمیز می‌دهد.	
		*				*	آشنایی با سبک شناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری)	ویژگی‌های سبکی دوره بیداری (شعر و نثر) را در قلمرو زبانی بیان می‌کند.	درس چهارم: سبک شناسی قرن‌های ۱۲ و ۱۳ (دوره بازگشت و بیداری)
		*				*		ویژگی‌های سبکی دوره بیداری (شعر و نثر) را در قلمرو ادبی بیان می‌کند.	
		*				*		ویژگی‌های سبکی دوره بیداری (شعر و نثر) را در قلمرو فکری بیان می‌کند.	
*				*				متون مختلف دوره بازگشت و بیداری را در قلمروهای سه‌گانه زبانی، ادبی و فکری تحلیل و بررسی می‌کند.	

سطوح شناختی							اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)
فرایندی				دانشی					
تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
		*			*		آشنایی با اختیارات شاعری (زبانی)	مفهوم اختیارات شاعری را درک می‌کند.	درس پنجم: اختیارات شاعری (زبانی)
		*			*			اقسام اختیارات شاعری (زبانی و وزنی) را بیان می‌کند.	
		*			*			مفهوم اختیار شاعری زبانی را درک می‌کند.	
	*			*				در ابیات مختلف اختیارات شاعری زبانی را شناسایی می‌کند.	
	*			*				با توجه به اختیارات شاعری زبانی، شعر را تقطیع می‌کند.	
		*			*		آشنایی با آرایه‌های ادبی و نشر، تضاد و متناقض نما	مفهوم لف و نشر، تضاد و متناقض نما را درک می‌کند.	درس ششم: لف و نشر، تضاد، متناقض نما
	*			*				انواع آرایهٔ لف و نشر (مرتب و مشوش) را در شعر و نثر شناسایی می‌کند.	
	*			*				آرایهٔ تضاد را در شعر و نثر شناسایی می‌کند.	
	*			*				آرایهٔ متناقض نما را در شعر و نثر شناسایی می‌کند.	
*					*			در متون ادبی تضاد را از متناقض نما تمیز می‌دهد.	
*				*				درباره زیبایی‌های حاصل از کاربرد لف و نشر، تضاد و متناقض نما در متون نظم و نثر اظهار نظر می‌کند.	

سطوح شناختی							عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
فرایندی				دانشی					
تحلیل	گار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
		*			*		درس هفتم: تاریخ ادبیات قرن ۱۴ (دوره معاصر و انقلاب اسلامی)	مفهوم ادبیات معاصر و انقلاب اسلامی را درک می‌کند.	آشنایی با تاریخ ادبیات قرن ۱۴ (دوره معاصر و انقلاب اسلامی)
			*			*		درون مایه ادبیات معاصر را بیان می‌کند.	
			*			*		پیشگامان شعر نو را نام می‌برد.	
			*			*		رویدادهای سیاسی اجتماعی شعر دوره معاصر (در چهار دوره) را بیان می‌کند.	
			*			*		برخی از شاعران و نویسندگان مشهور دوره معاصر را نام می‌برد.	
		*			*			لفظ، قالب، محتوا و مضامین آثار شاعران و نویسندگان مشهور دوره معاصر را طبقه بندی می‌کند.	
			*			*		ویژگی‌های شعر و نثر دوره معاصر را بیان می‌کند.	
			*			*		مشخصه‌های شعر و نثر دوره انقلاب اسلامی را بیان می‌کند.	
			*			*		درون مایه ادبیات دوره انقلاب را بیان می‌کند.	
			*			*		برخی از شاعران و نویسندگان مشهور دوره انقلاب اسلامی را نام می‌برد.	
		*			*			لفظ، قالب، محتوا و مضامین آثار شاعران و نویسندگان مشهور دوره انقلاب اسلامی را طبقه بندی می‌کند.	
*				*				مضامین شعر دوره انقلاب اسلامی را از مضامین دوره بیداری تمیز می‌دهد.	

سطوح شناختی							اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)
فرایندی				دانشی					
تحلیل	گار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
		*			*		آشنایی با اختیارات شاعری (وزنی)	مفهوم اختیار شاعری وزنی را درک می‌کند.	درس هشتم: اختیارات شاعری ۲ (وزنی)
	*			*				در ابیات مختلف اختیارات شاعری وزنی را شناسایی می‌کند.	
	*			*				با توجه به اختیارات شاعری وزنی، شعر را تقطیع می‌کند.	
*					*			اختیارات شاعری زبانی از وزنی را تمیز می‌دهد.	
		*			*		آشنایی با آرایه‌های ادبی اغراق، ایهام و ایهام تناسب	مفهوم اغراق، ایهام و ایهام تناسب را درک می‌کند.	درس نهم: اغراق، ایهام و ایهام تناسب
	*			*				اغراق، ایهام و ایهام تناسب را در متن‌های مختلف شناسایی می‌کند.	
*					*			در شعر و نثر، ایهام را از ایهام تناسب تمیز می‌دهد.	
*				*				درباره زیبایی‌های حاصل از کاربرد اغراق، ایهام و ایهام تناسب در متون نظم و نثر اظهار نظر می‌کند.	

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی						
			دانشی			فرایندی			
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل
شنایی با سبک شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی	ویژگی‌های سبکی دوره معاصر تا انقلاب اسلامی و دوره انقلاب اسلامی(شعر و نثر) را در قلمرو زبانی بیان می‌کند.	درس دهم: سبک شناسی دوره معاصر و انقلاب اسلامی	*				*		
	ویژگی‌های سبکی دوره معاصر تا انقلاب اسلامی و دوره انقلاب اسلامی(شعر و نثر) را در قلمرو ادبی بیان می‌کند.		*			*			
	ویژگی‌های سبکی دوره معاصر تا انقلاب اسلامی و دوره انقلاب اسلامی(شعر و نثر) را در قلمرو فکری بیان می‌کند.		*			*			
	متون مختلف دوره معاصر تا انقلاب اسلامی و دوره انقلاب اسلامی را در قلمروهای سه گانه زبانی، ادبی و فکری تحلیل و بررسی می‌کند.			*			*		
	شعر دوره انقلاب اسلامی با شعر قبل از انقلاب را از لحاظ ویژگی‌های زبانی، ادبی و فکری مقایسه می‌کند.			*			*		
آشنایی با وزن در شعر نیمایی	مفهوم شعر نیمایی را درک می‌کند.	درس یازدهم: وزن در شعر نیمایی		*			*		
	ویژگی‌های شعر نیمایی و تفاوت آن با شعر سنتی را بیان می‌کند.		*		*				
	شعر نیمایی را از شعر مستزاد تشخیص می‌دهد.		*		*				
	پایه‌های آوایی، وزن و نشانه‌های هجایی شعر نیمایی را به دست می‌آورد.			*		*			
	در ابیات گوناگون برخی از بحور عروضی معروف نظیر رمل، متقارب و ... را شناسایی می‌کند.			*		*		*	

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی						
			دانشی			فرایندی			
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل
آشنایی با آرایه‌های حسن‌تعلیل، حسن‌آمیزی و اسلوب معادله	مفهوم حسن تعلیل، حس آمیزی و اسلوب معادله را درک می‌کند.	درس دوازدهم: حسن تعلیل، حس آمیزی و اسلوب معادله		*			*		
	حسن تعلیل، حس آمیزی و اسلوب معادله را در متن‌های مختلف شناسایی می‌کند.				*		*		
	درباره زیبایی‌های حاصل از کاربرد حسن تعلیل، حس آمیزی و اسلوب معادله در متون نظم و نثر اظهار نظر می‌کند.				*		*		

ملاحظات:

- در نمره گذاری پرسش های هر فصل، به تنوع موضوعی و تعداد درس ها توجه شود.
- پرسش های بخش نقد و تحلیل نظم و نثر، بر اساس ساختار ارائه شده در بخش تحلیل فصل تنظیم شود.
- پرسش های آزمون نوبت دوم و شهریور از کل کتاب به نسبت ۱۰ نمره (نوبت اول) و ۱۰ نمره (نوبت دوم) طراحی شود.
- بارم بندی پرسش ها و درصد سطوح عملکردی آزمون نهایی علوم و فنون ادبی بر اساس جدول زیر است.

ردیف	موضوع	نمره	درصد سطوح عملکردی
۱	مبانی تحلیل متن تاریخ ادبیات سبک شناسی	۴	یادآوردن ۱۵-۲۰ درصد فهمیدن ۳۵-۳۰ درصد کار بستن ۳۵-۳۰ درصد تحلیل ۲۰-۱۵ درصد
۲	موسیقی شعر	۶	
۳	زیبایی شناسی	۶	
۴	نقد و تحلیل نظم و نثر	۴	
جمع		۲۰	۱۰۰

۱۱۲۲۰۴

دین و زندگی (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عاشق‌الله
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی دین و زندگی (۳)

پرسش‌های اساسی

- « چه دلیلی بر نیازمندی جهان به خداوند در پیدایش خود وجود دارد؟
- « چگونه جهان در بقای خود نیازمند خداوند است؟
- « رابطه میان خداوند و جهان هستی چگونه است؟
- « چرا انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند، ناتوان است؟
- « توحید چیست و مراتب آن کدام‌اند؟
- « شرک به چه معناست و چه مراتبی دارد؟
- « آیا درخواست از غیر خدا، شرک محسوب می‌شود؟
- « منظور از "توحید عملی" چیست؟
- « توحید عملی چه نتایجی در عرصه فردی و اجتماعی زندگی انسان دارد؟
- « آیا دنیای امروز مبرا و دور از شرک است؟
- « اخلاص از نظر لغوی و دینی به چه معناست؟
- « حُسن فاعلی و حُسن فعلی چیست؟
- « راههای تقویت اخلاص کدام‌اند؟
- « اخلاص چه آثار و نتایجی دارد؟
- « چه شواهدی برای اثبات اختیار وجود دارد؟
- « چرا قانونمندی جهان، مانع اختیار و اراده انسان نیست؟
- « قضا و قدر الهی به چه معناست؟
- « چگونه می‌توان هم به اراده الهی معتقد بود و هم انسان را موجودی مختار دانست؟
- « قوانین و سنت‌های الهی حاکم بر زندگی انسان کدام‌اند؟

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

- « شناخت سنت های الهی چه فایده ای برای انسان دارد؟
« "انقلاب علیه خود" به چه معناست؟
« حقیقت توبه چیست؟
« آثار توبه کدام‌اند؟
« شیطان برای دور کردن انسان از توبه چه حیل‌هایی را به کار می‌گیرد؟
« مراحل تکمیلی توبه کدام‌اند؟
« توبه اجتماعی چیست؟
« چرا دین یگانه راه اطمینان بخش برای انسان است؟
« علت وضع احکام الهی از سوی خداوند چیست؟
« در حوزه فرهنگ و ارتباطات چه احکام مهمی وجود دارد؟
« در عرصه ورزش چه احکام مهمی وجود دارد؟
« در عرصه اقتصاد توجه به چه احکامی اهمیت دارد؟
« معیارهای تمدن اسلامی کدام‌اند؟
« جایگاه زن و خانواده در صدر اسلام چگونه بود؟
« جایگاه علم و علم‌آموزی در دوران تمدن اسلامی چگونه بود؟
« زمینه‌های پیدایش تمدن جدید چه بود؟
« آثار مثبت و منفی تمدن جدید در حوزه علم کدام‌اند؟
« آثار مثبت و منفی تمدن جدید در حوزه عدالت کدام‌اند؟
« تمدن جدید در حوزه خانواده چه آثار و پیامدهای منفی ای دارد؟
« هر کدام از ما مسلمانان برای اصلاح تمدن جدید و احیاء تمدن اسلامی چه مسئولیت‌هایی در عرصه خانواده، علم و عدالت داریم؟

بارم		سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی			دانشی					
نوبت دوم، شهریور و دی	نوبت اول ^۱	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
بارم دروس اول و دوم در مجموع ۳ نمره است.	بارم دروس اول و دوم در مجموع ۶ نمره است.		*			*		درس اول: هستی بخش	- دلایلی بر نیازمندی جهان هستی به خدا در پیدایش و بقا ارائه دهند. - ناتوانی انسان در شناخت ذات و چیستی خدا را توضیح دهند. - چگونگی رابطه خداوند و جهان هستی را تبیین کنند.	درک نیازمندی جهان هستی به خالق
”	”		*			*		درس دوم: یگانۀ بی همتا	- مفهوم توحید و مراتب آن را توضیح دهند. - مفهوم شرک و مراتب آن را توضیح دهند. - مرز میان توحید و شرک را تبیین کنند.	آشنایی با توحید و شرک و برخی از مراتب آنها
بارم دروس سوم و چهارم در مجموع ۳ نمره است.	بارم دروس سوم و چهارم در مجموع ۴ نمره است.			*			*	درس سوم: توحید و سبک زندگی	- توحید عملی را تشخیص دهند. - ابعاد فردی و اجتماعی توحید عملی را تشخیص دهند. - موقعیت توحید و شرک در دنیای امروز را تشخیص دهند.	آشنایی با توحید عملی
”	”			*			*	درس چهارم: فقط برای تو	- معنای اخلاص و اهمیت آن را تشخیص دهند. - راه های تقویت اخلاص را تشخیص دهند. - آثار و نتایج اخلاص را فهرست کنند.	آشنایی با مفهوم اخلاص و راه های تقویت آن

۱- آزمون کتبی نوبت اول ۱۶ نمره می‌باشد و ۴ نمره دیگر به قرائت آیات اختصاص دارد.

بارم		سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی			دانشی					
نوبت دوم، شهریور و دی	نوبت اول	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
بارم دروس پنجم و ششم در مجموع ۴ نمره است.	بارم دروس پنجم و ششم در مجموع ۶ نمره است.			*			*	درس پنجم: قدرت پرواز	- با مثال‌هایی وجدانی بودن اختیار انسان و شواهد اختیار را به یاد آورند. - زمینه‌های شکوفایی اختیار را به یاد آورند. - معنای صحیح قضا و قدر الهی را به یاد آورند. - نسبت اختیار انسان با اراده الهی را به یاد آورند.	درک درست از اختیار انسان
"	"		*			*		درس ششم: سنت‌های خداوند در زندگی	- معنای سنت الهی را توضیح دهند. - برخی قوانین و سنت‌های الهی را تبیین کنند. - سنت‌های عام و خاص الهی را توضیح دهند.	آشنایی با سنت‌های الهی حاکم بر زندگی فردی و اجتماعی انسان
بارم دروس هفتم و هشتم در مجموع ۵ نمره است.	-		*			*		درس هفتم: بازگشت	- حقیقت توبه و آثار و برکات آن را توضیح دهند. - برخی تصورات غلط در خصوص توبه را توضیح دهند. - گام‌ها و حیل‌های شیطان برای دور شدن از توبه را توضیح دهند. - مراحل تکمیلی توبه را توضیح دهند. - مفهوم توبه اجتماعی را توضیح دهند.	درک معنای توبه
"	-		*			*		درس هشتم: زندگی در دنیای امروز و عمل به احکام الهی	- دلایلی در معرفی دین به عنوان یگانه راه نجات بشر ارائه دهند. - چرایی تشریع احکام الهی را تبیین کنند. - ضرورت شناخت و عمل به احکام الهی در زندگی را توضیح دهند. - برخی احکام در عرصه فرهنگ، ورزش و اقتصاد را توضیح دهند.	آگاهی از ضرورت و فلسفه احکام الهی

بارم		سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی			دانشی					
نوبت دوم، شهریور و دی	نوبت اول	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
بارم دروس نهم و دهم در مجموع ۵ نمره است.	-			*			*	درس نهم: پایه های استوار	- معیارهای تمدن اسلامی را به یاد آورند. - رهنمودهای قرآن کریم و سیره معصومین در خصوص معیارهای تمدن متعالی اسلام را به یاد آورند. - برخی دستاوردهای تمدن اسلامی در حوزه خانواده، علم، عدالت را فهرست کنند.	آشنایی با معیارهای تمدن اسلامی و برخی از مصادیق آن
"	-		*			*		درس دهم: تمدن جدید و مسئولیت ما	- زمینه های پیدایش تمدن جدید را توضیح دهند. - پیامدهای مثبت و منفی تمدن جدید در حوزه های مختلف (خانواده، علم، عدالت) را تبیین کنند. - برنامه ها و اقدامات لازم برای احیای تمدن اسلامی را ارائه دهند.	ارزیابی نقاط قوت و ضعف تمدن جدید با معیارهای تمدن اسلامی

ملاحظات:

پیامبر به هنگام فرستادن معاذ بن جبل به سوی یمن برای دعوت مردم به دین خدا فرمودند: «یا مُعَاذُ بَشِيرٌ وَلَا تَنْفِرُ، يَسِّرْ وَلَا تَعْسِرْ.» ای معاذ! بشارت بده و تنفر ایجاد نکن، امور را سهل و آسان گیر و از سخت گیری پرهیز کن. (سیره ی ابن هشام، ج ۴ ص ۲۳۷). این فرمایش حضرت باید سرلوحه همه کسانی قرار گیرد که به شکل های گوناگون در امر آموزش دین نقش دارند؛ از مولفان کتاب های دینی گرفته تا معلمان و طراحان سؤالات امتحانات. از این رو، نباید آموزش درس دینی و در نهایت ارزشیابی آن، عاملی جهت گریزان شدن دانش آموزان از دین و تنفر آنان گردد؛ نباید با طراحی سؤالات معماگونه و مبهم، حلاوت دین را در کام دانش آموزان تلخ کنیم و با سخت گیری های بی مورد زمینه اضطراب را، آن هم در درس دینی، فراهم کنیم. با توجه به این نکته: **شایسته است** آزمون درس دینی که سالهاست در جدول امتحانات، به عنوان اولین آزمون دانش آموزان برگزار می شود، به گونه ای طراحی شود که آرامش و آسودگی خاطر دانش آموزان را در اولین روز امتحانات به دنبال داشته باشد و شروعی خوب و آرامش بخش برای سایر آزمون های آنان قرار گیرد. **شایسته است** به هنگام طراحی سؤالات به این نکته توجه داشته باشیم که قرار است این سؤالات را دانش آموزانی در دورترین و محروم ترین نقاط کشور با کمترین امکانات آموزشی پاسخ دهند، دانش آموزانی که بسیاری از آنان دبیر تخصصی این درس را نداشته اند و تنها با تکیه بر مطالعه خود در این آزمون شرکت می کنند.

شایسته است به این نکته توجه کنیم که دانش‌آموزان پایه دوازدهم، علاوه بر امتحانات نهایی، بایستی در آزمون سراسری (کنکور) برای ورود به دانشگاه‌ها نیز شرکت کنند و از این رو فشار زیادی چه از لحاظ درسی و چه از لحاظ روحی و روانی بر روی آنان است. از این جهت مطلوب است با توجه به وضعیت مخاطب، سؤالات به گونه‌ای طراحی شود که از این فشار کاسته شود و نه آنکه بر آن افزوده گردد.

نکات مهم در طراحی سؤالات:

- ۱- تعداد سؤالات آزمون **حداقل بیست و پنج سؤال و حداکثر سی سؤال** می‌باشد و طراحی سؤالاتی بیشتر از این مقدار که موجب خستگی و اضطراب دانش‌آموزان می‌شود، ممنوع است.
 - ۲- شانزده نمره از سؤالات در سطح ساده (یادآوری) طراحی شوند و فقط چهار نمره از سؤالات در سطح بالاتر (فهمیدن) طراحی گردند. (این بخش‌ها در جدول در ستونی با عنوان «فهمیدن» با علامت ستاره مشخص شده‌اند)
 - ۳- قالب طراحی سؤالات و بارم آنها به شکل زیر خواهد بود:
 - * دوونیم نمره آیات و احادیث
 - * شش نمره سؤالات تشریحی
 - * پنج نمره سؤالات کوتاه پاسخ
 - * یک و نیم نمره سؤالات چندگزینه‌ای،
 - * یک و نیم نمره سؤالات صحیح و غلط،
 - * یک و نیم نمره تعریف اصطلاحات،
 - * یک نمره سؤالات درک مطلب (سؤالات درک مطلب سؤالاتی هستند که در آن متنی به دانش‌آموزان داده می‌شود و از آنها خواسته می‌شود با مطالعه و دقت در متن، به سؤالات طراحی شده از آن پاسخ دهند).
 - * یک نمره کشف ارتباط
- توجه:** طراحی سؤالات جای خالی ممنوع است.

۱۱۲۲۰۵

دین و زندگی (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌آرزش

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی دین و زندگی (۳)

پرسش های اساسی

- « چه دلیلی بر نیازمندی جهان به خداوند در پیدایش خود وجود دارد؟
- « چگونه جهان در بقای خود نیازمند خداوند است؟
- « رابطه میان خداوند و جهان هستی چگونه است؟
- « چرا انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند، ناتوان است؟
- « آیا خداوند نیز نیاز به خالق و آفریننده دارد؟
- « توحید چیست و مراتب آن کدامند؟
- « شرک به چه معناست و چه مراتبی دارد؟
- « آیا درخواست از غیر خدا، شرک محسوب می شود؟
- « منظور از «توحید عملی» چیست؟
- « توحید عملی چه نتایجی در عرصه فردی و اجتماعی زندگی انسان دارد؟
- « آیا دنیای امروز مبرا و دور از شرک است؟
- « اخلاص از نظر لغوی و دینی به چه معناست؟
- « حُسن فاعلی و حُسن فعلی چیست؟
- « راههای تقویت اخلاص کدامند؟
- « اخلاص چه آثار و نتایجی دارد؟
- « چه شواهدی برای اثبات اختیار وجود دارد؟
- « چرا قانونمندی جهان، مانع اختیار و اراده انسان نیست؟
- « قضا و قدر الهی به چه معناست؟
- « چگونه می توان هم به اراده الهی معتقد بود و هم انسان را موجودی مختار دانست؟
- « قوانین و سنت های الهی حاکم بر زندگی انسان کدامند؟
- « شناخت سنت های الهی چه فایده ای برای انسان دارد؟
- « چه چیز باعث حرکت انسان به سوی گناه می شود؟
- « آیا محدود شدن تمایلات مادی، موجب حریص تر شدن انسان نسبت به این تمایلات می شود؟

- « چگونه ایمان موجب دوری انسان از گناه می‌شود؟
« چه رفتارهایی نسبت به «گناهان» خود گناه بدتر هستند؟
« چرا در تعالیم الهی به «کتمان گناه» توصیه شده است؟
« گناه چه آثاری بر روی انسان می‌گذارد؟
« «انقلاب علیه خود» به چه معناست؟
« حقیقت توبه چیست؟
« آثار توبه کدام‌اند؟
« شیطان برای دورکردن انسان از توبه چه حيله‌هایی را به‌کار می‌گیرد؟
« مراحل تکمیلی توبه کدام‌اند؟
« توبه اجتماعی چیست؟
« چرا دین یگانه راه اطمینان بخش برای انسان است؟
« علت وضع احکام الهی از سوی خداوند چیست؟
« در حوزه فرهنگ و ارتباطات چه احکام مهمی وجود دارد؟
« در عرصه ورزش چه احکام مهمی وجود دارد؟
« در عرصه اقتصاد توجه به چه احکامی اهمیت دارد؟
« معیارهای تمدن اسلامی کدام‌اند؟
« جایگاه و منزلت زن از نگاه دین چگونه است؟
« اوضاع اجتماعی و فرهنگی جوامع پیش از اسلام چگونه بود؟
« جایگاه زن و خانواده در صدر اسلام چگونه بود؟
« جایگاه علم و علم‌آموزی در دوران صدر اسلام چگونه بود؟
« زمینه‌های پیدایش تمدن جدید چه بود؟
« آثار مثبت و منفی تمدن جدید در حوزه علم کدام‌اند؟
« آثار مثبت و منفی تمدن جدید در حوزه عدالت کدام‌اند؟
« تمدن جدید در حوزه خانواده چه آثار و پیامدهای منفی‌ای دارد؟
« هر کدام از ما مسلمانان برای اصلاح تمدن جدید و احیاء تمدن اسلامی چه مسئولیت‌هایی بر عهده داریم؟
« برای تقویت توانایی‌های فردی چه اقداماتی لازم است؟
« برای تحکیم پایه‌های جامعه اسلامی چه اقداماتی باید انجام شود؟
« چه اقدامات مهمی جهت حضور مؤثر مسلمانان در جامعه جهانی لازم است؟

بارم بندی		سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی			دانشی					
نوبت دوم، شهریور و دی	نوبت اول ^۱	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
بارم دروس اول و دوم در مجموع ۲/۵ نمره است.	بارم دروس اول و دوم در مجموع ۵ نمره است.		*			*		درس اول: هستی بخش	- دلایلی بر نیازمندی جهان هستی به خدا در پیدایش و بقا ارائه دهند. - ناتوانی انسان در شناخت ذات و چیستی خدا را توضیح دهند. - چگونگی رابطه خداوند و جهان هستی را تبیین کنند.	درک نیازمندی جهان هستی به خالق
"	"		*			*		درس دوم: یگانه بی همتا	- مفهوم توحید و مراتب آن را توضیح دهند. - مفهوم شرک و مراتب آن را توضیح دهند. - مرز میان توحید و شرک را تبیین کنند.	آشنایی با توحید و شرک و برخی از مراتب آنها
بارم دروس سوم و چهارم در مجموع ۳ نمره است.	بارم دروس سوم و چهارم در مجموع ۴ نمره است.			*			*	درس سوم: توحید و سبک زندگی	- توحید عملی را تشخیص دهند. - ابعاد فردی و اجتماعی توحید عملی را تشخیص دهند. - موقعیت توحید و شرک در دنیای امروز را تشخیص دهند.	آشنایی با توحید عملی
"	"			*			*	درس چهارم: فقط برای تو	- معنای اخلاص و اهمیت آن را تشخیص دهند. - راه های تقویت اخلاص را تشخیص دهند. - آثار و نتایج اخلاص را فهرست دهند.	آشنایی با مفهوم اخلاص و راه های تقویت آن
بارم دروس پنجم و ششم در مجموع ۳ نمره است.	بارم دروس پنجم و ششم در مجموع ۵ نمره است.			*			*	درس پنجم: قدرت پرواز	- با مثال هایی وجدانی بودن اختیار انسان و شواهد اختیار را به یاد آورند. - زمینه های شکوفایی اختیار را به یاد آورند. - معنای صحیح قضا و قدر الهی را به یاد آورند. - نسبت اختیار انسان با اراده الهی را به یاد آورند.	درک درست از اختیار انسان

۱. آزمون کتبی نوبت اول ۱۶ نمره می‌باشد و ۴ نمره دیگر به قرائت آیات اختصاص دارد.

بارم بندی		سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی			دانشی					
نوبت اول	نوبت دوم، شهریور و دی	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
بارم دروس پنجم و ششم در مجموع ۳ نمره است.	بارم دروس پنجم و ششم در مجموع ۵ نمره است.		*			*		درس ششم: سنت های خداوند در زندگی	- معنای سنت الهی را توضیح دهند. - برخی قوانین و سنت های الهی را تبیین کنند. - سنت های عام و خاص الهی را توضیح دهند.	آشنایی با سنت های الهی حاکم بر زندگی فردی و اجتماعی انسان
۲ نمره	۵/۱ نمره		*			*		درس هفتم: درگرو کار خویش	- زمینه های حرکت انسان به سوی گناه را توضیح دهند. - جایگاه ایمان در بازدارندگی از گناه را توضیح دهند. - آثار گناه را توضیح دهند. - ضرورت پرهیز از فکر گناه را توضیح دهند. - اهمیت کتمان گناه را تبیین کنند. - رفتارهای بدتر از گناه را توضیح دهند.	تبیین زمینه های بروز گناه و راه های پرهیز از آن
بارم دروس هشتم و نهم در مجموع ۴ نمره است	-		*			*		درس هشتم: بازگشت	- حقیقت توبه و آثار و برکات آن را توضیح دهند. - برخی تصورات غلط در خصوص توبه را توضیح دهند. - آشنایی با گام ها و حیل ه های شیطان برای دور شدن از توبه را توضیح دهند. - مراحل تکمیلی توبه را توضیح دهند. - مفهوم توبه اجتماعی را توضیح دهند.	درک معنای توبه
"	-		*			*		درس نهم: زندگی در دنیای امروز و عمل به احکام الهی	- دلایلی در معرفی دین به عنوان یگانه راه نجات بشر ارائه دهند. - چرایی تشریع احکام الهی را تبیین کنند. - ضرورت شناخت و عمل به احکام الهی در زندگی را توضیح دهند. - برخی احکام در عرصه فرهنگ، ورزش و اقتصاد را توضیح دهند.	آگاهی از ضرورت و فلسفه احکام الهی

بارم بندی		سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی			دانشی					
نوبت اول	نوبت دوم، شهریور و دی	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
-	بارم دهم و یازدهم در مجموع ۳ نمره است.			*			*	درس دهم: پایه های استوار	- معیارهای تمدن اسلامی را به یاد آورند. - رهنمودهای قرآن کریم و سیره معصومین در خصوص معیارهای تمدن متعالی اسلام را به یاد آورند.	شنایی با معیارهای تمدن اسلامی
-	"			*			*	درس یازدهم: عصر شکوفایی	-با ذکر مثال هایی برخی دستاوردهای تمدن اسلامی در حوزه خانواده، علم، عدالت را فهرست کنند. -وضعیت جامعه جاهلی از زبان حضرت علی (ع) را به یاد آورند. -اوضاع اجتماعی و فرهنگی پیش از اسلام را فهرست کنند.	آشنایی با تلاش مسلمانان برای تحقق معیارهای تمدن اسلامی
-	بارم دهم و دوازده و سیزده در مجموع ۳ نمره است			*			*	درس دوازدهم: نگاهی به تمدن جدید	-زمینه های پیدایش تمدن جدید را توضیح دهند. -پیامدهای مثبت و منفی تمدن جدید در حوزه های مختلف (خانواده، علم، عدالت) را تبیین کنند.	ارزیابی نقاط قوت و ضعف تمدن جدید با معیارهای تمدن اسلامی
-	"			*			*	درس سیزدهم: مسئولیت بزرگ ما	-اهمیت برنامه ریزی برای احیای تمدن اسلامی را به یاد آورند. - اقدامات لازم جهت تقویت توانایی های فردی را فهرست کنند. -اقدامات لازم جهت تحکیم جامعه اسلامی را فهرست کنند. - اقدامات لازم جهت حضور مؤثر مسلمانان در جامعه جهانی را فهرست کنند.	آشنایی با برنامه هایی برای صلاح تمدن جدید و حیاء تمدن اسلامی

ملاحظات:

پیامبر به هنگام فرستادن معاذ بن جبل به سوی یمن برای دعوت مردم به دین خدا فرمودند: «**یا مُعَاذُ بَشِيرٌ وَلَا تَنْفِرْ، يَسِّرْ وَلَا تَعْسِرْ.**» **ای معاذ! بشارت بده و تنفر ایجاد نکن، امور را سهل و آسان گیر و از سخت‌گیری پرهیز کن.** (سیره ی ابن هشام، ج ۴ ص ۲۳۷). این فرمایش حضرت باید سرلوحه همه کسانی قرار گیرد که به شکل‌های گوناگون در امر آموزش دین نقش دارند؛ از مؤلفان کتاب‌های دینی گرفته تا معلمان و طراحان سؤالات امتحانات. از این رو، نباید آموزش درس دینی و در نهایت ارزشیابی آن، عاملی جهت‌گريزان شدن دانش‌آموزان از دین و تنفر آنان گردد؛ نباید با طراحی سؤالات معماگونه و مبهم، حلاوت دین را در کام دانش‌آموزان تلخ کنیم و با سخت‌گیری‌های بی‌مورد زمینه اضطراب را، آن هم در درس دینی، فراهم کنیم. با توجه به این نکته: **شایسته است** آزمون درس دینی که سال‌هاست در جدول امتحانات، به عنوان اولین آزمون دانش‌آموزان برگزار می‌شود، به گونه‌ای طراحی شود که آرامش و آسودگی خاطر دانش‌آموزان را در اولین روز امتحانات به دنبال داشته باشد و شروعی خوب و آرامش بخش برای سایر آزمون‌های آنان قرار گیرد. **شایسته است** به هنگام طراحی سؤالات به این نکته توجه داشته باشیم که قرار است این سؤالات را دانش‌آموزانی در دورترین و محروم‌ترین نقاط کشور با کمترین امکانات آموزشی پاسخ دهند، دانش‌آموزانی که بسیاری از آنان دبیر تخصصی این درس را نداشته‌اند و تنها با تکیه بر مطالعه خود در این آزمون شرکت می‌کنند. **شایسته است** به این نکته توجه کنیم که دانش‌آموزان پایه دوازدهم، علاوه بر امتحانات نهایی، بایستی در آزمون سراسری (کنکور) برای ورود به دانشگاه‌ها نیز شرکت کنند و از این رو فشار زیادی چه از لحاظ درسی و چه از لحاظ روحی و روانی بر روی آنان است. از این جهت مطلوب است با توجه به وضعیت مخاطب، سؤالات به گونه‌ای طراحی شود که از این فشار کاسته شود و نه آنکه بر آن افزوده گردد.

نکات مهم در طراحی سؤالات:

- ۱- تعداد سؤالات آزمون **حداقل بیست و پنج سؤال و حداکثر سی سؤال می‌باشد** و طراحی سؤالاتی بیشتر از این مقدار که موجب خستگی و اضطراب دانش‌آموزان می‌شود، ممنوع است.
- ۲- شانزده نمره از سؤالات در سطح ساده (یادآوری) طراحی شوند و فقط چهار نمره از سؤالات در سطح بالاتر (فهمیدن) طراحی گردند. (این بخش‌ها در جدول در ستونی با عنوان «فهمیدن» با علامت ستاره مشخص شده‌اند)
- ۳- قالب طراحی سؤالات و بارم آنها به شکل زیر خواهد بود:
 - * دوونیم نمره آیات و احادیث
 - * شش نمره سؤالات تشریحی
 - * پنج نمره سؤالات کوتاه پاسخ

- * یک و نیم نمره سؤالات چندگزینه ای،
- * یک و نیم نمره سؤالات صحیح و غلط،
- * یک و نیم نمره تعریف اصطلاحات،
- * یک نمره سؤالات درک مطلب (سؤالات درک مطلب سؤالاتی هستند که در آن متنی به دانش آموزان داده می شود و از آنها خواسته می شود با مطالعه و دقت در متن، به سؤالات طراحی شده از آن پاسخ دهند).
- * یک نمره کشف ارتباط
- توجه: طراحی سؤالات جای خالی ممنوع است.

بارم بندی تعلیمات دینی اقلیت های دینی (۳)، پایه دوازدهم (تمامی رشته ها) سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

- الف) زرتشتی، کلیمی و ارمنی
به علت نداشتن کتاب اختصاصی، تمام ۲۰ نمره ارزشیابی مستمر و ۲۰ نمره ارزشیابی پایانی به کتاب مشترک تعلیمات ادیان و اخلاق اختصاص دارد.
- ب) مسیحیان آشوری
ارزشیابی مستمر و پایانی، هر کدام ۲۰ نمره به صورت زیر می باشد (نوبت اول، دوم، شهریور و دی ماه):
 - ۱- کتاب مشترک تعلیمات ادیان و اخلاق (۱۰ نمره)
 - ۲- کتاب اختصاصی (۱۰ نمره) از تعداد دوازده درس

112204

عربی، زبان قرآن (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر برنامه ریزی و تألیف کتابهای درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالمی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی عربی، زبان قرآن (۳)

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عاشق‌الله
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

بارم‌بندی	سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
	فرایندی ^۳			دانشی ^۲					
	کار بستن ^۹	فهمیدن ^۸	یاد آوردن ^۷	روندی ^۶	مفهومی ^۵	اوّلیّه ^۴			
۵		✓			✓		الدرس الأول	شناخت معانی و کارکردهای حروف مشبّهة بالفعل و لا النافية للجنس در جمله. تشخیص انواع فعل و ترجمه آنها	قرائت صحیح، فهم متون نظم و نثر و عبارات عربی و ترجمه از عربی به فارسی. درک مطلب. کاربرد واژگان.
				✓		✓		تشخیص انواع لا در جمله و ترجمه درست (لا النافية للجنس، النافية للفعل المضارع، للجواب)	
	✓					✓		التعرّف على أنواع الاسم وترجمتها فى الجمل. (اسم فاعل و...)	
	✓			✓				المحل الإعرابی	

۱. پرسش‌هایی که محتوای درس عمدتاً برای پاسخ به آنها تدوین شده است.

۲. دانشی (اسمی) به ذخیره دانشی یک رشته علمی یا موضوع درسی اشاره دارد که یادگیرنده می‌تواند به سطوحی از آن دست یابد.

۳. فرایندی (فعلی) به فعالیت‌های شناختی اطلاق می‌شود که یادگیرنده در مواجهه با ذخیره دانشی معینی انجام می‌دهد.

۴. آنچه برای آشنایی اولیه یادگیرنده با یک رشته علمی مورد نیاز است که شامل دانش اصطلاحات و اجزاء و عناصر آن رشته علمی می‌باشد.

۵. دانش مقوله‌ها، طبقات و روابط میان آنهاست که شامل دانش گونه‌ها و گونه‌شناسی، دانش اصول، تعمیم‌ها، قوانین و دانش نظریه، الگوها و ساخت‌ها می‌باشد.

۶. دانش چگونه انجام دادن کارهاست که شامل دانش مهارت‌ها، فنون، روش‌ها و معیارهای تعیین زمان استفاده از روش‌های مناسب است.

۷. بازیابی اطلاعات از حافظه درازمدت که شامل بازشناسی و یاز خوانی می‌شود.

۸. ساختن معنی از یک ارتباط که شامل تفسیر کردن، مثال آوردن، طبقه‌بندی کردن، خلاصه کردن، استنباط، مقایسه کردن و تبیین می‌شود.

۹. استفاده از یک روش خاص در یک موقعیت خاص که شامل اجرا کردن و مورد استفاده قرار دادن می‌شود.

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارم‌بندی	سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
	فرایندی ^۳			دانشی ^۲					
	کار بستن ^۹	فهمیدن ^۸	یادآوردن ^۷	روندی ^۶	مفهومی ^۵	اولیّه ^۴			
۵		✓			✓		الدرس الثانی	التعرّف على الحال (قيد حالت) فى الجمل ترجمة صحيح جملة دارى الحال با توجه به قواعد دستور زبان فارسى التعرّف على أنواع الكلمة و تميز محل اعرابى در جمله (بدون ذكر علامات إعراب: رفع و نصب و جرّ)	قرائت صحيح، فهم متون نظم و نثر و عبارات عربى و ترجمه از عربى به فارسى. درک مطلب. کاربردواژگان.
				✓		✓		نوشتن انواع اسامى جمع و مفرد آنها	
۵		✓			✓		الدرس الثالث	شناخت جملات دارى اسلوب استثناء و تميز مستثنى و مستثنى منه و ترجمه درست چنين جملاتى کاربرد واژگان. تحليل صرفى و اعراب	
			✓			✓		تشخيص مفرد اسامى جمع. تشخيص انواع كلمه.	
۵		✓			✓		الدرس الرابع	تشخيص دو نوع مفعول مطلق تأكيدى و نوعى در جمله و ترجمه درست آنها. تشخيص محل اعرابى.	
			✓			✓		شناخت انواع كلمه.	
			✓			✓		تشخيص كلمات مترادف و متضاد.	

بارمبندی عربی (۳) رشته‌های ریاضی و فیزیک و علوم تجربی پایه دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نوبت اول (از درس اول و دوم)

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
الف) مهارت واژه‌شناسی	نوشتن معنای چهار کلمه داخل جمله از عربی به فارسی؛ از جملات متن، تمرین و بخش «اعلموا» (زیر کلمات خط کشیده می‌شود).	۱	۳
	مترادف و متضاد (سه جفت کلمه کنار هم نهاده می‌شود و دانش آموز فقط تضاد یا مترادف آنها را مشخص می‌کند. / یا چند کلمه پراکنده داده می‌شود که تضاد و مترادف آنها باید مشخص شود. / می‌توان این سؤال را در دل متن درک مطلب طراحی کرد. متضاد یا مترادف دو کلمه را در متن خواست و نمره درک مطلب، افزایش یابد).	۰/۷۵	
	تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه	۰/۲۵	
	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حد جمع‌های مکتور خوانده شده در کتاب دوازدهم)	۰/۵	
	انتخاب گزینه مناسب برای جای خالی یک جمله	۰/۵	
ب) مهارت ترجمه به فارسی	ترجمه جملات کتاب از عربی به فارسی از متن، تمرین و بخش «اعلموا»	۴	۸/۵
	ترجمه درست یک جمله دارای لای نفی جنس. (ترجمه لای نفی جنس به صورت «هیچ ... نیست» مد نظر است).	۰/۵	
	ترجمه درست دو یا سه جمله دارای حروف مشبّهه بالفعل.	۱/۵	
	ترجمه درست یک یا دو جمله دارای قید حالت (حال) در دو شکل آن	۱	
	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	۰/۵	
	تکمیل ترجمه ناقص از متن، تمرین و بخش «اعلموا» (چهار جای خالی)	۱	

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش‌های آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

علم‌آموز
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
(ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد	ترجمه فعل‌های ماضی ساده، مضارع اخباری، امر، نهی، نفی، مستقبل، داخل جملات ساده و با ریشه‌های ساده‌ای مانند خَرَجَ، دَخَلَ، صَبَرَ، كَتَبَ و ... که زیر فعل خطی کشیده می‌شود و دانش آموز با کمک یک قرینه یا بیشتر، آنها را ترجمه می‌کند؛ مانند: «یا صدیقی، لا تَخْرُجَ مِنْ صِفَاةٍ.» که در این جمله دو قرینه «یا صدیقی» و «ضمیرک» به دانش آموز کمک می‌کند تا بتواند «لا تَخْرُجَ» را درست ترجمه کند. یا در قالب مصوّر به صورت ارتباط دادن جملات به تصاویر تذکر مهم: از این فعل‌ها در این بخش سؤالی طرح نمی‌شود. ماضی نقلی، ماضی استمراری، ماضی بعید، مجهول، معادل مضارع التزامی، فعل دارای نون وقایه، افعال دارای لم، ب لای نهی غایب، فعل مضارع دارای قد مانند قد ینذهب و فقط از فعل ثلاثی مجرد صحیح و سالم سؤال داده می‌شود؛ مانند: خَرَجَ یَخْرُجُ، ما خَرَجَ، لا یَخْرُجُ، سَتِیَخْرُجُ، سوفَ یَخْرُجُ، اُخْرُجُ، لا تَخْرُجُ	۲	۷
	تشخیص و انتخاب فعل ماضی، مضارع، امر و نهی مناسب برای جای خالی در جمله، یا تشخیص نوع فعل، یا هر سؤال ابداعی دیگر که مهارت تشخیص نوع فعل را بسنجد. (چهار مورد)	۱	
	تشخیص لای نفی جنس (چند جمله کوتاه داده می‌شود و دانش آموز باید لای نفی جنس را از لای نفی و لای نهی و لای جواب تشخیص دهد).	۰/۲۵	
	تشخیص حروف مشبّهه بالفعل (چند جمله کوتاه داده می‌شود و دانش آموز باید حرف مشبّهه بالفعل را از حروف جرّ، استقبال، نفی و سایر حروف تشخیص دهد). / یا به هر صورتی که قدرت تشخیص حروف مشبّهه بالفعل را بسنجد.	۰/۲۵	
	تشخیص محلّ اعرابی در جملاتی که معنا و ساختاری ساده دارند؛ مانند: «كَتَبَ الْمُسَافِرُ رِسَالَةً فِي الْفَنَدَقِ.» جملات کاملاً حرکت‌گذاری می‌شوند. (فاعل، مفعول، مبتدا، خبر، مضاف‌الیه، صفت، جار و مجرور، یا مجرور به حرف جر، حال) از هر دو نوع «حال» سؤال طرح می‌شود. (هر کدام ۰/۲۵ نمره)	۲	
	تشخیص اسم فاعل، اسم مفعول، اسم مبالغه، اسم مکان، اسم تفضیل یا ترجمه درست آنها؛ یا ترکیبی از تشخیص و ترجمه آنها (در هر حالت این اسم‌ها داخل جملات کوتاه هستند).	۱/۵	
(د) مهارت درک و فهم	سؤال جورکردنی از مفهوم واژگان «وصل کردن کلمات ستون اول به توضیحات ستون دوم» یا ارائه چند کلمه که دو تا اضافه است و چند جمله با جای خالی که باید با کلمه مناسب کامل شود. یا پرکردن جاهای خالی با گزینه‌های مناسب (سؤال سه گزینه‌ای)	۰/۵	۱/۵
	درک مطلب (ارائه متن و طرّاحی چهار سؤال حتّی‌الامکان با چهار کلمه پرسشی خوانده شده) یا (ارائه چهار جمله و تعیین درست و نادرست آنها بر اساس مفهوم هر جمله یا براساس متن ارائه شده در برگه امتحانی)؛ یا ترکیبی از دو حالت پیشنه‌ادی بالا؛ یا طرح سؤال با توجّه به تصویر که در این حالت پاسخ کوتاه مطلوب است؛ یا هر شیوه ابتکاری دیگری که بتواند مهارت درک و فهم را بسنجد.	۱	

ادامه بارمبندی عربی (۳) رشته‌های ریاضی و فیزیک و علوم تجربی پایه دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نوبت دوم: خرداد، شهریور و دی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش‌های آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

علم‌آموزی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
الف) مهارت واژه‌شناسی	نوشتن معنای چهار کلمه داخل جمله از عربی به فارسی؛ از جملات متن، تمرین و بخش «اعلموا» (زیر کلمات خط کشیده می‌شود).	۱	۳
	مترادف و متضاد (سه جفت کلمه داده می‌شود و دانش‌آموز فقط تضاد یا مترادف را مشخص می‌کند؛ یا چند کلمه در هم داده می‌شود و دانش‌آموز آنها را کنار هم به صورت مترادف و متضاد قرار می‌دهد.) می‌توان سؤال مربوط به تضاد و مترادف را درون متن درک مطلب یا هر جای دیگری از سؤالات امتحانی گنجاند.	۰/۷۵	
	تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه	۰/۲۵	
	یافتن گزینه مناسب برای شرح یک کلمه	۰/۵	
	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حد جمع‌های مکرر خوانده شده در کتاب دوازدهم)	۰/۵	
ب) مهارت ترجمه به فارسی	ترجمه جملات کتاب از عربی به فارسی از متن، تمرین و بخش «اعلموا»	۴/۵	۸/۵
	ترجمه درست یک جمله دارای لای نفی جنس. (ترجمه لای نفی جنس به صورت «هیچ ... نیست» مد نظر است.)	۰/۵	
	ترجمه درست جمله دارای حروف مشبّهه بالفعل (أَنَّ، كَأَنَّ، لَيْتَ وَ لَعَلَّ) با تکیه بر معنای حروف مشبّهه بالفعل	۰/۵	
	ترجمه یک جمله دارای مفعول مطلق تأکیدی و یک جمله دارای مفعول مطلق نوعی	۱	
	ترجمه یک جمله دارای قید حالت	۰/۵	
	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	۰/۵	
	تکمیل ترجمه ناقص از متن، تمرین و بخش «اعلموا» (چهار جای خالی)	۱	

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
ج) مهارت شناخت و کاربرد قواعد	ترجمه فعل‌های ماضی ساده، مضارع اخباری، امر، نهی، نفی، مستقبل، داخل جملات ساده و با ریشه‌های ساده‌ای مانند: خَرَجَ، دَخَلَ، صَبَرَ، كَتَبَ و ... که زیر فعل خطی کشیده می‌شود و دانش‌آموز با کمک یک قرینه یا بیشتر، آنها را ترجمه می‌کند؛ مانند: «أَنَا دَخَلْتُ قَرْيَةَ جَدِّي أُمْسِ». که در این جمله دو قرینه «أَنَا» و «ي» در «إِنِّي» و «جَدِّي» و قید زمان «أُمْسِ» به دانش‌آموز کمک می‌کنند تا بتوانند «دَخَلْتُ» را درست ترجمه کنند. در صورتی که از فعل‌های دشواری مانند تَهْمِسُونَ استفاده می‌شود، لازم است که معنای شکل مفرد، مفرد مذکر آن داده شود؛ مثال: يَا تَلَامِيذُ، لِمَ تَهْمِسُونَ فِي الصُّفَى؟! (هَمَسَ: آهسته سخن گفت) یا در قالب مصور به صورت ارتباط دادن جملات به تصاویر یا به صورت تلفیقی از حالت اول و دوم تذکر مهم: از این فعل‌ها در این بخش سوالاتی طرح نمی‌شود. ماضی نقلی، ماضی استمراری، ماضی بعید، مجهول، معادل مضارع التزامی، فعل دارای نون و قایه، افعال دارای لم، لا ی نهی غایب، فعل مضارع دارای قد مانند قد یدهب و فقط از فعل ثلاثی مجرد صحیح و سالم سؤال داده می‌شود؛ مانند: ذَهَبَ يَذْهَبُ، مَا ذَهَبَ، لَا يَذْهَبُ، سَيَذْهَبُ، سَوْفَ يَذْهَبُ، لَا تَذْهَبُ، اِذْهَبْ	۲	۷ نمره
	تشخیص محل اعرابی در جملاتی که معنا و ساختاری ساده دارند؛ مانند: «كَتَبَ الْمُسَافِرُ رِسَالَةً فِي الْفَنَدَقِ»، جملات کاملاً حرکت‌گذاری می‌شوند. (فاعل، مفعول، مبتدا، خبر، مضاف‌الیه، صفت، جار و مجرور، یا مجرور به حرف جر، حال، مستثنی و مفعول مطلق) تذکر: سهم حال، مستثنی و مفعول مطلق ۱/۲۵ نمره از ۳ نمره است. تشخیص نوع مفعول مطلق نیز سؤال می‌شود. ۵/۵ نمره تحلیل صرفی و اعراب که مؤکداً باید در قالب سؤال دو گزینه‌ای باشد.	۳	
	تشخیص اسم فاعل، اسم مفعول، اسم مبالغه، اسم مکان، اسم تفضیل یا ترجمه درست آنها؛ یا ترکیبی از تشخیص و ترجمه آنها (در هر حالت این اسم‌ها داخل جملات کوتاه هستند).	۲	
د) مهارت درک و فهم	سؤال جورکردنی از مفهوم واژگان «وصل کردن کلمات ستون اول به توضیحات ستون دوم» یا ارائه چند کلمه که دو تا اضافه است و چند جمله با جای خالی که باید با کلمه مناسب کامل شود. یا پرکردن جاهای خالی با گزینه‌های مناسب (سؤال سه گزینه‌ای)	۵/۵	۱/۵ نمره
	درک مطلب (ارائه متن و طراحي چند سؤال حتی‌الامکان با چند کلمه پرسشی خوانده شده) یا (ارائه چند جمله و تعیین درست و نادرست آنها براساس مفهوم هر جمله یا براساس متن ارائه شده در برگه امتحانی)؛ یا ترکیبی از دو حالت پیشنهادی بالا؛ یا طرح سؤال با توجه به تصویر که در این حالت پاسخ کوتاه مطلوب است؛ یا هر شیوه ابتکاری دیگری که بتواند مهارت درک و فهم را بسنجد.	۱	

تذکرات برای طرّاحی سؤالات امتحانی نوبت اول و دوم و میان نوبت‌ها

۱- سؤالات امتحان کاملاً حرکت‌گذاری می‌شوند.

۲- صورت سؤال از نظر ساختاری و واژگانی، در حدّ فهم دانش‌آموز است.

۳- در طرّاحی سؤال امتحان نوبت اول، طرّاح مجاز است تا یک نمره در بارم‌بندی تغییراتی اجرا نماید؛ ولی در نوبت دوم، بارم‌بندی دقیقاً رعایت می‌شود.

۴- در بسیاری از موارد سؤالات بخش‌های مختلف با هم تلفیق می‌شوند و تفکیک مهارت‌های زبانی امکان ندارد؛ مثلاً در بخش مهارت ترجمه، امکان دارد در یک جمله، چند مفهوم مختلف هم‌زمان بیاید.

۵- طرح سؤال امتحان نوبت اول و دوم (خرداد، شهرپور و دی) از بیست نمره است.

۶- طرح سؤال امتحان کتبی میان نوبت اول و دوم از پانزده نمره است. معمولاً برای امتحان میان نوبت، بارم‌بندی تعیین نمی‌شود. اگر دبیری علاقه‌مند است که براساس بارم‌بندی ویژه میان نوبت سؤال طرح نماید، می‌تواند این‌گونه عمل کند: مهارت واژه‌شناسی ۱ نمره، مهارت ترجمه به فارسی ۵ نمره، مهارت درک و فهم ۲ نمره و قواعد ۷ نمره. (این موارد صرفاً پیشنهاد است.)

در نتیجه ۵ نمره کاسته می‌شود که برای نمره شفاهی منظور می‌گردد.
(روخوانی چهار نمره و پاسخ به پرسش‌های شفاهی ساده یک نمره)

۷- در سؤال (ترجمه دقیق فعل‌ها) یک یا دو قرینه مانند اسم و ضمیر باید در جمله وجود داشته باشد، تا دانش‌آموز بتواند به کمک آنها فعل مورد نظر را دقیق ترجمه کند. مثال: یا وَلَدٌ، رَجَاءٌ، اسْمَعْ کَلَامَ مُعَلِّمِکَ. اُخْتِی.. تَكْتُبُ دَرَسَهَا. اَیْنُهَا الزَّمِیْلَةُ، لِمَ لَا تَدْخُلِیْنَ فِی.. غُرَفَتِکَ؟ اِنِّیْنا سَنَذْهَبُ اِلَی السَّفَرَةِ عَدَاً.
در این سؤال از فعل‌هایی استفاده می‌شود که این ویژگی‌ها را داشته باشند: صحیح و سالم، پرکاربرد، دارای معنای ساده و...

۸- در بخش قواعد شیوه طرح سؤال فقط بر مبنای تشخیص فعل ماضی، مضارع، امر و نهی در جمله و تعیین فعل مناسب برای جای خالی و نیز ترجمه از عربی به فارسی است؛ مثال:

اُکْتُبْ فِی.. الْفَرَاغِ فِعْلاً مُنَاسِباً. اَیُّهَا الرَّجَالُ، رَجَاءٌ... ذَٰلِکَ السَّائِقُ. (سَاعِدٌ □ سَاعِدُوا □)
تَرَجِمِ الْکَلِمَةَ اِلَیّی.. تَحْتَهَا خَطٌّ. یَا اَخَوَاتِی..، مِنْ فَضْلِکُنَّ، اِرْجِعْنَ اِلَیْ بُیُوتِکُنَّ.

۹- در سؤالات چندگزینه‌ای دو، یا سه گزینه ارائه می‌شود. (اما در بخش کلمات ناهماهنگ چهار کلمه داده می‌شود.)

۱۰- ترجمه جمله، یا کلمه از فارسی به عربی در هیچ آزمون، یا مسابقه‌ای طرّاحی نمی‌شود.

۱۱- طرح سؤال از فعل‌هایی مانند «تَعَلَّمُوا»، «تَعَارَفُوا» که می‌توانند ماضی، یا امر باشند باید در جمله و همراه قرائن مناسب باشد و اگر در امتحان از طرح چنین سؤالاتی خودداری شود بهتر است. در امتحان نوبت دوم مطلقاً نباید مشابه این کلمات داده شود.

۱۲. آموزش و ارزشیابی مطابقت عدد و معدود و ویژگی‌های معدود و مطابقت موصوف و صفت مطلقاً از اهداف کتاب درسی نیست؛ اما حفظ عددهای اصلی یک تا صد و عددهای ترتیبی یکم تا بیستم از اهداف کتاب است.
۱۳. در تشخیص محلّ اعرابی در جمله، نهادن اعراب رفع، نصب و جر از اهداف کتاب نیست و کلمات جمله ارائه شده باید کاملاً اعراب‌گذاری شده باشند. طرح سؤال از اعراب‌گذاری کلمات جمله، مطلقاً ممنوع است؛ زیرا در کتاب آموزش داده نشده است.
۱۴. در اسم فاعل و اسم مفعول مانند ناظر و مُنتظر ذکر اینکه ناظر اسم فاعل ثلاثی مجزّده و مُنتظر اسم فاعل ثلاثی مزید می‌باشد، در کتاب درسی تدریس نشده و از اهداف آموزشی کتاب نیست.
۱۵. تغییر جملات کتاب در امتحان جایز است؛ به شرط اینکه این تغییر موجب نشود که بیشتر دانش‌آموزان دچار اشکال شوند. هدف این است که دانش‌آموز طوطی‌وار عبارت‌ها را حفظ نکند. بدیهی است که آیات و احادیث و ضرب‌المثل‌ها را نمی‌توان تغییر داد.
۱۶. از بخش البحث العلمی.. در امتحانات سؤال مطرح نمی‌شود.

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

عربی، زبان قرآن (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی عربی، زبان قرآن (۳)

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عاشقانه
زبان عربی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانیعلوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارم‌بندی	سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
	فرایندی			دانشی					
	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
۴		✓			✓		الدرس الأول	شناخت معانی و کارکردهای الحروف المشبهة بالفعل و لا النافية للجنس در جمله. تشخیص انواع فعل و ترجمه آنها،	قرائت صحیح، فهم متون نظم و نثر و عبارات عربی و ترجمه از عربی به فارسی. درک مطلب.
	✓			✓				المحل الإعرابی	
		✓				✓		التعرّف على أنواع الاسم وترجمتها فى الجمل. (اسم فاعل و...)	
					✓	✓		تشخیص انواع لا در جمله از هم و ترجمه درست (لا النافية للجنس، النافية للفعل المضارع، للجواب)	
۴		✓			✓		الدرس الثاني	التعرّف على الحال (قيد حالت) فى الجمل ترجمه صحیح جمله دارای الحال را با توجه به قواعد دستور زبان فارسی و تمییز محل اعرابی در جمله (بدون ذکر علامت اعراب: رفع و نصب و جرّ) نوشتن انواع اسامی جمع و مفرد آنها	کاربرد واژگان.
			✓			✓		التعرّف على أنواع الكلمة	

بارم‌بندی	سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
	فرایندی			دانشی					
	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
۴		✓			✓		درس‌الثالث	تشخیص جملات دارای اسلوب استثناء و شناخت مستثنی و مستثنی منه و ترجمه درست چنین جملاتی کاربرد واژگان.	قرائت صحیح، فهم متون نظم و نثر و عبارات عربی و ترجمه از عربی به فارسی، درک مطلب، کاربرد واژگان.
			✓			✓		تشخیص مفرد اسامی جمع، تشخیص انواع کلمه.	
۴		✓			✓		درس‌الرابع	تشخیص دو نوع مفعول مطلق تأکیدی و نوعی در جمله و ترجمه درست آنها، تشخیص محل اعرابی.	
	✓					✓		تشخیص کلمات مترادف و متضاد، شناخت انواع کلمه.	
۴		✓			✓		درس‌الخامس	تشخیص مناد در جمله و ترجمه درست آنها، کاربرد «یا، أیها و أیتها»، شناخت انواع کلمه.	
	✓			✓				التحلیل الصرفی و الإعراب.	
		✓			✓			تشخیص مفرد و جمع اسامی	

بارمبندی عربی زبان قرآن (۳) پایه دوازدهم ادبیات و علوم انسانی سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نوبت اول (از درس اول، دوم و سوم)

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
الف) مهارت واژه‌شناسی	نوشتن معنای چهار کلمه داخل جمله از عربی به فارسی؛ از جملات متن، تمرین و بخش «اعلموا» (زیر کلمات خط کشیده می‌شود).	۱	۳ نمره
	مترادف و متضاد (سه جفت کلمه کنار هم نهاده می‌شود و دانش‌آموز فقط تضاد یا مترادف آنها را مشخص می‌کند). یا چند کلمه پراکنده داده می‌شود که تضاد و مترادف آنها باید مشخص شود. / می‌توان این سؤال را درون متن درک مطلب طراحي کرد. متضاد یا مترادف کلمه را در متن خواست و نمره درک مطلب، افزایش یابد.) یا در هر جای دیگری گنجانند.	۰/۷۵	
	تشخیص کلمه ناهم‌هنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه	۰/۲۵	
	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حد جمع‌های مکتسّر خوانده شده در کتاب دوازدهم)	۰/۵	
	انتخاب گزینه مناسب برای جای خالی یک جمله	۰/۵	
ب) مهارت ترجمه به فارسی	ترجمه جملات کتاب از عربی به فارسی از متن، تمرین و بخش «اعلموا»	۳/۵	۸/۵ نمره
	ترجمه درست یک جمله دارای لای نفی جنس. (ترجمه لای نفی جنس به صورت «هیچ ... نیست» مدّ نظر است.)	۰/۵	
	ترجمه درست جمله‌های دارای حروف مشبّهه بالفعل	۱/۵	
	ترجمه درست یک یا دو جمله دارای قید حالت (حال) در دو شکل آن	۱	
	ترجمه درست یک یا دو جمله دارای اسلوب استثنا	۰/۵	
	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	۰/۵	
	تکمیل ترجمه ناقص از متن، تمرین و بخش «اعلموا» (چهار جای خالی)	۱	

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
ج مهارت شناخت و کاربرد قواعد	ترجمه فعل‌های ماضی ساده، مضارع اخباری، امر، نهی، نفی، مستقبل، داخل جملات ساده و با ریشه‌های ساده‌ای مانند خَرَجَ، دَخَلَ، صَبَرَ، كَتَبَ و ... که زیر فعل خطی کشیده می‌شود و دانش‌آموز با کمک یک قرینه یا بیشتر، آنها را ترجمه می‌کند؛ مانند: «یا صَدِیقَتِی، لَا تَخْزِجِی مِنْ صَیْفِکِ.» که در این جمله دو قرینه «یا صَدِیقَتِی» و «ضمیر ـکِ» به دانش‌آموز کمک می‌کند تا بتواند «لا تَخْزِجِی» را درست ترجمه کند. یا در قالب مصوّر به صورت ارتباط دادن جملات به تصاویر تذکر مهم: از این فعل‌ها در این بخش سؤالی طرح نمی‌شود. ماضی نقلی، ماضی استمراری، ماضی بعید، مجهول، معادل مضارع التزامی، فعل دارای نون وقایه، فعل مضارع دارای قد مانند قد یدهب، فعل دارای لم، ب لای نهی غایب و فقط از فعل ثلاثی مجزّد صحیح و سالم سؤال داده می‌شود؛ مانند: جَلَسَ، یَجْلِسُ، ما جَلَسَ، لا یَجْلِسُ، سَتَجْلِسُ، سَجَلَسَ، اَجَلَسَ، لا تَجْلِسُ	۲	۷ نمره
	تشخیص و انتخاب فعل ماضی، مضارع، امر و نهی مناسب برای جای خالی در جمله، یا تشخیص نوع فعل، یا هر سؤال ابداعی دیگر که مهارت تشخیص نوع فعل را بسنجد. (چهار مورد)	۱	
	تشخیص لای نفی جنس (چند جمله کوتاه داده می‌شود و دانش‌آموز باید لای نفی جنس را از لای نفی و لای نهی و لای جواب تشخیص دهد).	۵/۲۵	
	تشخیص حروف مشبّهه بالفعل (چند جمله کوتاه داده می‌شود و دانش‌آموز باید حرف مشبّهه بالفعل را از حروف جرّ، استقبال، نفی و سایر حروف تشخیص دهد). یا به هر صورتی که قدرت تشخیص حروف مشبّهه بالفعل را بسنجد.	۵/۲۵	
	تشخیص محلّ اعرابی در جملاتی که معنا و ساختاری ساده دارند؛ مانند: «كَتَبَ الْمُسَافِرُ رِسَالَةً فِي الْمَدِينَةِ.» جملات کاملاً حرکت‌گذاری می‌شوند. (فاعل، مفعول، مبتدا، خبر، مضاف‌الیه، صفت، جار و مجرور، یا مجرور به حرف جر) دو نوع «حال» هر کدام ۵/۲۵ / مستثنی ۵/۵	۲	
	تشخیص اسم فاعل، اسم مفعول، اسم مبالغه، اسم مکان، اسم تفضیل یا ترجمه درست آنها؛ یا ترکیبی از تشخیص و ترجمه آنها (در هر حالت این اسم‌ها داخل جملات کوتاه هستند).	۱/۵	
د مهارت درک و فهم	سؤال جورکردنی از مفهوم واژگان «وصل کردن کلمات ستون اوّل به توضیحات ستون دوم» یا ارائه چند کلمه که دو تا اضافه است و چند جمله با جای خالی که باید با کلمه مناسب کامل شود. یا پرکردن جاهای خالی با گزینه‌های مناسب (سؤال سه گزینه‌ای)	۵/۵	۱/۵ نمره
	درک مطلب (ارائه متن و طراحی چهار سؤال حتّی الامکان با چهار کلمه پرسشی خوانده شده) یا (ارائه چهار جمله و تعیین درست و نادرست آنها براساس مفهوم هر جمله یا براساس متن ارائه شده در برگه امتحانی)؛ یا ترکیبی از دو حالت پیشنهادی بالا؛ یا طرح سؤال با توجه به تصویر که در این حالت پاسخ کوتاه مطلوب است؛ یا هر شیوه ابتکاری دیگری که بتواند مهارت درک و فهم را بسنجد.	۱	

ادامه بارمبندی عربی زبان قرآن (۳) پایه دوازدهم ادبیات و علوم انسانی سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

علم‌آموزش
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۴

نوبت دوم: خرداد، شهریور و دی

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
الف) مهارت واژه‌شناسی	نوشتن معنای چهار کلمه داخل جمله از عربی به فارسی؛ از جملات متن، تمرین و بخش «اعلموا» (زیر کلمات خط کشیده می‌شود).	۱	۳ نمره
	مترادف و متضاد (سه کلمه داده می‌شود و دانش‌آموز فقط تضاد یا مترادف را مشخص می‌کند؛ یا شش کلمه در هم داده می‌شود و دانش‌آموز آنها را کنار هم به صورت مترادف و متضاد قرار می‌دهد). می‌توان این سؤال را در دل متن درک مطلب طراحي کرد. متضاد یا مترادف کلمه را در متن خواست و نمره درک مطلب افزایش یابد.	۵/۷۵	
	تشخیص کلمه ناهم‌هنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه	۵/۲۵	
	پیدا کردن گزینه مناسب برای شرح یک کلمه	۵/۵	
	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حد جمع‌های مکتسر خوانده شده در کتاب دوازدهم)	۵/۵	
ب) مهارت ترجمه به فارسی	ترجمه جملات کتاب از عربی به فارسی از متن، تمرین و بخش «اعلموا»	۳/۵	۸/۵ نمره
	ترجمه درست یک جمله دارای لای نفی جنس. (ترجمه لای نفی جنس به صورت «هیچ ... نیست» مد نظر است.)	۵/۵	
	ترجمه درست جمله دارای حروف مشبّهة بالفعل (أَنَّ، كَأَنَّ، لَيْتَ وَتَعَلَّ) با تکیه بر معنای حروف مشبّهة بالفعل	۵/۵	
	ترجمه یک جمله دارای مفعول مطلق تأکیدی و یک جمله دارای مفعول مطلق نوعی	۱	
	ترجمه یک جمله دارای قید حالت	۵/۵	
	ترجمه درست جمله دارای استثنا	۵/۵	
	ترجمه درست جمله دارای اسلوب ندا	۵/۵	
	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	۵/۵	
	تکمیل ترجمه ناقص از متن، تمرین و بخش «اعلموا» (چهار جای خالی)	۱	

فهرست

ادبیات و علوم
انسانیعلوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
ج مهارت شناخت و کاربرد قواعد	ترجمه فعل‌های ماضی ساده، امر، نهی، نفی، مستقبل، داخل جملات ساده و با ریشه‌های ساده‌ای مانند: خَرَجَ، دَخَلَ، صَبَرَ، كَتَبَ و ... که زیر فعل خطی کشیده می‌شود و دانش‌آموز با کمک یک قرینه یا بیشتر، آنها را ترجمه می‌کند؛ مانند: «أَنَا دَخَلْتُ قَرْيَةَ جَدِّي أُمْسَ.» که در این جمله دو قرینه «أَنَا» و «ی» در «جَدِّي» و قید زمان «أُمْسَ» به دانش‌آموز کمک می‌کنند تا بتواند «دَخَلْتُ» را درست ترجمه کند. در صورتی که از فعل‌های دشواری مانند تَهْمِسُونَ استفاده می‌شود، لازم است که معنای شکل سوم شخص مفرد آن داده شود؛ مثال: یا تَلَامِيذَ، لِمَ تَهْمِسُونَ فِي الصُّفَى؟! (هَمَسَ: آهسته سخن گفت) یا در قالب مصوّر به صورت ارتباط دادن جملات به تصاویر یا به صورت تلفیقی از حالت اول و دوم تذکر مهم: از این فعل‌ها در این بخش سؤالی طرح نمی‌شود. ماضی نقلی، ماضی استمراری، ماضی بعید، مجهول، معادل مضارع التزامی، فعل دارای نون و قایه، فعل مضارع دارای قد مانند قد ینذهب، فعل دارای لم، ب لای نهی غایب و فقط از فعل ثلاثی مجزّد صحیح و سالم سؤال داده می‌شود؛ مانند: سَمِعَ، يَسْمَعُ، مَا سَمِعَ، لَا يَسْمَعُ، سَمِعْتُ، سَمِعَ، سَمِعْتُ، سَمِعَ، لَا تَسْمَعُ	۲	۷ نمره
	تشخیص محلّ اعرابی در جملاتی که معنا و ساختاری ساده دارند؛ مانند: «كَتَبَ الْمُسَافِرُ رِسَالَةً فِي الْفَتْدَى.» جملات کاملاً حرکت‌گذاری می‌شوند. (فاعل، مفعول، مبتدا، خبر، مضاف الیه، صفت، جار و مجرور، یا مجرور به حرف جر، اسم و خبر افعال ناقصه و حروف مشبّهة بالفعل و لای نفی جنس، نائب فاعل، صفت، حال، مستثنی، مفعول مطلق و منادا) تذکر: سهم حال، مستثنی، مفعول مطلق و منادا ۱/۵ نمره از ۴ نمره است. تشخیص نوع مفعول مطلق نیز سؤال می‌شود. ۵/۵ نمره تحلیل صرفی و اعراب که مؤکداً باید در قالب سؤال دو گزینه‌ای شبیه کتاب درسی باشد.	۴	
	تشخیص اسم فاعل، اسم مفعول، اسم مبالغه، اسم مکان، اسم تفضیل یا ترجمه درست آنها؛ یا ترکیبی از تشخیص و ترجمه آنها (در هر حالت این اسم‌ها داخل جملات کوتاه هستند.)	۱	
د مهارت درک و فهم	سؤال چورکردنی از مفهوم واژگان «وصل کردن کلمات ستون اول به توضیحات ستون دوم» یا ارائه چند کلمه که دو تا اضافه است و چند جمله با جای خالی که باید با کلمه مناسب کامل شود. یا پرکردن جاهای خالی با گزینه‌های مناسب (سؤال سه گزینه‌ای)	۵/۵	۱/۵ نمره
	درک مطلب (ارائه متن و طرّاحی چند سؤال حتّی الامکان با چند کلمه پرسشی خوانده شده) یا (ارائه چند جمله و تعیین درست و نادرست آنها براساس مفهوم هر جمله یا براساس متن ارائه شده در برگه امتحانی)؛ یا ترکیبی از دو حالت پیشنهادی بالا؛ یا طرح سؤال با توجه به تصویر که در این حالت پاسخ کوتاه مطلوب است؛ یا هر شیوه ابتکاری دیگری که بتواند مهارت درک و فهم را بسنجد.	۱	

تذکرات برای طّراحی سوّالات امتحانی نوبت اول و دوم و میان نوبت‌ها

۱. سوّالات امتحان کاملاً حرکت‌گذاری می‌شوند.
۲. صورت سوّال از نظر ساختاری و واژگانی، در حدّ فهم دانش‌آموز است.
۳. در طّراحی سوّال امتحان نوبت اوّل، طّراح مجاز است تا یک نمره در بارم‌بندی تغییراتی اجرا نماید؛ ولی در نوبت دوم، بارم‌بندی دقیقاً رعایت شود.
۴. در بسیاری از موارد، سوّالات بخش‌های مختلف با هم تلفیق می‌شوند و تفکیک مهارت‌های زبانی امکان ندارد؛ مثلاً در بخش مهارت ترجمه، امکان دارد در یک جمله، چند مفهوم مختلف هم‌زمان بیاید.
۵. طرح سوّال امتحان نوبت اوّل و دوم (خرداد، شهریور و دی ماه) از بیست نمره است.
۶. طرح سوّال امتحان کتبی میان نوبت اوّل و دوم از پانزده نمره است. معمولاً برای امتحان میان نوبت، بارم‌بندی تعیین نمی‌شود. اگر دبیری علاقه‌مند است که براساس بارم‌بندی ویژه میان نوبت سوّال طرح نماید، می‌تواند اینگونه عمل کند:
 - (الف) مهارت واژه‌شناسی ۱ نمره، مهارت ترجمه به فارسی ۵ نمره، مهارت درک و فهم ۲ نمره و قواعد ۷ نمره.
 - (ب) (این موارد صرفاً پیشنهاد است.) در نتیجه ۵ نمره کاسته می‌شود که برای نمره شفاهی منظور می‌گردد.
 - (ج) (روخوانی چهار نمره و پاسخ به پرسش‌های شفاهی ساده یک نمره)
۷. در سوّال (ترجمه دقیق فعل‌ها) یک یا دو قرینه مانند اسم و ضمیر باید در جمله وجود داشته باشد، تا دانش‌آموز بتواند به کمک آنها فعل مورد نظر را دقیق ترجمه کند. مثال: یا وَلَدٌ، رَجَاءٌ، اِسْمَخَ کَلَامَ مُعَلِّمٍ. اُخْتِ تَکْتُبُ دَرَسَهَا. اَیُّهَا الرِّمْلَةُ، لِمَ لَا تَدْخُلِینَ فِی غُرْفَتِکَ؟ اِنَّا سَنَذْهَبُ اِلَى السَّفَرَةِ غَدًا.
 - (الف) ملاحظه می‌کنید اوّلاً هریک از فعل‌ها در جمله واقع است؛ ثانیاً در جمله قرینه‌هایی وجود دارد که کمک می‌کنند.
 - (ب) در این سوّال از فعل‌هایی استفاده می‌شود که این ویژگی‌ها را داشته باشند: صحیح و سالم، پرکاربرد، دارای معنای ساده.
۸. در بخش قواعد شیوه طرح سوّال فقط بر مبنای تشخیص فعل ماضی، مضارع، امر و نهی در جمله و تعیین فعل مناسب برای جای خالی و نیز ترجمه از عربی به فارسی است؛ مثال:

اُکْتُبْ فِی الْفَرَاغِ فِعْلاً مُنَاسِبًا. اَیُّهَا الرَّجَالُ، رَجَاءٌ، ... ذَٰلِکَ السَّائِقُ. (سَاعِدْ □ سَاعِدُوا □)

تَرْجِمِ الْکَلِمَةَ الَّتِی تَحْتَهَا حَظًّا. یا اَخَوَاتِی، مِنْ فَضْلِکُنَّ، اِرْجِعْنَ اِلَى بُیُوتِکُنَّ.
۹. در سوّالات چندگزینه‌ای دو، یا سه گزینه ارائه می‌شود. (اما در بخش کلمات ناهم‌هنگ چهار کلمه داده می‌شود).
۱۰. ترجمه جمله، یا کلمه از فارسی به عربی در هیچ آزمون، یا مسابقه‌ای طّراحی نمی‌شود.
۱۱. طرح سوّال از فعل‌هایی مانند «تَعَلَّمُوا»، «تَعَارَفُوا» که می‌توانند ماضی، یا امر باشند باید در جمله و همراه قرائن مناسب باشد و اگر در امتحان از طرح چنین سوّالاتی خودداری شود بهتر است.

۱۲. در تشخیص محلّ اعرابی در جمله، نهادن اعراب رفع، نصب و جر از اهداف کتاب نیست و کلماتِ جمله ارائه شده باید کاملاً اعراب‌گذاری شده باشند. طرح سؤال از اعراب‌گذاری کلماتِ جمله، مطلقاً ممنوع است؛ زیرا در کتاب آموزش داده نشده است. در کتاب عربی رشته ادبیات و علوم انسانی ذکر علامت اعرابی آموزش داده شده است؛ بنابراین، در امتحان می‌تواند طرح شود؛ مثلاً ذکر اینکه در جمله «جاء الرجل.» الرجل فاعل و مرفوع به ضمه است. اما تشخیص اعراب درست در سؤال چندگزینه‌ای از اهداف کتاب است.

۱۳. در بخش تحلیل صرفی و اعراب می‌توان مانند تمرین کتاب عمل کرد؛ یعنی سؤال دو گزینه‌ای نیز طرح کرد. از طرح سؤال به صورت پرکردن جای خالی در تجزیه و ترکیب خودداری شود. ارائه یک جمله و درخواست از دانش‌آموز برای نوشتن تحلیل صرفی و اعراب نیز از اهداف برنامه درسی نیست.

۱۴. تغییر دادن جملات کتاب در امتحان جایز است؛ به شرط اینکه منطقی باشد و موجب نشود که بیشتر دانش‌آموزان دچار اشکال شوند. هدف این است که دانش‌آموز طوطی‌وار عبارات را حفظ نکند. بدیهی است که آیات و احادیث و ضرب‌المثل‌ها را نمی‌توان تغییر داد.

۱۵. از بخش البحث العلمی در امتحانات سؤال طرح نمی‌شود.

۱۶. در بخش مهارت ترجمه به فارسی نمی‌توان تفکیک دقیق میان عبارات ارائه شده انجام داد. طبیعی است که امکان دارد در آزمون جمله‌ای داده شود که بارم بخش‌هایی از قواعد را افزایش دهد.

ادامه بارم‌بندی عربی زبان قرآن (۳) پایه دوازدهم ادبیات و علوم انسانی سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

امتحان شفاهی، میان نوبت اول و دوم

مهارت‌ها	موضوع	نمره
مهارت‌های خواندن، شنیدن و سخن گفتن	روان خوانی (بدون درنگ و خطا، و با تلفظ نسبتاً درست مخارج حروف)، یا حفظ شعر و اجرای گروهی آن، اجرای نمایشی متن برخی درس‌ها.	۴
	مکالمه ساده در حد کتاب درسی به صورت پاسخ کوتاه به جمله‌های پرسشی (سؤال با جملات دارای ما، ماذا، ما هو، ما هي، یم، من، لمن، این، من این، من، کم، هل، ا، متی، کیف، لماذا، لِمَ، عَمَّ، آئی)، یا اجرای گروهی مکالماتی ساده.	۱
جمع		۵

تذکرات:

۱. امتحان میان نوبت اول و دوم شامل دو بخش کتبی (از ۱۵ نمره) و شفاهی (از ۵ نمره) می باشد، ولی امتحان نوبت اول و دوم فقط کتبی و از بیست نمره است.
۲. تلفظ درست مخارج حروف خاص زبان عربی (ث، ح، ذ، ص، ض، ط، ظ، ع، ق، غ، و) دشوار است و از عهده بسیاری از دانش آموزان بر نمی آید؛ اما باید از دانش آموزان خواسته شود حتی الامکان مخارج حروف خاص عربی را درست بر زبان آورند و تمرین کنند؛ زیرا هدف اصلی آموزش عربی مسائل دینی است و قرائت نماز باید با تلفظ درست باشد.
۳. در پاسخ به جمله های پرسشی به پاسخ کوتاه یک یا دو کلمه ای بسنده شود.
۴. می توانیم از دانش آموز بخواهیم خودش را به زبان عربی در مدت دو دقیقه معرفی کند؛ یا اگر فعالیت در زمینه نمایش و مکالمه در کلاس داشت می توان به عنوان نمره امتحان شفاهی از آن استفاده کرد.
۵. طبیعی است که در یک روز نمی توان از همه دانش آموزان آزمون شفاهی به عمل آورد. بنابراین، آنچه را دانش آموز در طول سال تحصیلی می خواند و مجموعه فعالیت های شفاهی وی نمره شفاهی اش را تشکیل می دهد.
- مبنای نمره دهی آخرین و بهترین وضعیت مهارت شفاهی اوست. رعایت ظرافت های صرفی و نحوی در مکالمه در حد دانش آموز نیست. مخصوصاً اینکه او باید در پاسخگویی سرعت عمل داشته باشد و فرصت کافی برای فکر کردن ندارد؛ از طرفی آزمون شفاهی اضطراب دارد. بنابراین، از دبیر گرامی خواهشمندیم این بخش را با نرمش و مهربانی برگزار کند تا دانش آموز خاطره خوشی از مکالمه به یاد داشته و زمینه مثبتی در ذهن او برای سال های آینده بماند.
- پرسش های مکالمه مانند: مَنْ أَنْتَ؟ مَا اسْمُ هَذَا الطَّالِبِ؟ (مَا اسْمُ هَذِهِ الطَّالِبَةِ؟)، مِنْ أَيْنَ حَضَرْتَ؟ كَمْ عَمْرُكَ؟ مَا هُوَ تَرْتِيبُكَ بَيْنَ إِخْوَتِكَ وَأَخَوَاتِكَ فِي الْأُسْرَةِ؟ كَيْفَ حَالُكَ؟ أَيْنَ بَيْتُكَ؟ إِلَى أَيْنَ سَافَرْتَ هَذِهِ السَّنَةَ؟ أَيْ طَعَامَ تَحِبُّ (تَحْبِبِينَ)؟ أَيْ فَاكِهِ مَوْجُودَةُ الْآنَ فِي السُّوقِ؟ مَتَى تَرْجِعُ (تَرْجَعِينَ) إِلَى بَيْتِكَ؟ كَمْ السَّاعَةُ؟ مَا هُوَ لَوْنُ الْبَابِ؟ لِمَاذَا تَدْرُسُ (تَدْرُسِينَ)؟ مَاذَا تَأْكُلُ (تَأْكَلِينَ) عِنْدَ الْغَدَاءِ؟ هَلْ أَنْتَ نَشِيطٌ (هَلْ أَنْتِ نَشِيطَةٌ)؟ أَدَفْتَرُ عَلَى الْمُنْصَدَةِ أَمْ كِتَابٌ؟ لِمَنْ تَلِكِ الْحَقِيبَةُ؟ مَاذَا تُشَاهِدُ فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ؟

عربی، زبان قرآن (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا ارزشیابی کتاب درسی عربی، زبان قرآن (۳) پایه دوازدهم رشته علوم و معارف اسلامی به تفکیک دروس، سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

علم‌آموز
سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

ملاحظات	بارم‌بندی	سطوح‌شناختی						اهداف جزئی			اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)
		فرایندی				دانشی						
		تولید کردن	ارزیابی کردن	تحلیل کردن	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه		
	جزئیات ریز بارم در انتهای جدول هدف محتوا در بخش بارم‌بندی به تفکیک و به تفصیل شرح داده شده و لازم الاجرا است.					*			*	۱- دانش‌آموز بتواند وزن‌های فعل ثلاثی مجرد را تشخیص بدهد.	آشنایی با وزن‌های فعل ثلاثی مجرد، چگونگی‌ساختن فعل‌های مجهول از فعل‌های معتل و آشنایی با انواع مصدرها	الدرس الأول: وَزْنُ الْفِعْلِ الْمُجَرَّدِ وَ الْمُعْتَلِّ وَ الْمَصَادِرُ
				*				*	۲- بتواند فعل معتل را به فعل مجهول تبدیل کند.			
						*			*	۳- نوع مصدر را بتواند تشخیص دهد		
	تفصیل شرح داده شده و لازم الاجرا است.						*		*	۱- دانش‌آموز بتواند مصدر مرّة را از مصدر نوع تشخیص بدهد.	آشنایی با دو مصدر مرّة و نوع و چگونگی‌ساختن آن دو؛ آشنایی با اسم‌های مقصور، ممدود، منقوص و آشنایی با نوع اسم‌های مذکر و مؤنث	الدرس الثاني: اِسْمُ الْمَرَّةِ وَ النِّوعِ وَ اِلِسْمُ الْمَقْصُورِ وَ الْمَمْدُودِ وَ الْمَنْقُوصِ وَ الْمَذَكَّرِ وَ الْمُوْنِثِ
						*		*	۲- بتواند اسم‌های مقصور، ممدود و منقوص را از یکدیگر تشخیص بدهد.			
						*		*	۳- بتواند نوع اسم‌های مذکر و مؤنث را تشخیص دهد.			

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

ملاحظات	بارم‌بندی	سطوح شناختی						اهداف جزئی			اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)
		فرایندی					دانشی					
		تولید کردن	ارزیابی کردن	تحلیل کردن	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه		
					*			*		۱- دانش آموز بتواند انواع ضمیر را تشخیص بدهد.	آشنایی با انواع ضمیر و آشنا شدن با اسم موصول و انواع آن	الدرس الثالث: الضمير و الإسم الموصول
					*			*		۲- دانش آموز بتواند اسم موصول و انواع آن را تشخیص دهد.		
					*			*		۱- دانش آموز بتواند انواع خبر و چگونگی تقدّم آن را تشخیص دهد.	شناخت جایگاه مبتدا و خبر و انواع خبر و آشنا شدن با ضمیر فصل و افعال مقاربه	الدرس الرابع: مَرْتَبَةُ الْمُبتدأِ وَ الْخَبَرِ وَ أَنْوَاعُ الْخَبَرِ وَ ضَمِيرُ الْفَصْلِ وَ أَفْعَالُ الْمُقَارَنَةِ
					*			*		۲- ضمیر فصل را بتواند تشخیص دهد.		
					*			*		۳- افعال مقاربه و اسم و خبر آنها را بتواند تشخیص دهد.		
					*			*		۱- دانش آموز بتواند مفعول مطلق و انواع آن را تشخیص دهد.	آشنایی با مفعول مطلق و افعال قلوب	الدرس الخامس: الْمَفْعُولُ الْمُبْطَلِقُ وَ أَفْعَالُ الْقُلُوبِ
					*			*		۲- بتواند افعال قلوب را در جمله تشخیص دهد.		
					*			*		۱- دانش آموز بتواند در جمله اسلوب منادی و تعجب و مدح و ذم و تحذیر و إغراء را تشخیص دهد.	شناخت اسلوب منادی و تعجب و مدح و ذم و تحذیر و إغراء	الدرس السادس: الْمُنَادَى وَ التَّعْجُّبُ وَ الْمَدْحُ وَ الذِّمُّ وَ التَّحْذِيرُ وَ الْإِغْرَاءُ
					*			*		۱- دانش آموز بتواند مفعول له و مفعول فيه و حال را تشخیص دهد.	آشنایی با مفعول له و مفعول فيه و حال	الدرس السابع: الْمَفْعُولُ لَهُ وَ الْمَفْعُولُ فِيهِ وَ الْحَالُ
					*			*				

اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	سطوح شناختی							بارم‌بندی	ملاحظات		
			فرایندی					دانشی					
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل کردن			ارزیابی کردن	تولید کردن
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.		*			*					
					*			*					
					*			*					
۱- تمییز و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۲- استثناء و انواع آن را بتواند تشخیص دهد.	۳- انواع اضافه را بتواند تشخیص دهد.		*			*						
				*			*						
				*			*						
۱- دانش‌آموز بتواند نعت را از خبر و حال تشخیص دهد.	۲- دانش‌آموز بتواند عطف بیان و عطف نسق را تشخیص دهد.	۳- دانش‌آموز بتواند تأکید و انواع آن را تشخیص دهد.	۴- دانش‌آموز بتواند بدل و انواع آن را تشخیص دهد.</										

بارمبندی امتحان کتبی عربی، زبان قرآن (۳) علوم و معارف اسلامی پایه دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نوبت اول (از درس اوّل تا پایان درس پنجم)

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
مهارت واژه‌شناسی	نوشتن معنای کلمه از عربی به فارسی در جمله (زیر کلمات خط کشیده می‌شود).	۵/۰	۲ نمره
	مترادف و متضاد (همانند تمرینات کتاب)	۵/۰	
	تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه (دو مورد) یا پر کردن جای خالی با کلمه مناسب ارائه شده	۵/۰	
	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حدّ اسم‌های به کار رفته در کتاب دوازدهم)	۵/۰	
مهارت ترجمه به فارسی	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی	۵/۵	۴/۵ نمره
	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	۵/۰	
	تکمیل ترجمه ناقص	۵/۰	
مهارت شناخت و کاربرد قواعد	ترجمه فعل ماضی و مضارع مجهول معتدل ثلاثی مجزّد در جمله طرح شود. (نیم نمره حتماً باشد)، بقیه موارد ۱۲۵ نمره شامل: ترجمه ماضی استمراری، بعید و نقلی، امر، نهی، مستقبل و مصدر در جمله یا «تشخیص فعل ماضی، مضارع، امر و نهی، نفی، مستقبل و مصدر مناسب برای جای خالی در جمله»، «تشخیص نوع فعل»، «تشخیص کلمه ناهماهنگ از نظر نوع در میان چند کلمه» و «ذکر صیغه فعل»	۲	۱۰ نمره
	مصدر ثلاثی مزید، مصدر میمی، مصدر صناعی، مصدر مژه و مصدر نوع	۱۲۵/۱	
	تشخیص نوع اسم مذکر و مؤنث	۵/۰	
	تشخیص ضمیر مناسب برای جای خالی در جمله با توجه به قرائن و در قالب سؤال چند گزینه‌ای و شناخت نوع آنها	۱	
	اسم موصول و نوع آن، جمله صله	۷۵/۰	
	انواع خبر	۵/۰	
	تشخیص مبتدای مؤخر و خبر مقدّم و دلیل تقدیم و تأخر آنها	۵/۰	
	یافتن ضمیر فصل در جمله	۲۵/۰	
	تعیین اسم و خبر افعال مقاربه و اعراب آنها	۵/۰	
	تشخیص نوع اسم مشتق (اسم فاعل، اسم مفعول، اسم تفضیل و ...)	۲۵/۰	
	تحلیل صرفی و اعراب (فقط به صورت سؤال دو گزینه‌ای شبیه تمرینات کتاب)	۱	
	محل اعرابی و علامت اعراب (در مطالب دو سال گذشته): شامل:	۱/۵	
	مبتدا، خبر، فاعل، مفعول به، مضاف الیه و صفت، نایب فاعل، اسم و خبر نواسخ		
مهارت درک و فهم	سؤال جورکردنی از مفهوم واژگان «وصل کردن کلمات ستون اوّل به توضیحات ستون دوم» (دو مورد)، یا ارائه سه کلمه که یکی اضافه است و دو جمله دارای جای خالی که باید جای خالی با کلمه مناسب کامل شود. یا پر کردن جاهای خالی با گزینه‌های مناسب (سؤال دو گزینه‌ای)	۵/۰	۱/۵ نمره
	درک مطلب (ارائه متن و طراحی چهار سؤال با چهار کلمه پرسشی خوانده شده) یا (ارائه چهار جمله و تعیین درست و نادرست آنها بر اساس مفهوم هر جمله یا براساس متنی ارائه شده در برگه امتحانی) یا پاسخ کوتاه به جمله‌های پرسشی مصوّر یا ترکیبی از هر سه حالت بالا	۱	

نوبت دوم، شهریور و دی ماه (از درس اول تا پایان درس دهم)

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
مهارت واژه‌شناسی	نوشتن معنای کلمه از عربی به فارسی در جمله (زیر کلمات خط کشیده می‌شود).	۵/۵	۲۰ نمره
	مترادف و متضاد (همانند تمرینات کتاب)	۵/۵	
	تشخیص کلمه نااهم‌هنگ از نظر معنا در میان چهار کلمه (دو مورد) یا پر کردن جای خالی با کلمه مناسب ارائه شده	۵/۵	
	نوشتن مفرد یا جمع اسم (در حد اسم‌های کتاب‌های هفتم تا دوازدهم)	۵/۵	
مهارت ترجمه به فارسی	ترجمه جمله‌های عربی به فارسی	۵/۵	۶/۵ نمره
	انتخاب گزینه درست در ترجمه جمله عربی به فارسی (دو جمله)	۵/۵	
	تکمیل ترجمه ناقص	۵/۵	

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
مهارت شناخت و کاربرد قواعد	ترجمه فعل ماضی و مضارع مجهول معتل ثلاثی مجزّد، معادل فارسی ماضی استمراری، ماضی بعید و ماضی نقلی، امر، نهی، مستقبل در جمله یا «تشخیص فعل ماضی، مضارع، امر و نهی، نفی، مستقبل و مصدر مناسب برای جای خالی در جمله»	۰/۷۵	۱۰ نمره
	مفعول مطلق و انواع آن	۰/۷۵	
	تشخیص منادا و انواع آن	۰/۷۵	
	تشخیص اغراء و تحذیر	۰/۲۵	
	مدح و ذم	۰/۲۵	
	صیغه‌های تعجب	۰/۲۵	
	مفعول فیه	۰/۲۵	
	مفعول له	۰/۲۵	
	حال و انواع آن	۰/۷۵	
	تمییز و انواع آن	۰/۵	
	مستثنی و انواع آن	۰/۷۵	
	توابع (نعت، عطف، توكید، بدل)	۱	
	مصدر ثلاثی مزید، مصدر میمی، مصدر صناعی، مصدر مزه و مصدر نوع	۰/۷۵	
	اسم موصول و نوع آن، جمله صله	۰/۵	
	انواع خبر	۰/۵	
	تشخیص مبتدای مؤخر و خبر مقدّم و دلیل تقدیم و تأخر آنها	۰/۲۵	
	تعیین اسم یا خبر افعال مقاربه و اعراب آنها	۰/۵	
	تحلیل صرفی و اعراب (فقط به صورت سؤال دو گزینه‌ای شبیه تمرینات کتاب)	۰/۵	
	محلّ اعرابی و علامت اعراب (در مطالب دو سال گذشته)؛ شامل: تشخیص مبتدا، خبر، فاعل، مفعول به، مضاف الیه، صفت، نایب فاعل، اسم و خبر نواسخ	۰/۵	

مهارت‌های زبانی	موضوع	نمره	جمع
مهارت درک و فهم	سؤال جورکردنی از مفهوم واژگان « وصل کردن کلمات ستون اول به توضیحات ستون دوم » (دو مورد) یا ارائه سه کلمه که یکی اضافه است و دو جمله دارای جای خالی که باید جای خالی با کلمه مناسب کامل شود. یا پر کردن جاهای خالی با گزینه‌های مناسب (سؤال دو گزینه‌ای)	۵/۵	۱/۵ نمره
	درک مطلب (ارائه متن و طرّاحی چهار سؤال با چهار کلمه پرسشی خوانده شده) یا (ارائه چهار جمله و تعیین درست و نادرست آنها براساس مفهوم هر جمله یا براساس متن ارائه شده در برگه امتحانی، یا پاسخ کوتاه به جمله‌های پرسشی مصوّر، یا ترکیبی از حالت‌های بالا)	۱	

تذکرات

(برای طرّاحی سؤال در امتحان میان نوبت دوم و پایانی)

- ۱- در طرّاحی سؤال امتحان نوبت اول طرّاح مجاز است تا یک نمره در بارم‌بندی تغییراتی اجرا نماید؛ ولی در نوبت دوم باید بارم‌بندی دقیقاً رعایت گردد.
- ۲- سؤال ترجمه از عربی به فارسی و کاربرد واژگان باید تنوع داشته باشد.
- ۳- در بسیاری از موارد سؤالات بخش‌های مختلف با هم تلفیق می‌شوند و تفکیک مهارت‌های زبانی امکان ندارد؛ مثلاً در بخش مهارت ترجمه، امکان دارد در یک جمله چند مفهوم مختلف همزمان بیاید.
- ۴- شیوه طرح سؤال فعل در بخش قواعد بر مبنای تشخیص ماضی، مضارع، امر و نهی در جمله و تعیین فعل مناسب برای جای خالی و نیز ترجمه از عربی به فارسی است؛
مثال:

أَكْتَبُ فِي الْفَرَاغِ فِعْلاً مُنَاسِباً. یا أُحِی، ... إِلَى بَيْتِكَ، (إِزْجِعْ □ إِزْجِعُوا □)

تَرْجِمِ الْكَلِمَةَ الَّتِي تَحْتَهَا حَظًّا. یا إِخْوَتِي، إِرْجِعُوا إِلَى بُيُوتِكُمْ.

۵- سؤالات گزینه‌ای به صورت دو گزینه‌ای طرح می‌شوند. (جز بخش کلمات ناهماهنگ که چهار کلمه داده می‌شود).

۶- طرح سؤال از معنای کلمات، در جمله طرح می‌شود. (زیر دو کلمه خط کشیده می‌شود).

۷- ترجمه جمله یا کلمه از فارسی به عربی در هیچ آزمون یا مسابقه‌ای طرّاحی نمی‌شود.

- ۸- طرح سؤال از فعل‌هایی مانند «تَعَلَّمُوا» که می‌توانند ماضی یا امر باشند باید در جمله و همراه قرائن باشد.
- ۹- سؤال تشخیص و ترجمه انواع فعل «ماضی ساده، ماضی استمراری، ماضی منفی، مضارع منفی، مجهول، مستقبل، مؤکد...» و نیز مصدر در جمله و با فعل‌های ساده‌ای مانند کَتَبَ، دَهَبَ، خَرَجَ طَرَّاحی می‌شود.
- ۱۰- در تشخیص «فاعل، مفعول، مبتدا، خبر، مضاف‌الیه، نایب فاعل، جار و مجرور، اسم و خبر حروف مشبّهه» بالفعل و لای نفی جنس و... «نهادن اعراب رفع، نصب و جر (علامت اعرابی) از اهداف کتاب نیست؛ مثلاً در جمله «جاء سعید» سعید فاعل و مرفوع است؛ اما اینکه جمله «جاء سعید» در امتحان داده و اعراب «سعید» خواسته شود از اهداف نیست.
- ۱۱- در برخی دروس به راحتی می‌توان در بارم‌بندی قید کرد که از نیمه اول کتاب پنج نمره و از نیمه دوم پانزده نمره طرح شود؛ اما درس عربی این گونه نیست.
- ۱۲- طرح سؤال از بخش‌های زیر می‌تواند از بخش مهارت ترجمه (ترجمه جمله‌های عربی به فارسی) باشد:
- ۱۳- نوشتن حرکت عین‌الفعل در مضارع ثلاثی مجزّد در امتحان طرح نمی‌شود.
- ۱۴- تشخیص نوع کلمه، نوع اسم مذکر و مؤنث، اسم فعل، فعل لازم و متعدّی، معرب و مبني، نوشتن مفرد یا جمع اسم، یافتن مترادف یا متضاد و موارد دیگر (امتیاز این شیوه طرّاحی سؤال، کم شدن حجم پرسش‌هاست).
- ۱۵- از فعل ثلاثی مزید معتل که در پاورقی توضیح داده شده است مستقیماً در امتحان، سؤالی طرح نمی‌شود.
- ۱۶- از مطالب ستاره‌دار که اختیاری است در هیچ آزمونی (امتحانات کلاسی، نهایی و کنکور) سؤالی طرح نمی‌شود.
- ۱۷- در بخش قواعد فقط از کلماتی استفاده می‌شود که در کتاب تدریس شده است؛ مانند: اسم منسوب، اسم مصغّر، مصدر مَرّه، مصدر میمی و... برخی مطالب در بارم‌بندی لحاظ نشده است؛ مانند: التقاء ساکنین، حذف الف در کلمات پرسشی بِمَ؟، لِمَ؟، مِمَّ؟ چنین مواردی به صورت غیرمستقیم درون عبارات طرح خواهند شد.

۱۱۲۲۴۴

فیزیک (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌گستر
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی فیزیک (۳)

پرسش‌های اساسی

- « برای توصیف حرکت از چه کمیت‌هایی استفاده می‌شود؟
- « چه رابطه‌ای بین این کمیت‌ها در حرکت با شتاب ثابت روی خط راست وجود دارد؟
- « حرکت یک جسم را چگونه می‌توان از روی نمودارهای آن تحلیل کرد؟
- « چگونه می‌توان شتاب یک جسم را از نیروهای وارد بر آن تعیین کرد؟
- « چگونه می‌توان از روی تغییر تکانه، نیروی خالص متوسط وارد بر جسم را تعیین کرد؟
- « رابطه نیروی گرانشی بین دو جسم چگونه و در چه جهتی است؟
- « چگونه می‌توان دوره، مکان و انرژی یک نوسانگر را در حرکت هماهنگ ساده تعیین کرد؟
- « چه ارتباطی بین موج و نوسان وجود دارد و موج‌های عرضی و طولی چگونه به وجود می‌آیند؟
- « امواج الکترومغناطیسی چگونه به وجود می‌آیند و مشخصه‌های آنها چیست؟
- « چگونه می‌توان تراز شدت یک صوت را محاسبه کرد؟
- « بسامد و طول موج در پدیده دوپلر چگونه تغییر می‌کنند؟
- « تفاوت بازتاب آینه‌ای با بازتاب پخشنده چیست؟
- « چه قانون عمومی‌ای بر شکست امواج حاکم است که در مورد نور به قانون اسنل می‌انجامد؟
- « پاشندگی نور با طول موج چه ارتباطی دارد؟
- « آیا نظریه‌ها و قانون‌های فیزیک کلاسیک قادر به تبیین همه پدیده‌های فیزیکی هستند؟
- « برای توضیح پدیده فوتوالکتریک چه فرضیاتی انجام شد؟
- « تفاوت طیف گسیل شده از اجسام جامد و گازها در چیست؟
- « بور با چه فرض‌هایی توانست ناپایداری اتم در مدل اتمی رادرفورد را حل کند و طیف خطی اتم هیدروژن را نیز به دست آورد؟
- « جذب و گسیل در مدل بور چگونه انجام می‌شود و فوتون‌های گسیلی و جذبی چه انرژی‌هایی دارند؟
- « فیزیک و فناوری هسته‌ای چه کاربردهایی در زندگی بشر دارند.
- « چه چیزی سبب پایداری هسته می‌شود و منشأ انرژی بستگی چیست؟
- « در پرتوزایی طبیعی چه پرتوهایی ایجاد می‌شود و ویژگی‌های هر کدام از این پرتوها چیست؟
- « چگونه می‌توان تعداد و جرم هسته‌های پرتوزای باقی مانده را محاسبه کرد؟

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی									بارمبندی	
			دانشی					فرایندی					
			اولیه	مفهومی	روندی	پادآوردن	فهمیدن	گاریستن	تحلیل	ارزیابی	آفریدن		
آشنایی با مفاهیم اولیه حرکت و به کارگیری آنها در پدیده‌های پیرامون و زندگی	به کمک چند کمیت فیزیکی که تعریف مشخصی دارند، حرکت تعدادی از اجسام پیرامون خود را توصیف و بررسی کنند.	فصل اول حرکت بر خط راست	*	*			*	*	*				۴/۲۵ نمره
	حرکت برخی از اجسام پیرامون خود را به صورت حرکت با سرعت ثابت یا حرکت با شتاب ثابت مدل سازی و حل کنند.			*	*	*	*	*					
	نمودارهای حرکت (مکان- زمان، سرعت- زمان و شتاب- زمان) را تجزیه و تحلیل کنند و از روی آنها برخی از کمیت‌ها را به دست آورند.		*	*	*	*	*	*	*				
	در تبدیل نمودارهای حرکت (مکان- زمان، سرعت- زمان و شتاب- زمان) به یکدیگر، شناخت و تسلط کافی پیدا کنند.		*		*	*	*	*	*	*			
	برای حالتی که جسم بر خط راست حرکت می‌کند، نوع حرکت جسم (سرعت ثابت یا شتاب ثابت) را تشخیص دهند و کمیت‌ها و نمودارهای مرتبط با آن را محاسبه و رسم کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*			

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی								
			فرایندی					دانشی			
			آفریدن	ارزیابی	تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه
شناسایی نیروهای وارد بر یک جسم و محاسبه آنها، به دست آوردن نیروی خالص وارد بر جسم و تعیین شتاب آن و آشنایی با نیروی گرانشی و کاربردهای آن	قانون اول نیوتون و مفهوم لختی را درک کنند و برخی از پدیده ها را براساس آن توضیح دهند.	فصل دوم دینامیک	*	*	*	*	*	*	*	*	*
	نیروی کنش و واکنش بین دو جسم را تعیین و اثرات متفاوت آنها را بیان کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	با تشخیص نیروهای وارد بر جسم (وزن، عمودی سطح، اصطکاک، مقاومت شاره و ...)، مدلی از جسم و نیروهای وارد بر آن را رسم و نیروی خالص وارد بر جسم را تعیین کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	به کمک قانون دوم نیوتون شتاب یک جسم را به دست آورند و سپس به کمک روابط حرکت، سرعت، جابه جایی و ... را تعیین کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	نیروی اصطکاک جنبشی و ایستایی را از هم تمیز دهند، مقدار آنها را به دست آورند و بسته به شرایط مسئله و براساس نیروهای وارد بر جسم، حرکت جسم را تحلیل و شتاب آن را تعیین کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	آزمایش هایی برای تعیین ضریب اصطکاک ایستایی و جنبشی طراحی کنند.		*	-	*	-	*	*	*	*	
	نیروی سطح را از برابند نیروی عمودی سطح و نیروی اصطکاک که عمود بر هم هستند، تعیین کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	به کمک آزمایش یا نمودار نیروی کشسانی بر حسب تغییر طول فنر، ثابت فنر را به دست آورند و از مقایسه شیب نمودارها، ثابت فنرها را مقایسه کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	با استفاده از قانون هوک نیروی کشسانی را به دست آورند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	در حرکت روی خط راست، از روی نمودار نیرو - زمان، تغییر تگانه یک جسم و نیروی خالص متوسط وارد بر آن را تعیین کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	نیروی گرانشی بین دو ذره را محاسبه کنند و جهت نیروها را تشخیص دهند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	نیروی گرانشی ماهواره به دور زمین را تعیین کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	شتاب گرانشی را در اطراف زمین یا سیارات دیگر و در ارتفاع های مختلف تعیین کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	
	وزن یک جسم را در فاصله های متفاوت از زمین یا سیارات دیگر تعیین کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی								پارمپندی
			فرایندی						دانشی		
			اولیه	مفهومی	روندی	پادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل	ارزیابی	
بررسی حرکت هماهنگ ساده در نوسان‌های دوره‌ای و آشنایی با امواج و مشخصه‌های آنها و به‌کارگیری مفاهیم نوسان و موج در توضیح برخی از پدیده‌های پیرامون زندگی و آشنایی با برهم‌کنش‌های موج با محیط	پدیده‌های نوسانی دنیای اطراف خود را براساس مفاهیم این فصل توضیح دهند و با استفاده از معادله مکان-زمان در حرکت هماهنگ ساده، مکان نوسانگر را در هر لحظه محاسبه و نمودار مکان-زمان آن را رسم کنند و با استفاده از نمودار به توصیف حرکت آن بپردازند.	فصل سوم نوسان و امواج	*	*	*	*	*	*	*		
	تبدیل انرژی‌های جنبشی و پتانسیل را برای هر نوسانگر هماهنگ ساده توضیح دهند، نمودارهای آن را رسم کنند و مقدار انرژی مکانیکی نوسانگر را محاسبه کنند.		*	*	*	*	*	*	*		
	کارکرد سامانه جرم فنر و آونگ ساده را بیان کنند و دوره تناوب آنها را به دست آورند.		*	*	*	*	*	*	*		
	شرایط ایجاد تشدید را شرح دهند و مثال‌هایی از تشدید را در زندگی ارائه کنند.		*	*	*	*	*	*	*		
	نحوه تولید امواج عرضی و مشخصه‌های آنها را شرح دهند و تندی انتشار موج عرضی در تار یا فنر را محاسبه کنند و کاربرد مفاهیم موج را در برخی از ابزارها و پدیده‌ها توضیح دهند.		*	*	*	*	*	*	*		
	امواج الکترومغناطیسی، تولید و ویژگی‌های آنها، طیف این امواج و کاربردهایشان را توضیح دهند.		*	*	*	*	*	*	*		
	نحوه تولید امواج طولی، مشخصه‌های آنها و موج صوتی را شرح دهند و با آزمایش تندی صوت را اندازه‌گیری کنند و شدت و تراز شدت صوت صداها را محاسبه و مقایسه کنند.		*	*	*	*	*	*	*		
	نوع و علت تغییر بسامد را در پدیده دوپلر در امواج صوتی با استدلال بیان کنند.		*	*	*	*	*	*	*		
	قانون بازتاب عمومی موج را بیان و برای امواج صوتی تحقیق کنند (با طراحی و انجام آزمایش) و تندی صوت را با استفاده از پژواک به دست آورند.		*	*	*	*	*	*	*		
	قانون شکست عمومی، ضریب شکست و قانون اسنل را برای شکست موج توضیح دهند و از آنها برای تعیین ادامه مسیر نور در عبور از یک محیط به محیط دیگر استفاده کنند.		*	*	*	*	*	*	*		
	از قوانین بازتاب و شکست و روابط آنها برای بررسی پدیده‌های طبیعی و فناوری استفاده کنند.		*	*	*	*	*	*	*		
	ضریب شکست یک تیغه را اندازه‌گیری و زاویه شکست یک پرتو را در گذر از هوا به این تیغه محاسبه‌کنند.		*	*	*	*	*	*	*		
	پدیده سراب را به کمک جبهه‌های موج و تفاوت ضریب شکست لایه‌های هوای نزدیک سطح زمین، توضیح دهند.		*	*	*	*	*	*	*		

پارم‌بندی	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی		
	فرایندی					دانشی					
	آفریدن	ارزیابی	تحلیل	گاریستن	فهمیدن					یادآوردن	روندی
نمره ۴/۷۵			*	—	*	*	*		*	تغییر نظریه‌های فیزیکی در طول زمان را که منجر به تبیین درست پدیده‌های فیزیکی شده است بررسی و توضیح دهند. اثر فوتوالکتریک را توضیح دهند و انرژی هر فوتون را محاسبه کنند. طیف گسیلی پیوسته و خطی را شرح دهند و به کمک رابطه ریدبرگ، طول موج رشته‌های طیف گسیلی هیدروژن را محاسبه و ناحیه طیفی آن را تعیین کنند. مدل‌های اتمی تامسون و رادرفورد و ناتوانی آنها را در توضیح طیف‌های گسیلی خطی اتم هیدروژن شرح دهند و سپس فرضیات و اصلاحات پیشنهادی بور را بیان کنند. در اتم هیدروژن، انرژی الکترون را در هر تراز محاسبه کنند و نمودار ترازهای انرژی آن را رسم نمایند. جذب و گسیل را در مدل اتمی بور توضیح دهند و همچنین انرژی، طول موج و بسامد فوتون‌های گسیلی و جذبی را در اتم هیدروژن، محاسبه کنند. موفقیت‌ها و نارسایی‌های مدل اتمی بور را توضیح دهند. وارونی جمعیت و گسیل القایی را در لیزر شرح دهند و کاربردهای لیزر را در برخی از حرفه‌های مختلف و کاربردهای علمی بیان کنند. کاربردهای فیزیک هسته ای را در زمینه‌های مختلف زندگی شرح دهند و اهمیت رعایت نکات ایمنی و استانداردهای لازم را در این حوزه بیان کنند. پایداری هسته را برحسب نیروی هسته‌ای تحلیل و شرح دهند و نمودار عدد اتمی بر حسب عدد نوترونی را برای هسته‌های پایدار و پرتوزا تفسیر کنند. انرژی بستگی هسته‌ای و ترازهای انرژی هسته را شرح و توضیح دهند. پرتوزایی طبیعی و انواع آن را شرح دهند . واپاشی‌های آلفا، بتا و گاما را برحسب هسته مادر و دختر بنویسند و برای جلوگیری و نفوذ هر کدام از پرتوهای آلفا، بتا و گاما راه‌های عملی پیشنهاد کنند. نیمه عمر ایزوتوپ‌های پرتوزا را شرح دهند، نمودار تعداد هسته‌های مادر پرتوزا را در یک نمونه بر حسب زمان رسم کنند و تعداد هسته‌های مادر پرتوزای فعال باقی‌مانده در یک زمان مشخص را به کمک نیمه عمر ایزوتوپ محاسبه نمایند.	بررسی ناکامی‌های فیزیک کلاسیک در تبیین برخی از پدیده‌های فیزیکی و آشنایی با مفاهیم اولیه فیزیک اتمی و بررسی برخی از ویژگی‌های فیزیکی و برهم کنش‌ها و واپاشی‌های هسته‌ای
				*	*	*	*	*	*		
				*	*	*	*		*		
			*		*	*		*	*		
				*	*	*	*	*	*		
			*	*	*	*		*	*		
				*	*	*	*	*	*		
			*	*	*	*		*	*		
				*	*	*	*	*	*		
				*	*	*	*	*	*		
				*	*	*	*	*	*		
				*	*	*	*	*	*		
				*	*	*	*	*	*		
				*	*	*	*	*	*		

ملاحظات

- ۱- نمره هر فصل حداکثر می‌تواند تا ۵/۰ نمره نسبت به جدول تغییر کند.
- ۲- از مطالب مربوط به: خوب است بدانید، زندگینامه دانشمندان و علم، نتایج فعالیت‌های تحقیقی، واژه‌نامه، مواردی که در پاورقی برخی از صفحه‌های کتاب اشاره شده است، رمزینه‌ها و پیوست‌ها، نباید پرسش یا مسئله‌ای در آزمون‌ها طراحی شود.
- ۳- در هر آزمون ثابت‌های فیزیکی مورد نیاز داده شود.
- ۴- نوشتن یکاها در پاسخ‌های پایانی الزامی است.
- ۵- رعایت همه محدودیت‌های اعلام شده در مورد حد محتواها و مفاهیم در کتاب درسی، در ارزشیابی و طراحی سؤالات، الزامی است.
- ۶- در ارزیابی‌های مستمر و پایانی، انتظارات عملکردی مورد توجه قرار گیرد. فهرستی از این انتظارات و سهم آنها را در زیر می‌بینید.
- طراحی آزمایش: ۲ تا ۲ نمره
- تجزیه و تحلیل داده‌ها، رسم نمودار، نتیجه‌گیری از داده‌ها، پیش‌بینی و ...: ۲ تا ۴ نمره
- پاسخ به پرسش‌های مفهومی (مفهوم، کاربرد، تحلیل و ارزیابی): ۴ تا ۷ نمره
- توانایی حل پرسش‌های محاسباتی: ۹ تا ۱۱ نمره
- حل مسائل در شرایط جدید (تحلیل، کاربرد و استدلال): ۱ تا ۳ نمره
- ۷- لازم به یادآوری است، نمونه انواع پرسش‌ها در سطوح مختلف یادگیری (یادآوردن، فهمیدن، به‌کار بستن، تحلیل، ارزیابی و آفریدن) در کتاب درسی هر پایه موجود است.

بارم‌بندی و محدوده پیشنهادی نوبت اول درس فیزیک (۳ رشته علوم تجربی)

فصل اول: ۸ نمره

فصل دوم: ۸/۵ نمره

فصل سوم تا صفحه ۶۲ (ابتدای ۳-۶ مشخصه‌های موج) و تمرین‌های مربوط از آخر فصل: ۳/۵ نمره

توجه: کلیه بندهای ملاحظات بالا در آزمون نوبت اول نیز رعایت شود.

در ارزشیابی‌های مستمر، برای اجرای آزمایش، ثبت داده‌ها، نتیجه‌گیری و ارائه، انجام تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات، مشارکت و تعامل در فرایند آموزش مانند (بحث‌های گروهی، کنجکاوی‌های علمی و طرح پرسش‌های مفهومی) نمره مناسب در نظر گرفته شود (حداقل ۸ نمره)

۱۱۲۲۱۰

شیمی (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌گستر
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی شیمی ۳

پرسش‌های اساسی

- « اساس انحلال‌پذیری مواد در آب و حلال‌های ناقطبی چیست؟
- « ساختار و رفتار انواع پاک‌کننده چگونه است؟
- « مبنای تعریف اسید و باز آرنیوس چیست؟ انواع اکسیدها در آب چه خاصیتی نشان می‌دهند؟
- « مبنای مقایسه قدرت اسیدها و میزان اسیدی بودن مواد چیست؟ رفتار اسیدها و بازهای قوی و ضعیف چگونه بررسی می‌شود؟
- « مقدار pH در محلول‌های مختلف چگونه محاسبه می‌شود؟ مقدار pH چه رابطه‌ای با ثابت یونش و درجه یونش دارد؟
- « اساس واکنش‌های خنثی شدن اسید و باز و عملکرد شوینده‌های خورنده چگونه است؟
- « الکتروشیمی چگونه و در چه زمینه‌هایی موجب افزایش آسایش و رفاه می‌شود؟
- « اکسندگی و کاهندگی بر چه مبنایی تعیین می‌شود؟ روش موازنه واکنش‌های اکسایش و کاهش چگونه است؟
- « ساختار و عملکرد سلول گالوانی و الکترولیتی چگونه است؟ هریک چه جایگاهی در تأمین انرژی و رفاه و زندگی دارند؟
- « نقش سلول سوختی در کاهش ردپای کربن دی‌اکسید چگونه است؟
- « سازوکار و چگونگی تهیه فلزهای فعال همانند سدیم، منیزیم و آلومینیم به روش برقکافت چگونه است؟
- « آبکاری چه اهمیتی در زندگی دارد و فرایند آن چگونه است؟
- « شباهت‌ها و تفاوت‌های مواد مولکولی و کووالانسی چیست؟
- « اساس نقشه پتانسیل الکترودستاتیکی و تعلق بارهای جزئی در مولکول‌ها بر چه مبنایی است؟
- « روند تشکیل ترکیب‌های یونی چگونه است؟ استحکام شبکه بلور مواد یونی و نقطه ذوب آنها با چه عواملی تغییر می‌کند؟
- « خواص فیزیکی فلزها براساس مدل دریای الکترونی چگونه توجیه می‌شوند؟
- « انرژی فعال‌سازی به چه عواملی بستگی دارد و چگونه با تغییر Ed، سرعت واکنش‌ها تغییر می‌کند؟
- « اساس کار مبدل کاتالیستی چگونه است؟ در بهبود شرایط زیست محیطی چه نقشی را ایفا می‌کنند؟
- « چه عواملی و چگونه بر تعادل تأثیر دارند؟ مقدار ثابت تعادل چگونه محاسبه می‌شود؟ و در چه شرایط تغییر می‌کند؟
- « نقش تبدیل و چگونه گروه‌های عاملی در سنتز مواد چیست؟ بازیافت مواد چه ارزش افزوده‌ای در ابعاد مختلف می‌تواند داشته باشد؟

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی								بارم‌بندی
			فرایندی					دانشی			
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی	
بررسی ساختار و رفتار اسیدها، بازها و نقش آنها در زندگی	عوامل گوناگون مؤثر بر شاخص امید به زندگی را بررسی، تجزیه و تحلیل کنند و نتیجه را در قالب یک گزارش ارائه دهند.	مولکول‌ها در خدمت تندرستی	*							*	۴/۵
	انحلال مواد گوناگون از جمله چربی‌ها، نمک‌ها، گازهای هواکره و قندها را در حلال‌های قطبی و ناقطبی بررسی کنند.			*			*				
	ساختار صابون را از چربی تشخیص دهند و رفتار آب گریزی و آب دوستی آن را با توجه به ساختار صابون توجیه کنند.			*			*				
	انواع مخلوط‌ها را شناسایی و دسته‌بندی کرده و خواص آنها بررسی و مقایسه کنند.			*			*				
	درباره فرایند پاک کنندگی صابون، قدرت پاک کنندگی صابون و عوامل مؤثر بر آن گزارشی ارائه دهند.			*			*				
	ساختار پاک کننده‌های صابونی را از غیرصابونی تشخیص دهند و با مقایسه ساختار، رفتار آنها را پیش بینی کرده و تبیین کنند.			*				*			
	افزودنی‌های شیمیایی به صابون و دلیل افزودن آنها را به یاد بیاورند		*								

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی								
			فرایندی						دانشی		
			اولیه	مفهومی	روندی	پادآوردن	فهمیدن	کارستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی	آفریدن
بررسی ساختار و رفتار اسیدها، بازها و نقش آنها در زندگی	ضمن تشخیص پاک کننده‌های خورنده، رفتار آنها را توضیح دهند.	مولکول‌ها در خدمت تندرستی		*			*				
	ضمن تعریف اسید و باز مطابق نظریه آرنیوس، رفتار اسیدها و بازها را توضیح دهند.			*		*					
	اسیدی یا بازی بودن اکسیدها را در آب تشخیص دهند و معادله شیمیایی موازنه شده واکنش آنها را با آب بنویسند.										
	رسانایی محلول‌های اسیدی را براساس درجه یونش آنها مقایسه کنند و گزارش دهند.			*			*				
	معادله یونش را برای اسیدهای تک پروتون دار بنویسند و محاسبات کمی مربوط به درجه و درصد یونش را انجام دهند.			*	*		*				
	تفاوت قدرت اسیدی و میزان اسیدی بودن محیط را تبیین کنند.			*	*		*				
	با انجام آزمایش مفهوم تعادل در محیط آبی را درک کنند.			*	*	*					
	مفهوم K_a را درک کنند و از آن برای مقایسه قدرت اسیدها استفاده کنند.			*	*		*				
	تقویت هویت ملی و روحیه خودباوری از طریق آشنایی با نمونه‌هایی از دستاوردهای ایرانیان در صنعت شوینده‌ها		هدف نگرشی است.								

فهرست

ادبیات و علوم
انسانیعلوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی								
			فرایندی						دانشی		
			اولیه	مفهومی	روایی	پداوردن	فهمیدن	کارستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی	آفریدن
بررسی ساختار و رفتار اسیده‌ها، بازها و نقش آنها در زندگی	مفهوم PH و رابطه ریاضی مربوط به آن را توضیح دهند و گستره pH را تبیین کنند	مولکول‌ها در خدمت تندرستی	*	*			*				
	محاسبات گمی مربوط به غلظت یون هیدرونیوم، میزان اسیدی بودن محیط و PH را برای محلول‌های گوناگون حساب کنند		*			*					
	ارتباط میزان رسانایی با میزان بازی بودن محیط را توضیح دهند.		*			*					
	محاسبات گمی مربوط به غلظت یون هیدروکسید، میزان بازی بودن محیط و PH را برای محلول‌های بازی گوناگون حساب کنند.		*			*					
	چگونگی عملکرد شوینده‌های خورنده را شرح دهند.		*			*	*				
	کاربرد اسیده‌ها و بازها برای درمان بیماری‌ها، افزایش سطح سلامت انسان‌ها، سطح بهداشت جامعه و امید به زندگی را توضیح دهند.		*					*			
	اهمیت و نقش علم شیمی در حل مسائل جامعه را درک کند.		این اهداف نگرشی هستند.								
	به موضوع شوینده‌ها، پاک‌کننده‌ها و ضد عفونی‌کننده‌ها علاقمند شوند.										
بررسی الکتروشیمی و جایگاه و اهمیت آن در زندگی	الکتروشیمی را به عنوان یکی از شاخه‌های مهم شیمی بشناسند و نقش آن را در تأمین انرژی بهبود خواص مواد، تولید مواد با ویژگی‌های مطلوب بیان کنند.	آسایش و رفاه در سایه شیمی	*	*		*					
	نمونه‌هایی از فرآورده‌های الکتروشیمی را نام ببرند و نقش آنها را در زندگی توضیح دهند		*	*		*					
	ماهیت واکنش‌های شیمیایی که با انجام آنها انرژی شیمیایی به انرژی الکتریکی تبدیل می‌شود را بشناسند و تفاوت آنها را با سایر واکنش‌های شیمیایی توضیح دهند.		*		*						
	گونه‌های اکسید شده (کاهنده) و کاهش یافته (اکسنده) را در یک واکنش اکسایش کاهش مشخص کنند و واکنش کلی را به صورت نیم واکنش‌های اکسایش کاهش بنویسند.		*			*					
	با در نظر داشتن قانون پایستگی بار الکتریکی بتوانند واکنش‌های اکسایش کاهش را موازنه کنند.		*				*				
			*								

Telegram: @konkur_in

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی								
			دانشی						فرایندی		
			اولیه	مفهومی	روندی	پداآوردن	فهمیدن	کارستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی	آفریدن
بررسی الکتروشیمی و جایگاه و اهمیت آن در زندگی	با نقش کلیدی آلومینیم در صنایع آشنا شوند.	آسایش و رفاه در سایه شیمی	*			*					
	چگونگی تهیه فلز آلومینیم را از طریق فرایند هال توضیح دهند.			*	*		*				
	فواید بازیافت فلز آلومینیم را بشناسد.		*			*					
	ضمن آشنایی با اهمیت آبکاری در زندگی، چگونگی آبکاری اجسام و وسایل آهنی، مسی و.. را توضیح دهند.			*	*		*	*			
	نقش دانش الکتروشیمی در حل مسائل جامعه و تامین رفاه و آسایش مردم را درک کنند.		این اهداف نگرشی هستند.								
	به اهمیت بازیافت در حفظ منابع خدادادی پی ببرد.										
	به دانش شیمی، فرایندهای شیمیایی و فناوری های مرتبط علاقمند شوند.										
بررسی ساختار و عملکرد مواد شیمیایی و نقش آنها در خلق آثار بشری	به اهمیت دانش و فناوری در توسعه پایدار کشور پی ببرند.	شیمی جلوه‌ای از هنر، زیبایی و ماندگاری						*			
	ویژگی های مواد مولکولی و کووالانسی را توضیح دهند.		*			*					
	ساختار و برخی خواص مواد مولکولی و کووالانسی را با یکدیگر مقایسه کنند.			*		*		*			
	سختی و نقطه ذوب بالاتر مواد کووالانسی در مقایسه با مواد مولکولی را توضیح دهند.			*		*		*			
	ساختار و برخی رفتارهای دگرشکل های کربن (الماس، گرافیت و گرافن) را توضیح دهند.			*	*	*		*			
	روش ساده ای برای تهیه گرافن ارائه دهند.			*	*	*		*			
	دلیل توصیف مواد مولکولی را با واژه های رایجی مانند فرمول مولکولی و نیروهای بین مولکولی ارائه کنند.			*		*		*			
شباهت ها و تفاوت های ساختار شش ضلعی در یخ و سیلیس را توضیح دهند.		*		*		*	*				
عوامل مؤثر بر رفتارهای فیزیکی و شیمیایی مواد مولکولی را توضیح دهند.		*		*		*					

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی							
			فرایندی					دانشی		
			آفریدن	ارزیابی	تجزیه و تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یاد آوری	روند ی	مفهومی
بررسی ساختار و عملکرد مواد شیمیایی و نقش آنها در خلق آثار بشری	توزیع بار الکتریکی را در گونه های شیمیایی از روی نقشه پتانسیل الکتروستاتیکی توضیح دهند.	شیمی جلوه ای از هنر، زیبایی و ماندگاری				*		*		
	مواد مولکولی قطبی و ناقطبی را از روی نقشه پتانسیل الکتروستاتیکی تشخیص و دلیل آن را توضیح دهند.				*		*		*	
	برخی رفتارهای مواد مولکولی قطبی و ناقطبی را از روی نقشه پتانسیل الکتروستاتیکی مقایسه کنند.			*			*		*	
	تفاوت نقطه ذوب با نقطه جوش مواد مولکولی و مواد یونی را توضیح دهند.			*			*		*	
	شیوه تشکیل ترکیب های یونی دوتایی را در واکنش یک فلز با یک نافلز فعال توضیح دهند.				*		*		*	
	ساختار مواد یونی را از مواد مولکولی و کووالانسی تشخیص دهند و با یکدیگر مقایسه کنند.			*		*		*		*
	چگالی بار یون را توضیح دهند.					*		*		*
	تأثیر چگالی بار یون های سازنده یک ترکیب روی میزان جاذبه میان آنها را درک کنند.					*		*		*
	آنتالپی فروپاشی شبکه را به عنوان کمیتی برای مقایسه استحکام شبکه آنها به کار گیرند.				*		*		*	
	اثر شعاع آتیون و کاتیون روی آنتالپی فروپاشی شبکه بلوری مواد یونی را توضیح دهند.					*	*	*	*	
	مدل دریای الکترونی را توضیح دهند و برای توصیف برخی رفتارهای فیزیکی فلزها از آن بهره گیرند.					*	*	*	*	
	برهم کنش نور مرئی با اجسام و چشم بیننده را توضیح دهند.					*	*	*	*	
	درباره اهمیت فلزها در زندگی به ویژه تیتانیوم و مقایسه آن با فولاد زنگ نزن گزارشی ارائه دهند.					*	*	*	*	

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی							بارم‌بندی		
			دانشی				فرایندی					
			اولیه	مفهومی	روایی	پایه‌آوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل		ارزیابی	آفریدن
بررسی فرایندهای شیمیایی و نقش آنها در توسعه پایدار کشور	نقش شیمی در حل بعضی از مشکلات زندگی را بدانند و برخی از دستاوردهای علم شیمی را بشمارند	شیمی راهی به سوی آینده‌ای روشن‌تر	*		*	*						
	درباره چالش‌های جدید پیش رو و استفاده از دو لبه فناوری، گزارشی تهیه و در کلاس ارائه دهند.			*	*	*						
	اثرات هوای آلوده را از نظر اقتصادی و اجتماعی توضیح دهند.			*		*						
	برهم‌کنش ماده و پرتوهای الکترومغناطیسی و طیف‌سنجی فروسرخ و کاربردهای آن را توضیح دهند.											
	مفهوم انرژی فعال‌سازی را بدانند و با توجه به نمودار پیشرفت واکنش آن را توضیح دهند.			*	*	*						
	سرعت واکنش‌ها را براساس انرژی فعال‌سازی با هم مقایسه کنند.			*	*	*		*				
	درباره عوامل مؤثر بر انرژی فعال‌سازی گزارشی ارائه دهند.			*		*		*				
	علت تفاوت تغییر سرعت واکنش‌ها در حضور کاتالیزگر را توضیح دهند.			*		*		*				
	نقش یک شیمی دان یا مهندس شیمی را با تکیه بر دانش شیمی در حل مشکلات زندگی روزمره طی یک گزارش ارائه دهند.		*		*	*		*				
	نحوه کار یک مبدل کاتالیستی و افزایش کارایی آن را تشریح و بررسی کنند.			*		*		*				
	مبدل‌های مختلف از نظر طراحی، کاربرد و... را با هم مقایسه کنند.			*		*		*				
	عوامل گوناگون جهت افزایش بهره‌وری در تولید فراورده‌های کشاورزی را بررسی و تجزیه و تحلیل کنند			*		*		*				
	با تعادل‌های شیمیایی آشنا شده و مفهوم واکنش‌های رفت و برگشت را درک کنند و رابطه ثابت تعادل را با روابط ریاضی بنویسند.		*	*	*	*		*				
	عوامل مؤثر بر ثابت تعادل را بدانند و تغییر غلظت گونه‌ها را براساس اصل لوشاتلیه توجیه کنند.			*		*		*				
	اثر تغییر حجم و نحوه اثر آن را برای یک تعادل شیمیایی تشریح کرده و توجیه نمایند.			*		*		*				

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی								
			فرایندی						دانشی		
			آفریدن	ارزیابی	تجزیه و تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روند ی	مفهومی	اولیه
بررسی فرایندهای شیمیایی و نقش آنها در توسعه پایدار کشور	نقش تغییر دما را در جابه جایی تعادل درک کرده و برای واکنش های مختلف آن را مورد بررسی قرار دهند	شیمی راهی به سوی آینده ای روشن تر				*			*	*	
	اثر تغییر دما بر مقدار ثابت تعادل را تجزیه و تحلیل نمایند.				*			*	*		
	با فرایندها بر آشنا شوند و نقش عوامل مؤثر بر فرایندها بر را توجیه نمایند					*		*	*	*	
	گزارشی از کاربرد دانش تعادل در تهیه فراورده بیشتر ارائه نمایند.					*		*	*		
	نقش دانش و فناوری شیمی را در ایجاد ارزش افزوده فراورده های شیمیایی توجیه کنند.					*			*	*	
	به کارگیری فناوری و تبدیل مواد خام به مواد فراوری شده را در بهره وری اقتصادی کشور تجزیه و تحلیل کنند.				*			*	*		
	گروه عاملی را بشناسند و اثر آن بر خواص مولکول را بررسی و توجیه نمایند.					*			*	*	
	روشی را برای تبدیل گروه های عاملی به یکدیگر را بیان کنند.					*			*		
	با هنر سنتز ترکیب های آلی آشنا شده و چالش های موجود در سنتز را بیان کنند.					*			*		
	نقش انجام یک سنتز را در کشف واکنش های جدید توجیه نمایند.					*			*		
	روش های غلبه بر دشواری های یک سنتز و روش طراحی سنتز موفق را بررسی نمایند				*				*	*	
	میان سازوکار انجام واکنش ها و نحوه بازیافت مواد رابطه ای برقرار کنند					*			*	*	
	روش هایی را برای بازیافت مواد با توجه به نوع مولکول های آن پیشنهاد کنند.					*				*	

ملاحظات: (توصیه‌ها و محدوده طرح پرسش‌ها در آزمون)

- نمرات هر فصل می‌تواند نیم نمره نسبت به بارم پیشنهادی فوق تغییر کند.
- سهم محاسبات کمی و عددی در هر آزمون بین ۳۰ تا ۳۵ درصد از نمره کل آزمون را شامل می‌شود.
- آیا می‌دانید، تفکر نقاد و در میان تارنماها جزو ارزشیابی نیست.
- در صورت پرسش، داده‌های حافظه محور و مورد نیاز ارائه شود.
- پیوست جدول تناوبی در آزمون ضروری است.
- پیشنهاد موکد می‌شود پرسش‌های مرتبط با زندگی و صنعت طراحی کنید و اطلاعات و داده‌هایی درباره مفاهیم درسی موجود در کتاب ارائه و بر اساس داده‌های صورت مسئله پرسش‌های مفهومی و با سطوح بالای ارزشیابی طرح کنید.
- معادله شیمیایی موازنه شده در محاسبات کمی و عددی داده شود.
- رسم آرایش الکترونی تا عنصر شماره ۳۹ جدول تناوبی مجاز است.
- نامگذاری ترکیب‌های آلی جزو اهداف کتاب درسی نیست و فقط نام ترکیب‌های آلی موجود در کتاب می‌تواند مورد ارزشیابی قرار گیرد.
- در ارزیابی‌های مستمر و نهایی، انتظارات عملکردی مورد توجه قرار گیرد. جدول زیر فهرستی از این انتظارات و سهم آنها را نشان می‌دهد.

ردیف	انتظارات عملکردی	مستمر	پایانی
۱	طراحی آزمایش	۴-۲	۲
۲	اجرای آزمایش، ثبت داده‌ها، نتیجه‌گیری و ارائه گزارش	۴-۲	-
۳	تجزیه و تحلیل داده‌ها، رسم نمودار، نتیجه‌گیری از داده‌ها، پیش‌بینی و نمودار خوانی و.....	۴-۲	۲
۴	انجام تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات (طراحی، اجرا، ثبت داده‌ها، تجزیه و تحلیل، ارائه گزارش)	۳-۲	-
۵	مشارکت و تعامل در فرایند آموزش (انجام فعالیت‌های عملی و آزمایشگاهی، مشارکت در بحث‌های گروهی، کنجکاوی علمی و طرح پرسش‌های مفهومی)	۴-۲	-
۶	پاسخ به پرسش‌های مفهومی (کاربرد، استدلال و قضاوت)	۳-۱	۸
۷	توانایی حل پرسش‌های محاسباتی	۳-۲	۶
۸	حل مسائل در شرایط جدید (کاربرد و استدلال)	-	۲

بارمبندی شیمی (۳)، پایه دوازدهم رشته های علوم تجربی و ریاضی و فیزیک سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فصل	نوبت اول	نوبت پایانی خرداد، شهریور و دی ماه
اول (مولکول ها در خدمت تندرستی)	۱۱/۵	۶/۵
دوم (آسایش و رفاه در سایه الکترو شیمی)	۸/۵	۵
سوم (شیمی جلوه ای از هنر، زیبایی و ماندگاری)	-	۴
چهارم (شیمی راهی به سوی آینده روشن تر)	-	۴/۵
مجموع	۲۰	۲۰

نمرات هر فصل می تواند نیم نمره (۵/۰ نمره) نسبت به بارم پیشنهادی فوق تخییر کند.

ردیف	انتظارات عملکردی	مستمر	پایانی
۱	طراحی آزمایش	۴-۲	۲
۲	اجرای آزمایش، ثبت داده ها، نتیجه گیری و ارائه گزارش	۴-۲	-
۳	تجزیه و تحلیل داده ها، رسم نمودار، نتیجه گیری از داده ها، پیش بینی و نمودار خوانی و.....	۴-۲	۲
۴	انجام تحقیق و جمع آوری اطلاعات (طراحی، اجرا، ثبت داده ها، تجزیه و تحلیل، ارائه گزارش)	۳-۲	-
۵	مشارکت و تعامل در فرایند آموزش (انجام فعالیت های عملی و آزمایشگاهی، مشارکت در بحث های گروهی، کنجکاوی علمی و طرح پرسش های مفهومی)	۴-۴	-
۶	پاسخ به پرسش های مفهومی (کاربرد، استدلال و قضاوت)	۳-۱	۸
۷	توانایی حل پرسش های محاسباتی	۳-۲	۶
۸	حل مسائل در شرایط جدید (کاربرد و استدلال)	-	۲

۱۱۲۲۱۱

ریاضی (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌های آینده
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا ارزشیابی کتاب ریاضی ۳ پایه دوازدهم رشته علوم تجربی به تفکیک درس، سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فصل ۱: تابع (بارم خرداد: ۳ نمره)

محتوا	اهداف کلی	اهداف جزئی				ملاحظات
		یادآوری	درک و فهم	کاربرد	تحلیل و تجزیه	
درس ۱	توابع چند جمله‌ای و نزولی	۱. بتواند توابع چند جمله‌ای و ضابطه کلی آنها را بشناسد و درجه این توابع را مشخص کند. ۲. بتواند نمودار تابع $y = x^3$ و انواع تبدیلات آن (انتقال عمودی و افقی، انعکاس نسبت به محورهای مختصات و انبساط و انقباض آنها) را رسم کند. ۳. بتواند با استفاده از نمودار تابع، دامنه و برد تابع تبدیل یافته را به دست آورد. ۴. بتواند تابع‌های $y = x^3$ و $y = x^3$ را در بازه‌های مختلف مقایسه کند. ۵. مفهوم یکنوایی و غیریکنوایی توابع را بشناسد. ۶. بتواند یکنوایی و غیریکنوایی تابع را از روی نمودار آن در دامنه تابع و بازه‌های دلخواه مشخص کند.	*	*	*	رسم نمودار تابع درجه سوم در حالت کلی و توابع هموگرافیک جز اهداف کتاب درسی نیست.
درس ۲	ترکیب توابع	۱. مفهوم ترکیب توابع را درک کند. ۲. بتواند ضابطه و دامنه تابع مرکب را محاسبه کند. ۳. بتواند ضابطه تابع $f(x)$ را با استفاده از تابع‌های $f \circ g(x)$ و $g \circ f(x)$ محاسبه کند. ۴. بتواند نمودار توابع به فرم $y = \pm af(kx \pm b) \pm c$ را رسم کند و دامنه و برد تابع تبدیل یافته را محاسبه کند. ۵. بتواند با استفاده از نمودار داده شده، نمودار تابع تبدیل یافته را رسم کند.	*	*	*	در صورت سؤال تأکید شود که دامنه تابع مرکب را از تعریف آن محاسبه کنند.
درس ۳	تابع وارون	۱. بتواند مفهوم تابع وارون را درک کند. ۲. رابطه بین دامنه و برد تابع f و f^{-1} را درک کند. ۳. وارون بودن دو تابع نسبت به هم را با استفاده از مفهوم تابع مرکب مشخص کند. ۴. بتواند ضابطه تابع وارون توابع خطی، تابع درجه دوم، توابع $\sqrt[3]{x}$ ، $\sqrt{x}$ ، $k(x+b)^3$ و $\sqrt{ax+b}$ و تابع به صورت زوج مرتب و ترکیب آن با دیگر توابع را محاسبه کند. ۵. بتواند دامنه توابع غیر یک به یک درجه دوم را برای تبدیل آنها به تابعی یک به یک (وارون‌پذیر)، محدود کند.	*	*	*	اثبات یک به یک بودن توابع مد نظر نیست. محاسبه ضابطه تابع وارون توابعی که در کتاب درسی مطرح نشده است، مجاز نیست.

فصل ۲: مثلثات (بارم خرداد: ۳ نمره)

محتوا	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی مورد انتظار				ملاحظات
			پایان‌آوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل	
درس ۱	تناوب و تانژانت	۱. بتواند مفهوم توابع تناوب را درک کند. ۲. بتواند نقش تناوب در ساختار توابع مثلثاتی را درک کند. ۳. بتواند دوره تناوب توابع با ضابطه $y = \cos bx + c$ و $y = \sin bx + c$ را محاسبه کند. ۴. بتواند مقدار ماکزیمم و مینیمم توابع با ضابطه $y = \cos bx + c$ و $y = \sin bx + c$ را به دست آورد. ۵. بتواند با استفاده از مقدار ماکزیمم، مینیمم و دوره تناوب یا با استفاده از نمودار، ضابطه تابع $y = \cos bx + c$ و $y = \sin bx + c$ را بنویسد. ۶. با نمودار تابع تانژانت، دامنه و برد آن و تغییرات آن در دایره مثلثاتی آشنا شود. ۷. بتواند یکنوایی تابع تانژانت را بررسی کند. ۸. بتواند تابع سینوس و تانژانت را در ناحیه‌های مثلثاتی مقایسه کند.	*	*	*	*	۱. فقط تشخیص دوره تناوب توابع مثلثاتی که در بند ۳ و ۶ ذکر شد، مد نظر است. ۲. دوره تناوب توابع غیر مثلثاتی مدنظر کتاب نیست. دوره تناوب توابع که به صورت حاصلجمع یا حاصل ضرب و ... است، مدنظر نیست. ۱. فقط دامنه تابع $y = \tan x$ از اهداف کتاب است. از طرح سؤال در مورد دامنه تابع $y = \tan bx$ اجتناب شود. ۲. از طرح سوال در مورد انتقال‌های تابع $y = \tan x$ اجتناب شود.
درس ۲	معادلات مثلثاتی	۱. نسبت‌های مثلثاتی زوایای دو برابر کمان، استفاده از آنها در محاسبه نسبت‌های مثلثاتی برخی زوایا و ساده‌سازی عبارت‌های شامل نسبت‌های مثلثاتی را بداند. ۲. مفهوم معادلات ساده مثلثاتی را بداند و بتواند ارتباط آنها با نمودار توابع مثلثاتی متناظر را مشخص کند. ۳. بتواند معادلات مثلثاتی را حل کند و جواب‌های کلی معادلات را به دست آورد. ۴. بتواند مفهوم جواب‌های کلی معادلات مثلثاتی سینوس و کسینوس را درک کند. ۵. با حل سؤالات کاربردی معادله مثلثاتی آشنا باشد. ۶. بتواند تعداد جواب‌های یک معادله مثلثاتی را با استفاده از رسم نمودار مشخص کند. ۷. بتواند درستی جواب را با توجه به محدودیت‌های مطرح شده در مسائل کاربردی بررسی کند.	*	*	*	*	اثبات روابط مثلثاتی دو برابر کمان جز اهداف کتاب درسی نیست. طرح سؤال از رابطه تانژانت دو برابر کمان جایز نیست. حل معادلات مثلثاتی فقط به فرمول‌های مثلثاتی که در کتاب درسی ریاضی ۱، ۲ و ۳ مطرح شده است، نیاز داشته باشد. معادلات مثلثاتی نباید به نسبت‌های زوایایی ختم شود که برای دانش‌آموزان آشنا نیست. جواب‌های معادلات مثلثاتی و نوشتن دسته جواب‌ها از اهداف کتاب است. سؤالات کاربردی در حل معادلات مثلثاتی معطوف به شکل داده شده باشد و از طرح سؤالات پیچیده‌ای که هدف کتاب نیست، خودداری شود.

فصل ۳: حد بی‌نهایت و حد در بی‌نهایت (بارم خرداد: ۲ نمره)

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف کلی	محتوا
	تجزیه و تحلیل	کاربرد	درک و فهم	یادآوری		
حد اکثر درجه چند جمله‌ای یا فرجه رادیکال مطرح شده در صورت و مخرج می‌تواند ۳ باشد. همچنین طرح سؤال از رفع ابهام‌های مثلثاتی مجاز نیست. به روش هوییتال و هم‌ارزی نمره تعلق نگیرد. اثبات قضایای حد جز اهداف کتاب درسی نیست.			* * * * * * * *	* * * * * * * *	حد بی‌نهایت	درس ۱
استفاده از قضیه جملات پرتوان علی‌رغم معروف بودن به یکی از انواع هم‌ارزی به دلیل مطرح شدن در کتاب درسی مجاز است.		*	* * * * *	* * * * *	حد در بی‌نهایت	درس ۲

فصل ۴: مشتق (بارم خرداد: ۵ نمره)

محتوا	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی مورد انتظار				ملاحظات
			یادآوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل	
درس ۱	آشنایی با مفهوم مشتق	۱. مفهوم خط مماس را به صورت شهودی بداند. ۲. بتواند علامت شیب خط و مقدار آن را از روی نمودار مشخص کند. ۳. بتواند معادله خط مماس و قاطع را محاسبه کند. ۴. بتواند اعداد داده شده را به شیب خط‌های روی نمودار نسبت دهد. ۵. بتواند مشتق توابع را با استفاده از تعریف‌های مختلف حدی آن، محاسبه کند. ۶. بتواند علامت خط مماس در نقاط مختلف نمودار تابع را مشخص کند.	*	*	*	*	پیدا کردن معادله خط مماس بر تابع از یک نقطه غیر واقع بر تابع از اهداف کتاب درسی نیست.
درس ۲	مشتق‌پذیری و پیوستگی	۱. بتواند نقاط مشتق ناپذیر را روی نمودار مشخص کند. ۲. بتواند مشتق‌پذیری در یک نقطه را با استفاده از تعریف بررسی کند. ۳. بتواند مشتق چپ و راست تابع را در یک نقطه محاسبه کند. ۴. بتواند رابطه بین مشتق‌پذیری و پیوستگی را بررسی کند. ۵. بتواند مفهوم مماس قائم را درک کند. ۶. بتواند تابع مشتق برخی توابع را محاسبه و رسم کند. ۷. بتواند مشتق تابع مرکب را با قاعده زنجیری محاسبه کند. ۸. بتواند مفهوم مشتق‌پذیری روی یک بازه را درک کند. ۹. بتواند مشتق مرتبه دوم یک تابع را محاسبه کند.	*	*	*	*	توصیه می‌شود از اثبات فرمول‌های مشتق به کمک تعریف، در حد مثال‌های ذکر شده در کتاب درسی سؤال طرح گردد. مشتق توابع مثلثاتی در کتاب درسی نیست. در مورد توابع رادیکالی فقط مشتق تابع با فرجه ۲ و ۳ در صورتی که تابع زیر رادیکال گویا باشد، مد نظر است و رعایت این نکته در ارزشیابی‌ها الزامی است. طرح سؤال از الگوهای مشتق مرتبه ۱n غیر مجاز است.
درس ۳	آهنگ تغییر	۱. بتواند تعبیر هندسی و فیزیکی آهنگ تغییر را درک کند. ۲. بتواند آهنگ متوسط تغییر و آهنگ لحظه‌ای تغییر را محاسبه و تفاوت و کاربردهای آنها را درک کند. ۳. بتواند مفهوم سرعت متوسط و سرعت لحظه‌ای را درک کند. ۴. بتواند رابطه بین آهنگ لحظه‌ای تغییر و مشتق را درک کند.	*	*	*	*	تغییر یکای سرعت، همچنین مفاهیم پیچیده فیزیکی سرعت نباید در سؤال مطرح گردد. اگر به اطلاعات تخصصی مانند مفاهیم زیست شناختی یا غیره نیاز باشد، آنگاه باید رابطه موردنظر در صورت سؤال داده شود.

فصل ۵: کاربرد مشتق (بارم خرداد: ۳ نمره)

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف کلی	محتوا
	تجزیه و تحلیل	کاربرد	درک و فهم	پیداوری		
از روی ضابطه تابع یا رسم نمودار (رسم نمودار تابع درجه ۳) در حالت کلی از اهداف کتاب نیست.		*	* * *	* * *	اکسترمم‌های تابع ۱- بتواند رابطه بین علامت مشتق تابع و یکنوایی رفتار آن تابع در یک بازه را درک کند. ۲- بتواند مفهوم و تعریف اکسترمم نسبی و مطلق، نقاط بحرانی تابع را درک کند. ۳- بتواند مقادیر اکسترمم‌های نسبی و مطلق برخی توابع را از روی ضابطه و نمودار آن، به دست آورد.	درس ۱
مسئله مطرح شده بهتر است از مثال‌ها و تمرین‌های کتاب درسی باشد.	*	*	*	*	بهینه‌سازی بتواند پدیده‌ها و مسائل دنیای واقعی را مدل‌سازی ریاضی و به کمک مشتق تابع آنها را حل کند.	درس ۲

فصل ۶: هندسه (بارم خرداد: ۲/۵ نمره)

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف کلی	محتوا
	تجزیه و تحلیل	کاربرد	درک و فهم	پداآوری		
معادله بیضی جز اهداف کتاب درسی نیست. توجه داشته باشید که در این قسمت هدف کتاب درسی از مطرح کردن این مفهوم صرفاً ورود به مبحث مقاطع مخروطی است و طرح سؤال‌های پیچیده از آن مدنظر نیست.		*	* * *	* * *	۱. به صورت کلی با مفهوم تفکر تجسمی آشنا شود. ۲. بتواند شکل حاصل از دوران اشکال هندسی حول یک محور را تجسم کند. ۳. مفهوم سطح مقطع را درک و بتواند سطح مقطع حاصل از برخورد صفحه با یک جسم هندسی را تجسم کند. ۴. بتواند سطح مقطع حاصل از برخورد یک صفحه در حالت‌های مختلف با یک سطح مخروطی را تجسم کند. ۵. با تعریف بیضی و مفاهیم فاصله کانونی، قطر بزرگ، قطر کوچک، بیضی قائم و افقی و خروج از مرکز آشنا شود.	درس ۱
برخی از سؤالات بدون استفاده از روابط دایره به کمک رسم در صفحه مختصات قابل حل هستند، در راهنمای تصحیح ذکر شود که به آن نمره تعلق می‌گیرد. در غیر اینصورت روش مورد نظر در صورت سؤال تأکید شود.		*	* * * *	* * * *	۱. با معادله استاندارد و معادله گسترده دایره آشنا شود. ۲. بتواند مرکز دایره و اندازه شعاع دایره را در هر یک از معادله‌های استاندارد و گسترده دایره، محاسبه کند. ۳. به صورت شهودی با اوضاع نسبی نقطه و دایره آشنا شود و بتواند استدلال تحلیلی برای تشخیص حالت‌های مختلف ارائه دهد. ۴. به صورت شهودی با اوضاع نسبی خط و دایره آشنا شود و بتواند استدلال تحلیلی برای تشخیص حالت‌های مختلف ارائه دهد. ۵. به صورت شهودی با اوضاع نسبی دو دایره آشنا شود و بتواند استدلال تحلیلی برای تشخیص حالت‌های مختلف ارائه دهد.	درس ۲

فصل ۷: احتمال (بارم خرداد: ۵/۱ نمره)

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف کلی	محتوا
	تجزیه و تحلیل	کاربرد	درک و فهم	یادآوری		
طرح سؤال از افراز مجموعه جز اهداف کتاب درسی نیست.		*	* * * *	* * * *	احتمال کل	۱- بتواند پیشامدهای مستقل و ناسازگار را تشخیص دهد. ۲- بتواند قانون احتمال کل را درک کند. ۳- بتواند شرایط استفاده از قانون احتمال کل را درک کند. ۴- بتواند قانون احتمال کل را در حل برخی مسائل احتمال به کار ببرد.

بارم بندی ریاضی (۳) پایه دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فصل	محدوده فصل	نوبت اول	نوبت دوم (خرداد، شهریور و دی ماه)
۱	کل	۷	۳
۲	کل	۵	۳
۳	کل	۵	۲
۴	کل	۳ (تا صفحه ۷۶)	۵
۵	کل		۳
۶	کل		۲/۵
۷	کل		۱/۵
جمع		۲۰	۲۰

ریاضی و آمار (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف - محتوا - ارزشیابی کتاب درسی ریاضی و آمار ۳ رشته علوم انسانی به تفکیک دروس، سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

بارم خرداد فصل ۱: ۷ نمره

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی					ملاحظات
			به یاد آوردن	فهمیدن	به کار بستن	تحلیل	ارزیابی کردن	
	اصول شمارش را بداند و مسائل مرتبط در زندگی را به کمک اصول شمارش (اصل جمع و ضرب، جایگشت و ترکیب) حل کند و پاسخ مستدل ارائه نماید.	۱- مفاهیم اصل جمع و اصل ضرب را درک کند و آنها را در حل مسائل مانند ساخت اعداد چند رقمی با صفر و بدون صفر در حالت‌های مختلف، ساختن کلمات و همچنین محاسبه تعداد مسیرها بکار بگیرد. ۲- نماد فاکتوریل را بشناسد و مسائل شامل این نماد را محاسبه کند. ۳- مفهوم جایگشت را درک کند و تعداد جایگشت‌های n شی متمايز را به دست آورد. ۴- از مفهوم اصل ضرب برای رسیدن به مفهوم تبدیل استفاده کند. ۵- مفهوم تبدیل را درک و از آن در حل مسائل استفاده کند. ۶- مفهوم ترکیب را درک و از آن در حل مسائل مختلف که ترتیب در آنها اهمیت ندارد، مانند تعداد زیر مجموعه‌های یک مجموعه، تعداد مثلث‌هایی که می‌توان با نقاط واقع روی یک دایره ساخت و مسائل مشابه استفاده کند.				*	*	۱- از مسائل ترکیبی جایگشت با ترکیب سؤال طرح نشود. ۲- از مفهوم جایگشت و نماد فاکتوریل سؤال طرح نشود.

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی					ملاحظات
			به یاد آوردن	فهمیدن	به کار بستن	تحلیل	ارزیابی کردن	
ضمن آشنایی با پیشامد تصادفی و جبر پیشامدها از جایگشت، تبدیل و ترکیب در حل مسائل احتمال استفاده کند.	۱- مفاهیم پدیده‌ها یا آزمایش‌های تصادفی و قطعی، فضای نمونه و پیشامدهای تصادفی را درک کند. ۲- مفهوم احتمال را درک کند. ۳- از ابزارهای شمارش (مفاهیم درس اول) برای یافتن تعداد اعضای فضای نمونه و پیشامدها استفاده و احتمال پیشامدها را محاسبه کند. ۴- پیشامدهای غیرممکن و حتمی را درک و بتواند احتمال آن‌ها را محاسبه کند. ۵- پیشامدهای ناسازگار را درک کند. ۶- جبر پیشامدها، اعمال روی پیشامدها مانند اجتماع، اشتراک، تفاضل دو پیشامد و متمم یک پیشامد را انجام دهد و از این مفاهیم در حل مسائل مختلف استفاده کند.	فصل ۱ درس ۲: احتمال	*	*	*			۱- در طراحی سؤالات، مسائل مربوط به پیشامدهای ناسازگار مورد توجه قرار گیرند. ۲- در طراحی سؤال، مسائل مربوط به احتمال واقع نشدن یک پیشامد (احتمال وقوع متمم یک پیشامد) مورد توجه قرار گیرند. ۳- از طراحی سؤالات ترکیبی با درس اول که نمونه آن در کتاب ذکر نشده خودداری شود. ۴- در طراحی سؤالات، نمودار ون و ارتباط آن با اعمال روی پیشامدها، مورد توجه قرار گیرد.
چرخه حل مسائل آماری به عنوان الگویی برای آماری فکر کردن را بشناسد.	۱- مفهوم جامعه آماری، اندازه جامعه، نمونه، نمونه‌گیری و نمونه مناسب را درک کند. ۲- مفهوم شاخص‌ها، نمودارها و اصطلاحات آماری مانند نمودار جعبه‌ای، میانگین، میانه، دامنه میان چارگی، چارک‌ها، دامنه تغییرات و انحراف معیار را درک کند. ۳- داده دور افتاده و تأثیر آن روی شاخص‌ها را درک کند و بتواند نمودار مناسب برای تحلیل داده‌ها را تشخیص دهد. ۴- چرخه حل مسائل آماری را بشناسد و گام‌های چرخه آماری در حل مسائل را بداند و نگاه نقادانه به مسائل و نتایج آماری داشته باشد.	فصل ۱ درس ۳: چرخه آماری در حل مسائل	*	*	*			۱- از نمودارهای این بخش سؤال طرح شود. ۲- در سؤالات کوتاه پاسخ مربوط به چرخه آماری فقط شماره گام مهم نباشد و بر نام گام هم تأکید شود. ۳- از طرح سؤالات با محاسبات پیچیده مانند محاسبه واریانس و انحراف معیار اجتناب شود. ۴- از طرح سؤالاتی که امکان برداشت‌های مختلف وجود دارد اجتناب شود. ۵- از کاردرکلاس صفحه ۳۹ سؤال طرح نشود. ۶- در طراحی سؤال، تجزیه و تحلیل نمودار جعبه‌ای مورد توجه قرار گیرد.

بارم خرداد فصل ۲: ۵/۵ نمره (تا صفحه ۹۰، ۲ نمره - از صفحه ۹۰ به بعد ۳/۵ نمره)

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی					ملاحظات
			به یاد آوردن	فهمیدن	به کار بستن	تحلیل	ارزیابی کردن	
دنباله‌های بازگشتی، حسابی و هندسی را تشخیص دهد و بتواند مسائل دنیای واقعی مرتبط با دنباله‌های حسابی را مدل‌سازی و حل کند.	۱- مدل‌سازی ریاضی را درک و یک مدل مناسب برای حل یک مسئله ارائه کند. ۲- مفهوم دنباله را بداند و نمودار آن را رسم کند. ۳- رابطه بازگشتی دنباله را بیابد و نمایش تابعی آن (جمله عمومی دنباله) را بنویسد. ۴- جملات دنباله از روی رابطه بازگشتی و ضابطه تابعی دنباله را بنویسد. ۵- بتواند از مفهوم دنباله در حل مسائل مختلف استفاده کند.	فصل ۲ درس ۱: مدل‌سازی و دنباله	*	*	*			۱- از طرح سؤالات با اعداد بزرگ اجتناب شود و بهتر است سؤالات دنباله‌های این بخش، از اعداد یک یا دو رقمی تشکیل شوند. ۲- از طرح سؤالات پیچیده مدل‌سازی اجتناب شود. ۳- با توجه به حذف مبحث سری زمانی از کتاب ریاضی و آمار ۲، از طرح سؤالات مرتبط با سری زمانی، مانند فعالیت صفحه ۵۰ یا تمرین ۳ صفحه ۵۸ اجتناب شود.
مفهوم دنباله حسابی را بداند و بتواند مسائل مرتبط با دنباله حسابی را حل کند.	۱- مفهوم دنباله حسابی را بداند، دنباله حسابی را تشخیص دهد و اختلاف مشترک جملات آن را بیابد. ۲- جمله عمومی و رابطه بازگشتی دنباله حسابی را به دست آورد و از آن در حل مسائل استفاده کند. ۳- نمودار خطی دنباله حسابی را رسم و مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی را محاسبه کند. ۴- ارتباط بین الگوهای خطی و دنباله حسابی را درک کند.	فصل ۲ درس ۲: دنباله‌های حسابی	*	*	*			۱- بهتر است در صورتی که هدف طراح حل سؤال با استفاده از فرمول باشد، حتما در صورت سؤال به این مورد اشاره کند. ۲- در سؤالاتی که پاسخ به آن‌ها وابسته به حل یک معادله درجه دوم است، ضرایب طوری انتخاب شوند که پیچیدگی محاسباتی نداشته باشند. ۳- در طراحی سؤال از دنباله‌هایی استفاده شود که محاسبات مربوط به آن پیچیدگی زیادی نداشته باشد و در صورت امکان از اعداد یک و دو رقمی تشکیل شده باشند.

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی					ملاحظات
			به یاد آوردن	فهمیدن	به کار بستن	تحلیل	ارزیابی کردن	
مفهوم دنباله هندسی را بداند و بتواند مسائل مرتبط با دنباله هندسی را حل کند.	۱- مفهوم دنباله هندسی را بداند و دنباله هندسی را تشخیص دهد. ۲- نسبت مشترک جملات دنباله هندسی را بیابد و بتواند آن را در توصیف برخی از پدیده‌های محیط پیرامون زندگی روزمره به کار گیرد. ۳- جمله عمومی و رابطه بازگشتی دنباله هندسی را بدست آورد و از آن در حل مسائل استفاده کند. ۴- مجموع n جمله اول یک دنباله هندسی را محاسبه کند.	فصل ۳ درس ۱: دنباله هندسی	*	*	*			۱- بهتر است در صورتی که هدف طراح حل سؤال با استفاده از فرمول باشد، حتماً در صورت سؤال به این مورد اشاره کند. ۲- در سؤالاتی که پاسخ به آنها وابسته به حل یک معادله درجه دوم است، ضرایب طوری انتخاب شوند که پیچیدگی محاسباتی نداشته باشند. ۳- از طراحی سؤالاتی که محاسبات مربوط به آن پیچیدگی زیادی دارد، اجتناب شود.
ریشه‌های اعداد مختلف و توان‌های گویای اعداد را محاسبه کند.	۱- مفهوم ریشه‌گیری را درک و ریشه‌های اعداد مختلف را محاسبه کند. ۲- مفهوم توان‌های گویای اعداد حقیقی مثبت و ارتباط آن با مفهوم ریشه‌گیری را درک کند. ۳- از قوانین توان‌ها، تعریف ریشه زوج و فرد، ساده کردن رادیکال با استفاده از تعریف ریشه و قوانین این بخش در حل مسائل استفاده کند.	فصل ۳ درس ۲: ریشه n و توان گویا	*	*	*			۱- از طراحی سؤالات با محاسبات پیچیده خودداری شود.
مفهوم تابع نمایی را درک و بتواند مسائل مرتبط با آن را حل کند.	۱- مفهوم تابع نمایی را درک و بتواند تابع نمایی را رسم کند. ۲- بتواند مقدار تابع نمایی برای مقادیر گویا را به صورت تقریبی محاسبه کند. ۳- مسائل رشد و زوال نمایی را بشناسد و بتواند این نوع معادلات را به کار بگیرد و حل نماید.	فصل ۳ درس ۳: تابع نمایی	*	*	*			۱- با توجه به مفاهیم این بخش بهتر است سؤالات کاربردی طرح شوند. ۲- از طراحی سؤالات طولانی و با محاسبات زیاد اجتناب شود.

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

تذکر

برای مشاهده آخرین بارمبندی و همچنین حذفیات کتاب درسی، به سایت سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش، به آدرس <https://www.oerp.ir> مراجعه نمایید.

بارمبندی ریاضی و آمار (۳) پایه دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فصل	محدوده فصل	نوبت اول	نوبت دوم	(شهریور و دی ماه)
۱	کل	۱۵	۷	۸
۲	تا صفحه ۶۰	۵	۲	۵/۵
	صفحه ۶۰ به بعد		۳/۵	
۳	کل		۷/۵	۶/۵
جمع		۲۰	۲۰	۲۰

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

هندسه (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

جدول هدف محتوا ارزشیابی کتاب درسی هندسه ۳ پایه دوازدهم رشته ریاضی و فیزیک به تفکیک درس، سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

علم ارزشیابی
سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

فصل ۱: ماتریس و کاربردها (بارم خرداد: ۶ نمره)

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف کلی	محتوا
	تجزیه و تحلیل	کاربرد	درک و فهم	یادآوری		
۱- سؤال خارج از مفاهیم اشاره شده طراحی نشود و در حد مثال‌ها و تمرین‌های کتاب طرح شود. ۲- دریافتن ماتریس با استفاده از ضابطه، از ضابطه‌های معمول و متعارف استفاده شود که نیاز به استدلال یا اطلاعات و محاسبات جبری پیچیده برای استخراج درایه‌ها نباشد.	*	*	*	*	ماتریس و اعمال روی ماتریس‌ها	درس ۱
					۱- عملیات روی ماتریس‌ها مثل ضرب عدد در ماتریس، جمع و تفریق و ضرب دو ماتریس را انجام دهد و شرط لازم برای انجام عملیات را بداند. ۲- ماتریس‌های خاص مثل ستونی، سطری، اسکالر، قطری، صفر و همانی را بشناسد. ۳- با استفاده از ضابطه درایه‌ها، ماتریس را بسازد. ۴- خواص جمع ماتریس‌ها مثل جابه‌جایی، شرکت‌پذیری، عضو خنثی و عضو قرینه را بداند. ۵- خاصیت ضرب عدد در ماتریس را بداند. ۶- خواص ضرب ماتریس‌ها مثل توزیع‌پذیری ضرب نسبت به جمع و تفریق و عضو خنثی در ضرب (ماتریس همانی) را بداند. ۷- بداند که ضرب ماتریس‌ها خاصیت جابه‌جایی ندارد و مسایل مربوط به آن را حل کند. ۸- بداند در ضرب ماتریس‌ها خاصیت حذف وجود ندارد و بتواند برای آن مثال ارائه کند. ۹- بداند اگر ضرب دو ماتریس برابر صفر باشد لزومی ندارد یکی از آنها صفر باشد و بتواند برای آن مثالی ارائه کند. ۱۰- بداند اتحادها در ماتریس‌ها برقرار نیستند و بتواند برای آن مثال ارائه کند. ۱۱- مقادیر مجهول را از تساوی دو ماتریس به دست آورد. ۱۲- توان‌های ۲ و ۳ ماتریس‌های مربعی را به دست آورد. ۱۳- برای ماتریس‌های مربعی مرتبه ۲ خاص که توان‌های آن طبق یک الگوی ساده پیش می‌رود بتواند توان‌های بالا را بدست آورد. ۱۴- بتواند توان‌های بالا در ماتریس‌های قطری را به دست آورد. ۱۵- قانون ضرب ماتریس اسکالر در ماتریس مربعی هم مرتبه آن را بداند.	

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف جزئی	اهداف کلی	محتوا
	تجزیه و تحلیل	کاربرد	درک و فهم	یادآوری			
۱- سؤال خارج از مفاهیم اشاره شده طراحی نشود و در حد مثال‌ها و تمرین‌های کتاب طرح شود. ۲- از موارد زیر سؤال طرح نشود. (الف) وارون ماتریس سه در سه (ب) حل و بحث دستگاه سه معادله و سه مجهولی (پ) محاسبه دترمینان به کمک ویژگی‌های دترمینان اثبات ویژگی‌های دترمینان در حد تمرین‌های کتاب باشد.	*	*	*	*	۱- مفهوم وارون ماتریس را بداند. ۲- بتواند فرمول محاسبه وارون ماتریس مرتبه ۲ را ثابت کند. ۳- روش محاسبه دترمینان ماتریس‌های مرتبه یک را بداند. ۴- بتواند دترمینان ماتریس مربعی مرتبه ۲ را حساب کند. ۵- بتواند دترمینان ماتریس‌های مربعی مرتبه ۳ را از دو روش بسط و ساروس حساب کند. ۶- بداند که برای محاسبه دترمینان ماتریس مرتبه ۳ می‌توان هر سطر یا ستون را مبنا قرار داد و روش محاسبه با سطر یا ستون‌های متفاوت را بداند. ۷- دترمینان ماتریس قطری از هر مرتبه را بداند. ۸- شرط وارون‌پذیری ماتریس مربعی را بداند. ۹- یکتایی وارون ماتریس مربعی در صورت وجود را بداند و بتواند آن را ثابت کند. ۱۰- وارون ماتریس مربعی دو در دو را در صورت وجود بیابد. ۱۱- با استفاده از ماتریس وارون بتواند دستگاه دو معادله و دو مجهول را حل کند. ۱۲- با استفاده از ماتریس وارون بتواند در وجود و تعداد جواب دستگاه دو معادله و دو مجهولی بحث کند. ۱۳- حالت‌های مختلف دو خط نسبت به هم را در صفحه بیان کند. ۱۴- با توجه به جواب‌های دستگاه دو معادله و دو مجهولی، وضعیت دو خط نسبت به هم را بیان کند. ۱۵- ویژگی‌های زیر از دترمینان را بداند و در مسائل ساده از آنها استفاده نماید: (الف) اگر A, B ماتریس‌های مربعی مرتبه ۲ باشند آنگاه $AB = A B$. (ب) اگر A ماتریس مربعی مرتبه n و k عددی حقیقی باشد آنگاه $kA = k^n A$. (پ) اگر A ماتریس مربعی مرتبه n و k عددی طبیعی باشد آنگاه $A^k = A ^k$. (ت) اگر سطری (ستونی) از یک ماتریس مربعی را در عددی ضرب کنیم، حاصل دترمینان در آن عدد ضرب می‌شود. (ث) اگر A ماتریس مربعی وارون‌پذیر باشد آنگاه $A^{-1} = \frac{1}{ A }$.	وارون ماتریس و دترمینان	درس ۲

فصل ۲: آشنایی با مقاطع مخروطی (بارم خرداد: ۸ نمره)

محتوا	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی مورد انتظار				ملاحظات
			پایآوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل	
درس ۱	آشنایی با مقاطع مخروطی و مکان هندسی	۱. مفهوم رویه مخروطی را بداند و روش تولید آن توسط مولد و محور را بداند. ۲. مفهوم سطح مقطع را بداند. ۳. سطح مقطع یک صفحه با رویه مخروطی از جهات مختلف را بداند (نقطه، دو خط متقاطع، خط، دایره، بیضی، هذلولی، سهمی) ۴. مکان هندسی را بشناسد و آن را تعریف کند. ۵. مکان‌های هندسی مهم مثل نیمساز زاویه در صفحه، عمودمنصف پاره خط، دو خط موازی و دایره را بداند. ۶. کاربرد مکان هندسی در حد دایره، نیمساز، دو خط موازی و عمودمنصف را بداند و بتواند مسائل مربوط به آن را حل کند و در وجود و تعداد جواب آن بحث کند. ۷. حالت‌های مختلف سطح مقطع یک صفحه و سطح استوانه‌ای را بشناسد.	*	*	*	*	۱. اثبات‌های مربوط به مکان هندسی باید در حد موارد موجود در کتاب درسی باشد.
درس ۲	دایره	۱. بتواند دایره را تعریف کند. ۲. بتواند معادله استاندارد دایره را بیان و ثابت کند. ۳. معادله ضمنی دایره را بشناسد. ۴. بتواند فرمول مختصات مرکز و شعاع دایره را محاسبه کند و آن را در مسائل به کار گیرد. ۵. شرط آنکه یک معادله مربوط به یک دایره است را بداند و بتواند مسائل مربوط به آن را حل کند. ۶. بتواند وضعیت نسبی نقطه و دایره تعیین کند. ۷. بتواند وضعیت نسبی خط و دایره را تعیین کند. ۸. وضعیت نسبی دو دایره در حالات شش‌گانه را بشناسد و مسائل مربوط به آن را حل کند. ۹. معادله خط مماس بر دایره از نقطه‌ای روی آن را بنویسد. ۱۰. مفهوم دایره محیطی مثلث را بداند. ۱۱. با داشتن سه نقطه غیرهم خط، بتواند معادله دایره گذرنده از آنها را بنویسد. ۱۲. بتواند طول وتر که یک دایره از یک خط جدا می‌کند را محاسبه کند. ۱۳. با داشتن طول وتر از دایره و معادله آن و همچنین مرکز دایره بتواند معادله دایره را بنویسد.	*	*	*	*	۱. سؤال‌های طرح شده باید در حد مثال‌ها و تمرینات کتاب درسی باشد. ۲. در تعیین وضعیت نقطه نسبت به یک دایره، به هر دو روش نمره داده شود.

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف جزئی	اهداف کلی	محتوا
	تجزیه و تحلیل	کاربرد	درک و فهم	یادآوری			
۱- سؤال محاسباتی و اثباتی دقیقاً شبیه مسائل کتاب طرح شود و در صورت تفاوت، ساده و در حد تمرین‌های کتاب طرح شود. ۲- در صورتی که از سؤالات ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲ یا ۱۳ تمرینات صفحات ۵۷ تا ۵۹ کتاب در آزمون سؤالاتی آورده می‌شود، دقیقاً همان سؤال یا قسمتی از همان سؤال در تمرین باشد و تغییری در سؤال ایجاد نشود. ۳- از طرح مسائل ترکیبی با هندسه ۱ یا ۲ خودداری شود، مگر در مسائل شبیه کتاب. ۴- معادله بیضی و نوع بیضی (افقی یا قائم) در کتاب مطرح نشده است. بنابراین از طرح سؤالات مربوط به این مباحث خودداری شود.	*	*	*	*	۱- بتواند تعریف بیضی را بیان کند. ۲- بیضی را بشناسد و بتواند روش رسم آن را توضیح دهد. ۳- با رسم یک شکل بتواند جزئیات بیضی مثل رئوس کانونی و ناکانونی، قطرهای کوچک و بزرگ و طول آنها و فاصله کانونی و طول آن را بیان کند. ۴- بتواند اثبات رابطه فیثاغورس در بیضی را انجام دهد و از آن رابطه در مسائل استفاده کند. ۵- خروج از مرکز بیضی را بشناسد، ویژگی آن را توضیح دهد و تغییر مقدار آن از صفر تا یک و تأثیر آن بر نمودار بیضی را بیان کند. ۶- با توجه به ویژگی‌های داده شده از بیضی بتواند خروج از مرکز را بیابد. ۷- ویژگی نقاط خارج، روی و بیرون بیضی را بداند و آنها را ثابت کند. ۸- ویژگی بازتابندگی در بیضی را توضیح دهد و با دانستن مسئله کوتاه‌ترین فاصله بتواند ویژگی بازتابندگی در بیضی را ثابت کند. ۹- با استفاده از تعریف بیضی بتواند مثلث با داشتن طول ارتفاع، قاعده و محیط را رسم کند. ۱۰- سهمی را بشناسد و روش رسم آن را توضیح دهد. ۱۱- تعریف سهمی را بیان کند و ویژگی‌های کانون، فاصله کانونی، خط هادی و محور تقارن را بشناسد. ۱۲- بتواند معادله سهمی در حالت ساده (رو به ۴ طرف) که رأس آن مبدأ مختصات است را ثابت کند. ۱۳- با دانستن انتقال بتواند فرمول کلی سهمی در حالات چهارگانه را به دست آورد. ۱۴- با داشتن معادله سهمی بتواند آن را رسم کند و مختصات کانون و معادله خط‌های هادی و تقارن را بنویسد. ۱۵- با داشتن برخی از ویژگی‌های سهمی مثل مختصات کانون و معادله خط‌های هادی و تقارن بتواند معادله سهمی را بنویسد. ۱۶- بتواند فرم گسترده معادله سهمی را به صورت استاندارد بنویسد و آن را رسم کند و ویژگی‌های آن را بیان کند. ۱۷- بتواند ویژگی بازتابندگی در سهمی را بیان کند. ۱۸- بتواند فاصله کانونی دیش را محاسبه کند.	بیضی و سهمی	درس ۳

فصل ۳: بردارها (بارم خرداد: ۶ نمره)

اهداف کلی	محتوا	اهداف جزئی				ملاحظات
		یادآوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل	
معرفی فضای	درس ۱					۱- سؤال محاسباتی و اثباتی دقیقاً شبیه مسائل کتاب طرح شود و در صورت تفاوت، ساده و در حد تمرین‌های کتاب طرح شود.
						۱- فضای دو بعدی را بشناسد. ۲- بتواند شکل مربوط به معادلات و نامعادلات ساده مربوط به خط، سهمی و دایره را رسم کند. ۳- فضای سه بعدی را بشناسد و بتواند محورهای مختصات، صفحات سه‌گانه و بخش‌های هشت‌گانه را معرفی کند. ۴- فرمول طول پاره خط و مختصات نقطه وسط پاره خط در فضای سه بعدی را محاسبه کند و بتواند در حل مسائل از آنها استفاده کند. ۵- بتواند طول قطر مکعب مستطیل را محاسبه کند. ۶- بتواند معادلات خطوط موازی محورهای مختصات و صفحات موازی با صفحات سه‌گانه را بنویسد. ۷- بتواند مختصات رئوس و معادلات خطوط (یال‌ها) و وجه‌های مکعب مستطیلی که وجوه آن موازی صفحات سه‌گانه است را بنویسد. ۸- با داشتن معادلات خطوط موازی محورهای مختصات و صفحات موازی با صفحات سه‌گانه، بتواند آنها را توضیح داده، تفسیر کند. ۹- بتواند نقاط در فضای سه بعدی را در دستگاه مختصات مشخص کند. ۱۰- بردارها و بردارهای همسنگ (هم‌ارز) را بشناسد. ۱۱- اندازه بردار را بشناسد. ۱۲- بتواند طول بردار و مختصات بردار را محاسبه کند. ۱۳- عملیات جمع، تفریق و ضرب یک عدد در یک بردار را بشناسد، خواص آنها را بداند و بتواند آنها را انجام دهد. ۱۴- بردارهای موازی را بشناسد. ۱۵- بردار قرینه را بشناسد. ۱۶- تعبیر هندسی جمع و تفریق دو بردار را در روش متوازی الاضلاع بداند. ۱۷- ویژگی‌های جمع بردارها مثل، شرکت‌پذیری، جابجایی، عضو خنثی و عضو قرینه را بداند. ۱۸- تعبیر هندسی برابری دو بردار را بداند. ۱۹- فرود ایمن هواپیما در شرایط وزش باد را بداند. ۲۰- بردارهای یک‌ه را بشناسد.

اهداف کلی	محتوا	سطوح شناختی مورد انتظار				ملاحظات
		پیداوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل	
اهداف کلی	درس ۲					۱- سؤال محاسباتی و اثباتی دقیقاً شبیه مسائل کتاب طرح شود و در صورت تفاوت، ساده و در حد تمرین‌های کتاب طرح شود.
اهداف جزئی	ضرب داخلی و ضرب خارجی بردارها					۱- زاویه بین دو بردار را بشناسد. ۲- ضرب داخلی دو بردار را بشناسد و بتواند آن را محاسبه کند. ۳- بتواند رابطه ضرب داخلی در فضای دوبعدی را ثابت کند. ۴- بتواند زاویه بین دو بردار را با استفاده از ضرب داخلی به دست آورد. ۵- در حالت‌های مختلف ضرب داخلی (مثبت، صفر یا منفی)، بتواند شکل دو بردار را رسم و تفسیر کند. ۶- ویژگی‌های زیر در ضرب داخلی را بداند و بتواند آنها را اثبات کند: الف) $(a, b \neq 0) a \perp b \Leftrightarrow a \cdot b = 0$ ب) $a \cdot a = a ^2$ پ) خاصیت گشی شوارتز ت) خاصیت جابجایی ث) خاصیت توزیع پذیری ضرب روی جمع و تفریق ج) ضرب داخلی بردارهای یک‌ه ۷- بتواند فرمول تصویر قائم یک بردار بر امتداد بردار دیگر را اثبات کند. ۸- بتواند مسائل مربوط به تصویر قائم یک بردار بر امتداد بردار دیگر را حل کند. ۹- روش محاسبه ضرب خارجی دو بردار را بداند و بتواند فرمول اندازه ضرب خارجی دو بردار را ثابت کند. ۱۰- ویژگی‌های زیر در ضرب خارجی را بتواند اثبات کند: الف) $(a, b \neq 0) a \parallel b \Leftrightarrow a \times b = 0$ ب) $a \times a = 0$ پ) خاصیت توزیع پذیری ضرب روی جمع و تفریق ت) $a \cdot (a \times b) = 0$ ث) $b \times a = -a \times b$ ج) ضرب خارجی بردارهای یک‌ه ۱۱- بتواند برداری عمود بر دو بردار بیابد. ۱۲- فرمول ارتفاع و حجم متوازی‌السطوح را بتواند اثبات کند. ۱۳- بتواند حجم متوازی‌السطوح تولید شده توسط سه بردار را محاسبه کند. ۱۴- بتواند مساحت مثلث یا متوازی‌الاضلاع تولید شده توسط دو بردار را محاسبه کند. ۱۵- بتواند مساحت مثلث با داشتن مختصات سه رأس آن در فضای سه بعدی را محاسبه کند. ۱۶- بتواند تشخیص دهد سه بردار در یک صفحه هستند یا خیر. ۱۷- بتواند تشخیص دهد چهار نقطه در یک صفحه هستند یا خیر. ۱۸- بداند که خاصیت حذف در ضرب داخلی و خارجی بردارها برقرار نیست و بتواند برای آن مثال بیاورد. ۱۹- فرمول ارتباط ضرب داخلی و ضرب خارجی را بداند و از آن در حل مسائل استفاده کند.

بارمبندی هندسه (۳) پایۀ دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فصل	محدوده فصل	نوبت اول	نوبت دوم (خرداد، شهریور و دی ماه)
۱	کل	۱۳	۶
۲	کل	۷ تا پایان صفحه ۴۶	۸
۳	کل		۶
جمع		۲۰	۲۰

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

۱۱۲۲۱۴

حسابان (۲)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌های آینده
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف - محتوا - ارزشیابی کتاب درسی حسابان ۲ پایه دوازدهم رشته ریاضی و فیزیک به تفکیک درس - سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

بارم این فصل در ارزشیابی نوبت دوم خردادماه ۳ نمره است.

فصل	عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی				ملاحظات
			به یاد آوردن	فهمیدن	به کار بستن	تحلیل	
تابع	۱- تبدیل نمودار تابع	تبدیل نمودار توابع	۱. توابع چند جمله‌ای را از غیر تابع تشخیص داده و می‌تواند بر اساس ضابطه تابع چندجمله‌ای خروجی تابع را براساس ورودی تعیین شده، پیش‌بینی کند. ۲. می‌تواند نمودار توابع $y=\sqrt{x}$ و $y=\sin x$ و $y=\cos x$ را رسم کند. ۳. می‌تواند مقدار توابع نمایی و لگاریتمی را براساس ورودی داده شده، تعیین کند. ۴. می‌تواند انتقال عمودی و افقی نمودار را رسم کند. ۵. توانایی رسم نمودارهای $f(kx)$, $kf(x)$ را با استفاده از نمودار $f(x)$ دارد.	✓	✓	✓	۱. انبساط و انقباض افقی عمودی از اهداف کتاب است. ۲. نقطه نظیر پس از تبدیل تابع را با توجه به نقطه اولیه در تابع به دست آورد. ۳. دامنه و برد توابع را پس از تبدیل تابع تشخیص دهد. ۴. رسم توابع گویا از اهداف کتاب نیست و نباید مطرح شود.
	۲- تابع درجه سوم، یکنوا، بخش پذیری و تقسیم	آشنایی با تابع درجه سوم، یکنوا، بخش پذیری و تقسیم توابع و حل تقسیم چند جمله‌ای‌ها	۱. می‌تواند مقدار تابع $y=x^3$ را براساس ورودی داده شده، مشخص کند. ۲. می‌تواند نمودار $y=x^3$ و انتقال عمودی و افقی نمودار آن را رسم کند. ۳. می‌تواند به درستی یکنواپی و غیریکنواپی یک تابع را مشخص کند. ۴. می‌تواند یکنواپی و غیریکنواپی توابع را از روی نمودار آنها در بازه‌های مختلف تعیین کند. ۵. می‌تواند نمودار دو تابع $y=x^3$ و $y=x^2$ را در بازه‌های مختلف مقایسه کرده و نتایج مقایسه را گزارش کند. ۶. می‌تواند مسایل مربوط به تقسیم چندجمله‌ای‌ها را به درستی حل کند. ۷. به درستی از اتحادهای مزدوج و چاق و لاغر (مجموع و تفاضل مکعبات) در حل مسایل مرتبط استفاده می‌کند. ۸. وارون پذیر بودن یا وارون پذیر نبودن یک تابع را به درستی تعیین می‌کند و می‌تواند نمودار وارون تابع وارون‌پذیر را رسم کند.	✓	✓	✓	۱. رسم نمودار $y=(x\pm a)^3\pm b$ مورد نظر است. ۲. رسم نمودار $y= f(x)$ مورد نظر است. ۳. تشخیص یکنواپی تابع نمایی مورد نظر است. ۴. مفهوم بخش‌پذیری و باقیمانده تقسیم عبارت چندجمله‌ای بر چندجمله‌ای از اهداف فصل است. ۵. تجزیه چندجمله‌ای‌ها برحسب عامل‌های خواسته شده مورد نظر است. ۶. وارون تابع درجه ۳ را باید بتواند تشخیص دهد. ۷. یکنواپی مجموع و تفاضل در تابع اکیداً یکنوا را بتواند تشخیص دهد و حالت‌های دیگر مدنظر کتاب نیست.

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

فصل	عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی			ملاحظات
				به یاد آوردن	فهمیدن	به کار بستن	
مثلاث	۱- تناوب و تانژانت	بررسی تناوب بودن توابع و مشخص کردن دوره تناوب آن‌ها	۱. متناوب بودن توابع را تشخیص داده و می‌تواند دوره تناوب آن‌ها را معین کند. ۲. دوره تناوب توابع $y = a \sin bx + c$ و $y = a \cos bx + c$ را می‌تواند محاسبه کند. ۳. مقادیر ماکزیمم و مینیمم توابع $y = a \sin bx + c$ و $y = a \cos bx + c$ را می‌تواند مشخص کند. ۴. نمودار تابع تانژانت $(y = \tan x)$ را می‌تواند رسم کند و یکنوایی آن را تشخیص می‌دهد. ۵. دامنه تابع تانژانت $(y = \tan x)$ را می‌تواند محاسبه کند. ۶. می‌تواند دو تابع $\sin x$, $\tan x$ را در دایره مثلثاتی مقایسه کرده و نتایج مقایسه خود را گزارش دهد. ۷. می‌تواند ضابطه توابع مثلثاتی سینوس و کسینوس را با استفاده از نمودار آن‌ها تشخیص دهد.	✓	✓	✓	۱. مفهوم تناوب و دوره تناوب در کتاب برای توابع مثلثاتی سینوس و کسینوس مدنظر است. ۲. دوره تناوب توابع غیرمثلثاتی مدنظر کتاب نیست. ۳. دوره تناوب توابع که به صورت حاصل جمع یا حاصل ضرب و... مدنظر نیست ۴. فقط دامنه تابع $y = \tan x$ از اهداف کتاب است و از طرح سؤال دامنه توابع $y = \tan bx$ اجتناب شود. ۵. رسم نمودار $y = \tan x$ را تشخیص دهد و از انتقال‌های دیگر اجتناب شود.
			۱. می‌تواند تعبیر یک معادله مثلثاتی را بر روی دایره مثلثاتی بیان کند. ۲. می‌تواند معادله مثلثاتی را به کمک رسم نمودار آن حل کند. ۳. می‌تواند جواب‌های کلی معادلات مثلثاتی سینوس، کسینوس و تانژانت را مشخص کند. ۴. می‌تواند در بازه‌های مختلف، تعداد جواب‌های معادله مثلثاتی را تشخیص دهد. ۵. می‌تواند مجموع و تفاضل زوایای توابع سینوس، کسینوس و تانژانت را مشخص کند. ۶. می‌تواند مسایل کاربردی مرتبط با معادلات مثلثاتی را حل کند.	✓	✓	✓	۱. جواب‌های معادلات مثلثاتی و نوشتن دسته جواب‌ها از اهداف کتاب است. ۲. از زوایای آشنا جهت نوشتن دسته جواب‌های کلی استفاده شود. ۳. سؤالات کاربردی در حل معادلات مثلثاتی معطوف به شکل داده شده باشد و از سؤالات پیچیده‌ای که هدف کتاب نیست خودداری شود. ۴. اثبات بسط مجموع و تفاضل تانژانت در ارزشیابی‌ها استفاده نشود.
	۲- معادلات مثلثاتی	حل معادلات مثلثاتی		✓	✓	✓	
حدهای نامتناهی	۱- حدهای نامتناهی	حد توابع نامتناهی	۱. می‌تواند حد توابعی که در پایه یازدهم با آن‌ها آشنا شده است را مشخص کند. ۲. می‌تواند حد تابع را از روی نمودار آن تشخیص دهد. ۳. می‌تواند تعاریف مربوط به حدهای نامتناهی را ارائه کند. ۴. مفهوم و شرایط وجود مجانب قائم را درک کرده و بر این اساس می‌تواند مشخص کند که یک تابع مجانب قائم دارد یا ندارد.	✓	✓	✓	۱. رفع ابهام $\frac{0}{0}$ توابع کسری که شامل عبارت‌های رادیکالی با فرجه حداکثر ۳ باشند از اهداف کتاب نیست. ۲. رسم تغییرات تابع در اطراف مجانب قائم از اهداف کتاب است. ۳. حالت‌های $0 \cdot \infty$, $\infty \cdot \infty$ از اهداف کتاب نیست. ۴. در انتهای سؤال عنوان شود که استفاده از قاعده هویتال و هم ارزی مجاز نیست.

فصل	عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی			ملاحظات
				به یاد آوردن	فهمیدن به کار بستن	تحلیل	
حدهای منتهی - حد در بینهایت	۲- حد در بینهایت و ناهمبندی در بینهایت	حد توابع منتهی و ناهمبندی در بینهایت	۱. می‌تواند تعاریف مربوط به حد در بینهایت را بیان کند. ۲. حد توابع را می‌تواند از روی نمودار آن‌ها مشخص کند. ۳. می‌تواند حد توابع چند جمله‌ای در بینهایت را بر اساس درجه آن‌ها تعیین کند. ۴. می‌تواند مجانب افقی توابع را در صورت وجود مشخص کند.	✓	✓	✓	۱. تشخیص وجود مجانب افقی از اهداف کتاب است. ۲. تشخیص مجانب افقی توابع کسری و چند جمله ایها موردنظر کتاب است. ۳. رسم نمودار توابع با شرایط خواسته شده که مجانب افقی را مد نظر قرار داده است از اهداف کتاب است.
مشتق	۱- آشنایی با مفهوم مشتق	آشنایی با مفهوم مشتق	۱. می‌تواند شیب خطوط راست را براساس معادلات آنها تعیین کند. ۲. می‌تواند به درستی تعاریف مربوط به خط مماس، شیب خط مماس و شیب منحنی ارایه کند. ۳. می‌تواند معادله خط مماس بر یک منحنی را در نقطه داده شده، مشخص کند. ۴. می‌تواند شیب خط مماس را براساس جدول مقادیر محاسبه کند. ۵. می‌تواند تعریف مشتق را ارایه کند. ۶. می‌تواند مشتق یک تابع را در یک نقطه در صورت وجود، مشخص کند.	✓	✓	✓	۱. تعریف مشتق در یک نقطه از اهداف کتاب است. ۲. از هر دو تعریف مشتق در ارزشیابی‌ها استفاده شود موردی ندارد.

فصل	عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی			ملاحظات
				به یاد آوردن	فهمیدن	به کار بستن	
تابع	۲- مشتق پذیری و پیوستگی	بررسی مشتق‌پذیری و پیوستگی توابع	۱. می‌تواند تعریف درستی از پیوستگی یک تابع در یک نقطه یا در یک بازه ارایه کند. ۲. می‌تواند نقاط مشتق‌ناپذیر یک تابع را مورد بررسی قرار دهد. ۳. می‌تواند نقاط مشتق‌ناپذیر یک تابع را از روی نمودار آن مشخص کند. ۴. مشتق چپ و راست یک تابع را در صورت وجود می‌تواند محاسبه کند. ۵. از رابطه بین مشتق‌پذیری و پیوستگی در حل مسائل ریاضی مرتبط می‌تواند استفاده کند. ۶. چپستی نیم مماس راست و چپ را می‌تواند بیان کند. ۷. نقاط گوشه‌ای و مماس قائم را تشخیص می‌دهد. ۸. می‌تواند مشتق‌پذیری توابع را بررسی کند. ۹. مفهوم تابع مشتق را درک کرده و می‌تواند نمودار آن را رسم کند. ۱۰. می‌تواند تابع مشتق برخی از توابع را بیابد. ۱۱. می‌تواند مشتق توابع مرکب از جمله توابع مثلثاتی $\sin u$, $\cos u$, $\tan u$ را محاسبه کند. ۱۲. می‌تواند مشتق‌پذیری یک تابع روی یک بازه را تشخیص دهد. ۱۳. می‌تواند مشتق مرتبه دوم توابع را محاسبه کند.	✓	✓	✓	۱. مشتق توابع رادیکالی حداکثر فرجه $(y=\sqrt{(3 \& f(x))})$ ۳ از اهداف کتاب است (f(x) گویا است) ۲. مشتق پذیری توابع $y=\sqrt{x}$, $y=[x]$ با استفاده از نمودار مورد نظر است. ۳. رسم نمودار تابع مشتق برای توابع ساده مورد نظر است.
	۳- آهنگ متوسط تغییر و آهنگ لحظه‌ای	تعیین آهنگ متوسط و لحظه‌ای تغییر	۱. می‌تواند تعاریف آهنگ متوسط و آهنگ لحظه‌ای را بیان کند. ۲. می‌تواند کاربردهای آهنگ متوسط تغییر و آهنگ لحظه‌ای تغییر را تشخیص داده و از آنها در موقعیت‌های مرتبط استفاده کند. ۳. می‌تواند سرعت متوسط و سرعت لحظه‌ای را محاسبه کند.	✓	✓	✓	با ارائه سؤالاتی که معادله مورد نظر داده شده است ارزشیابی انجام شود و استفاده از طرح سؤالاتی که نوشتن معادله با دانش آموز باشد اجتناب کنید.

بارم خرداد فصل ۵: ۵/۵ نمره

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

فصل	عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی			ملاحظات
				به یاد آوردن	فهمیدن	به کار بستن	
کاربردهای مشتق	۱- اکستریم‌های یک تابع و توابع صعودی و نزولی	تعیین اکستریم‌های یک تابع و بررسی صعودی یا نزولی بودن توابع	۱. می‌تواند ارتباط بین علامت مشتق تابع و یکنوایی آن تابع در یک بازه را تشخیص دهد. ۲. مفهوم اکستریم نسبی و مطلق توابع را بیان کند. ۳. می‌تواند اکستریم‌های نسبی و مطلق یک تابع را بر اساس نمودار آن مشخص کند. ۴. می‌تواند رفتار توابع را با استفاده از جدول تعیین علامت تابع مشتق تحلیل کرده و برای این امر، از آزمون مشتق اول و دوم نیز استفاده کند. ۵. می‌تواند مسائل واقعی را مدلسازی کرده و از مفهوم مشتق در حل آنها استفاده کند. ۶. می‌تواند به کمک تفکر تجسمی، در خصوص اشکال هندسی و حجم، مساحت و محیط آنان به درستی نظر دهد.	✓	✓	✓	۱. جدول رفتار توابع چند جمله‌ای مورد نظر است. ۲. در صورت امکان در سؤالات بهینه سازی شکل رسم شود. ۳. نقاط اکستریم نسبی و مطلق توابع مثلثاتی جزء اهداف کتاب نیست. ۴. از سؤالات بهینه سازی با اشکالی مانند هرم و منشور اجتناب شود.
	۲- جهت تقعر نمودار یک تابع و نقطه عطف آن	مشخص کردن جهت تقعر نمودار یک تابع و نقطه عطف آن	۱. می‌تواند جهت تقعر نمودارهای توابع $y=x^3$ و $y=x^4$ را مشخص کند. ۲. می‌تواند به درستی از آزمون تقعر نمودار استفاده کند. ۳. می‌تواند ویژگی‌های نقطه عطف را به درستی بیان کند. ۴. می‌تواند ردیف f'' در جدول رفتار توابع را تشکیل دهد. ۵. می‌تواند تابع f را از روی نمودار f'' برای توابع ساده مشخص کند.	✓	✓	✓	۱. در طراحی سؤال نمودار تابع درجه سوم و درجه دوم و تابع کسری از اهداف کتاب است. ۲. از روی نمودار f'' که یک تابع خطی باشد نمودار f را تشخیص دهد و از طراحی سؤالات دیگر اجتناب کنید.

فصل	عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی				ملاحظات
				به یاد آوردن	فهمیدن	به کار بستن	تحلیل	
کاربردهای مشتق	۳- رسم نمودار توابع	رسم نمودار توابع	۱. می‌تواند دامنه و برد توابع (کسری، چندجمله‌ای، رادیکالی و ...) را مشخص کند. ۲. می‌تواند مجانب‌های یک تابع را در صورت وجود بر اساس نمودار آن مشخص کند و همچنین می‌تواند نقاط بحرانی، اکسترمم و نقطه عطف یک تابع را تشخیص دهد. ۳. می‌تواند نمودار یک تابع را بر اساس جدول رفتار توابع رسم کند.	✓	✓	✓	✓	۱. رسم نمودار تابع هموگرافیک $f(x) = \frac{ax+b}{cx+d}$ و توابع چندجمله‌ای با حداکثر درجه ۳ از اهداف کتاب است. ۲. رسم نمودار توابع مثلثاتی و لگاریتمی و ... در طراحی سؤال استفاده نشود.

بارم‌بندی حسابان (۲) پایه دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فصل	محدوده فصل	نوبت اول	نوبت دوم (خرداد، شهریور و دی ماه)
۱	کل	۷	۳
۲	کل	۶	۳
۳	کل	۷	۳
۴	کل		۵/۵
۵	کل		۵/۵
جمع		۲۰	۲۰

۱۱۲۲۱۵

ریاضیات گسسته

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌پژوه
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا ارزشیابی ریاضیات گسسته پایه دوازدهم رشته ریاضی و فیزیک به تفکیک درس، سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

علم ارزشیابی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فصل ۱: آشنایی با نظریه اعداد (بارم خرداد: ۶ نمره)

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف جزئی	اهداف کلی	محتوا
	تجزیه و تحلیل	کاربرد	درک و فهم	یادآوری			
۱- حکم کلی داده شده جهت ارائه مثال نقض باید در سطح کتاب درسی باشد. حکم‌های پیچیده که نیاز به دانش محتوایی سطح بالا دارند نباید مطرح شوند. ۲- نباید اثبات هم‌ارزی گزاره‌های مرکب مورد سؤال قرار بگیرد. ۳- برای بررسی هم‌ارزی گزاره‌های داده شده نیاز به دانش تخصصی سطح بالا در دیگر مفاهیم ریاضی نباشد. ۴- نامساوی داده شده جهت اثبات به روش بازگشتی، نباید نیاز به تکنیک خاص و خلاقانه و دور از ذهن داشته باشد، بلکه با استفاده از تکنیک‌های عمومی مانند اتحادها، مخرج مشترک گرفتن، دسته‌بندی، فاکتورگیری و ... بتوان به نامساوی بدیهی رسید. ۵- می‌توان سؤالی را مطرح کرد که دانش‌آموز با توجه به استدلال‌هایی که در این درس فراگرفته است بتواند استدلال مناسب را جهت اثبات ارائه کند. البته باید در نظر داشته باشیم که سؤال در سطح سؤالات کتاب باشد اما دقیقاً همان سؤالات نباشد تا دانش‌آموز با تحلیل و تشخیص خود به نوع استدلال برسد.	*	*	*	*	۱- با استفاده از مثال نقض، بتواند نادرستی یک حکم کلی را اثبات نماید. ۲- با استفاده از اثبات مستقیم (استدلال استنتاجی) بتواند یک حکم کلی را اثبات نماید. ۳- احکام کلی که به روش اثبات مستقیم نمی‌توان به راحتی اثبات کرد را تشخیص داده و با استفاده از اثبات غیرمستقیم (برهان خلف) بتواند آنها را اثبات نماید. ۴- با در نظر گرفتن همه حالت‌ها، بتواند یک حکم کلی در این حیطه را اثبات نماید. ۵- مفهوم هم‌ارزی دو گزاره (ترکیب‌های دوشروطی) را بداند و بتواند برای اثبات هم‌ارزی، استدلال بیاورد. ۶- با استفاده از اثبات بازگشتی، بتواند نامساوی داده شده را اثبات کند. ۷- بتواند برخی گزاره‌های فارسی را به زبان ریاضی نوشته، اثبات نماید. ۸- توانایی تشخیص گزاره درست یا نادرست را داشته باشد و بتواند با توجه به روش‌های ارائه شده برای ادعای خود دلیل ارائه دهد.	استدلال ریاضی	درس ۱

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف کلی	محتوا
	پداوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل		
۱- فقط ویژگی‌هایی از رابطه عاد کردن مورد سؤال قرار گیرد که در متن کتاب و یا تمرینات کتاب مطرح شده‌اند. ۲- از دادن اثبات‌های پیچیده که نیاز به استفاده از نکات خلاقانه و دور از ذهن دانش‌آموزان متوسط است خودداری شود. ۳- از کلمه متباین استفاده نشود. این کلمه از کتاب حذف شده است. به جای آن از مفهوم دو عدد نسبت به هم اول استفاده شود.	*	*	*	*	بخش‌پذیری در اعداد صحیح	درس ۲
۱- تعریف بخش‌پذیری و رابطه عاد کردن را به خوبی درک کرده باشد و بتواند به زبان فارسی و ریاضی آن را بیان کند. ۲- ویژگی‌های رابطه عاد کردن را بداند و بتواند آنها را اثبات کند. ۳- برقرار نبودن عکس برخی از ویژگی‌های رابطه عاد کردن را بداند و بتواند با استفاده از مثال نقض آن را نشان دهد. ۴- برقرار نبودن برخی از ویژگی‌ها در رابطه عاد کردن را بداند و بتواند با استفاده از مثال نقض آن را نشان دهد. ۵- با توجه به رابطه عاد کردن بتواند تعریف ب‌م‌م را بنویسد. ۶- با توجه به رابطه عاد کردن بتواند تعریف ک‌م‌م را بنویسد. ۷- اول بودن دو عدد نسبت به هم را بتواند تعریف کند. ۸- بتواند شمارنده‌ها و مضارب یک عدد را بیان کند. ۹- بتواند ب‌م‌م و ک‌م‌م دو یا چند عدد و همچنین چند یک‌جمله‌ای با متغیرهای یکسان را به دست آورد. ۱۰- صورت قضیه تقسیم را بتواند بنویسد. ۱۱- با استفاده از مفهوم ب‌م‌م بتواند مسائل مربوط به شمارش دو عبارت با متغیرهای یکسان را حل کند. ۱۲- با استفاده از قضیه تقسیم بتواند باقیمانده اعداد صحیح را بر یک عدد طبیعی به دست آورد.						

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف کلی	محتوا
	تجزیه و تحلیل	کاربرد	درک و فهم	یادآوری		
۱- تنها ویژگی‌هایی برای اثبات در امتحان مطرح شود که در متن کتاب درسی یا تمرینات آن بیان شده است. ۲- از دادن اعداد توان‌داری که نیاز به طی فرایند ترکیبی و پیچیده برای رسیدن به باقیمانده با استفاده از هم‌نهشتی هستند، پرهیز شود. ۳- در مساله یافتن تاریخ و روز، اگر تاریخ‌ها در دوسال متفاوت هستند کیسه بودن یا نبودن سال ذکر شود. ۴- در صورت سؤال تاریخ دقیق ذکر شود و از مناسبت‌های تقویمی مانند: روز جمهوری اسلامی، روز طبیعت و... که نیاز به دانش عمومی دانش‌آموز است، استفاده نشود. ۵- در مسائل کاربردی، حتماً در صورت سؤال ذکر شود که با معادله سیاله یا هم‌نهشتی حل شود.	*	*	*	*	هم‌نهشتی در اعداد صحیح و کاربردها	درس ۳

فصل ۲: گراف و مدل سازی (بارم خرداد: ۶ نمره)

محتوا	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی مورد انتظار				ملاحظات
			پایه آوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل	
درس ۱	معرفی گراف	۱- گراف ساده، چندگانه و جهت دار را بشناسد. ۲- مجموعه رئوس و یالهای گراف ساده و جهت دار را بنویسد. (نمادهای مربوط به این مفاهیم را بشناسد). ۳- با استفاده از مجموعه رئوس و یالها بتواند گراف را رسم کند. ۴- مرتبه، اندازه و درجه هر رأس در گراف را تعریف کند و در گراف داده شده مشخص کند. (نمادهای مربوط به این مفاهیم را بشناسد). ۵- رأس تنها یا ایزوله را بتواند تعریف کند و تشخیص دهد. ۶- گراف تهی، گراف کامل و گراف منتظم را بشناسد و تعریف کند. (نمادهای مربوط به این مفاهیم را بشناسد). ۷- ویژگیهای گراف کامل را بداند و رابطه بین مرتبه و اندازه آن را بداند. ۸- ویژگیهای گراف منتظم را بداند و رابطه بین مرتبه و اندازه آن را بداند. ۹- با به کاربردن ویژگیهای گراف منتظم و گراف کامل بتواند مسائل را حل کند. ۱۰- بتواند طوقه در گراف را تعریف کند. ۱۱- بتواند دو رأس مجاور و دو یال مجاور را تعریف کند. ۱۲- همسایگی باز و بسته یک رأس در گراف را تعریف کند. (نمادهای مربوط به این مفاهیم را بشناسد). ۱۳- بتواند همسایگیهای باز و بسته یک رأس را در یک گراف مشخص کند. ۱۴- بتواند با توجه به همسایگیهای رئوس داده شده، گراف را رسم کند. ۱۵- بتواند ماکزیمم و مینییمم درجه یک گراف را مشخص کند. (نمادهای مربوط به این مفاهیم را بشناسد). ۱۶- بتواند گرافی با شرایط داده شده را رسم کند. ۱۷- زیرگراف را بشناسد و برای آن مثال بزند. ۱۸- بتواند زیرگرافهای یک گراف با شرایط داده شده را رسم کند. ۱۹- مکمل یک گراف را بشناسد و بتواند مکمل یک گراف را رسم کند.	*	*	*	*	۱- در صورتی که از دانش آموز خواسته می شود گرافی با شرایط گفته شده رسم کند، شرایط داده شده طوری باشد که تنها یک یا دو گراف بتوان رسم کرد. این امر باعث سادگی در تصحیح و ارائه کلید سؤال می شود. ۲- درجه هر رأس در گراف مکمل هم با رسم مکمل (البته اگر قابل ترسیم باشد) و هم با فرمول قابل به دست آوردن است اگر مدنظر طراح استفاده از فرمول یا رسم شکل است حتماً در صورت سؤال ذکر شود. ۳- اندازه گراف مکمل هم با رسم گراف مکمل (البته اگر قابل ترسیم باشد) و هم با فرمول قابل به دست آوردن است. اگر مدنظر طراح استفاده از فرمول یا رسم شکل است حتماً در صورت سؤال ذکر شود. ۴- اگر در رابطه با طول مسیر یا تعداد مسیرها سؤال مطرح شده، حتماً مشخص باشد که نیاز به نوشتن مسیرها یا رسم گراف هست یا نه. ۵- اگر در رابطه با طول دور یا تعداد دورها سؤال مطرح شده، حتماً مشخص باشد که نیاز به نوشتن دورها هست یا نه و جزئیات مورد نظر در پاسخ به صراحت بیان شود. ۶- مفاهیمی مانند دو گراف هم نوع (یکریخت) و دنباله درجات رئوس گراف در کتاب به صراحت نیامده است. از طرح سؤالاتی شامل این عبارات خودداری شود. ۷- در صورتی که دلیل عدم وجود یک گراف، داشتن تعداد فرد رأس، از درجه فرد است؛ همین دلیل پذیرفته شود و اگر منظور اثبات این مطلب است دقیقاً بیان شود. ۸- اگر در یک گراف، تعداد دورها یا مسیرها با طول داده شده مورد نظر باشد، گراف ساده و با تعداد دور یا مسیر خواسته شده حداکثر ۳ باشد. مگر آنکه این مساله در مورد گرافهای باشد.

اهداف کلی	محتوا	اهداف جزئی	سطوح شناختی مورد انتظار				ملاحظات
			پداوری	درك و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل	
		۲۰- رابطه بین درجه هر رأس در گراف و مکملش را بداند و بتواند مسائل مربوط به آن را حل کند. ۲۱- رابطه بین اندازه گراف و اندازه گراف مکمل را بداند و با توجه به آن مسأله حل کند. (نمادهای مربوط به این مفاهیم را بشناسد). ۲۲- بتواند مسیر و طول مسیر در یک گراف را تعریف کند. ۲۳- بتواند در یک گراف مسیرها با طول‌های داده شده را بنویسد یا تعداد آن‌ها را تشخیص دهد. ۲۴- بتواند دور و طول دور در یک گراف را تعریف کند. ۲۵- بتواند در یک گراف دورها با طول‌های داده شده را بنویسد یا تعداد آن‌ها را تشخیص دهد. ۲۶- تعریف گراف‌های C_n، P_n و ویژگی‌های آنها را بداند. ۲۷- بتواند تعداد گراف‌های مختلف از مرتبه مشخص را حساب کند. ۲۸- بتواند گراف همبند و گراف ناهمبند را تعریف کند. ۲۹- بتواند همبند بودن یا نبودن یک گراف را مشخص کند. ۳۰- بتواند با توجه به ویژگی‌های داده شده گرافی همبند یا ناهمبند را رسم کند. ۳۱- بتواند اثبات کند که مجموع درجات رئوس یک گراف، دو برابر اندازه گراف است و از این مطلب در حل مسائل گراف استفاده کند. ۳۲- بتواند اثبات کند که تعداد رئوس فرد یک گراف عددی زوج است و از این مطلب در حل مسائل استفاده کند. ۳۳- بتواند تشخیص دهد با اطلاعات داده شده، کدام گراف‌ها وجود ندارند. ۳۴- رابطه بین مینیمم درجه گراف و طول مسیر در گراف را بداند و آن را اثبات نماید.	*	*	*	*	

محتوا	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی مورد انتظار				ملاحظات
			پایه‌آوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل	
درس ۲	مدل‌سازی با گراف	۱- بتواند مجموعه احاطه‌گر گراف را تعریف کند. (نمادهای و اصطلاحات مربوطه را بشناسد). ۲- بتواند مجموعه احاطه‌گر یک گراف را بنویسد. ۳- مجموعه احاطه‌گر مینیمم یک گراف را بشناسد. ۴- بتواند مجموعه احاطه‌گر مینیمم یک گراف را مشخص کند. ۵- نامساوی مربوط به عدد احاطه‌گری را بداند و بتواند در محاسبه عدد احاطه‌گری از آن استفاده کند. ۶- بتواند عدد احاطه‌گری یک گراف را با توجه به فرمول و استفاده از استدلال کلامی به دست آورد. ۷- با خواص مجموعه‌های احاطه‌گر مینیمم آشنا باشد. ۸- بتواند گراف با عدد احاطه‌گری یا مجموعه احاطه‌گر مینیمم داده شده را رسم کند. ۹- بتواند مسائل کاربردی را با گراف مدل‌سازی کرده و با استفاده از مفهوم احاطه‌گری آنها را حل کند. ۱۰- تعریف مجموعه احاطه‌گر مینیمال یک گراف را بداند. ۱۱- بتواند مجموعه‌های احاطه‌گر مینیمال یک گراف را بنویسد. ۱۲- ارتباط بین مجموعه احاطه‌گر مینیمم و مینیمال را بداند. ۱۳- بتواند یک مجموعه احاطه‌گر غیرمینیمال را مینیمال کند. ۱۴- بتواند مجموعه‌های احاطه‌گر مینیمم یا مینیمال شامل رأس یا رئوس خاصی در گراف بنویسد. ۱۵- بتواند عدد احاطه‌گری گراف‌های C_n, P_n را اثبات کند و فرمول را به کار ببرد. ۱۶- بتواند در گراف‌های C_n, P_n مجموعه‌های احاطه‌گر مینیمال با تعداد عضو داده شده را بنویسد. ۱۷- بتواند با اضافه یا کم کردن یال‌هایی از یک گراف، عدد احاطه‌گری آن را به عدد داده شده برساند. ۱۸- بتواند گراف‌هایی با مرتبه و عدد احاطه‌گری مشخص شده با مجموعه احاطه‌گر مینیمم یکتا بنویسد یا تشخیص دهد. ۱۹- بتواند گراف‌هایی با مرتبه و عدد احاطه‌گری مشخص شده با بیش از یک مجموعه احاطه‌گر مینیمم بنویسد. ۲۰- بتواند ویژگی‌های گراف‌هایی با عدد احاطه‌گری یک را بررسی کرده و نتیجه‌گیری کند. ۲۱- بتواند روشی برای رسم گراف‌هایی از مرتبه n با عدد احاطه‌گری k ارائه دهد.	*	*	*	*	۱- اگر مساله‌ای طرح می‌شود که گرافی با شرایط گفته شده رسم شود، شرایط داده شده طوری باشد که تنها یک یا دو گراف بتوان رسم کرد. این امر باعث سادگی در تصحیح و ارائه کلید سوال می‌شود. ۲- اگر از دانش‌آموز خواسته می‌شود یالی از گراف حذف یا یالی به آن اضافه شود تا گراف فاقد یا واجد یک ویژگی شود، سوال به گونه‌ای طرح شود که تنها یک یا دو یال بتوان حذف یا اضافه کرد.

فصل ۳: ترکیبیات (بارم خرداد: ۷ نمره)

محتوا	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی مورد انتظار				ملاحظات
			پایان‌آوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل	
درس ۱	مباحثی در ترکیبیات	۱- سوالات با استفاده از مفهوم جایگشت را بتواند حل کند. (جایگشت یک درمیان - جایگشت دسته بندی) ۲- بتواند سوالاتی که در حل آن همزمان جایگشت و ترکیب است را حل کند. ۳- قضیه جایگشت با تکرار را بداند. ۴- مفهوم جایگشت با تکرار را بداند و بتواند سوالات مربوط به آن را حل کند. ۵- بتواند برخی مسائل را با معادله سیاله مدل‌سازی کند. ۶- بتواند با استفاده از جایگشت با تکرار، فرمول تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی معادله سیاله را به دست آورد. ۷- بتواند تعداد جواب‌های صحیح و نامنفی یک معادله سیاله را به دست آورد. ۸- بتواند تعداد جواب‌های معادله سیاله با شرایط خاص روی متغیرها را به دست آورد. ۹- اثبات فرمول تعداد جواب‌های طبیعی معادله سیاله را بداند. ۱۰- بتواند مسائل کاربردی که منجر به حل معادله سیاله با اعمال شرایط روی متغیرها می‌شود را حل کند. ۱۱- مفهوم مربع لاتین را درک کرده و خواص مقدماتی آن را بداند. ۱۲- بتواند مربع لاتین ناقص را کامل کند. ۱۳- بتواند مربع لاتین مرتبه n به روش چرخشی را بنویسد. ۱۴- بتواند با اعمال جایگشت روی درایه‌های مربع لاتین، مربع لاتین دیگری بسازد. ۱۵- بتواند با تعویض سطرها با هم یا تعویض ستون‌ها با هم مربع لاتین جدیدی بسازد. ۱۶- تعریف دو مربع لاتین متعامد را بداند. ۱۷- بتواند متعامد بودن دو مربع لاتین هم مرتبه را نسبت به هم بررسی کند. ۱۸- بتواند دو مربع لاتین هم مرتبه و متعامد نسبت به هم بنویسد. ۱۹- بداند که مربع‌های لاتین متعامد در چه مراتبی وجود ندارند.	*	*	*	*	۱- از طرح سوالات با مفاهیم پیچیده پرهیز شود. ۲- سوالات در سطح کتاب مطرح شود. ۳- در مسائل جایگشت، در صورت سؤال، در صورت نیاز، به یکسان بودن یا متفاوت بودن اشیاء اشاره شود. ۴- در مسائل مربوط به معادله سیاله، از طرح سوالاتی که شرط آنها به صورت $a < x_i < b$ است خودداری شود. ۵- در طراحی مساله حتماً به استفاده درست از مفاهیم «یکسان» و «متمايز» دقت شود. ۶- از خواستن تعداد مربع‌های لاتین مراتب ۴ یا بالاتر خودداری شود. ۷- از خواستن مربع‌های لاتین متعامد مرتبه بالاتر از ۷ اجتناب شود. ۸- از خواستن مربع‌های لاتین متعامد مرتبه زوج اجتناب شود.

اهداف کلی	محتوا	اهداف جزئی	سطوح شناختی مورد انتظار				ملاحظات
			پداوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل	
		۲۰- بتواند دو مربع لاتین متعامد از مرتبه فرد بنویسد. ۲۱- بتواند اثبات کند که اگر دو مربع لاتین متعامد باشند ، مربع لاتینی که با جایگشت بر روی اعضای یکی از آنها به دست می‌آید نیز با مربع لاتین دیگر متعامد است. ۲۲- بتواند بررسی کند که با اعمال جایگشت روی یک مربع لاتین آیا مربع جدید با مربع قبلی متعامد است یا خیر؟ ۲۳- بتواند بررسی کند که با تعویض سطرها با هم و یا تعویض ستون‌ها با هم در یک مربع لاتین، مربع لاتین جدید با مربع قبلی همواره متعامد است یا خیر؟ ۲۴- بتواند مسائل کاربردی را با ارائه مربع لاتین حل و برنامه‌ریزی کند. ۲۵- بتواند مسائل کاربردی با استفاده از دو مربع لاتین متعامد را تشخیص داده، حل و برنامه‌ریزی کند. ۲۶- بتواند با داشتن یک مربع لاتین و صورت سوال، دقیقاً بیان کند سطرها، ستون‌ها و اعداد داخل یک مربع هر کدام کدام مورد در برنامه‌ریزی است. ۲۷- بتواند با توجه به صورت سؤال مفهوم دقیق یک عدد در جایگاه مشخصی از مربع لاتین را در برنامه‌ریزی بیان کند.	*	*	*	*	

ملاحظات	سطوح شناختی مورد انتظار				اهداف کلی	محتوا
	پداوری	درک و فهم	کاربرد	تجزیه و تحلیل		
۱- از طرح سؤالاتی که در آن اصل شمول و عدم شمول برای بیش از ۳ مجموعه عنوان می‌شود خودداری شود. ۲- در سؤالاتی مانند کاردرکلاس صفحه ۷۵ که منظور حداقل یک رقم ۷ و حداقل یک رقم ۸ است حتماً کلمه «حداقل» قبل از هر کدام ذکر شود تا دانش‌آموز دچار بدفهمی نشود. ۳- اگر دانش‌آموز تعداد توابع پوشا از یک مجموعه n عضو ($n \leq 3$) به یک مجموعه ۳ عضو را از رابطه صفحه ۷۸ کتاب به دست آورد نمره کامل تعلق می‌گیرد مگر اینکه ذکر شود بدون استفاده از فرمول جواب را به دست آورید. ۴- در سؤالاتی که هدف یافتن تعداد توابع یک‌به‌یک هست دانش‌آموز چه با استفاده از جایگشت و چه با استفاده از فرمول جواب صحیح را به دست آورد قابل قبول است. ۵- سؤالات این بخش در حد کتاب و مفهوم اصل لانه کبوتری باشد و از طرح سؤالات اثباتی خارج از کتاب پرهیز شود. ۶- در خصوص قرار دادن نقاط داخل اشکال هندسی، شکل و ابعاد آن ساده باشد تا تقسیم‌بندی شکل آسان صورت گیرد.	*	*	*	*	روشن‌هایی برای شمارش	۲ درس

بارم‌بندی ریاضیات گسسته پایه دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فصل	محدوده فصل	نوبت اول	نوبت دوم (خرداد، شهریور و دی ماه)
۱	کل	۱۵	۷
۲	تا صفحه ۴۲	۵	۶
	صفحه ۴۲ به بعد		
۳	کل	۲۰	۷
	جمع		۲۰

۱۱۲۲۱۶

زیست شناسی (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر برنامه ریزی و تألیف کتابهای درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالمی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف-محتوا و ارزشیابی درس زیست شناسی ۳ رشته علوم تجربی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر برنامه ریزی و تألیف کتابهای درسی ابتدایی و متوسطه نظری

علم ارزشیابی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

پرسش های اساسی:

- « چه سازوکارهایی برای ذخیره و انتقال اطلاعات در دنیای زنده وجود دارند و این سازوکارها چگونه کشف شدند؟
- « پروتئین ها چه هستند، چه نقش و کاربردی دارند؟
- « اطلاعات دنا با چه سازوکاری از هسته به سیتوپلاسم منتقل می شوند؟
- « بیان ژن ها چگونه تنظیم می شود؟
- « اطلاعات وراثتی چگونه از نسلی به نسل دیگر انتقال می یابند؟
- « صفات تحت تأثیر چه عواملی هستند و چه ارتباطی بین رخ نمود و ژن نمود وجود دارد؟
- « دنا تحت تأثیر چه عواملی تغییر می کند و نتیجه تغییر دنا چیست؟
- « جمعیت چگونه تغییر می کند و نتیجه آن چیست؟
- « گونه زایی با چه سازوکارهایی انجام می شود و چه شواهدی برای تغییر گونه ها وجود دارد؟
- « شکل رایج انرژی در دنیای زنده چیست و چه سازوکارهایی برای تأمین انرژی از ماده وجود دارد؟
- « چه ارتباطی بین سلامت و تنفس یاخته ای وجود دارد؟
- « چه سازوکارهایی برای انجام فتوسنتز وجود دارد و محیط چه تأثیری بر آنها دارد؟
- « شیمیوسنتز چیست و چه تفاوتی با فتوسنتز دارد؟
- « زیست فناوری چیست و چه تغییری در گذر زمان داشته است؟
- « زیست فناوری از چه ابزار و روش هایی استفاده می کند و چه اهدافی دارد؟
- « جانداران تراریخته چه هستند، چگونه و با چه هدفی تولید می شوند؟
- « اساس رفتارهای متفاوت در جانوران چیست؟
- « چه رفتارهایی در جانوران وجود دارد و این رفتارها چه نقشی در بقای آنها دارند؟

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی					
		دانشی			فرایندی		
		اولیه	مفهومی	رونی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن
شناخت ساختار و عملکرد مولکول‌های اطلاعاتی و پروتئین‌ها آشنایی با بخشی از تاریخچه کشف مولکول‌های اطلاعاتی	دلایلی برای ضرورت وجود مولکول‌های اطلاعاتی ارائه دهند.	*			—	*	
	دلایل مناسب بودن دنا برای ذخیره اطلاعات وراثتی ارائه دهند.	*				*	
	ساختار نوکلئیک اسیدها را مقایسه کنند.	*			—	*	
	نحوه تشکیل رشته پلی نوکلئوتید را ارائه دهند.	*			—	*	
	مشاهدات انجام شده برای کشف ساختار دنا و نتایج آنها را ارائه دهند.	*		*	-	*	
	مدل واتسون و کریک و ویژگی‌های آن را ارائه دهند..	*		*		*	
	نحوه قرارگیری بازها در یک دناى فرضی را با استناد به مدل واتسون و کریک پیش‌بینی کنند.	*		*	-		*
	خواص دنا را بر اساس مدل واتسون و کریک توضیح دهند.	*		*	-	*	
	انواع رنا و نقش آنها را به یاد آورند.	*			*		
	تعریف ساده‌ای از ژن را به یاد آورند.	*			*		
	نقش‌های متفاوت نوکلئوتیدها در یاختره را به یاد آورند.	*			*		
	مناسب‌ترین حالت برای همانندسازی دنا را توضیح دهند.	*		*	—	*	
	شواهدی برای تأیید همانندسازی نیمه حفاظتی دنا ارائه دهند.	*		*	-	*	
	اهمیت هر یک از عوامل مؤثر در همانندسازی دنا را ارائه دهند.	*		*	—	*	
	عملکرد آنزیم‌های مؤثر در همانندسازی دنا را مقایسه کنند.	*		*	—	*	
	فعالیت ویرایش دنباسپاراز به عنوان ساز و کاری برای کاهش خطا در همانندسازی ارائه دهند.	*		*	—	*	
	مراحل همانندسازی را با توجه به نتیجه هر مرحله و آنزیم‌های درگیر در آن مقایسه کنند.	*		*	-	*	
	همانندسازی یوکاریوت‌ها و پروکاریوت‌ها را مقایسه کنند.	*		*	—	*	
	چگونگی همانندسازی دنا را بر اساس ساختار حلقه‌ای یا خطی دنا پیش‌بینی کنند.	*		*	—		*

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی					
		دانشی			فرایندی		
		اولیه	مفهومی	رونی	یادآوردن	فهمیدن	کارستن
	مثال هایی از دنا ی سیتوپلاسمی را فهرست کنند.	*			*		
	انواع دنا در پروکاریوت ها را فهرست کنند.	*			*		
	ساختار آمینواسیدها را به یاد آورند.	*			*		
	محل تشکیل پیوند پپتیدی بین آمینواسیدها را تعیین کنند.		*		—	*	
	نقش سنتز آبدی در تشکیل پلی پپتید را ارائه دهند.		*		-	*	
	سطوح ساختاری پروتئین ها را مقایسه کنند		*		-	*	
	مثال هایی از نقش پروتئین ها به یاد آورند.	*			*		
	ساختار آنزیم های پروتئینی را به یاد آورند.	*			*		
	کار آنزیم را به یاد آورند.	*			*		
	نقش کوآنزیم را به یاد آورند.	*			*		
	وابستگی فعالیت آنزیم به عواملی مانند دما و pH را ارائه دهند.		*		-	*	
	نمودار سرعت واکنش های آنزیمی را در ارتباط با متغیرهایی مانند دما، pH و غلظت پیش ماده تفسیر کنند.		*		—	*	
	شرایط بهینه فعالیت یک آنزیم را با استفاده از نمودارهایی که در اختیار دارند، تعیین کنند.		*		—	*	

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی					
		دانشی			فرایندی		
		اولیه	مفهومی	رونی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن
شناخت چگونگی انتقال اطلاعات دنا از هسته به سیتوپلاسم و تنظیم این فرایند	دلایلی برای ضرورت وجود سازوکارهایی برای انتقال اطلاعات از هسته به سیتوپلاسم ارائه دهند.		*		-	*	
	دلایلی برای سه نوکلئوتیدی بودن رمزها در مولکول دنا ارائه دهند.		*		-	*	
	دلایلی برای تنوع مولکول‌های رنا ارائه دهند.		*		-	*	
	مراحل رونویسی را مقایسه کنند		*		-	*	
	رشته الگو و رشته رمزگذار را مقایسه کنند		*		-	*	
	دلایلی برای رونویسی یکی از دو رشته ژن ارائه دهند.		*		-	*	
	فرایند پیرایش را ارائه دهند.		*			*	
	رنای اولیه و بالغ را مقایسه کنند		*		-	*	
	عوامل مؤثر در تعیین میزان رونویسی را به یاد آورند.	*			*		
	فرایند ترجمه را ارائه دهند.		*		-	*	
	مراحل ترجمه را ارائه دهند.		*		-	*	
	نتایج ترجمه یک ژن فرضی را با در اختیار داشتن اطلاعات مورد نیاز پیش بینی کنند.		*		-	*	
	ساختار رنای ناقل و عملکرد آن را به یاد آورند.	*			*		
	ساختار رناتن و جایگاه‌های متفاوت آن را به یاد آورند.	*			*		
	عوامل موثر در اتصال آمینواسید به رنای ناقل و چگونگی اتصال آمینواسید به آن را به یاد آورند.	*			*		
	جایگاه پروتئین‌ها در یاخته را تعیین کنند.		*		-	*	
	سرعت پروتئین‌سازی را در طرح‌های ساده مقایسه کنند.		*		-	*	
	رونویسی و ترجمه را در یوکاریوت‌ها و پروکاریوت‌ها مقایسه کنند.				-	*	
	تنظیم بیان ژن در پروکاریوت‌ها و یوکاریوت‌ها را مقایسه کنند.				-	*	
	تنظیم منفی و مثبت رونویسی در پروکاریوت‌ها را مقایسه کنند.		*		-	*	

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی					
		دانشی			فرایندی		
		اولیه	مفهومی	رونی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن
شناخت صفات ارثی و سازوکار وراثت و بروز صفات	مفاهیم پایه وراثت را ارائه دهند.		*		—	*	
	بر اساس رخ‌نمود، ژن‌نمود را برای بعضی صفت‌ها پیش‌بینی کنند.		*	*	—		*
	بر اساس ژن‌نمود، رخ‌نمود را برای بعضی صفت‌ها پیش‌بینی کنند.		*	*	—		*
	انواع روابط بین دگره‌ها را مقایسه کنند.		*		—	*	
	رابطه بین دگره‌ها را در بروز بعضی صفت‌ها تعیین کنند.		*		—		*
	انواع روابط بین دگره‌ها را در مثال‌هایی ساده تعیین کنند.		*		—		*
	پایداری صفات در نسل‌ها را ارائه دهند.		*		—	*	
	مثال‌هایی از تأثیر محیط در بروز صفات ارثی ارائه دهند.		*			*	
	ژن‌نمود و رخ‌نمود فرزندان را بر اساس ژن‌نمود والدین پیش‌بینی کنند.		*	*	—		*
	از مربع پانت برای پیش‌بینی ژن‌نمود زاده‌ها استفاده کنند.			*	—		*
	مثال‌هایی از ارتباط ژن‌نمود با سلامت را به یاد آورند..	*			*		
	تفاوت دگره و جایگاه ژن را ارائه دهند..		*		—	*	
	کاربردهایی برای استفاده از دانش مربوط به وراثت صفات با ارائه دلیل، پیشنهاد دهند.		*				*

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی					
		فرایندی			دانشی		
		کارستن	فهمیدن	یادآوردن	رونی	مفهومی	اولیه
شناخت سازوکارهای تغییرپذیری ماده وراثتی و تایید آن در سطح فرد، جمعیت و گونه	علت گوناگونی جانداران در سطح مولکولی را ارائه دهند.		*	—		*	
	انواع جهش را مقایسه کنند.		*	—		*	
	نمونه‌هایی از جهش را فهرست کنند.			*			*
	در طرح‌های ساده‌ای از جهش، نوع جهش را تعیین کنند.	*		—		*	
	عوامل مؤثر در تعیین پیامدهای جهش را ارائه دهند.		*			*	
	با داشتن اطلاعاتی درباره محل وقوع جهش، پیش‌بینی‌هایی در باره پیامدهای آن ارائه دهند.	*		—		*	
	شواهدی برای ارتباط سلامت و عوامل محیطی که دنا را تغییر می‌دهند، ارائه دهند.		*			*	
	سازوکارهایی برای تغییر گونه‌ها و گونه‌زایی در گذر زمان ارائه دهند.		*	—		*	
	تغییر جمعیت و عوامل مؤثر بر آن را ارائه دهند.		*			*	
	تعادل در جمعیت را ارائه دهند.		*			*	
	اثر عوامل مؤثر در تغییر جمعیت را مقایسه کنند.	*		—		*	
	سازوکارهای مؤثر در ایجاد و تداوم گوناگونی در جمعیت را ارائه دهند.		*			*	
	دلایلی برای اهمیت گوناگونی افراد در جمعیت ارائه دهند.		*			*	
	تأثیر تغییر شرایط بر جمعیت را بر اساس اطلاعاتی که در اختیار دارند، پیش‌بینی کنند.	*		—		*	
	شواهد تغییر و خویشاوندی گونه‌ها را به یاد آورند.		*		*		
	ساختارهای هم‌تا و آللوگ را فهرست کنند.		*		*		
	انواع گونه‌زایی را فهرست کنند.		*		*		
	نوع گونه‌زایی را در طرح‌هایی ساده تعیین کنند.		*		—		*

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی					
		دانشی			فرایندی		
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن
شناخت سازوکارهای تأمین انرژی از مواد در دنیای زنده	دلایلی برای ضرورت وجود تنفس یاخته‌ای ارائه دهند.		*		—	*	
	مولکول ATP و راه‌های ساخته شدن آن را به یاد آورند.	*			*		
	مراحل تنفس یاخته‌ای و نتایج آن را مقایسه کنند.		*		—	*	
	نوع ساخته شدن ATP در هر یک از مراحل تنفس یاخته‌ای را ارائه دهند.		*		—	*	
	دلایلی برای اهمیت تنظیم تنفس یاخته‌ای ارائه دهند.		*			*	
	دلایل و شواهدی برای اهمیت سبک زندگی سالم با توجه به تنفس یاخته‌ای ارائه دهند.		*			*	
	با توجه به نقش راکتیزه در تنفس یاخته‌ای، شواهدی برای ارتباط بین ساختار و عملکرد آن ارائه دهند.		*			*	
	عملکرد زنجیره انتقال الکترون در راکتیزه را در طرح‌هایی ساده‌ای تعیین کنند.		*		—	*	
	انواع تخمیر را فهرست کنند.	*			*		
	نتایج انواع تخمیر را با هم مقایسه کنند.		*		—	*	
	شرایط ایجاد تخمیر در بدن را فهرست کنند.	*			*		
	با در اختیار داشتن اطلاعات مورد نیاز نوع تخمیر را پیش‌بینی کنند.		*		—	*	
	کاربردهایی برای تخمیر ارائه دهند.		*			*	
	تنفس هوازی و تخمیر را مقایسه کنند.		*			*	—

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی					
		فرایندی			دانشی		
		کارستن	فهمیدن	یادآوردن	رونی	مفهومی	اولیه
شناخت فتوسنتز و نقش آن در تامین انرژی برای تولید ماده	دلایلی برای ضرورت وجود فتوسنتز و شیمیوسنتز ارائه دهد.		*	—		*	
	بخش های متفاوت برگ را به یاد آورند.			*			*
	ساختارهای بافتی در برگ را مقایسه کنند.		*	—		*	
	شواهدی برای تناسب بین ساختار برگ و انجام فتوسنتز ارائه دهند.		*	—		*	
	شواهدی برای ارتباط بین ساختار و عملکرد سبزیسه ارائه دهند.		*	—		*	
	با استفاده از نمودارهای ساده از طیف جذبی یک فتوسنتز کننده، رنگیزه های مؤثر و یا طیف های نوری مؤثر در فتوسنتز را تعیین کنند.		*	—		*	*
	فتوسیستم های ۱ و ۲ را مقایسه کنند.		*	—		*	
	واکنش های وابسته به نور در فتوسنتز را با تاکید بر زنجیره های انتقال الکترون و نتایج آن ارائه دهند.		*	—		*	
	چگونگی تشکیل ATP را با تاکید بر نقش زنجیره های انتقال الکترون ارائه دهند.		*	—		*	
	واکنش های مستقل از نور و نتایج آنها را ارائه دهند.		*	—		*	
	نمودارهای ساده ای از اثر عوامل محیطی بر فتوسنتز را تفسیر کنند.		*	—		*	*
	انواع فتوسنتز را با هم مقایسه کنند.		*			*	
	شواهدی برای اهمیت تنوع فتوسنتز در سازش گیاهان با شرایط دشوار محیطی ارائه دهند.		*	—		*	
	تنفس نوری و تنفس یاخته ای هوازی را با هم مقایسه کنند.		*	—		*	
	در نمودارهای ساده ای نوع فتوسنتز را تعیین کنند.		*	—		*	
	شیمیوسنتز و فتوسنتز را مقایسه کنند.		*			*	
	با اطلاعاتی که در اختیار دارند، فتوسنتز کننده بودن مثال هایی از جانداران را تعیین کنند.		*			*	
	ساخته شدن نوری و اکسایشی ATP را مقایسه کنند.		*	—		*	

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی					
		دانشی			فرایندی		
		اولیه	مفهومی	روایی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن
شناخت نمونه‌هایی از فناوری‌های زیستی و کاربرد آنها	زیست فناوری و نقش آن در زندگی انسان را فهرست کنند.	*			*		
	تعریف ساده‌ای از زیست فناوری و تغییر آن در گذر زمان را به یاد آورند.	*			*		
	ملاحظات اخلاقی در ارتباط با به کارگیری فناوری‌های زیستی را به یاد آورند.	*			*		
	مهندسی ژنتیک، اهداف، ابزار و مراحل آن را به یاد آورند.	*			*		
	تعریفی از جاندار تراژن و دلایل تولید آنها را فهرست کنند.	*			*		
	همسانه سازی دنا و چگونگی انجام آن را ارائه دهند.		*		—	*	
	در طرحی ساده، انتهای چسبنده و جایگاه فعالیت آنزیم برش دهنده را تعیین کنند.		*		—		*
	در طرحی ساده، محل اتصال دنا ی خارجی را در دنا ی میزبان تعیین کنند.		*		—		*
	مراحل متفاوت تشکیل یاخته تراژن را ارائه دهند.		*		—	*	
	کاربردهایی از مهندسی پروتئین و بافت را فهرست کنند.	*			*		
	ویژگی یاخته‌های بنیادی و انواعی از آن را فهرست کنند.	*			*		
	نمونه‌هایی از نقش ویروس‌ها و باکتری‌ها در زیست فناوری فهرست کنند.	*			*		

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی					
		دانشی			فرایندی		
		اولیه	مفهومی	رونی	یادآوردن	فهمیدن	کارستن
اهداف کلی	اهداف جزئی	انواع رفتار را بر اساس منشأ ارائه دهند.					
		رفتار ژنی و رفتار حاصل از یادگیری را با هم مقایسه کنند.					
		مثال‌هایی از غریزی بودن رفتارها فهرست کنند.					
		مثال‌هایی از تأثیر یادگیری بر رفتار غریزی به یاد آورند.					
		انواع یادگیری و نتایج آنها را در نمونه‌هایی از رفتارهای جانوران مقایسه کنند.					
		نمونه‌هایی از تأثیر انتخاب طبیعی در شکل‌گیری رفتارها را به یاد آورند.					
		هزینه و فایده را در نمونه‌هایی از رفتارهای جانوران ارائه دهند.					
		نمونه‌هایی از رفتارهای دگرخواهی در جانوران را با توجه به نقش آنها در بقا ارائه دهند.					
		بر اساس اطلاعاتی که در اختیار دارند، نوع رفتار را در مثال‌های ساده تعیین کنند.					
		دلایلی برای حفظ زیستگاه‌های طبیعی با توجه به رفتار جانوران ارائه دهند.					
		نمودارهای ساده در ارتباط با رفتار جانوران را تفسیر کنند.					

ملاحظات:

ارزشیابی از دانش‌آموزان در این درس به دو صورت مستمر و پایانی انجام می‌شود.

ارزشیابی مستمر براساس فعالیت‌های گروهی یا انفرادی دانش‌آموزان در کلاس یا خارج از کلاس و در طول سال تحصیلی انجام می‌شود. این ارزشیابی براساس مشاهدات معلم و تعامل بین معلم و دانش‌آموز در هنگام انجام هر فعالیت و براساس عملکرد دانش‌آموزان در انجام فعالیت‌ها، مانند ارائه گزارش، مشارکت در بحث‌های گروهی، پاسخ به پرسش‌های کتبی و شفاهی انجام می‌شود.

ارزشیابی پایانی به صورت آزمون کتبی انجام می‌شود. بارم‌بندی فصل‌ها مطابق جدول صفحه ۱۵۸ انجام می‌شود.

- بین ۲۰ تا ۲۵ درصد از پرسش‌ها به طراحی آزمایش، تجزیه و تحلیل داده‌ها و پیش‌بینی نتایج بر اساس داده‌ها و اطلاعاتی است که در پرسش ارائه شده و به سطح کاربرست اختصاص دارد. بین ۱۰ تا ۱۵ درصد از نمره آزمون به پرسش‌هایی در سطح یادآوری و بقیه نمره به پرسش‌هایی در سطح مفهوم اختصاص دارد.

- طرح پرسش در سطح پایین‌تر فقط در صورتی مجاز است که در خانه مربوط به آن خط تیره (-) نباشد.

- فعل استفاده شده در اهداف جزئی، الزاما فعل مورد استفاده در پرسش امتحانی نیست. پرسش‌های امتحانی به شکل‌های متفاوت و با استفاده از افعال مربوط به هر سطح شناختی قابل طرح اند.

- محدوده محتوایی هر موضوع در کتاب درسی تعیین شده و رعایت آن در هر ارزشیابی الزامی است.

- طرح پرسش از بیشتر بدانید، **واژه شناسی**، **پاورقی‌ها**، **پیوست‌های آخر کتاب** و **رمزینه‌ها** در همه آزمون‌ها ممنوع است.

- تخصیص نمره به پاسخ، منطبق بر موضوع مورد پرسش است. مثال: چه جمعیتی در حال تعادل است؟ در صورتی که پاسخ دانش‌آموز شامل عبارتی مانند «ثابت ماندن فراوانی نسبی دگرها یا ژن‌نمودها از نسلی به نسل دیگر» باشد، نمره کامل را می‌گیرد و نوشتن "تا وقتی جمعیت در حال تعادل است تغییر در آن مورد انتظار نیست" ضرورتی ندارد.

- طرح پرسش‌هایی که پاسخ به آنها وابسته به حفظ کردن قیدها باشد، ممنوع است؛ مانند: بعضی، بیشتر، کمتر، گاهی، بسیاری.

- طرح پرسش از جزئیات شکل‌ها ممنوع است، مگر آنکه جزئیات در متن کتاب درسی تصریح شده باشند. مثلا شکل ۱ فصل ۶، دو نوع ساختار برگ را نشان می‌دهد و هدف این شکل نمایش تفاوت تعداد روزنه‌ها در دو سطح برگ نیست. بنابراین طرح پرسشی مبنی بر گزاره‌هایی مانند «برگی که میانبرگ اسفنجی دارد، تعداد روزنه‌هایش در روپوست رویی بیشتر است»، با استناد به این شکل ممنوع است.

- ضروری است تا پرسش به گونه‌ای دقیق باشد که محدوده پاسخ را مشخص کند.

- برای واژه‌هایی که برابر واژه فارسی آنها در کتاب آمده است، هر دو واژه نوشته شوند؛ مانند راکیزه (میتوکندری) توجه!

نمره جداگانه‌ای برای فعالیت‌ها منظور نشده، اما بدیهی است که بخشی از نمره هر فصل به فعالیت‌های آن فصل که قابلیت طرح پرسش دارند و پاسخ آنها در محدوده محتوای کتاب درسی است، اختصاص دارد.

بارم هر فصل در آزمون

شماره فصل و عنوان	(نوبت اول ۲۰ نمره)	نوبت پایانی (خرداد)، شهریور و دمای ماه (۲۰ نمره)
۱- مولکول‌های اطلاعاتی	۶	۲/۵
۲- جریان اطلاعات در یاخته	۵	۲/۵
۳- انتقال اطلاعات در نسل‌ها	۴	۲/۵
۴- تغییر در اطلاعات وراثتی	۵	۲/۵
۵- از ماده به انرژی		۲/۵
۶- از انرژی به ماده		۲/۵
۷- فناوری‌های نوین زیستی		۲/۵
۸- رفتارهای جانوران		۲/۵
جمع	۲۰	۲۰

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جغرافیا (۳) (کاربردی)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌گستر
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف - محتوا - ارزشیابی کتاب درسی جغرافیای (۳) کاربردی سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان فصل (محتوا)	سطوح شناختی					بارم‌بندی
			دانشی			فرایندی		
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	
آشنایی با انواع سکونتگاه‌ها و مدیریت آنها از دیدگاه علم جغرافیا	مفاهیم «مقر» و «موقعیت» را بیان کند.	فصل یکم جغرافیای سکونتگاه‌ها	*	*		*	*	
	بیان عوامل اثرگذار در شکل‌گیری مقر و موقعیت			*		*	*	
	شرح تفاوت‌های «شهر» و «روستا»		*	*		*	*	
	توانایی تحلیل «سلسله مراتب سکونتگاه‌ها»			*	*	*	*	
	درک مفهوم «حوزه نفوذ سکونتگاه‌ها» و جنبه‌های مرتبط با آن			*	*	*	*	
	توانایی کار بست مفهوم حوزه نفوذ در موقعیت‌های گوناگون			*		*	*	*
	مقایسه سطح و رشد شهرنشینی در نواحی مختلف جهان		*	*	*	*	*	
	شرح و توصیف تغییرات الگوهای شهرنشینی در جهان با استفاده از نقشه و نمودار			*	*	*	*	*
	بیان روند شکل‌گیری الگوی شهرها از مادر شهر تا مگالاپلیس			*	*	*	*	
	مقایسه چگونگی مهاجرت روستاییان به شهرها در دو گروه کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه		*	*	*	*	*	*
	درک مفهوم «شهرنشینی و شهرگرایی»		*	*		*	*	
	تشخیص تغییرات کالبدی عملکردی در روستاها		*	*	*	*	*	*
	تحلیل مدل روابط شهر و روستا		*	*	*	*	*	*
	توانایی تحلیل نمودار تغییرات جمعیت شهری و روستایی در ایران		*	*	*	*	*	*
	شرح و توصیف نیازها و مسائل شهرهای امروز		*	*	*	*	*	*
	درک مفهوم «شهر پایدار»		*	*	*	*	*	*
	تحلیل مفهوم «کاربری زمین» با استفاده از نقشه و مدل		*	*	*	*	*	*
	شرح و توصیف مشکلات روستاها		*	*		*	*	*
	توانایی تحلیل برنامه توسعه روستایی		*	*	*	*	*	*
	درک مفهوم «آمایش سرزمین» و ویژگی‌های آن		*	*	*	*	*	*
	آشنایی با سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) مهارتی برای مدیریت بهتر		*	*	*	*	*	*

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان فصل (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی			دانشی					
نوبت دوم	نوبت اول	کاربستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
درس سوم ۲	درس سوم ۵/۵		*	*	*	*	*	فصل دوم جغرافیای حمل و نقل	توصیف سیر تطور حمل و نقل از گذشته تا امروز	
درس چهارم ۲/۵	—	*	*	*	*	*	*		درک نقش و اهمیت حمل و نقل در زندگی بشر	
		*	*	*	*	*	*		تحلیل رابطه جغرافیا و حمل و نقل	
			*	*	*	*	*		بیان انواع شیوه های حمل و نقل و توصیف مزایا و محدودیت های آنها	
مهارت ۱/۵	—	*	*	*	*	*	*		بررسی انواع شیوه های حمل و نقل در ایران با استفاده از نقشه و نمودار	
			*	*	*	*	*		درک مفهوم « حمل و نقل پایدار »	
			*	*		*	*		بیان و شرح عوامل مؤثر در مدیریت حمل و نقل	
		*	*	*		*	*		تحلیل مفاهیم مسیرها و شبکه ها با استفاده از مدل ها و نقشه ها و تصاویر	
		*	*	*	*	*	*		توانایی تعیین شاخص انحراف بین دو مسیر	
		*	*			*	*		کسب مهارت ترسیم، تحلیل و کاربرد ماتریس	
			*	*		*	*		درک مفهوم « حمل و نقل چندوجهی » و بررسی مزایای آن	
		*	*	*		*			درک ضرورت توجه به حمل و نقل شهری	
			*	*		*			بیان تجارب کشورهای موفق در زمینه بهبود حمل و نقل شهری	
			*	*		*	*		بررسی مدیریت حمل و نقل در ایران	
		*	*	*		*			درک مفهوم ساعت هماهنگ جهانی (UTC)	
		*	*	*		*			توانایی محاسبه اختلاف ساعت بین نقاط مختلف	
		*	*	*		*	*		کاربردها و قابلیت های سامانه موقعیت یاب جهانی (GPS)	

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان فصل (محتوا)	سطوح شناختی					بارم‌بندی		
			دانشی			فرایندی				
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	نوبت اول	نوبت دوم
آشنایی با مخاطرات طبیعی و مدیریت آنها	تعریف «مخاطرات طبیعی» و مصادیق آن	فصل سوم مخاطرات طبیعی	*			*	*		-	۴ نمره
	دسته بندی مخاطرات طبیعی بر اساس منشأ شکل گیری آنها		*	*	*	*	*			
	درک چرایی فراوانی وقوع برخی از مخاطرات طبیعی در ایران		*	*	*	*	*			
	توانایی تحلیل علت وقوع زمین لرزه با استفاده از تصاویر و شناخت موقعیت گسل درک عمل زمین لرزه		*	*	*	*	*			
	جانمایی و تشریح «کانون» و «مرکز سطحی» زمین لرزه بر روی مدل		*	*	*	*	*			
	درک بررسی موقعیت و اهمیت گسل در مکان یابی ساخت و سازها		*	*	*	*	*			
	شناخت مقیاس های اندازه گیری زمین لرزه		*	*	*	*	*			
	توانایی درک انطباق بین کانون سطحی زمین لرزه ها و مرز صفحات با استفا ده از مهارت نقشه خوانی		*	*	*	*	*			
	شرح و توصیف نقشه کمربندهای زمین لرزه		*	*	*	*	*			
	درک علت اصلی لرزه خیزی ایران و آشنایی با نواحی در معرض خطر با استفاده از نقشه		*	*	*	*	*			
	توانایی پاسخ گویی به فعالیت های آموزشی طراحی شده مرتبط با زمین لرزه		*	*	*	*	*			
	آشنایی با مفهوم «آبدهی رود» و شرح چرایی تغییر میزان آن		*	*	*	*	*			
	توانایی تحلیل ارتباط بین آبدهی رود و وقوع سیل		*	*	*	*	*			
	توانایی ترسیم و تحلیل «هیدروگراف»		*	*	*	*	*			
	آشنایی با مفهوم «دشت سیلابی»		*	*	*	*	*			
درک ارتباط بین شدت و مدت بارش در وقوع سیل	*	*	*	*	*					

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان فصل (محتوا)	سطوح شناختی					بارم‌بندی			
			دانشی			فرایندی					
			اولیه	مفهومی	روندی	یاد‌آوردن	فهمیدن	کار بستن	نوبت اول	نوبت دوم	
	توانایی تحلیل و مقایسه شکل حوضه آبریز در وقوع سیل و پاسخ به فعالیت طراحی شده مرتبط با آن تشریح نقش دخالت های انسانی در وقوع یا تشدید سیل آشنایی با مفهوم «حرکت دامنه ای» و شرح انواع آن با استفاده از تصاویر جانمایی قسمت های اصلی یک زمین لغزش با استفاده از مدل تشریح عوامل طبیعی مؤثر در وقوع زمین لغزش مقایسه تاثیر بارش در وقوع سیل با زمین لغزش درک و تشریح فعالیت های انسانی در وقوع زمین لغزش با استفاده از تصاویر مقایسه شباهت و تفاوت زیر بری دامنه و زیر بری رودخانه در وقوع زمین لغزش		*	*	*	*	*	*	-		
			*	*	*	*	*	*			*
			*	*	*	*	*	*			*
			*	*	*	*	*	*			*
			*	*	*	*	*	*			*
			*	*	*	*	*	*			*
			*	*	*	*	*	*			*
			*	*	*	*	*	*			*
			*	*	*	*	*	*			*
	توانایی تحلیل نقشه پراکندگی زمین لغزش های اصلی ایران آشنایی با انواع خشکسالی و مقایسه آنها شناخت علت های وقوع خشکسالی تشریح پیامدهای خشکسالی مقایسه مفهوم «مخاطره» و «بحران» آشنایی با «مدیریت مخاطرات طبیعی» و نقش سازمان ها، نهادها و ارگان های مرتبط با آن شرح و توضیح نشانه های وقوع زمین لرزه آشنایی با اقدامات مدیریتی پیش، حین و بعد از وقوع زمین لرزه درک و تحلیل دلایل انسانی وقوع سیل در کشورمان		*	*	*	*	*	*	*	۳ نمره	درس ششم
			*	*	*	*	*	*	*		
			*	*	*	*	*	*	*		
			*	*	*	*	*	*	*		
			*	*	*	*	*	*	*		
			*	*	*	*	*	*	*		

بارمبندی		سطوح شناختی						عنوان فصل (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی			دانشی					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
مهارت 										

ملاحظات

- ۱- طرح هر گونه سؤال از بخش های «بیشتر بدانیم»، «بیندیشیم»، «برای مطالعه» توضیحات و زیر نویس عکس ها و نقشه ها و واژه نامه پیوست کتاب اکیدا ممنوع است. طرح پرسش در زمینه خواندن و تفسیر نمودارها و مدل ها بلامانع است به شرط آن که اطلاعات حافظه ای و آمار و ارقام مندرج در آنها مبنای پرسش نباشد.
- ۲- فعالیت های کتاب درسی جهت تکمیل فرایند یادگیری طراحی شده اند در صورتی که پاسخ آنها به طور مشخص در محتوای کتاب درسی درج شده باشد می تواند در طراحی سؤال مورد استفاده قرار گیرد.
- ۳- پیشنهاد می شود از نقشه ها، مدل ها، تصاویر و نمودارهایی که در راستای تکمیل و تثبیت فرایند یادگیری است، در صورتی استفاده شود که متن مرتبط با آنها در محتوای کتاب درسی موجود باشد.

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

تاریخ (۳) (ایران و جهان معاصر)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی تاریخ ۳ (۱۱۲۱۹) به تفکیک دروس،
سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عاشق‌الله
سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن	فهمیدن	پای آوردن			
	۳ نمره		*	*	درس یک؛ تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر	مشخصات و ویژگی‌های تاریخ‌نگاری سنتی را فهرست کرده و ارزیابی کند؛	درک سیر تحولات تاریخ‌نگاری و شناسایی و دسته‌بندی منابع دوره معاصر
		*	*	*		زمینه‌ها و عوامل مؤثر بر تکوین تاریخ‌نگاری معاصر را توضیح دهد؛	
		*	*	*		مشخصات و ویژگی‌های تاریخ‌نگاری معاصر را فهرست کرده و ارزیابی کند؛	
			*	*		بینش و روش تاریخ‌نگاری معاصر را بیان کرده و با تاریخ‌نگاری سنتی مقایسه کند؛	
		*	*	*		گونه‌های مهم منابع تاریخ معاصر ایران را فهرست کرده و توضیح دهد.	

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمین	یادآوردن			
درس یک و دو مجموعاً ۷/۲ نمره دارد که نحوه اختصاص نمره به هر درس به نظر طراح سؤال بستگی دارد.	۴ نمره		*	*	درس دو؛ ایران و جهان در آستانه دوره معاصر	آثار و پیامدهای سیاسی نظامی سقوط حکومت صفوی را در ابعاد داخلی و خارجی شرح دهد؛	شناسایی و بررسی زمینه، علل، آثار و پیامد رویدادها و تحولات مهم سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران و جهان، از جمله انقلاب‌های بزرگ در آستانه دوره معاصر با بررسی شواهد و مدارک تاریخی.
		*	*	*		نقش و اقدامات نادرشاه افشار را در تحولات سیاسی نظامی پس از صفویه توضیح دهد؛	
			*	*		زمینه‌ها، علل و چگونگی تشکیل حکومت افشاریه و مهم‌ترین تحولات این دوره را توضیح دهد؛	
			*	*		زمینه‌ها، علل و چگونگی تشکیل حکومت زندیه و مهم‌ترین تحولات این دوره را توضیح دهد؛	
			*	*		وضعیت روابط خارجی، نظام اداری، اقتصاد، علم و آموزش و هنر و معماری در ایران عصر افشاریه و زندیه را در یک نگاه کلی ارزیابی کند؛	
			*	*		دلایل و عوامل مؤثر بر ضعف و انحطاط حکومت گورکانیان هند و امپراتوری عثمانی را در قرن ۱۸م، فهرست کرده و توضیح دهد؛	
			*	*		اهمیت و تأثیرات داخلی و خارجی انقلاب باشکوه انگلستان (۱۶۸۸م) را توضیح دهد؛	
			*	*		علت جنگ‌های استقلال آمریکا و مهم‌ترین پیامدهای آن را توضیح دهد؛	
			*	*		زمینه‌ها و علل اجتماعی، اقتصادی، فکری و فرهنگی انقلاب کبیر فرانسه و پیامدهای آن را شرح دهد؛	
			*	*		آثار و پیامدهای مهم سیاسی، نظامی، اقتصادی و زیست محیطی انقلاب صنعتی را ارزیابی کند؛	
			*	*		برنامه‌های روسیه در جهت توسعه‌طلبی نظامی و سیاسی توضیح داده و ارزیابی کند؛	
		*				قلمرو حکومت افشاریه و زندیه در نقشه تاریخی تشخیص دهد؛	
		*				محدوده زمانی حکومت افشاریه و زندیه، تحولات انگلستان، آمریکا، روسیه، فرانسه و انقلاب صنعتی را از متن کتاب استخراج کرده و روی نمودار خط زمان نشان داده و تطبیق دهد.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمیدن	یادآوردن			
۳ نمره			*	*	درس سه؛ سیاست و حکومت در عصر قاجار (از آغاز تا پایان سلطنت ناصرالدین‌شاه)	چگونگی شکل‌گیری حکومت قاجار را با توجه به وضعیت سیاسی ایران در اواخر عهد زندیه و رقابت‌های ایلی توضیح دهد؛	شناسایی و بررسی مهم‌ترین تحولات سیاسی عصر قاجار و نظام سیاسی حاکم بر ایران با استفاده از شواهد و مدارک تاریخی
		*	*	*		مهم‌ترین وقایع و ویژگی‌های هر دوره از پادشاهان سلسله قاجار از ابتدا تا پایان دوره ناصری را فهرست کرده و توضیح دهد؛	
			*	*		شیوه حکومت(روابط حاکمان با مردم/ حقوق و تکالیف سیاسی و مدنی) در دوره قاجار را ارزیابی کند؛	
		*	*	*		تشکیلات اداری و نظامی ایران در دوره قاجار و تغییر و تحولات آن را با ذکر دلیل توضیح دهد؛	
			*	*		دلایل و عوامل مؤثر بر ناکام ماندن اقدام اصلاحی شخصیت‌ها و صدراعظم‌های نوگرای عصر قاجاری را توضیح دهد؛	
		*	*	*		روابط ایران با کشورهای اروپایی (روسیه، انگلستان و فرانسه) و عثمانی را به لحاظ نظامی، اقتصادی و سیاسی در قرن ۱۹م را توضیح داده و ارزیابی کند؛	
		*	*	*		دلایل و عوامل ناکامی حکومت قاجار را در مواجهه سیاسی و نظامی با دولت‌های روسیه و انگلستان توضیح دهد؛	
		*	*	*		آثار و نتایج مواجهه سیاسی و نظامی ایران با کشورهای اروپایی را فهرست کرده و توضیح دهد؛	
		*				با بهره‌گیری از نقشه‌های تاریخی، تغییر سرزمینی و مرزی ایران در عصر قاجار را نشان دهد؛	
		*				مهم‌ترین رویدادهای این دوره را با استفاده از نمودار خط زمان ترسیم کند؛	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمیدن	یادآوردن			
درس سه و چهار مجموعاً ۷/۵ نمره دارد که نحوه اختصاص نمره به هر درس به نظر طراح سؤال بستگی دارد.	۳ نمره		*	*	درس چهار؛ اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار	شیوه‌های زیست و تولید سه‌گانه ایران را در دوره قاجار فهرست و ویژگی‌های اساسی هر یک را توضیح دهد؛	شناسایی و بررسی وضعیت اجتماعی، شرایط اقتصادی و برجسته‌ترین دستاوردهای علمی، فرهنگی و هنری ایران در دوره قاجار با استفاده از شواهد و مدارک تاریخی
		*	*	*		دلایل و عوامل رکود صنایع دستی ایران در عصر قاجار، به ویژه صنعت نساجی را توضیح دهد؛	
		*	*	*		تغییر و تحولات بخش کشاورزی (شیوه‌ها، ابزار تولید و محصولات) ایران در دوره قاجار را توضیح داده و ارزیابی کند؛	
			*	*		دلایل رونق صنعت بافت فرش را در ایران عهد قاجاری توضیح دهد؛	
		*	*	*		چرایی شکل‌گیری مراکز آموزشی جدید در زمان حکومت قاجار و تأثیرات اجتماعی، فکری و فرهنگی آن را تحلیل نماید؛	
		*	*	*		برخی از گونه‌های هنری رایج در دوره قاجار را فهرست و ویژگی‌های شاخص آنها را توصیف کند؛	
			*	*		ویژگی‌های شاخص معماری ایران در عهد قاجاریه را فهرست کرده و توصیف کند؛	
				*		*	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمیدن	یادآوردن			
۳/۵ نمره			*	*	درس پنج؛ نهضت مشروطه ایران	زمینه‌ها و علل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی نهضت مشروطه را شرح دهد؛	شناسایی و بررسی زمینه‌ها، علل، آثار، پیامدها و دستاوردهای نهضت مشروطه با استفاده از شواهد و مدارک تاریخی
			*	*		شیوه‌های ورود، انتشار و ترویج تفکر مشروطه‌خواهی در ایران را فهرست کرده و تحلیل کند؛	
			*	*		مهم‌ترین رویدادهای سیاسی اجتماعی منتهی به پیروزی نهضت و صدور فرمان مشروطه را فهرست کرده، علل و آثار آنها را بیان کند؛	
			*	*		مهم‌ترین چالش‌های مجلس اول و رویدادهای منتهی به امضای متمم قانون اساسی را بیان کند؛	
			*	*		علل و آثار عملکرد روسیه و انگلستان در جریان شکل‌گیری نهضت مشروطه و مجلس اول را ارزیابی کند؛	
			*	*		زمینه‌ها، علل، روند شکل‌گیری و پیامدهای قرارداد ۱۹۰۷ را توضیح دهد؛	
			*	*		مهم‌ترین رویدادهای سیاسی اجتماعی منتهی به دوره استبداد صغیر را فهرست کرده، علل و آثار آنها را ارزیابی نماید؛	
			*	*		رویدادهای منتهی به شکل‌گیری مجلس دوم را فهرست کرده و اقدامات این مجلس را بیان نماید؛	
			*	*		مهم‌ترین چالش‌ها و تنگناهای فکری فرهنگی، سیاسی و اداری پیش‌روی نظام مشروطه را شرح دهد؛	
				*			

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمینن	یادآوردن			
درس پنچ و شش مجموعاً ۳ نمره دارد که نحوه اختصاص نمره به هر درس به نظر طراح سؤال بستگی دارد.	۳/۵ نمره		*	*	درس شش؛ جنگ جهانی اول و ایران	زمینه‌ها، علل و عوامل سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جنگ جهانی اول را شناسایی و بیان کند؛	شناسایی و بررسی زمینه‌ها، علل، نتایج و پیامدهای جنگ جهانی اول و تأثیرات مختلف آن بر ایران و ایرانیان با بهره‌گیری از شواهد و مدارک تاریخی
			*	*		چگونگی وحدت ایتالیا و اتحاد آلمان و تأثیر آن را در بروز جنگ جهانی اول توضیح دهد؛	
			*	*		علل شکل‌گیری اتحاد و اتفاق سه‌گانه (مثلث) و تأثیر آن را بر شروع جنگ جهانی اول بیان کند؛	
			*	*		روند شروع جنگ جهانی اول و شکل‌گیری جبهه متفقین و متحدین را توضیح دهد؛	
			*	*		انقلاب روسیه و آثار و نتایج سیاسی آن (۱۹۱۷م) در ابعاد داخلی و بین‌المللی را توضیح داده و تحلیل کند؛	
			*	*		تأثیر ورود ایالات متحده آمریکا به جنگ جهانی اول را بر سرنوشت آن جنگ مورد ارزیابی قرار دهد؛	
			*	*		آثار و پیامدهای سیاسی، انسانی و اقتصادی جنگ جهانی اول را فهرست کند؛	
		*				با استفاده از نقشه‌های تاریخی تغییراتی را که قراردادهای صلح ورسای در مرزهای سیاسی اروپا و آسیا ایجاد کرد، مشخص سازد؛	
		*	*	*		پیامدهای اقتصادی و اجتماعی جنگ جهانی اول را برای مردم ایران، شرح دهد؛	
		*	*	*		آثار و پیامدهای سیاسی اشغال ایران را در زمان جنگ جهانی اول تحلیل کند؛	
			*	*		زمینه‌ها و علل انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ را بیان کرده و دلایل مخالفت با آن را توضیح دهد.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمینن	یادآوردن			
۲ نمره			*	*	درس هفت؛ ایران در دوره حکومت رضاشاه	زمینه‌ها و عوامل داخلی و خارجی مؤثر بر وقوع کودتای ۱۲۹۹ را بیان کند؛	شناسایی و بررسی زمینه‌ها و علل داخلی و خارجی تغییر حکومت از قاجاریه به پهلوی و نیز آثار و نتایج مهم‌ترین اقدامات رضاشاه در ابعاد سیاسی، نظامی، عمرانی، اقتصادی، علمی، آموزشی و فرهنگی با بهره‌گیری از شواهد و مدارک تاریخی
			*	*		مهم‌ترین اقدامات رضاخان در دوران وزارت جنگ و نخست‌وزیری را فهرست کند و تأثیر آنها را بر وضعیت ایران شرح دهد؛	
			*	*		به بیان و نقد چگونگی خلج احمدشاه و به سلطنت رسیدن رضاخان بپردازد؛	
			*	*		ساختار و شیوه اعمال قدرت در دوران رضاشاه را ارزیابی کند؛	
			*	*		هدف‌ها، اقدام‌ها و نتایج مهم حکومت رضاشاه را در زمینه تشکیلات نظامی شرح دهد؛	
			*	*		هدف‌ها و اقدام‌های شاخص حکومت رضاشاه را در ابعاد اقتصادی بیان کند؛	
			*	*		انگیزه و هدف‌های حکومت رضاشاه از یک‌شکل کردن لباس و کشف حجاب و نتایج آن توضیح دهد؛	
			*	*		ابعاد و آثار اقدامات حکومت رضاشاه در زمینه تغییرات نظام اداری و شیوه کشورداری را شرح دهد؛	
			*	*		در مورد علت و پیامد سیاست گرایش رضاشاه به آلمان را توضیح دهد.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمین	یادآوردن			
۲/۵ نمره			*	*	درس هشت؛ جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن	مهم‌ترین مسائل و مشکلات جهان را در فاصله دو جنگ جهانی فهرست کرده و تأثیر آنها را در زمینه‌سازی برای بروز جنگ جهانی دوم شرح دهد؛	شناسایی و بررسی زمینه، علل، آثار و پیامدهای مهم جنگ جهانی دوم با بررسی شواهد و مدارک تاریخی
		*	*	*		عوامل و دلایل مؤثر بر شکل‌گیری حکومت‌های دیکتاتور و تک‌حزبی را در شوروی، ایتالیا و آلمان در فاصله دو جنگ جهانی شرح دهد؛	
			*	*		چگونگی تبدیل شدن ژاپن از یک کشور ضعیف و منزوی آسیایی به یک کشور قدرتمند به لحاظ نظامی و اقتصادی را توضیح دهد؛	
			*	*		مهم‌ترین رویدادهای سال‌های نخست جنگ و پیروزی دولت‌های محور را توضیح دهد؛	
			*	*		آثار و نتایج هجوم ارتش نازی را به شوروی بر وضعیت جنگ جهانی دوم و سرنوشت آن بیان کند؛	
			*	*		علت و پیامدهای ورود آمریکا به جنگ جهانی دوم را شرح دهد؛	
		*	*	*		آثار و پیامدهای اجتماعی، اقتصادی و روحی و روانی جنگ جهانی دوم را ارزیابی کند؛	
			*	*		علل و پیامدهای سیاسی و نظامی هجوم متفقین به ایران را در شهریور ۱۳۲۰ بیان کند؛	
			*	*		زمینه‌ها و علل شکل‌گیری جنگ سرد و آثار و نتایج آن را توضیح دهد؛	
			*	*		عوامل مؤثر در بازسازی و رونق اقتصادی کشورهای اروپای غربی و ژاپن و تحولات آسیا در سالهای پس از جنگ جهانی دوم را بیان کند؛	
			*	*		روند اشغال فلسطین توسط صهیونیست‌ها و عوامل مؤثر بر شکل‌گیری دولت اشغالگر صهیونیستی را شرح دهد.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمیدن	یادآوردن			
۲/۵ نمره			*	*	درس نه؛ نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران	درباره اهمیت و نقش نفت در تحولات مهم اقتصادی و سیاسی جهان در دوره معاصر توضیح دهد؛	شناسایی و بررسی زمینه‌ها، علل، آثار و پیامدهای شکل‌گیری، پیروزی و شکست نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران و کودتای ۲۸ مرداد با بررسی شواهد و مدارک تاریخی
			*	*		روند و مراحل مهم تسلط انگلیسی‌ها را بر منابع نفت جنوب ایران توضیح دهد؛	
			*	*		تغییرات مهمی را که پس از شهریور ۱۳۲۰ در جنبه‌های سیاسی و اجتماعی ایران رخ داد، بیان کند؛	
		*	*	*		تأثیر سیاست موازنه منفی و مخالفت با قرارداد الحاقی گس گلشاییان را در ایجاد زمینه برای نهضت ملی شدن صنعت نفت ارزیابی کند؛	
			*	*		مهم‌ترین رویدادهای منتهی به ملی شدن صنعت نفت را فهرست کرده و توضیح دهد؛	
			*	*		عملکرد و نقش نیروها و جریان‌های سیاسی، اجتماعی و مذهبی را در مبارزه برای ملی شدن صنعت نفت شرح دهد؛	
		*	*	*		مهم‌ترین اقدام‌های دولت انگلستان را برای جلوگیری از تصویب و اجرای قانون ملی شدن صنعت نفت بیان کند؛	
			*	*		علت و نتیجه قیام ۳۰ تیر را بیان و ارزیابی کند؛	
			*	*		دلایل، عوامل و نتایج بروز اختلاف و تفرقه در نهضت ملی شدن صنعت نفت را توضیح دهد؛	
		*	*	*		علل و عوامل داخلی و خارجی شکل‌گیری کودتای ۲۸ مرداد را توضیح دهد؛	
			*	*		آثار و پیامدهای کودتای ۲۸ مرداد را در دو بخش اداره کشور و سرنوشت صنعت نفت توضیح دهد.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمیدن	یادآوردن			
۲ نمره		*	*	*	درس ده؛ انقلاب اسلامی	هدف‌های آمریکا را از اجرای برنامه اصلاحات (رفورم) اجتماعی اقتصادی در ایران را بیان کند؛	شناسایی و بررسی زمینه‌ها، علل و عوامل مؤثر در شکل‌گیری نهضت و انقلاب اسلامی، نقش و عملکرد شخصیت‌ها و جریان‌های سیاسی اجتماعی مبارز با بررسی شواهد و مدارک تاریخی
			*	*		انگیزه و هدف‌های حکومت پهلوی را از تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی و اصول شش‌گانه انقلاب سفید بیان کند؛	
			*	*		علل مخالفت امام خمینی(ره) و برخی دیگر از روحانیان را با تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی و اصول شش‌گانه توضیح دهد؛	
		*	*	*		علت و نتایج قیام ۱۵ خرداد و مهم‌ترین رویدادهای منتهی به این قیام را توضیح دهد؛	
			*	*		چرایی و چگونگی تبعید امام خمینی (ره) را به ترکیه شرح دهد؛	
			*	*		شکل‌های مبارزه با حکومت پهلوی و گروه‌ها و جریان‌های مبارز را در فاصله سالهای ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۶ش دسته‌بندی و توصیف کنند؛	
		*	*	*		وضعیت عمومی ایران در سال ۱۳۵۶ را توضیح داده و هدف‌ها و آثار اجرای سیاست فضای باز سیاسی را شرح دهد؛	
			*	*		تأثیرات مرگ مشکوک دکتر شریعتی و حاج آقا سید مصطفی خمینی را بر وضعیت سیاسی و اجتماعی ایران ارزیابی کند؛	
			*	*		در مورد هجرت امام خمینی (ره) به پاریس و آثار آن توضیح دهد؛	
				*		مهم‌ترین رویدادهای دوران انقلاب اسلامی (۱۳۵۶-۱۳۵۷) را فهرست کند؛	
			*	*		آثار و پیامدهای مهم راهپیمایی‌های تاسوعا و عاشورای ۱۳۵۷ را بر وضعیت سیاسی ایران ارزیابی کند؛	
				*		مهم‌ترین رویدادهای روزهای منتهی به پیروزی انقلاب از ۱۲ بهمن تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ را فهرست کند.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمین	یادآوردن			
۱/۵ نمره		*	*	*	درس یازده: استقرار و تثبیت جمهوری اسلامی	مراحل و روند استقرار نظام جمهوری اسلامی را فهرست توضیح دهد؛	شناسایی و بررسی روند استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی و نقش رهبری امام خمینی و مشارکت سیاسی اجتماعی مردم در دفع توطئه‌ها و دشمنی‌های داخلی و خارجی با بررسی شواهد و مدارک.
			*	*		نقش رهبری امام خمینی (ره) و مردم را در روند استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی توضیح دهد؛	
			*	*		مهم‌ترین تغییراتی را که در قانون اساسی جمهوری اسلامی نسبت به قانون اساسی مشروطه به وجود آمد، بیان کند؛	
			*	*		تأثیر شکل‌گیری نهادهای انقلاب را بر روند استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی ارزیابی کند؛	
			*	*		دلایل و عوامل توطئه‌ها و دشمنی‌های داخلی و خارجی با نظام جمهوری اسلامی را بیان کند؛	
			*	*		توطئه‌ها و دشمنی‌های داخلی و خارجی با جمهوری اسلامی را توضیح داده و آثار و پیامدهای آنها را شرح دهد؛	
			*	*		مهم‌ترین رویدادهای سیاسی بعد از انقلاب اسلامی تا انتخاب حضرت آیت الله خامنه‌ای به مقام رهبری را فهرست کرده و شرح دهد.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی			عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					
نوبت دوم	نوبت اول	گاریستن	فهمیدن	یادآوردن			
۱/۵ نمره		*	*	*	درس دوازده؛ جنگ تحمیلی و دفاع مقدس	زمینه و عوامل خارجی و داخلی مؤثر بر وقوع جنگ تحمیلی را بیان کند؛	شناسایی و بررسی دلایل و عوامل مؤثر بر بروز جنگ تحمیلی و نیز نقش و عملکرد امام خمینی و قشرهای مختلف اجتماعی در هشت سال دفاع مقدس با بررسی شواهد و مدارک
			*	*		وضعیت نیروهای نظامی ایران در ابتدای جنگ را ارزیابی کند؛	
		*	*	*		عملکرد مجامع بین‌المللی به ویژه سازمان ملل متحد را در برابر شروع جنگ تحمیلی از سوی صدام ارزیابی و مقایسه کند؛	
			*	*		واکنش نیروهای مسلح را در برابر تهاجم نیروهای بعثی به خاک ایران از هوا و زمین را توضیح داده و روند آزادسازی مناطق اشغالی را شرح دهد؛	
			*	*		نقش رهبری امام خمینی (ره) در طول دوران دفاع مقدس ارزیابی کند؛	
			*	*		نقش گروه‌ها و قشرهای گوناگون مردم ایران را در دوران دفاع مقدس شرح دهد؛	
			*	*		برخی از اقدام‌های شاخص ضدانسانی و مخالف مقررات بین‌المللی نیروهای صدام را در دوران جنگ تحمیلی فهرست کرده و توضیح دهد؛	
			*	*		عوامل و دلایل پذیرش قطعنامه ۵۹۸ از سوی جمهوری اسلامی ایران را شرح دهد؛	
			*	*		اقدامات خائنانه سازمان مجاهدین خلق(منافقین) دوران مقدس را فهرست کرده و توضیح دهد؛	
				*		*	

ملاحظات

- طراحان محترم آزمون نهایی توجه داشته باشند که تمامی پرسش‌ها باید بر اساس جدول راهنمای علمی آزمون نهایی و جدول بارم‌بندی (کمی و کیفی) کتاب طراحی شوند.
- طراحان محترم آزمون نهایی مجازند مطابق بند شش جدول بارم‌بندی کیفی در صورت ارائه داده، شواهد یا تصویر در برگه امتحانی، از نمودارها، جدول‌ها، تصاویر و شواهد و مدارک، پرسش طراحی کنند و مطلقاً مجاز نیستند به شکل دیگری هیچ پرسشی به ویژه به شکل به‌خاطر آوردنی طرح کنند.
- طراحان محترم آزمون نهایی تنها مجازند که **وقایع ذکر شده در متن درس** را مدنظر قرار دهند و مجاز نیستند از جزییات خط‌زمان پرسش مطرح کنند.
- طراحان محترم آزمون نهایی تنها مجازند محدوده قلمرو تمدن‌ها و حکومت‌ها را مورد پرسش قرار دهند و مجاز نیستند از جزییات نقشه‌ها یا زیرنویس آنها پرسش مطرح کنند. به‌طور مثال در درس چهارم دانش‌آموز بتواند محدوده جغرافیایی سرزمین‌های جدا شده از ایران را در نقشه‌های تاریخی نشان دهد و لزومی به نشان دادن جزییات (مانند مکان شهرها) نیست.
- طراحان محترم آزمون نهایی مجاز نیستند از بخش‌های «کاوش خارج از کلاس»، «یک توضیح»، «برگی از تاریخ»، «بیشتر بدانیم» و «پاورقی» پرسش طراحی نمایند.

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

ردیف	نوع پرسش	نمره
۱	به خاطر آوردن؛ مانند: پرسش‌های کوتاه پاسخ، جور کردنی، چند گزینه‌ای، صحیح و غلط، تکمیل کردنی (جای خالی) توجه: ۱- در سؤال جور کردنی، تمامی واژگان یا اصطلاحات مربوط به ستون پاسخ از یک جنس یا نوع باشد. ۲- طراحی سؤال‌های تکمیل کردنی یا جای خالی توصیه نمی‌شود، چنان‌چه مایل به طرح چنین پرسش‌هایی هستید، واژگان و یا اصطلاحات مهم حذف شده را در پرسش‌نامه درج نمایید و از دانش‌آموزان بخواهید که واژه یا اصطلاح مناسب را در جای خالی درج نمایند.	حداکثر ۳
۲	تعریف اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی؛	حداکثر ۲
۳	توصیف، فهرست، طبقه‌بندی اجزاء یا ویژگی‌های پدیده‌های تاریخی؛	حداکثر ۴
۴	تلخیص، تشریح و تحلیل زمینه‌ها، علل، آثار، نتایج و پیامدهای تاریخی؛	حداقل ۷
۵	مقایسه پدیده‌های تاریخی (نقش و عملکرد شخصیت‌ها؛ شخصیت‌ها؛ شرایط ظهور و سقوط تمدن‌ها و حکومت‌ها؛ رویدادها و تحولات مهم و...) توجه: محتواهای مقایسه شده می‌تواند مربوط به درس‌ها و فصل‌های مختلف باشد و نه صرفاً یک درس یا فصل	حداکثر ۲
۶	کاربست شواهد و مدارک تاریخی (نقشه‌ها، نمودارها، آثار و بناها، کتیبه‌ها، اسناد و متون) و استخراج و استنباط دلالت‌های آنها توجه: در طراحی چنین سؤال‌هایی، یک یا چند مورد از شواهد و مدارک تاریخی را در پرسش‌نامه ارائه و ذیل آن پرسش‌هایی را طرح نمایید. لازم است در طراحی سؤال‌های مربوط به نقشه‌ها و نمودارها به مندرجات جدول راهنمای عملی آزمون‌نهایی توجه شود. لازم به توضیح است که شواهد و مدارک تاریخی می‌تواند از خارج کتاب درسی نیز طرح شود، مشروط به آنکه کاملاً مرتبط با محتوای آموزش داده شده و در سطح شواهد و مدارک کتاب درسی باشد.	حداکثر ۲
۷	اظهارنظر و قضاوت: توجه: اظهارنظر و قضاوت می‌تواند درباره شخصیت بزرگ، رویدادهای مهم و تأثیرگذار تاریخی، آثار و بناهای باستانی موجود در سایت‌های تاریخی و موزه‌ای که مورد بازدید دانش‌آموز قرار گرفته و یا موضوعاتی که راجع به آن جست‌وجو پژوهشی کرده‌اند، انجام شود. لازم به ذکر است که هدف از این‌گونه پرسش‌ها، دستیابی دانش‌آموزان به پاسخی یکسان نیست و لذا ارزش‌گذاری و تخصیص نمره با پاسخ‌های چنین سؤال‌هایی براساس تناسب جواب با پرسش و نحوه استدلال و ساماندهی مطلب انجام شود.	حداکثر ۲

۱۱۲۲۲۰

هویت اجتماعی

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عاشق‌الله زکریا
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی هویت اجتماعی

پرسش‌های اساسی

- « کنش ما انسان‌ها در مقایسه با فعالیت سایر مخلوقات چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « منظور از معناداری کنش چیست؟
- « کنش ما انسان‌ها چه آثار و پیامدهایی دارد؟ چگونه دسته‌بندی می‌شود؟
- « شناخت آثار و پیامدهای کنش چه اهمیتی دارد؟
- « کنش اجتماعی چیست؟
- « پدیده‌های اجتماعی کدامند و چگونه شکل می‌گیرند؟
- « منظور از معناداری پدیده اجتماعی چیست؟
- « پدیده‌های اجتماعی چه ارتباطی با کنش اجتماعی دارند؟
- « پیوند میان انسان‌ها و مسیر گذر از «من به ما» چگونه صورت می‌گیرد؟
- « دو واژه جامعه و فرهنگ چه تفاوتی و چه نسبتی با یکدیگر دارند؟
- « فرهنگ دنیوی و معنوی چه ویژگی‌هایی دارند؟ فرصت‌ها و محدودیت‌های هریک چیست؟
- « منظور از الزامات (فرصت‌ها و محدودیت‌ها) جامعه و فرهنگ چیست؟
- « منظور از فرهنگ آرمانی و واقعی چیست؟
- « منظور از فرهنگ حق و باطل چیست؟
- « مرز و محدوده میان فرهنگ آرمانی و فرهنگ واقعی چگونه تعیین می‌شود؟
- « فرهنگ‌ها بر اساس چه ملاکی ارزیابی می‌شوند؟
- « چه علوم می‌توانند درباره حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌ها داوری کنند؟
- « انواع شناخت و ابزارهای شناخت کدام‌اند؟ چگونه می‌توان پدیده‌های انسانی و اجتماعی را شناخت؟
- « آیا حق و باطل در زمان‌ها و مکان‌های مختلف دچار تغییر می‌شوند؟
- « منظور از هویت چیست؟
- « هویت فردی و اجتماعی چه نسبتی با هم دارند؟
- « منظور از اکتسابی یا انتسابی، فردی یا اجتماعی و ثابت یا متغیر بودن هویت چیست؟

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

- « هویت فردی و اجتماعی ما چگونه با یکدیگر سازگار می‌شوند؟
- « آیا هر نوع هویت اجتماعی با هر نوع هویت فردی سازگار است؟
- « تعامل هر جامعه و فرهنگ با طبیعت و بدن آدمی چگونه است؟
- « تعامل هر جامعه ای با هویت اخلاقی و روانی افراد چگونه است؟
- « منظور از خودآگاهی چیست؟ چه اهمیتی دارد؟
- « هویت اجتماعی چگونه شکل می‌گیرد؟ و چگونه تداوم می‌یابد؟
- « منظور از جامعه پذیری چیست؟
- « کنترل اجتماعی چیست؟ روش‌های آن کدامند؟
- « هویت اجتماعی چگونه تغییر میکند؟
- « تحرک اجتماعی چیست و چه انواعی دارد؟
- « اعضای یک جامعه آیا می‌توانند هر نوع هویت اجتماعی را کسب کنند؟
- « تغییرات هویتی در جوامع دینی و دنیوی چگونه است؟
- « هویت فرهنگی جامعه چه تفاوتی با هویت اجتماعی افراد دارد؟
- « هویت فرهنگی جامعه چگونه متحول می‌شود؟
- « منظور از تحولات فرهنگی مثبت و منفی چیست؟
- « چرا تحولات فرهنگی رخ می‌دهند و علل بروز آنها چیست؟
- « چه شکلی از ارتباط جوامع، تحولات فرهنگی را بدنبال دارد؟
- « انواع و اشکال مختلف تعاملات فرهنگی میان جوامع کدامند؟
- « منظور از خودباختگی فرهنگی چیست؟
- « منظور از غرب زدگی چیست؟
- « منظور از خودبیگانگی فرهنگی چیست و چه انواعی دارد؟
- « از خودبیگانگی تاریخی و حقیقی چه ارتباطی با هم دارند؟
- « هویت ایرانی در طول زمان چه تحولاتی داشته است؟
- « اسلام چه تأثیری در هویت ایرانی داشته است؟

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

- « هویت ایرانی چه ویژگی‌هایی دارد؟
« انقلاب اسلامی چه تأثیری بر هویت ایرانی داشته است؟
« تأثیرات هویتی انقلاب ایران بر جهان چه بوده است؟
« دیدگاه مستشرقان بر هویت فرهنگی جوامع اسلامی چه بود و در نقد آن چه آثاری تألیف شده است؟
« چه رابطه‌ای میان جامعه و نظام سیاسی آن وجود دارد؟
« منظور از قدرت مقبول و قدرت مشروع چیست؟
« چه رابطه‌ای میان نظام سیاسی و نظام فرهنگی یک جامعه وجود دارد؟
« چه انواعی از نظام سیاسی وجود دارد و با چه ملاک‌هایی دسته‌بندی می‌شوند؟
« لیبرال دموکراسی و جمهوری اسلامی چه تفاوت‌هایی با هم دارند؟
« بعد سیاسی هویت ایرانی به چه صورت می‌باشد؟
« جمعیت یک جامعه چه رابطه‌ای با هویت آن دارد؟
« جوامع برای تأمین جمعیت مطلوب چه می‌کنند؟
« جامعه ما از نظر جمعیتی چه وضعیتی دارد؟
« ویژگی‌های هویت اقتصادی جامعه ما کدامند؟
« اقتصاد و جامعه چه رابطه‌ای با هویت آن دارد؟
« چرا غرب علیه ما جنگ اقتصادی راه انداخته است؟
« راه نجات اقتصاد ایران و احیای هویت آن چیست؟

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۵	فهمیدن ^۶	یادآوردن ^۷	روندی ^۸	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
۱/۵	۴		*					درس (۱) کنش‌های ما	ویژگی‌های کنش را بشناسد و نمونه بیاورد.	شناخت معناداری کنش و پیش‌بینی پیامدهای احتمالی یک کنش معین در یک موقعیت معین
			*						معناداری کنش را تحلیل کند و نمونه بیاورد.	
			*						آثار و پیامدهای کنش را دسته‌بندی کند و نمونه بیاورد .	
			*						انواع پیامدهای کنش را با ذکر مثال مقایسه کند.	
			*						معناداری پیامدهای کنش را تحلیل کند.	
			*						اهمیت توجه به پیامدهای کنش را دریابد.	
۱/۵	۴		*					درس(۲) پدیده‌های اجتماعی	کنش اجتماعی را بشناسد و نمونه بیاورد.	تحلیل اثرگذاری اعضای جامعه بر پدیده‌های اجتماعی و همچنین اثرپذیری آنها از این پدیده‌ها شناخت کنش اجتماعی و پدیده‌های اجتماعی
					*				چگونگی شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی از کنش اجتماعی را دریابد و نمونه بیاورد.	
			*						مفهوم پدیده اجتماعی را بشناسد و آن را از پدیده‌های طبیعی تمیز دهد.	
			*						با تأمل در مفهوم «دیگران» و انواع مختلف آن، کنش اجتماعی ناظر به هر یک از انواع مختلف این مفهوم را شناسایی کند.	
			*						معناداری پدیده‌های اجتماعی را دریابد.	
			*						ارزش و هنجار اجتماعی را بشناسد و ارتباط آن با کنش اجتماعی را دریابد.	
			*						یکسان‌انگاری پدیده‌های طبیعی و پدیده‌های اجتماعی را دریابد و درباره نادرستی آن استدلال کند.	
			*						مسیر پیوند میان انسان‌ها و گذر از «من» تا «ما» را با ذکر مثالی تحلیل کند.	

۱. دانشی (اسمی) به ذخیره دانشی یک رشته علمی یا موضوع درسی اشاره دارد که یادگیرنده می‌تواند به سطوحی از آن دست یابد.

۲. فرایندی (فعلی) به فعالیت‌های شناختی اطلاق می‌شود که یادگیرنده در مواجهه با ذخیره دانشی معینی انجام می‌دهد.

۳. آنچه برای آشنایی اولیه یادگیرنده با یک رشته علمی مورد نیاز است که شامل دانش اصطلاحات و اجزاء و عناصر آن رشته علمی می‌باشد.

۴. دانش مقوله‌ها، طبقات و روابط میان آنهاست که شامل دانش گونه‌ها و گونه‌شناسی، دانش اصول، تعمیم‌ها، قوانین و دانش نظریه، الگوها و ساخت‌ها می‌باشد.

۵. دانش چگونه انجام دادن کارهاست که شامل دانش مهارت‌ها، فنون، روش‌ها و معیارهای تعیین زمان استفاده از روش‌های مناسب است.

۶. باز یابی اطلاعات از حافظه دراز مدت که شامل باز شناسی و باز خوانی می‌شود.

۷. ساختن معنی از یک ارتباط که شامل تفسیر کردن، مثال آوردن، طبقه‌بندی کردن، خلاصه کردن، استنباط، مقایسه کردن و تبیین می‌شود.

۸. استفاده از یک روش خاص در یک موقعیت خاص که شامل اجرا کردن و مورد استفاده قرار دادن می‌شود.

بارم‌بندی		سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۳	فهمیدن ^۴	یادآوردن ^۵	روندی ^۶	مفهومی ^۷	اولیه ^۸			
۱/۵	۴		*					درس(۳) جامعه و فرهنگ	مفهوم جامعه و فرهنگ را بشناسد و نسبت بین این دو را دریابد.	شناخت مفاهیم جامعه و فرهنگ و نسبت میان آنها پی بردن به تفاوت و تنوع جوامع و فرهنگ‌ها
			*						نقش اراده و آگاهی انسان‌ها حتی درگذشتگان و پیشینیان را در ساختن جامعه و فرهنگ دریابد و بداند که صرفاً کنشگری منفعل نیست.	
			*						مفاهیم فرهنگ عمومی، ضد فرهنگ، خرده فرهنگ را بشناسد و نمونه بیاورد.	
			*						فرصت‌ها و محدودیت‌های جامعه و فرهنگ را دریابد و انواع جوامع را بر حسب آنها تمیز دهد.	
				*					لایه‌های سطحی و عمیق فرهنگ را بشناسد و نمونه بیاورد.	
۱/۵	۴			*				درس(۴) ارزیابی فرهنگ‌ها	فرهنگ آرمانی و فرهنگ واقعی را با ذکر مثال‌هایی ازهم تشخیص دهد	نقد و ارزیابی فرهنگ‌ها بر اساس ملاک‌های صحیح احساس مسئولیت نسبت به گسترش فرهنگ حق و تحقق آرمان‌های آن
			*						بداند محدوده فرهنگ آرمانی و واقعی تغییر می‌کند و از جامعه‌ای به جامعه دیگر نیز متفاوت است لذا بتواند این تغییر را ارزیابی کند.	
			*						فرهنگ حق و باطل را بشناسد و نمونه بیاورد.	
			*						تفاوت بین فرهنگ آرمانی و فرهنگ حق را دریابد.	
			*						انواع شناخت را بشناسد و نمونه بیاورد.	
			*						فواید علوم اجتماعی و انسانی را با فواید علوم طبیعی مقایسه کند.	
			*						غلبه روش حسی و تجربی را در دوره معاصر بشناسد و چالش‌های پیش روی آن را دریابد.	
			*						نسبت میان فرهنگ واقعی و آرمانی با مفاهیم حق و باطل را تحلیل کند.	
				*					روش‌های مورد استفاده در علوم اجتماعی را بشناسد.	
						*			بداند چه علوم می‌توانند درباره حق و باطل بودن فرهنگ‌ها داوری کنند.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۳	فهمیدن ^۴	یادآوردن ^۵	روندی ^۶	مفهومی ^۷	اولیه ^۸			
۱/۵	۴		*					درس(۵) هویت فردی و اجتماعی	چند نمونه از ویژگی‌های هویتی را بیان نماید و اکتسابی یا انتسابی بودن، فردی یا اجتماعی بودن و ثابت یا متغیر بودن آنها را تعیین کند.	شناخت عوامل مؤثر در شکل‌گیری هویت خود تلاش برای هویت‌یابی مطلوب
			*						نسبت بین هویت فردی و اجتماعی را با مثال تحلیل کند.	
			*						نسبت هویت یک جامعه را با عقاید و ارزش‌های آن جامعه دریابد.	
			*						نگاه فرهنگ غرب و فرهنگ اسلامی را در رابطه با هویت جسمانی و فیزیکی مقایسه نماید.	
			*						مفهوم خودآگاهی را دریابد و بداند امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد. لذا راه‌های شناخت بهتر و بیشتر از خود را بشناسد.	
			*						ابعاد هویت انسان را بشناسد و نسبت میان آنها را تحلیل کند.	
			*						تناسب میان هویت اخلاقی و روانی افراد و هویت جامعه را با ذکر مثال تحلیل کند.	
			*						تعامل و تناسب میان هویت جامعه با طبیعت و بدن آدمی را با ذکر مثال تحلیل کند.	
۲/۵	-				*			درس(۶) بازتولید هویت اجتماعی	بداند انسان‌ها چگونه به جایگاه اجتماعی خود پی می‌برند و هویت اجتماعی افراد چگونه شکل می‌گیرد.	شناخت نقش جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی در بازتولید هویت فرهنگی جامعه نقد و ارزیابی فرصت‌ها و محدودیت‌های جوامع مختلف برای تحرك اجتماعی و پیدایش هویت‌های جدید
					*				فرایند جامعه‌پذیری همواره با موفقیت همراه نیست و ممکن است برخی افراد به طور کامل جامعه‌پذیر نشوند. لذا بداند در آن صورت جامعه برای استمرار و تداوم خود چه می‌کند.	
			*						مفهوم «گژروی اجتماعی» را بشناسد و نمونه بیاورد.	
			*						مفهوم و اهمیت کنترل اجتماعی را در جامعه دریابد.	
			*						تحرك اجتماعی و انواع آن را بشناسد و نمونه بیاورد.	
			*						بداند فرصت‌های پیش روی افراد برای تحرك اجتماعی و کسب هویت‌های جدید در جوامع مختلف، یکسان نیست. لذا بتواند علت و چگونگی آن را تحلیل کند.	
			*						تحرك اجتماعی را در جامعه دینی و جامعه غیر دینی مقایسه کند.	
			*						بداند امر به معروف و نهی از منکر از راهکارهای اسلام برای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی است.	

بارم‌بندی		سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۳	فهمیدن ^۴	یادآوردن ^۵	روندی ^۶	مفهومی ^۷	اولیه ^۸			
۲/۵	-		*					درس (۷) تحولات هویتی جامعه	هویت فرهنگی جامعه را از هویت اجتماعی افراد تشخیص دهد و نمونه بیاورد.	شناخت علل درونی و بیرونی تحولات فرهنگی و ارزیابی تحولات احساس مسئولیت نسبت به سر نوشت تحولات هویتی
			*						تغییرات هویتی جهان اجتماعی را بشناسد نمونه بیاورد و بداند که هر نوع تغییرات هویتی به تعارض هویتی منجر نمی‌شود.	
			*						تغییرات هویتی که منجر به تعارض فرهنگی می‌شود را دریابد و نمونه بیاورد.	
			*						علل تعارض فرهنگی را بشناسد و برای هریک نمونه بیاورد.	
					*				بداند هویت فرهنگی جامعه چگونه متحول می‌شود	
			*						بتواند وجوه مثبت و منفی تحولات فرهنگی را ارزیابی نماید.	
			*						بداند چه شکلی از ارتباط میان جوامع، تحولات فرهنگی را به دنبال می‌آورد و وضعیت جوامع اسلامی را در این رابطه ارزیابی نماید.	
			*						بداند که هر نوع ارتباط فرهنگی با جهان‌های اجتماعی دیگر، پیامدهای منفی و تحولات منفی ندارد و می‌تواند منجر به تحول هویتی مثبت شود، برای آنها نمونه بیاورد.	
			*						با اشکال متفاوت روابط جهان‌های اجتماعی آشنا شود و برای آن نمونه بیاورد.	
			*						مفهوم خودباختگی فرهنگی را بشناسد و آسیب‌های آنرا در جامعه دریابد.	
			*						انواع خود بیگانگی فرهنگی را تمیز دهد و نمونه بیاورد.	
			*						مفهوم غرب‌زدگی را بشناسد و پیامد غرب زدگی جوامع غیر غربی را دریابد.	
						*			بداند که جهان‌های اجتماعی نیز مانند افراد از خود بیگانه می‌شوند.	
			*						نقش و اهمیت فرهنگ توحیدی را از نگاه قرآن کریم جهت شناخت حقیقت خود و جهان دریابد .	
	*					فرهنگ توحیدی را در قیاس با فرهنگ اساطیری و غربی ارزیابی نماید.				

بارم‌بندی		سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
		کار بستن ^۴	فهمیدن ^۵	یادآوردن ^۶	روندی ^۷	مفهومی ^۸	اولیه ^۳			
نوبت دوم	نوبت اول									
۲/۵	-					*		درس(۸) بعد فرهنگی هویت ایرانی	هویت ایرانی قبل از اسلام را بشناسد و ویژگی‌های آن را نام ببرد.	شناخت ابعاد فرهنگ هویت ایرانی ماهه افتخار دانستن هویت ایرانی، سلامی و انقلابی و تلاش برای تداوم و قویت آن
							*		هویت ایرانی پس از آشنایی با اسلام را بشناسد و ویژگی‌های آن را بشناسد.	
					*				دریابد که چگونه هویت ایرانی بخشی از هویت جهان اسلام شد.	
			*						مواجهه فرهنگ جدید غرب با جوامع و فرهنگ اسلامی تجربهٔ جدیدی است که هنوز به پایان خود نرسیده است. لذا بتواند چگونگی و نوع این مواجهه را ارزیابی نماید.	
			*						دیدگاه مستشرقان در باب هویت فرهنگی جوامع اسلامی را نقد و ارزیابی کند. عملکرد متفکران ایرانی در مقابل هویت ساختگی غرب را دریابد.	
			*						بداند انقلاب اسلامی چه تأثیری بر هویت ایران و ایرانی داشته و تأثیرات هویتی آن بر جهان غرب و همچنین جهان اسلام چه بوده است.	
			*						بداند که از پیامدهای انقلاب اسلامی ایران بر هویت ایرانی شکل‌گیری بیداری اسلامی است.	
			*						به شکل‌گیری قطب جدید فرهنگی (جهان اسلام) در مقابل قطب فرهنگ غرب پی ببرد.	
						*			به تأثیر انقلاب اسلامی ایران بر نظریه پردازان غربی پی ببرد و بتواند شرح دهد که علت تأمل و بازبینی آنان در نظراتشان چه بوده است؟	
				*						

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۴	فهمیدن ^۵	یادآوردن ^۶	روندی ^۷	مفهومی ^۸	اولیه ^۳			
۲/۵	-					*		درس (۹) بعد سیاسی هویت ایرانی	ملاک‌های دسته‌بندی نظام‌های سیاسی و انواع نظام سیاسی را از دیدگاه ارسطو بشناسد.	شناخت ویژگی‌های سیاسی هویت برانی و پی بردن به اهمیت آن
			*						ملاک‌های دسته‌بندی نظام‌های سیاسی فارابی را بشناسد و با ملاک دسته‌بندی نظام‌های سیاسی ارسطو مقایسه کند.	
			*						رابطه بین جامعه ونظام سیاسی حاکم در آن را تحلیل کند.	
			*						قدرت و انواع آن را بشناسد و نمونه بیاورد.	
			*						بداند که تنها راه شکل‌گیری قدرت اجتماعی، تبعیت است وانواع تبعیت را بشناسد و نمونه بیاورد.	
			*						بداند که در قدرت ، مقبولیت و مشروعیت حقیقی می‌توانند باهم باشند و می‌توانند از یکدیگر جدا باشند لذا چگونگی و انواع ارتباط بین آنها را دریابد.	
						*			ملاک‌های دسته‌بندی نظام سیاسی را بشناسد.	
						*			انواع نظام سیاسی را بشناسد.	
			*						تفاوت‌های موجود در نظام لیبرال دموکراسی و جمهوری اسلامی را مقایسه و ارزیابی نماید.	
			*						حضور مردم در یک نظام سیاسی لیبرال دموکراسی و حضور مردم در نظام سیاسی جمهوری اسلامی را با یکدیگر مقایسه کند.	
			*						ارتباط متقابل میان نظام سیاسی و نظام اقتصادی و نظام فرهنگی را دریابد و نمونه بیاورد.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۴	فهمیدن ^۵	یادآوردن ^۶	روندی ^۷	مفهومی ^۸	اولیه ^۳	درس (۱۰) ابعاد جمعیتی و اقتصادی هویت ایرانی	نسبت بین بعد جمعیتی یک جامعه را با هویت آن دریابد و به اهمیت آن پی ببرد. نقش و اهمیت بعد جمعیتی در گسترش فرهنگ اسلامی را تحلیل کند. بداند جوامع مختلف برای تأمین جمعیت مطلوب خود چه می‌کنند؟ وضعیت جامعه ایران را از نظر جمعیتی بداند ،و جهت بهبود وضعیت آن راهکار پیشنهاد دهد. مفهوم سیاست‌های جمعیتی را بشناسد و آن را در جامعه ایران مورد نقد و ارزیابی قرار دهد. نسبت بین اقتصاد و هویت را بشناسد. در جنگ تمام عیار اقتصادی با غرب راه نجات اقتصاد ایران و احیای هویت آن را بشناسد و برای آن راهکار پیشنهاد دهد. مفهوم اقتصاد مقاومتی را بشناسد و راهکار پیشنهاد دهد.	شناخت ویژگی‌های جمعیتی واقتصادی هویت ایرانی و احساس مسئولیت برای صلاح و بهبود آن
۲/۵	-		*							
			*							
			*							
		*								
		*								
						*				
			*							
			*							

ملاحظات

- در ارزشیابی پایانی نیم‌سال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴، حذفیات براساس جدول قبلی خواهد بود (تصاویر زیرنویس آنها، بخوانیم و بدانیم صفحه ۱۴، ببینیم و بدانیم).

- در ارزشیابی پایانی نیم‌سال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ و نیز بعد از آن، از موارد زیر امتحان به عمل نمی‌آید:

- ✓ تصاویر و زیرنویس آنها
- ✓ ببینیم و بدانیم
- ✓ بخوانیم و بدانیم
- ✓ آمار و ارقام
- ✓ بخوانیم و پاسخ دهیم

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جامعه‌شناسی (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌آرزش
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی جامعه ۳

پرسش‌های اساسی

- « ذخیره دانشی چیست و چه انواعی دارد؟
- « رابطه میان دانش عمومی و دانش علمی چگونه است و در چه صورت به تعارض منجر می‌شود؟
- « درباره رابطه دانش عمومی و دانش علمی چه دیدگاه‌هایی وجود دارد؟
- « دلیل طرح ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی در کشور ما چیست؟ و چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « علوم اجتماعی چیست؟ شاخه‌های آن کدام‌اند؟
- « علوم اجتماعی چه نسبتی با علوم انسانی دارد؟
- « علوم اجتماعی در مقایسه با علوم طبیعی چه فوایدی دارد؟
- « علم جامعه‌شناسی چیست و چه انواعی دارد؟
- « نظم اجتماعی چیست؟ مفاهیم مرتبط با آن کدام‌اند؟
- « جامعه‌شناسی تبیینی چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « آیا می‌توان طبیعت و جامعه را یکسان دانست؟ یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه چه پیامدهایی دارد؟
- « نقطه قوت جامعه‌شناسی تبیینی در مطالعه کدام پدیده‌های اجتماعی است؟
- « نقطه ضعف جامعه‌شناسی تبیینی در مطالعه کدام پدیده‌های اجتماعی است؟
- « نادیده گرفتن کنش در زندگی اجتماعی انسان از منظر جامعه‌شناسی تبیینی چه پیامدهایی دارد؟
- « میزان تعیین‌کنندگی ساختارها و نظم اجتماعی بر کنش انسان‌ها چقدر است؟
- « نقاط ضعف جامعه‌شناسی تبیینی، مسیر را برای ظهور کدام رویکرد جامعه‌شناختی فراهم کرده است؟
- « نقطه قوت جامعه‌شناسی تفسیری در شناخت کدام پدیده‌های اجتماعی است؟
- « چرا وبر جامعه‌شناسی خود را تفهمی-تبیینی معرفی می‌کرد؟
- « جامعه‌شناسی تفسیری چه ویژگی‌هایی دارد؟
- « چرا شناخت کنش و معانی آن مهم است؟
- « چگونه زمینه و بستر رونق رویکرد تفسیری فراهم شد؟
- « نقطه ضعف جامعه‌شناسی تفسیری در شناخت کدام پدیده‌های اجتماعی است؟

- « آیا زندگی اجتماعی بدون سیاست امکان‌پذیر است؟ سیاست چه رابطه‌ای با قدرت دارد؟
« منابع قدرت و ابزار آن کدام‌اند؟ چه رابطه‌ای میان آنها وجود دارد؟
« چگونه می‌توان پدیده‌های سیاسی و قدرت را داوری علمی و عقلانی کرد؟
« نقاط ضعف جامعه‌شناسی تفسیری زمینه را برای ظهور کدام رویکرد جامعه‌شناختی فراهم کرد؟
« نقطه قوت جامعه‌شناسی انتقادی در بررسی کدام پدیده‌های اجتماعی است؟
« نابرابری اجتماعی چیست؟
« درباره نابرابری اجتماعی و ضرورت وجود آن یا مبارزه با آن چه رویکردهایی وجود دارد؟
« ویژگی‌های جامعه‌شناسی انتقادی کدام‌اند؟
« چرا جامعه‌شناسی انتقادی پدید آمد؟
« انتقادات جامعه‌شناسان انتقادی به رویکرد تبیینی و رویکرد تفسیری چیست؟
« نقطه ضعف جامعه‌شناسی انتقادی در رفع منازعات هویتی چیست؟
« منظور از سیاست هویت چیست؟
« مدل‌های سیاست‌گذاری هویتی در رفع منازعات هویتی کدام‌اند؟
« منظور از الگوی تعارف چیست؟
« نقاط ضعف رویکرد انتقادی کدام‌اند؟
« چرا گفته می‌شود رویکرد انتقادی به نسبی‌گرایی و عبور از علم ختم می‌شود؟
« در جهان اسلام، علم چه جایگاهی دارد؟
« ویژگی‌های علم نافع در جهان اسلام کدام‌اند؟
« علوم اجتماعی در جهان اسلام چه پیشینه‌ای دارد؟
« علوم اجتماعی در جهان اسلام در مقایسه با علوم اجتماعی در جهان متجدد چه ویژگی‌هایی دارد؟
« ظرفیت‌های علوم اجتماعی در جهان اسلام در برخورد با مسائل اجتماعی چیست؟
« علم فقه به عنوان یکی از شاخه‌های علوم اجتماعی مسلمانان چه ویژگی‌هایی دارد؟
« فقه شیعی در جریان وقایع اجتماعی ایران چه نقشی داشته است؟

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
۱/۵	۴		*					درس (۱) ذخیره دانش	مفاهیم «ذخیره دانشی»، «دانش عمومی» و «دانش علمی» را بشناسد و اهمیت آنها را در زندگی اجتماعی دریابد.	شناخت دانش عمومی و دانش علمی و نسبت میان آنها و پی بردن به اهمیت آنها در زندگی اجتماعی
			*						تفاوت و تشابه شناخت علمی و شناخت عمومی را با ذکر مثال تحلیل کند.	
			*						با مقایسه انواع رابطه شناخت علمی و شناخت عمومی، تعامل درست شناخت علمی و شناخت عمومی را تمیز دهد.	
						*			انواع رویکردها درباره رابطه دانش علمی و دانش عمومی را، همراه با نمودار مربوطه بشناسد.	
			*						اهمیت ایده “علوم اجتماعی بومی” را دریابد.	
			*						ایده علوم اجتماعی بومی و دلایل طرح آن را دریابد.	
			*						بداند ایده علوم اجتماعی بومی با کدامیک از انواع تعامل و شناخت عمومی مرتبط است و در مورد این ارتباط توضیح دهد.	
			*						مساله تعارض دانش علمی و دانش عمومی را بشناسد، چگونگی پیدایش آن و راه‌های مواجهه با آن را دریابد.	
			*						چگونگی تعامل شناخت عمومی و شناخت علمی در جهان اجتماعی را دریابد و نمونه بیاورد.	

۱. دانشی (اسمی) به ذخیره دانشی یک رشته علمی یا موضوع درسی اشاره دارد که یادگیرنده می‌تواند به سطوحی از آن دست یابد.

۲. فرایندی (فعلی) به فعالیت‌های شناختی اطلاق می‌شود که یادگیرنده در مواجهه با ذخیره دانشی معینی انجام می‌دهد.

۳. آنچه برای آشنایی اولیه یادگیرنده با یک رشته علمی مورد نیاز است که شامل دانش اصطلاحات و اجزاء و عناصر آن رشته علمی می‌باشد.

۴. دانش مقوله‌ها، طبقات و روابط میان آنهاست که شامل دانش گونه‌ها و گونه‌شناسی، دانش اصول، تعمیم‌ها، قوانین و دانش نظریه، الگوها و ساخت‌ها می‌باشد.

۵. دانش چگونه انجام دادن کارهاست که شامل دانش مهارت‌ها، فنون، روش‌ها و معیارهای تعیین زمان استفاده از روش‌های مناسب است.

۶. بازپایی اطلاعات از حافظه دراز مدت که شامل بازشناسی و یازخوانی می‌شود.

۷. ساختن معنی از یک ارتباط که شامل تفسیر کردن، مثال آوردن، طبقه‌بندی کردن، خلاصه کردن، استنباط، مقایسه کردن و تبیین می‌شود.

۸. استفاده از یک روش خاص در یک موقعیت خاص که شامل اجرا کردن و مورد استفاده قرار دادن می‌شود.

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
۱/۵	۴						*	درس(۲) علوم اجتماعی	مفاهیم «علوم ابزاری»، «علوم تفهومی» و «علوم انتقادی» را بشناسد.	مقایسه علوم طبیعی و علوم اجتماعی برای پی بردن به فوائد، جایگاه و رسالت علوم اجتماعی
			*						فواید علوم اجتماعی وعلوم طبیعی را مقایسه کند.	
			*						اهمیت بیشتر علوم اجتماعی در مقایسه با علوم طبیعی را تحلیل کند.	
			*						بداند که پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است و علت آن را دریابد.	
			*						معیارهای مقایسه علوم مختلف و رشته‌های تحصیلی را در سطح جامعه بشناسد و بانقد و ارزیابی این معیارها، برای امتیازدهی صحیح رشته‌های مختلف استدلال کند.	
							*		با دانش جامعه‌شناسی به عنوان یکی از شاخه علوم اجتماعی و انواع آن آشنا شود.	
						*			رویکردهای اصلی در جامعه‌شناسی را نام ببرد و مبنای این تقسیم‌بندی را بداند.	
						*			نسبت میان علوم انسانی و علوم اجتماعی را بشناسد.	
									*	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
۱/۵	۴		*					درس(۳) نظم اجتماعی	مفاهیم «قواعد اجتماعی»، «نظم» و «نظم اجتماعی» را بشناسد و نقش آنها را در زندگی اجتماعی دریابد.	شناخت ظرفیت جامعه‌شناسی تبیینی در مطالعه زندگی اجتماعی و نقد و ارزیابی نقاط ضعف و قوت آن در حد توان توانایی پژوهش در مقیاس دانش‌آموزی پیرامون یک پدیده اجتماعی بر مبنای رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی
			*						با شناخت مفهوم «آشنایی زدایی» چگونگی مشاهده نظم اجتماعی در یک جامعه را توسط اعضای آن جامعه همراه با مثال توضیح دهد.	
			*						بتواند نمونه‌ای از نظم‌های پنهان زندگی خود یا دیگران را مثال بزند.	
						*			مفاهیم ساختار اجتماعی و نظام اجتماعی را بشناسد.	
			*						دریابد که نظم اجتماعی پیامد چیست و به فواید آن پی ببرد.	
						*			مفهوم تبیین تجربی را دریابد.	
			*						دلایل توجه جامعه‌شناسان به پدیده نظم اجتماعی و علت انتخاب نام فیزیک اجتماعی برای جامعه‌شناسی را تحلیل کند.	
			*						موضوع و روش و هدف جامعه‌شناسی تبیینی را دریابد.	
			*						نگاه جامعه‌شناسی تبیینی را به «انسان» و «جامعه» دریابد و پیامدهای این نوع نگاه به انسان و جامعه را نقد کند.	
			*						پیامدهای یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه را در جامعه‌شناسی نقد و ارزیابی کند.	
			*						شباهت‌های جامعه‌شناسی تبیینی و علوم طبیعی را دریابد.	
			*						رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی را در ارتباط با دوری و نزدیکی به علوم طبیعی نقد کند.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۴	فهمیدن ^۵	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۶	اولیه ^۳			
۱/۵	۴		*					درس(۴) کنش اجتماعی	میزان تسلط و تعیین کنندگی نظم اجتماعی را در زندگی اجتماعی انسان‌ها با ذکر مثال تحلیل کند.	شناخت دلایل عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری
			*						پیامدهای نادیده‌گرفتن کنش اجتماعی در بررسی پدیده‌های اجتماعی در منظر جامعه‌شناسی تبیینی را تحلیل کند.	
			*						« رکود اراده‌ها» را بعنوان یکی از پیامدهای جامعه‌شناسی تبیینی بطور کامل و با ذکر مثال تحلیل کند.	
			*						بداند مفهوم « قفس آهنین وبر» ناظر به کدام یک از پیامدهای رویکرد تبیینی است.	
			*						پیامدهای اخلاق‌گریزی را در رویکرد جامعه‌شناسی تبیینی دریابد و نمونه بیاورد.	
			*						سقوط ارزش‌ها را به عنوان یکی از پیامدهای جامعه‌شناسی تبیینی به طور کامل و با ذکر مثال تحلیل کند.	
			*						ضعف رویکرد تبیینی را در بررسی علل گرایش جوانان به استفاده از اینترنت و بازی‌های رایانه‌ای دریابد.	
			*						« افول معانی» را به عنوان یکی از پیامدهای جامعه‌شناسی تبیینی به طور کامل و با ذکر مثال تحلیل کند.	
			*						پیامدهای تأکید یک جانبه بر نظم و نظام اجتماعی را در بررسی پدیده‌های اجتماعی تحلیل کند.	
			*							
						*		بداند نظریه‌پردازان کنش اجتماعی، بر کدام ویژگی‌های کنش تأکید دارند و علت آن را بیان کند.		

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
۱/۵	۴		*					درس(۵) معنای زندگی	پنجیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی را دریابد و نمونه بیاورد.	شناخت ظرفیت جامعه‌شناسی تفسیری در مطالعه زندگی اجتماعی و نقد و ارزیابی نقاط ضعف و قوت آن در مقایسه با جامعه‌شناسی تبیینی در حد توان توانایی پژوهش در مقیاس دانش‌آموزی پیرامون یک پدیده اجتماعی بر مبنای رویکرد جامعه‌شناسی‌تفسیری
						*			دیدگاه وبر درباره چگونگی بررسی پدیده‌های اجتماعی را دریابد.	
			*						جامعه‌شناسی تفهیمی تبیینی وبر را توضیح دهد و نقد کند.	
			*						علت غلبه رویکرد تفسیری بر رویکرد تبیینی در قرن بیستم را دریابد.	
			*						مفاهیم «معنای کنش»، «معنای ذهنی» و «معنای فرهنگی» را دریابد و نمونه بیاورد.	
			*						دلیل پیدایش «خرده فرهنگ‌ها» و معانی گوناگون درون هر جهان اجتماعی و همچنین پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف را بداند و نمونه بیاورد.	
			*						جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری را در «روش و موضوع مورد مطالعه» مقایسه و ارزیابی کند.	
						*			با روش‌های کمی و کیفی و تفاوت آنها آشنا شود.	
			*						رویکردهای تبیینی، «تفهیمی-تفسیری» و «تفسیری» را مقایسه و ارزیابی کند.	
			*						ویژگی‌های رویکرد تفسیری را در هدف موضوع و روش دریابد.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
۲/۵			*					درس(۶) قدرت اجتماعی	-نقش سیاست را در جامعه بشناسد و نمونه بیاورد.	شناخت نقاط ضعف جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری در داوری بررسی ارزش‌ها
			*						نگاه جهان مدرن به رابطه قدرت و سیاست را با گذشته مقایسه کند.	
						*			قلمرو و محدوده سیاست را بشناسد.	
			*						انواع قدرت را بر اساس ابزارهای سه گانه اعمال قدرت تشخیص دهد و مقایسه کند.	
					*				منابع و عوامل سه گانه قدرت را بشناسد و تغییرات آن را در گذر زمان دریابد.	
			*						چگونگی همبستگی و ارتباط عوامل قدرت و ابزار اعمال قدرت را دریابد و نمونه بیاورد.	
			*						خنثی نبودن امور سیاسی را دریابد و نمونه بیاورد.	
			*						امکان تعمیم نتایج حاصل از یک جامعه بر جوامع دیگر را تحلیل کند.	
			*						ناتوانی رویکرد تفسیری در مقایسه فرهنگ‌ها و ارزش‌ها را دریابد.	
			*						ناتوانی جامعه‌شناسی تبیینی در مقایسه فرهنگ‌ها و ارزش‌ها را دریابد.	
			*						ناتوانی جامعه‌شناسی تبیینی و جامعه‌شناسی تفسیری در مطالعه قدرت را تحلیل کند.	
							*		نقد جامعه‌شناسی انتقادی به جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی تبیینی را بشناسد.	
			*						امکان داوری ارزش‌ها و فرهنگ‌ها در رویکرد تبیینی و رویکرد تفسیری را تحلیل کند.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
۲/۵			*					درس (۷) نابرابری اجتماعی	مفاهیم تفاوت و نابرابری و انواع آنها را بشناسد و نمونه بیاورد.	شناخت ظرفیت‌های جامعه‌شناسی انتقادی در مطالعه زندگی اجتماعی و نقد و ارزیابی نقاط ضعف و قوت آن در حد توان توانایی پژوهش در مقیاس دانش‌آموزی پیرامون یک پدیده اجتماعی بر مبنای رویکرد جامعه‌شناسی انتقادی
			*						دریابد که نمی‌توان همه تفاوت‌ها و نابرابری‌ها را نابرابری اجتماعی پنداشت.	
						*			موضوعات مورد بررسی در جامعه‌شناسی انتقادی را بشناسد.	
						*			علت نابرابری اجتماعی از منظر جامعه‌شناسان را دریابد.	
						*			دلایل پیدایش رویکردهای مختلف به نابرابری اجتماعی در جامعه‌شناسی را بشناسد.	
						*			سه رویکرد به نابرابری اجتماعی را بشناسد.	
						*			دیدگاه طرفداران قشربندی اجتماعی و نقدهای وارده به آنها را بشناسد.	
						*			دیدگاه مخالفان قشربندی اجتماعی و نقدهای وارده به آنها را بشناسد.	
						*			نگاه مخالفان قشربندی اجتماعی به مالکیت خصوصی را و نقدهای وارده به آنها را بشناسد.	
									*	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
						*			نقد طرفداران عدالت اجتماعی به دو رویکرد دیگر به نابرابری اجتماعی را بشناسد.	
						*			نگاه طرفداران عدالت اجتماعی به مالکیت خصوصی را بشناسد.	
			*						نمودار مربوط به سه رویکرد نابرابری اجتماعی را تفسیر کند.	
			*						دلایل محافظه‌کار دانستن رویکردهای تبیینی و تفسیری از سوی جامعه‌شناسان انتقادی را دریابد.	
						*			راه حل جامعه‌شناسان انتقادی را برای گریز از مشکلات جامعه‌شناسی تبیینی دریابد.	
			*						پیوند دانش و ارزش در رویکرد تبیینی و رویکرد انتقادی را مقایسه و ارزیابی کند.	
					*				دانش انتقادی و چگونگی پیدایش آن را دریابد.	
			*						تفاوت جامعه‌شناسی انتقادی با جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری را به ذکر مثال دریابد.	
						*			مهم‌ترین هدف جامعه‌شناسی انتقادی را دریابد.	
			*						با مقایسه جامعه‌شناسی تفسیری و انتقادی وجوه تشابه و تمایز آنها را تمیز دهد.	
			*							

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
			*						پیامدهای نادیده گرفتن ساختارها در بررسی پدیده‌های اجتماعی را از منظر جامعه‌شناسی انتقادی دریابد.	
			*						نقطه ضعف جامعه‌شناسی انتقادی در بررسی ارزش‌ها را دریابد.	
			*						ویژگی‌های جامعه‌شناسی انتقادی را در موضوع، روش و هدف دریابد.	
			*						دست‌آورد جامعه‌شناسی انتقادی را دریابد و آن را ارزیابی کند.	
۲/۵			*					درس(۸) سیاست‌هویت	مدل‌های سیاست‌گذاری هویتی در دوره مدرن و پسا مدرن را بشناسد و نمونه بیاورد.	نقد و ارزیابی جامعه‌شناسی انتقادی و پیامدهای آن در ارتباط با مفهوم سیاست هویت
					*				مدل سیاست‌گذاری همانندسازی و پیدایش آن را بشناسد.	
					*				مفهوم سیاست هویت و پیدایش آن را بشناسد.	
					*				مدل «تکثر گرا» و پیدایش آن را بشناسد.	
			*						علل پیدایش جنبش‌های مختلف زنان، جوانان، جنبش‌های زیست محیطی و... را دریابد.	
			*						مدل‌های سیاست‌گذاری‌های هویتی را در ارتباط با چگونگی پیدایش و چگونگی مواجهه با تنازع هویت‌ها مقایسه و ارزیابی کند.	
						*			مسیرهای پیش روی سیاست هویت را بشناسد.	
			*							

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
						*			الگوی تعارف را بشناسد .	
			*						الگوی مطلوب قرآنی را در "تکثر" و "تنوع هویت‌ها" تشخیص و ویژگی‌های آن را دریابد.	
			*						خاستگاه الگوی تعارف را با ارائه مصادیق بیان کند .	
			*						رسالت علوم اجتماعی را از منظر رویکرد انتقادی توضیح دهد و عدم موفقیت آن در دستیابی به این رسالت را تحلیل کند.	
			*						دیدگاه انتقادی را در ارتباط با مفهوم سیاست هویت نقد و ارزیابی کند.	
			*						ختم شدن رویکرد انتقادی به عبور از علم را تبیین کند.	

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی	
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱						
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳				
۲/۵						*		درس ۹) پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام	- جایگاه علم را در جهان اسلام دریابد.	آشنایی با پیشینه علوم اجتماعی، جایگاه علم و ویژگی‌های علم نافع در جهان اسلام	
						*			- علم نافع و ویژگی‌های آن را در جهان اسلام بشناسد.		
						*			مفهوم سنت‌های الهی را از منظر قرآن دریابد.		
			*						ویژگی‌های شناخت اجتماعی قرآن را بیان کند و آن را در مقایسه با دیگر رویکردها در شناخت جامعه، ارزیابی کند.		
						*			ویژگی‌های جامعه آرمانی در نگاه قرآن را بیان کند.		
						*			عقل در معنای عام و انواع آن را بشناسد و ویژگی‌های هر یک را دریابد.		
			*						بتواند توضیح دهد هر یک از رویکردهای جامعه‌شناسی منطبق با کدام نوع عقل در معنای عام است.		
			*						برای استفاده از انواع عقل در معنای عام در مطالعه پدیده‌های اجتماعی نمونه بیاورد.		
									*		با پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام و آرای برخی متفکران آن آشنا شود.

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
۲/۵						*		درس (۱۰) افق علوم اجتماعی در جهان اسلام	ویژگی‌های علم فقه را به عنوان یکی از مهم‌ترین شاخه‌های علوم اجتماعی مسلمانان بشناسد.	شناخت ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام در مقایسه با رویکرد مختلف علوم اجتماعی مدرن و تحلیل شباهت و تفاوت‌های آنها کسب انگیزه و علاقه کافی برای مشارکت فعال و خلاق در تولید و توزیع علوم اجتماعی بومی
			*						علم فقه را با رویکرد انتقادی مقایسه و ارزیابی کند.	
						*			آرمان‌های اجتماعی در منظر فقه اسلامی را بیان کند.	
						*			سه مفهوم اصلی در فقه اسلامی را که مسلمانان را موظف به رعایت آنها می‌کند را بشناسد.	
				*					نقش علم فقه را در جریان‌ات تاریخی معاصر ایران بشناسد.	
						*			ویژگی‌های جامعه مطلوب را در فقه شیعه بشناسد.	
						*			نظر فقهی علامه نائینی را در ارتباط با تشکیل جامعه مطلوب در آغاز قرن بیستم بشناسد.	
						*			نظر فقهی امام خمینی را درباره تشکیل جامعه مطلوب بشناسد.	
						*			پیامدهای تعامل عالمان مسلمانان با علوم اجتماعی جهان متجدد را بشناسد.	
			*						علوم اجتماعی جهان اسلام را با علوم اجتماعی جهان متجدد مقایسه و ارزیابی کند.	
						*				

بارم‌بندی		سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی ^۲			دانشی ^۱					
نوبت دوم	نوبت اول	کار بستن ^۸	فهمیدن ^۷	یاد آوردن ^۶	روندی ^۵	مفهومی ^۴	اولیه ^۳			
						*			کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام را بشناسد.	
						*			عقل در معنای خاص و انواع آن را بشناسد.	
			*						برای استفاده از انواع عقل در معنای خاص، مصداق بیاورد.	
			*						چگونگی مصون ماندن علوم اجتماعی جهان اسلام از بن بست‌های جامعه‌شناسی انتقادی را تحلیل کند.	

ملاحظات

- در ارزشیابی پایانی نیم‌سال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴، حذفیات براساس جدول قبلی خواهد بود (تصاویر زیرنویس آنها، بخوانیم و بدانیم صفحه ۱۴، ببینیم و بدانیم).

- در ارزشیابی پایانی نیم‌سال دوم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ و نیز بعد از آن، از موارد زیر امتحان به‌عمل نمی‌آید:

- ✓ تصاویر و زیرنویس آنها
- ✓ ببینیم و بدانیم
- ✓ بخوانیم و بدانیم
- ✓ آمار و ارقام

۱۱۲۲۴

فلسفه (۲)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌گستر
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا ارزشیابی کتاب درسی فلسفه (۲) به تفکیک دروس، سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عناصر ارزشیابی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

بارم نوبت دوم شهرپرور دی	بارم بندی نوبت اول	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی				دانشی				
		ارزیابی	تحلیل	کار بستن	فهمیدن	پیدا کردن	روندی			
۱/۲۵	۳		✓		✓				هستی و چیستی	تعیین نسبت میان هستی و چیستی
			✓	✓	✓					
			✓		✓					
				✓						
					✓					
					✓					

فهرست

ادبیات و علوم
انسانیعلوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارم نوبت دوم شهرپرور دی	بارم بندی نوبت اول	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی			
		فرایندی				دانشی							
		ارزیابی	تحلیل	کار بستن	فهمیدن	پیدا آوردن	روندی				مفهومی	اولیه	
۱	۲/۵			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	جهان ممکنات	- جهات سه گانه در قضایا را (وجوب، امکان، امتناع) توضیح دهد. (فهمیدن) - نوع نسبت (وجوبی، امکانی، امتناعی) را در قضایا تشخیص دهد. (به کار بستن) - نسبت وجود را با مفاهیم مختلف به لحاظ جهات سه گانه -در قضایا، تعیین کند. (به کار بستن) - واجب الوجود، ممکن الوجود، ممتنع الوجود را با مثال توضیح دهد. (فهمیدن) - هر یک از مفاهیم سه گانه را در مثال های مختلف تشخیص دهد. (به کار بستن) - واجب الوجود بالغیر را با ذکر مثال توضیح دهد (فهمیدن) - تفاوت واجب الوجود بالغیر را با واجب الوجود بالذات و رابطه آن را با ممکن الوجود بالذات توضیح دهد. (فهمیدن) - توضیح دهد از چه جهت، موجود به ممکن الوجود و واجب الوجود و از چه جهت به واجب الوجود بالغیر و واجب الوجود بالذات، تقسیم می شود. (فهمیدن) - رابطه ممکن بالذات بودن اشیاء و موجودات این جهان (امکان ذاتی) را با اصل مغایرت وجود و ماهیت تبیین کند. (تحلیل)	وجوب، امکان و امتناع و نسبت های سه گانه در قضایا، رابطه وجود با موضوع های مختلف

Telegram: @konkur_in

بارم نوبت دوم شهرپرور دی	بارم بندی نوبت اول	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی				دانشی				
		ارزیابی	تحلیل	کار بستن	فهمیدن	پاد آوردن	روندی			
۱	۳	✓	✓	✓	✓				کدام تصویر از جهان	معانی اتفاق، بررسی معانی اتفاق، پیامد انکار علیت و لوازم آن

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

409

بارم نوبت دوم شهرپرور دی	بارم‌بندی نوبت اول	سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی	
		فرایندی					دانشی				
		ارزیابی	تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی				مفهومی
۲/۵	-				✓ ✓ ✓				عقل در کاربرد رایج بین مردم توضیح دهد (فهمیدن) - علت تفاوت توانایی افراد را در قدرت استدلال توضیح دهد. (فهمیدن) - عقل در کاربرد دوم را توضیح دهد. (فهمیدن) -نفس انسان را با عقل به عنوان موجود متعالی مقایسه کند. (تحلیل) - دو کاربرد عقل را از دیدگاه هراکلیتوس توضیح دهد. (فهمیدن) - رابطه لوگوس به معنای یک وجود متعالی را با عقل به معنای قوه استدلال - بر اساس دیدگاه هراکلیتوس تبیین کند. (تحلیل) - دو جنبه عقل (عقل نظری و عملی) را توضیح دهد. (فهمیدن) - گزاره‌های مربوط به علم نظری و علم عملی را از هم تشخیص دهد. (به کار بستن) - جایگاه عقل را در قرون وسطی (دوره اول و دوم حاکمیت کلیسا) و دوره رنسانس در اروپا توضیح دهد. (فهمیدن) - دوره اول حاکمیت کلیسا را با دوره دوم به لحاظ جایگاه عقل و رابطه عقل و دین مقایسه کند. (تحلیل) - محدوده و قلمرو عقل را نزد برخی فلاسفه اروپایی (بیکن، هیوم، دکارت و آگوست کنت) توضیح دهد. (فهمیدن) - دیدگاه برخی فلاسفه دوره جدید اروپا (بیکن، دکارت و کنت) را در مورد محدوده و قلمرو عقل مقایسه کند. (تحلیل) - چرایی تقلیل عقل را به عقل تجربی در دوره جدید اروپا تبیین کند. (تبیین محدوده و قلمرو عقل در دوره معاصر در اروپا) (تحلیل)	عقل در فلسفه، عقل به عنوان دستگاه تفکر و استدلال - عقل به عنوان موجود متعالی و برتر از ماده - دیدگاه حکمای یونان باستان و فلاسفه دوره جدید اروپا درباره عقل	

بارم نوبت دوم شهریور دی	بارم بندی نوبت اول	سطوح شناختی							عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					دانشی				
		ارزیابی	تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی			
۲/۵	-				✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓					عقل در فلسفه، عقل نزد فیلسوفان مسلمان به عنوان موجود متعالی و به عنوان دستگاه تفکر	
			✓ ✓ ✓							عقل در فلسفه، عقل نزد حکیمان ایران پیش از باستان توضیح دهد (فهمیدن) - دو شکل مخالفت با عقل را در جهان اسلام توضیح دهد (فهمیدن) - به ایراد مخالفین فلسفه در جهان اسلام پاسخ مستدل دهد. (فهمیدن) - رابطه عقل به عنوان قوه استدلال را با عقل به عنوان موجود متعالی توضیح دهد. (فهمیدن) - هریک از مراحل رشد عقل را توضیح دهد. (فهمیدن) - مبنای مشترک عموم فلاسفه مسلمان را در مورد عقل به عنوان دستگاه تفکر توضیح دهد. (فهمیدن) رابطه عقل و دین را بر اساس دیدگاه فلاسفه مسلمان تبیین کند. (تحلیل) - دیدگاه فیلسوفان مسلمان و رهبران کلیسا در قرون وسطی را در مورد رابطه عقل و دین مقایسه کند. (تحلیل)	

بارم نوبت دوم شهرپرور دی	بارم بندی نوبت اول	سطوح شناختی								عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی
		فرایندی					دانشی					
		ارزیابی	تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی	مفهومی	اولیه			
۱/۲۵	-		✓		✓					آغاز فلسفه در جهان اسلام	- ویژگی‌های حیات عقلی، حیات علمی و حیات فلسفی را بیان کند. (فهمیدن) - رابطه حیات عقلی و حیات علمی و حیات فلسفی را تبیین کند (تحلیل) زمینه‌های رشد فلسفه را در جهان اسلام توضیح دهد. (فهمیدن) - عوامل زمینه ساز رشد حیات عقلی را در جهان اسلام توضیح دهد (فهمیدن) - هر یک از عوامل زمینه ساز رشد حیات عقلی را در برخی احادیث و آیات قرآن تشخیص دهد. (به کار بستن) - نقش نهضت ترجمه را در شکل‌گیری حیات فلسفی توضیح دهد. (فهمیدن) ویژگی اصلی حکمت مشاء را بیان کند. (فهمیدن) - حکمت را از دیدگاه ابن سینا معرفی کند. (فهمیدن) - اولین مبنای فارابی را در فلسفه سیاسی توضیح دهد. (فهمیدن) هدف اصلی سیاست را از دیدگاه فارابی تبیین کند. (فهمیدن) - مدینه فاضله را از دیدگاه فارابی معرفی کند. (فهمیدن) - مدینه فاضله را با بدن سالم مقایسه کند. (تحلیل) - ویژگی‌های رئیس مدینه فاضله را توضیح دهد. (فهمیدن) مدینه فاضله را با مدینه جاهله مقایسه کند. (تحلیل) - رابطه فلسفه سیاسی فارابی را با هستی‌شناسی او تبیین کند. (تحلیل)	آغاز فلسفه در جهان اسلام، زمینه‌های رشد فلسفه، مقام علمی و فلسفی فارابی

بارم نوبت دوم شهرپرور دی	بارم بندی نوبت اول	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی		
		فرایندی				دانشی						
		ارزیابی	تحلیل	کارستن	فهمیدن	پیداآوردن	روندی				مفهومی	اولیه
۲	-				✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓					دوره میانی	- طبیعت را بر اساس دیدگاه ابن سینا توضیح دهد. (فهمیدن) -دلیل نام گذاری عالم محسوسات به طبیعت را توضیح دهد. (فهمیدن) - تفاوت دو کاربرد طبیعت (عالم طبیعت و طبیعت شیء) را در طبیعت شناسی ابن سینا توضیح دهد. (تحلیل) - دلیل احسن بودن نظام جهان را از دیدگاه ابن سینا بیان کند. (تحلیل) - مسئله شر را از دیدگاه ابن سینا تبیین کند. (تحلیل) - روش مناسب را در مطالعه طبیعت از دیدگاه ابن سینا توضیح دهد. (فهمیدن) - نظر ابن سینا را در مورد علم به باطن اشیا و روش دست یافتن به آن را توضیح دهد. (فهمیدن) - حکمت اشراق را از دیدگاه قطب الدین رازی معرفی کند. (فهمیدن) - جغرافیای عرفانی را در فلسفه اشراق توضیح دهد. (فهمیدن) - برخی از مفاهیم و اصطلاحات را در فلسفه اشراق توضیح دهد. (فهمیدن) - دسته بندی جویندگان معرفت را توضیح دهد. (فهمیدن) - ویژگی ها و جایگاه حکیم متأله را از دیدگاه سهروردی توضیح دهد. (فهمیدن) - حکمت مشاء و فلسفه اشراق را به لحاظ موضوع و روش مقایسه کند. (تحلیل)	دوره میانی، ابن سینا، آثار و تألیفات، طبیعت شناسی او، شیخ اشراق پایه گذار مکتب فلسفی اشراق

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارم نوبت دوم شهریور دی	بارم بندی نوبت اول	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی	
		فرایندی				دانشی					
		ارزیابی	تحلیل	کریستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی				مفهومی
۱/۲۵	-				✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓				حکمت معاصر	- تفاوت عمده جریان فلسفه در ایران را در دوره معاصر با دوره های قبل توضیح دهد. (فهمیدن) -چگونگی ورود فلسفه های جدید اروپا را به ایران توضیح دهد. (فهمیدن) - حیات فلسفی پس از سقوط صفویان را با اواخر دوره قاجار مقایسه کند. (فهمیدن) - نحوه مواجهه فیلسوفان ایرانی را با فلسفه اروپا در دوره معاصر و چرایی این نحوه برخورد را توضیح دهد. (فهمیدن) - مقام فلسفی امام خمینی را توضیح دهد. (فهمیدن) - مقام فلسفی استاد علامه طباطبایی و نقش ایشان را در ترویج فلسفه صدرایی توضیح دهد. (فهمیدن) - چهار دسته افراد جامعه را به لحاظ نظام فکری و عملی توضیح دهد. (فهمیدن) - جایگاه شهید مطهری را در چهار دسته نظام فکری و عملی توضیح دهد. (فهمیدن)	حکمت معاصر، ورود فلسفه های جدید، افت فلسفه پس از صفویه، فلاسفه برجسته عصر حاضر

ملاحظات:

۱. در طراحی سؤالات امتحان نهایی به متن کتاب و محتوای اصلی درس تأکید شود و هیچ سؤالی نباید خارج از کتاب باشد، از فعالیت‌هایی که با علامت ستاره مشخص شده‌اند، از مطالبی که در حاشیه صفحات تحت عنوان بیشتر بدانیم آمده، از مطالبی که تحت عنوان برای مطالعه آمده است و نیز از پا ورق‌ها نباید در آزمون نهایی سؤال طراحی شود.
- ۲- در کتاب در بعضی موارد برای فهم بیشتر دانش آموزان مطلبی با جملات متفاوت توضیح داده شده است طراح سؤال باید سعی کند که در پاسخ به سؤالات برای اصل سؤال و نکات کلیدی، نمره در نظر بگیرد و در راهنمای تصحیح نکات کلیدی را بیان کند.
- ۳- گاهی سؤال بیش از یک پاسخ درست دارد اما در متن کتاب درسی به صراحت ذکر نشده است در صورت طرح چنین سؤالاتی، باید در کلید آزمون، پاسخ‌های جایگزین نیز ذکر شود.
- ۴- سؤالات با عبارتی دقیق، گویا و دور از ابهام طرح شوند.
- ۵- سؤالات چند قسمتی، به گونه ای طراحی شوند که اگر دانش آموزی نتواند به یکی از قسمت‌ها پاسخ دهد، از پاسخ دادن به بقیه قسمت‌ها محروم نگردد.
- ۶- توازن بین دو نوع سؤال انشایی کوتاه پاسخ و گسترده پاسخ برقرار گردد. (بهتر است تعداد سؤالات انشایی کوتاه پاسخ و گسترده پاسخ متناسب باشد).
- ۷- در سؤالات مقایسه‌ای، موضوع مقایسه کردن مشخص شود و در پاسخ‌برگ عنوان وجه اشتراک و وجه اختلاف ذکر شود.
- ۸- سؤالات عینی (صحیح و غلط و جا خالی و...) بیشتر در سطح فهم و کار برد باشد و سؤالاتی که صرفاً محدود به حافظه‌اند حداکثر در حد دو نمره طراحی شود.

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

اصول و عقاید (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

جدول هدف محتوا ارزشیابی کتاب درسی اصول عقاید (۳) پایه دوازدهم رشته علوم و معارف اسلامی به تفکیک دروس، سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

علم ارزشیابی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نکته قابل توجه:

- ۱- محتواهای بخش «هم‌اندیشی»، «تحقیق کنید» و «گفت‌وگو کنید» درس «اصول عقاید (۳) رشته علوم و معارف اسلامی در پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه» صرفاً در «ارزشیابی‌های مستمر» هر نوبت مورد سؤال و ارزیابی قرار می‌گیرد. بدیهی است از محتواهای این بخش‌ها در امتحانات پایانی نباید سؤال طراحی شود.
- ۲- معنا کردن آیات و روایات و حفظ کردن آنها نباید در ارزشیابی مستمر و پایانی مورد سؤال قرار گیرد.
- ۳- در برخی دروس، بخش‌هایی با عنوان «برای مطالعه» وجود دارد. از این بخش و پاورقی‌ها، نباید در ارزشیابی مستمر و پایانی سؤال‌ای طرح شود.

عنوان درس	اهداف کلی هر درس به تفکیک	اهداف جزئی	سطوح شناختی																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
			فرایندی						دانشی																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی	تولید کردن																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
درس اول: آرام جان	آشنایی با مفهوم ایمان و ویژگی‌های ایمان مطلوب	۱- بتواند پیام آیات در مورد ایمان را استنباط کند.		*		*																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
		۲- تفاوت ایمان با اسلام را بشناسد.		*				*																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
		۳- توانایی بیان ویژگی‌های ایمان مطلوب را داشته باشد.		*		*																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
		۴- این مطلب که ایمان قلبی موجب سعادت انسان می شود را درک کند.		*		*																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
		۵- عوامل ایمان نیارودن قلب را فهرست کند.	*			*																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
		۶- توانایی مقایسه ایمان قلبی و ایمان ظاهری را داشته باشد.		*				*																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
۲ نمره	۲ نمره																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				</

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

عنوان درس	اهداف کلی هر درس به تفکیک	اهداف جزئی	سطوح شناختی								
			فرایندی						دانشی		
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی	تولید کردن
درس دوم: گستره و مراتب ایمان	آشنایی با متعلقات ایمان و مراتب آن	۱- تعریف مفاهیم غیب و متعلقات ایمان را بداند.	*		*						
		۲- توانایی ذکر برخی متعلقات ایمان را داشته باشد.	*		*						
		۳- مراتب ایمان را توضیح دهد.	*		*		*				
		۴- تفاوت‌های مفهوم ظاهری و اصلی ایمان به غیب را ذکر کند.	*		*		*	*			
		۵- با مفهوم ایمان به بعض و کفر به بعض آشنا باشد.	*		*		*				
		۶- درک معنای واقعی ایمان به غیب را بتواند.	*		*		*				
درس سوم: سراب	آشنایی با ایمان ناصحیح و نامطلوب سراب گونه	۱- با ایمان نامطلوب از نظر قرآن کریم آشنا باشد.	*		*		*				
		۲- علل شرک به خدا را به عنوان توهمی به قدمت تاریخ ذکر کند.	*		*		*				
		۳- انواع شریکان پنداری خداوند را ذکر کند.	*		*		*				
		۴- توانایی توضیح مختصری از اعتقاد به بت‌ها در قرآن را داشته باشد.	*		*	*	*				
		۵- با نقش شرکا در اندیشه مشرکان و ذکر برخی انگیزه‌ها و عوامل شرک آشنا باشد.	*		*	*	*				
۱/۵-نمره	۲-نمره										
۱/۵-نمره	۲/۵-نمره										

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

عنوان درس	اهداف کلی هر درس به تفکیک	اهداف جزئی	سطوح شناختی								
			فرایندی						دانشی		
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی	تولید کردن
درس چهارم: کلمه طیبه۱: نقطه آغاز	آشنایی با حقیقت توحید و برخی ابعاد آن	۱- بتواند توحید را توصیف کند.	*						*		
		۲- بتواند توحید را تعریف کند.	*			*					
		۳- چگونگی کاربرد توحید را در قرآن کریم ذکر کند.			*		*				
		۴- بتواند از آیات مربوط به توحید پیام استنباط کند.		*		*					
		۵- اضلاع توحید را نام برد.	*			*					
		۶- دلیل عقلی بر یکتایی خداوند را بیان کند.	*					*			
		۷- اثبات نیازمندی جهان خلقت به خالق را بلد باشد.	*					*			
درس پنجم: کلمه طیبه۲: پروردگار	آشنایی با توحید در ربوبیت و لوازم آن	۱- توحید در ربوبیت و شرک در ربوبیت را بتواند تعریف کند.	*			*					
		۲- توانایی توضیح نیازمندی موجودات جهان به خدا در تمام مراحل را بداند.				*					
		۳- با لوازم توحید در ربوبیت و درک فطری بودن آن آشنا باشد.	*			*					
		۴- توانایی ارتباط دادن بین لوازم توحید در ربوبیت و آیات قرآن کریم را داشته باشد.	*						*		
		۵- توانایی توضیح توحید در مالکیت و ولایت را داشته باشد.	*			*					
۲ نمره	۴/۵ نمره							*			
۱/۵ نمره	۴/۵ نمره						*				

عنوان درس	اهداف کلی هر درس به تفکیک	اهداف جزئی	سطوح شناختی								
			فرایندی						دانشی		
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی	تولید کردن
درس ششم: کلمه طیبه ۳: دژ مستحکم	آشنایی با توحید عبادی و لوازم آن « اخلاص در بندگی »	۱- توانایی بحث در جایگاه شعار « لا اله الا الله » را داشته باشد.	*						*		
		۲- بیان معنای توحید در الوهیت و عبودیت به عنوان ضلع سوم مثلث توحید را بلد باشد.	*			*					
		۳- به معانی عبادت و تطبیق آنها با آیات توجه کند.	*							*	
		۴- ذکر دو جزء هر عمل و تعریف حسن فعلی و فاعلی را بتواند.	*		*						
		۵- شناخت برنامه‌های کمک کننده به انسان برای رسیدن به حقیقت بندگی را داشته باشد.	*		*						
		۶- توانایی توضیح هر یک از عوامل رسیدن به حقیقت بندگی را دارا باشد.	*		*						
درس هفتم: اعتقاد به توحید: نشانه ها و آثار	آشنایی با آثار اعتقاد به توحید و شرک در زندگی انسان در ابعاد فردی و اجتماعی	۱- ثمرات اعتقاد به توحید در بعد فردی را بیان کند.	*			*					
		۲- بتواند مفاهیم « محبت »، « انسان مشرک » و « شرک عملی » را تعریف کند.	*		*						
		۳- توانایی توضیح دلیل آرامش روحی انسان موحد و دلیل شخصیت ناپایدار انسان مشرک را با مقایسه داشته باشد.	*			*					
		۴- توانایی مقایسه پرستش از روی ایمان و پرستش زبانی را داشته باشد.	*				*				
		۵- ویژگی های انسان موحد و جامعه توحیدی را بداند.	*		*						
		۶- ثمرات توحید در بعد اجتماعی را بفهمد و توضیح دهد.	*		*						
۲ نمره	۴/۵ نمره										
۱/۵ نمره	-										

عنوان درس	اهداف کلی هر درس به تفکیک	اهداف جزئی	سطوح شناختی								
			فرایندی						دانشی		
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی	تولید کردن
درس هشتم: پر پرواز	تبیین جایگاه اختیار انسان در نظام جهانی و رابطه آن با علم و اراده الهی	۱- تعریف مفاهیم اختیار، قدر و قضا و علل عرضی و علل طولی را بداند.	*		*						
		۲- با مفهوم اختیار به عنوان حقیقتی وجدانی و مشهود آشنایی داشته باشد.	*		*		*				
		۳- شواهد وجود اختیار در انسان را نام ببرد.	*		*		*				
		۴- توانایی توضیح هر یک از شواهد وجود اختیار در انسان را داشته باشد.	*		*		*				
		۵- عوامل زمینه ساز شکوفایی اختیار در انسان را نام ببرد.	*		*		*				
		۶- توانایی تبیین رابطه اختیار انسان با اراده خدا را داشته باشد.	*		*		*				
درس نهم: ما و سنن الهی	آشنایی با سنت های الهی نقش انسان در این سنت ها	۱- با تعریف مفاهیم « سنت های الهی »، « استدراج » و « املاء »، « ابتلا » آشنایی داشته باشد.	*		*						
		۲- بیان تفاوت امتحان الهی و امتحان بشری را بداند.	*		*		*				
		۳- آشنایی با سنت جزای حتمی کارهای نیک و بد داشته باشد.	*		*		*				
		۴- توانایی توضیح سنت توفیق الهی و جلوه ها و آیات مربوط به آن را داشته باشد.	*		*		*				
		۵- سنت املاء و استدراج را بفهمد و توانایی توضیح آن را داشته باشد.	*		*		*				
		۶- با سنت سبقت رحمت بر غضب آشنا بوده و نمونه هایی از آن را بیان کند.	*		*		*				
		۷- نمونه هایی از کار نیک که عمر را طولانی می کند و و نمونه هایی که زندگی را بهبود می بخشد را ذکر کند.	*		*		*				

عنوان درس	اهداف کلی هر درس به تفکیک	اهداف جزئی	سطوح شناختی											
			فرایندی						دانشی					
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی	تولید کردن			
درس دهم: حکمت خدا	تبیین حکمت خدا و مسائل مربوط به آن در امور جهان	۱- مفاهیم «حکمت» و «فعل لغو» را تعریف کند.	*		*									
		۲- معانی حکمت را ذکر کند.	*		*									
		۳- یک دلیل در این که افعال خدا دارای غایت است را بیان کند.	*		*				*					
		۴- آشنایی با توضیح امور شرّ داشته باشد.	*		*		*							
		۵- نکات پیرامون حکمت خدا و مسئله شرور و توضیح آن ها را بتواند.	*		*		*							
		۶- آثار و ثمرات رخدادهای شر را نام برده و توانایی توضیح هر یک را داشته باشد.	*		*		*							
درس یازدهم: عدل الهی	آشنایی با صفت عدل خدا به عنوان اصول دین و لوازم آن	۱- با عدل به عنوان اصول دین در نزد شیعه و علت آن آشنا باشد.	*		*		*							
		۲- اعتقاد شیعه را درباره عدل الهی بتواند بیان کند.	*		*		*							
		۳- با اصطلاحات حسن و قبح ذاتی، عقلی و شرعی آشنا باشد.	*		*		*		*					
		۴- با تعریف عدل در لغت و در اصطلاح دینی آشنا باشد.	*		*		*							
		۵- اقسام کلی عدل الهی را بداند و توضیح هر یک را بتواند.	*		*		*							
		۶- با مراتب نظام هستی با توجه به عدل تکوینی آشنا باشد.	*		*		*							
		۷- با پاسخ برخی شبهات پیرامون عدل الهی آشنا باشد.	*		*		*		*					
بارم بندی نوبت دوم	بارم بندی نوبت اول	۲ نمره	-											
۱/۵ نمره	-					*		*						
						*		*						
			*					*						
						*		*						
						*		*						
						*		*						
			*					*						

زبان انگلیسی (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی زبان انگلیسی ۳

ردیف	عنوان فصل	اهداف کلی	اهداف جزئی	بارمبندی
۱	Sense of appreciation	۱- گفتگو و تعامل درباره موضوع درس ۲- واژگان مربوط به موضوع فصل ۳- مهارت خوانداری و آشنایی با راهبرد درک مطلب مطرح شده ۴- گسترش واژگان و دامنه لغت ۵- نکات دستوری مربوط به فصل ۶- مهارت شنیداری و گفتاری ۷- مهارت نوشتاری	۱- با مضمون اصلی درس یعنی انسان‌های برجسته و مشاهیر و مفاخر آشنایی دارد. ۲- واژگان مربوط با مضمون درس را به خاطر می‌آورد و نحوه کاربرد آنها در بخش‌های مختلف فصل را می‌داند. ۳- با راهبرد question generation آشناست و کاربرد آن در درک متن را می‌داند. ۴- مفهوم باهم‌آیی‌ها collocations را می‌شناسد و نحوه کاربرد آنها را می‌داند. ۵- با مفاهیم tag questions و passive voice در سه سطح form/meaning/ use آشناست و آنها را در موقعیت مناسب به کار می‌بندد. ۶- با مهارت بیان تأیید و تردید در مهارت گفتاری و شنیداری آشناست. ۷- با جملات compound sentences آشناست و نحوه تولید آنها در متون نوشتاری را می‌داند. ۸- جمع‌بندی فصل (مطالب مربوط به بخش what you learned را می‌داند)	طبق بارمبندی اعلامی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی در هر یک از مهارت‌ها و زیرمهارت‌ها
۲	Look it up	۱- گفتگو و تعامل درباره کاربرد موضوع درس ۲- واژگان مربوط به موضوع فصل ۳- مهارت خوانداری و آشنایی با راهبرد درک مطلب مطرح شده ۴- گسترش واژگان و دامنه لغت ۵- نکات دستوری مربوط به فصل ۶- مهارت شنیداری و گفتاری ۷- مهارت نوشتاری	۱- با مضمون اصلی درس یعنی فرهنگ لغت (دیکشنری) و انواع آن آشنایی دارد ۲- واژگان مربوط با مضمون درس را به خاطر می‌آورد و نحوه کاربرد آنها در بخش‌های مختلف فصل را می‌داند. ۳- با راهبرد highlighting آشنایی دارد و کاربرد آن در درک متن را می‌داند. ۴- با مفهوم word part families آشنایی دارد و نحوه کاربرد آنها را در موقعیت مناسب می‌داند. ۵- با مفاهیم relative clauses and conditional sentences type 2 در سه سطح form/meaning/ use آشنایی دارد و آنها را در موقعیت مناسب به کار می‌بندد. ۶- با مهارت صحبت کردن درباره موقعیتهای فرضی و خیالی در سطح گفتاری و شنیداری آشنایی دارد. ۷- با مفهوم پاراگراف paragraph آشناست و نحوه تولید یک پاراگراف ساده را می‌داند. ۸- جمع‌بندی فصل (مطالب مربوط به بخش what you learned را می‌داند)	طبق بارمبندی اعلامی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی در هر یک از مهارت‌ها و زیرمهارت‌ها

ردیف	عنوان فصل	اهداف کلی	اهداف جزئی	بارمبندی
۳	Renewable energy	۱- گفتگو و تعامل درباره موضوع درس ۲- واژگان مربوط به موضوع فصل ۳- مهارت خوانداری و آشنایی با راهبرد درک مطلب مطرح شده ۴- گسترش واژگان و دامنه لغت ۵- نکات دستوری مربوط به فصل ۶- مهارت شنیداری و گفتاری ۷- مهارت نوشتاری	۱- با مضمون اصلی درس یعنی انرژی های تجدیدپذیر آشنایی دارد. ۲- واژگان مربوط با مضمون درس را به خاطر می‌آورد و نحوه کاربرد آنها در بخش های مختلف فصل را می‌داند. ۳- با راهبرد note taking آشنایی دارد و کاربرد آن در درک متن را می‌داند ۴- با مفهوم proverbs آشنایی دارد و نحوه کاربرد آنها در زبان انگلیسی را می‌داند. ۵- با مفاهیم passive with modals and past perfect tense در سه سطح form/meaning/ use آشنایی دارد و آنها را در موقعیت مناسب به کار می‌گیرد. ۶- با مهارت صحبت کردن درباره عملی که پیش از عمل دیگر در زمان گذشته رخ داده است، در سطح گفتاری و شنیداری آشنایی دارد. ۷- با مفهوم پاراگراف paragraph آشناسد و به‌طور خاص جملات Supporting و concluding در تولید پاراگراف را می‌شناسد و نحوه کاربرد آنها در تولید پاراگراف را می‌داند. ۸- جمع‌بندی فصل (مطالب مربوط به بخش what you learned را می‌داند)	طبق بارمبندی اعلامی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی در هر یک از مهارت‌ها و زیرمهارت‌ها

ملاحظات طراحی سؤال

مهارت گوش دادن:

- ۱- متون شنیداری خارج از کتاب؛ باید در حد متون موجود در کتاب درسی و بارعایت سطح کتاب باشد و به هیچ وجه از متونی که از نظر واژگان یا ساختارهای دستوری فراتر از سطح کتاب درسی هستند، استفاده نشود.
- ۲- تعداد پرسش‌های مربوط به هر بخش شنیداری متناسب بوده و از تنوع لازم اعم از بلند پاسخ، کوتاه پاسخ و انتخابی برخوردار باشد.
- ۳- حجم و مدت سؤالات شنیداری نباید به میزانی باشد که باعث شود دانش‌آموزان در تشخیص پاسخ، دچار سردرگمی شوند.
- ۴- فایل‌های ضبط شده باید دارای وضوح کافی باشند.
- ۵- سرعت خوانش یا گفت و گو در فایل صوتی باید آموزشی و متناسب با درک دانش‌آموزان باشد.

مهارت خواندن:

- ۱- متون خوانداری خارج از کتاب؛ باید در حد و سطح کتاب درسی باشد.
- ۲- پرسش‌های این بخش از آزمون، متنوع و پوشش دهنده انواع سؤالات استاندارد باشد.
- ۳- تعداد سؤالات متناسب با وقت امتحان باشد.
- ۴- نباید در متون از واژگانی تدریس نشده‌ای استفاده شود که ندانستن آنها باعث عدم درک متون شود.

مهارت نوشتن:

- ۱- از آنجا که ممکن است این تلقی بوجود آید که سؤالات بخش نوشتن با بخش دستور همپوشانی دارد، در قسمت پرسش‌های نوشتاری باید از سؤالات تولیدی استفاده شود، نه سؤالات صرفاً تشخیصی.
- ۲- از طراحی سؤالاتی که صرفاً متکی بر حفظیات است خودداری شده و در این بخش، خلاقیت دانش‌آموزان در تولید سنجیده شود.
- ۳- بارم بندی، متناسب با تولید هر قسمت پاسخ طراحی شود و بارم این بخش به دقت بین پاسخ مورد انتظار توزیع شود.

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

دستور زبان

- ۱- از هر سه بعد مطرح در رویکرد ارتباطی (صورت، معنا و کاربرد) در طراحی سؤالات مورد توجه قرار گیرد.
- ۲- از طراحی سؤالات مکانیکی خودداری شود.
- ۳- از گزینه‌های اضافی در پاسخ‌های انتخابی استفاده شود.
- ۴- از هر دو نوع سؤالات تشخیصی و تولیدی به تناسب استفاده شود.

واژگان

- ۱- حتماً پرسش از بخش واژگان در داخل بافت زبانی و غیر زبانی (تصویر) صورت پذیرد.
- ۲- درستی املاي واژگان در بارمبندی به صورت حداقلی لحاظ گردد.
- ۳- سؤالات مستقیم املاي طراحی نشود. (هدف اصلی دانستن کلیت واژه است)
- ۴- معنا و کاربرد واژگانی در متن و بافت مناسب مورد توجه قرار گیرد نه خارج از بافت.

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارمبندی پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم

آزمون پایانی نوبت اول

آزمون پایانی نوبت اول بنا به تشخیص دبیر محترم از ۲۰ یا ۴۰ نمره به شیوه زیر طراحی می‌شود:

- مهارت گفتاری (۴ نمره از ۲۰ و یا ۸ نمره از ۴۰)
- مهارت شنیداری (۴ نمره از ۲۰ و یا ۸ نمره از ۴۰)
- مهارت خوانداری (۴ نمره از ۲۰ و یا ۸ نمره از ۴۰)
- مهارت نوشتاری (۲ نمره از ۲۰ و یا ۴ نمره از ۴۰)
- واژگان (۳ نمره از ۲۰ و یا ۶ نمره از ۴۰)
- دستور زبان (۳ نمره از ۲۰ و یا ۶ نمره از ۴۰)

آزمون پایانی نوبت دوم

آزمون پایانی در ۵ بخش و به صورت ۴۰ نمره‌ای برگزار می‌شود.

* مهارت گوش دادن (Listening) ۷ نمره

توجه:

بخش گوش دادن به صورت کتبی و با پخش فایل صوتی برگزار می‌شود.

- در امتحان نوبت دوم پایه‌های دهم تا دوازدهم، بخش گوش دادن آزمون باید به صورت سراسری و در همان روز آزمون نهایی و در ابتدای آن برگزار گردد.

۵ نمره از دو متن شنیداری منتخب از کتاب درسی و ۲ نمره از متون شنیداری خارج از کتاب باشد. (متن شنیداری خارج از کتاب باید در سطح کتاب درسی بوده و همسو با موضوعات کتاب درسی باشد. می‌توان از بخش رمزینه‌های سریع پاسخ مکمل (QR code) کتاب نیز بهره گرفت)

* مهارت خواندن (Reading) ۱۰ نمره

۶ نمره از متون کتاب درسی و ۴ نمره از متون خارج از کتاب درسی در سطح کتاب درسی و هماهنگ و همسو با موضوعات کتاب درسی باشد.

* مهارت نوشتن (Writing) ۷ نمره

با توجه به ماهیت مهارت نوشتن که اصولاً مهارتی تولیدی است، سؤالات این بخش باید رویکرد تولیدی داشته باشد (نه تشخیصی).

* واژگان (Vocabulary) ۸ نمره

* دستور زبان (Grammar) ۸ نمره

سؤالات این بخش در سه سطح Form/Meaning/Use طراحی می‌گردند.

توجه: شایان ذکر است در تمامی بخش‌های آزمون، همسویی با موضوعات و محتوای کتاب درسی الزامی است. تمرینات موجود در کتاب‌های دانش‌آموز و کار و زمینه‌های سریع پاسخ می‌تواند الگوی مورد استفاده در طراحی سؤالات آزمون باشد.

آزمون پایانی نوبت اول و دوم رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار و دانش (داخلی)

آزمون پایانی نوبت اول و دوم رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار و دانش در ۶ بخش و به صورت ۲۰ نمره‌ای برگزار می‌شود.

- مهارت گفتاری (۴ نمره از ۲۰)

- مهارت شنیداری (۴ نمره از ۲۰)

- مهارت خوانداری (۴ نمره از ۲۰)

- مهارت نوشتاری (۲ نمره از ۲۰)

- واژگان (۳ نمره از ۲۰)

- دستور زبان (۳ نمره از ۲۰)

آزمون پایانی نوبت دوم رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار و دانش (نهایی - جهت ایجاد سوابق تحصیلی پایه‌های دهم و یازدهم)

آزمون پایانی نوبت دوم رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار و دانش صرفاً جهت ایجاد سابقه تحصیلی به شکل نهایی بوده و در ۵ بخش و به صورت ۲۰ نمره‌ای برگزار می‌شود. ارزشیابی بخش گفتاری آزمون جزو نمره مستمر نوبت دوم می‌باشد.

- مهارت شنیداری (۳/۵ نمره از ۲۰)

- مهارت خوانداری (۵ نمره از ۲۰)

- مهارت نوشتاری (۳/۵ نمره از ۲۰)

- واژگان (۴ نمره از ۲۰)

- دستور زبان (۴ نمره از ۲۰)

تاریخ (۳) (ایران در دوره اسلامی)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا ارزشیابی کتاب درسی تاریخ (۳) ایران در دوره اسلامی پایه دوازدهم رشته علوم و معارف به تفکیک دروس، سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

- ۱- طراحان محترم آزمون نهایی توجه داشته باشند که تمامی پرسش‌ها باید بر اساس جدول راهنمای عملی آزمون نهایی و جدول بارم‌بندی (کمی و کیفی) کتاب طراحی شوند.
- ۲- طراحان محترم آزمون نهایی می‌توانند با هدف ارزیابی کیفی، صرفاً در صورت ارائه داده‌ها شامل نمودارها، شواهد، جداول و تصاویر، سؤالاتی را طراحی کنند اما مجاز به طرح سؤالات به شکل دیگری به ویژه سؤالات به خاطر آوردنی نمی‌باشند.
- ۳- طراحان محترم آزمون نهایی تنها مجازند که وقایع ذکر شده در متن درس را مدنظر قرار دهند و مجاز نیستند از جزییات خط زمان پرسش مطرح کنند.
- ۴- طراحان محترم آزمون نهایی تنها مجازند محدوده قلمرو تمدن‌ها و حکومت‌ها را مورد پرسش قرار دهند و مجاز نیستند از جزئیات نقشه‌ها یا زیرنویس آنها پرسش مطرح کنند. به طور مثال در درس چهارم دانش‌آموز بتواند محدوده جغرافیایی سرزمین‌های جدا شده از ایران را در نقشه‌های تاریخی نشان دهد و لزومی به نشان دادن جزئیات (مانند مکان شهرها) نیست.
- ۵- طراحان محترم آزمون نهایی مجاز نیستند از بخش‌های «کاوش خارج از کلاس»، «یک توضیح»، «برگی از تاریخ»، «فکر کنید و پاسخ دهید»، «بحث و گفتگو»، «فعالیت»، «بیشتر بدانیم» و «پاورقی» پرسش طراحی نمایند.

بارم درس		سطوح شناختی							اهداف جزئی	اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)		
		خلق و آفرینش	نقد و ارزیابی	تجزیه و تحلیل	کاربرد	فهمین	به یاد سپردن	دانشی					
								اولیه				مفهومی	روندی
درس ۲ و ۱ هم ۲/۵ نمره	۳ نمره					*		*		۱- ویژگی‌های تاریخ نگاری نوین را بررسی می‌کند.	آشنایی با تاریخ نگاری و منابع دوران معاصر و شناخت چپستی علم تاریخ	درس اول : تاریخ و تاریخ نگاری	
						*		*		۲- تاریخ نگاری معاصر در ایران را بررسی می‌کند.			
						*		*		۳- زمینه های پیدایش تاریخ نگاری معاصر در ایران را توضیح می‌دهد.			
						*		*		۴- درباره منتقدین به تاریخ نویسی سنتی توضیح می‌دهد.			
						*		*		۵- روش و بینش تاریخ نگاری جدید را شرح می‌دهد.			
					*		*			۶- گونه‌های منابع تاریخی دوران معاصر را نام می‌برد و برای هر کدام مثال می‌زند.			
	۳/۵ نمره					*		*		۱- زمینه‌های تشکیل حکومت صفویه را بررسی می‌نماید.	آشنایی با زمینه‌ها و پیامدهای شکل گیری حکومت صفوی و علل و آثار رویدادها و تحولات مهم و سرنوشت ساز سیاسی و اقتصادی دوران زمامداری صفویان	درس دوم : تحولات سیاسی و اقتصادی ایران در دوره صفوی	
						*		*		۲- عصر اقتدار و شکوفایی دوره صفویه را بررسی می‌نماید.			
			*			*				۳- دوران ضعف و انحطاط صفویه را بررسی می‌نماید و با دوران شکوفایی مقایسه می‌کند.			
			*			*				۴- روابط خارجی صفویه با همسایگان و اروپا بررسی و با یکدیگر مقایسه می‌نماید.			
						*		*		۵- فرهنگ و تمدن دوران صفویه را شرح می‌دهد.			

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی								بارم درس	
			دانشی			به یاد سپردن	فهمیدن	کاربرد	تجزیه و تحلیل	نقد و ارزیابی	خلق و آفرینش	
			اولیه	مفهومی	روندی							
درس سوم: ایران و جهان در آستانه دوران معاصر	آشنایی با زمینه، علل، آثار و پیامد رویدادها و تحولات مهم سیاسی، اجتماعی و اقتصادی ایران و جهان، از جمله انقلاب های بزرگ در آستانه دوره معاصر	۱- آثار و پیامدهای سیاسی نظامی سقوط حکومت صفوی را در ابعاد داخلی و خارجی شرح دهد؛	*			*						
		۲- نقش و اقدامات نادرشاه افشار را در تحولات سیاسی نظامی پس از صفویه توضیح دهد؛	*			*						
		۳- زمینه ها، علل و چگونگی تشکیل حکومت افشاریه و مهم ترین تحولات این دوره را توضیح داده و تحلیل کند؛				*	*		*			
		۴- زمینه ها، علل و چگونگی تشکیل حکومت زندیه و مهم ترین تحولات این دوره را توضیح داده و تحلیل کند؛				*	*		*			
		۵- وضعیت روابط خارجی، نظام اداری، اقتصاد، علم و آموزش و هنر و معماری در ایران عصر افشاریه و زندیه را در یک نگاه کلی ارزیابی و تحلیل کند؛				*	*		*			
		۶- دلایل و عوامل مؤثر بر ضعف و انحطاط حکومت گورکانیان هند و امپراتوری عثمانی را در قرن ۱۸م فهرست کرده و توضیح دهد؛				*	*		*			
		۷- اهمیت و تأثیرات داخلی و خارجی انقلاب باشکوه انگلستان (۱۶۸۸م) را توضیح دهد؛	*			*	*		*			
		۸- علت جنگ های استقلال آمریکا و مهم ترین پیامدهای آن را توضیح دهد؛	*			*	*		*			
		۹- زمینه ها و علل اجتماعی، اقتصادی، فکری و فرهنگی انقلاب کبیر فرانسه و پیامدهای آن را فهرست کرده و تحلیل کند؛				*	*		*	*		
		۱۰- آثار و پیامدهای مهم سیاسی، نظامی، اقتصادی و زیست محیطی انقلاب صنعتی را ارزیابی و تحلیل کند؛	*			*	*		*	*		
		۱۱- برنامه های روسیه در جهت توسعه طلبی نظامی و سیاسی توضیح داده و ارزیابی کند.				*	*		*	*		
		۱۲- قلمرو حکومت افشاریه و زندیه با استفاده از نقشه را تشخیص دهد.			*	*		*	*			

بارم درس		سطوح شناختی							اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)		
		خلق و آفرینش	نقد و ارزیابی	تجزیه و تحلیل	کاربرد	فهم‌بین	به یاد سپردن	دانشی				
								اولیه			مفهومی	روندی
نوبت دوم	نوبت اول							*		اهداف جزئی		
۳/۵ نمره						*		*		۱- چگونگی شکل‌گیری حکومت قاجار را با توجه به وضعیت سیاسی ایران در اواخر عهد زندیه و رقابت‌های ایلی توضیح دهد.	آشنایی با تحولات سیاسی نظامی، تشکیلات اداری و حکومتی، روابط خارجی ایران عصر قاجار	درس چهارم: ایران در عصر قاجار (از آغاز تا پایان سلطنت ناصرالدین‌شاه)
					*		*			۲- مهم‌ترین وقایع و ویژگی‌های هر دوره از پادشاهان سلسله قاجار از ابتدا تا پایان دوره ناصری را نام برده و توضیح دهد؛		
				*		*				۳- شیوه حکومت (روابط حاکمان با مردم/ حقوق و تکالیف سیاسی و مدنی) در دوره قاجار را ارزیابی و تحلیل کند؛		
				*		*				۴- تشکیلات اداری و نظامی ایران در دوره قاجار و تغییر و تحولات آن را با ذکر دلیل توضیح دهد؛		
						*		*		۵- دلایل و عوامل مؤثر بر ناکام ماندن اقدام اصلاحی شخصیت‌ها و صدراعظم‌های نوگرای عصر قاجاری را توضیح دهد؛		
				*		*				۶- روابط ایران با کشورهای اروپایی (روسیه، انگلستان و فرانسه) و عثمانی را به لحاظ نظامی، اقتصادی و سیاسی در قرن ۱۹م را توضیح داده و ارزیابی کند؛		
				*		*				۷- دلایل و عوامل ناکامی حکومت قاجار را در مواجهه سیاسی و نظامی با دولت‌های روسیه و انگلستان توضیح داده و تحلیل کند؛		
						*	*			۸- آثار و نتایج مواجهه سیاسی و نظامی ایران با کشورهای اروپایی را فهرست کرده و توضیح دهد؛		
							*	*		۹- با بهره‌گیری از نقشه‌های تاریخی، تغییر سرزمینی و مرزی ایران در عصر قاجار را فهرست کند؛		
						*		*		۱۰- مهم‌ترین رویدادهای این دوره را با استفاده از نمودار خط زمان ترسیم کند؛		

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی						بارم درس			
			دانشی			په یاد سپردن	فهمیدن	کاربرد	تجزیه و تحلیل	نقد و ارزیابی	خلق و آفرینش	
			اولیه	مفهومی	روندی							
درس پنجم: اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار	آشنایی با اوضاع اجتماعی، تحولات اقتصادی و جنبه های مختلف حیات علمی و فرهنگی ایران دوره قاجار	۱- شیوه های زیست و تولید سه گانه ایران را در دوره قاجار فهرست و ویژگی های اساسی هر یک را توضیح دهد؛			*	*					۳ نمره	درس ۵ و ۶ با هم ۲/۵ نمره
		۲- دلایل و عوامل رکود صنایع دستی ایران در عصر قاجار، به ویژه صنعت نساجی را فهرست کرده و تحلیل کند؛			*	*						
		۴- دلایل رونق صنعت بافت فرش را در ایران عهد قاجاری توضیح دهد؛	*		*							
		۵- چرایی شکل گیری مراکز آموزشی جدید در زمان حکومت قاجار و تأثیرات اجتماعی، فکری و فرهنگی آن را تحلیل نماید؛	*		*				*			
		۶- برخی از گونه های هنری رایج در دوره قاجار را فهرست و ویژگی های شاخص آنها را بیان کند؛			*	*						
		۷- ویژگی های شاخص معماری ایران در عهد قاجاریه را فهرست کرده و توصیف کند؛			*	*						
		۸- مصادیقی از تأثیرات شاخص هنر اروپایی را بر هنر و معماری ایران در عصر قاجار فهرست کند.	*		*							

بارم درس		سطوح شناختی								اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)		
		خلق و آفرینش	نقد و ارزیابی	تجزیه و تحلیل	کاربرد	فهمین	به یاد سپردن	دانشی					
								اولیه	مفهومی			روندی	
نوبت دوم	نوبت اول			*			*				۱. زمینه‌ها و علل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی نهضت مشروطه را فهرست کرده و تحلیل کند؛	شناخت زمینه‌ها، علل، آثار، پیامدها و دستاوردهای نهضت مشروطه	درس ششم: انقلاب مشروطه ایران
				*			*				۲. شیوه‌های ورود، انتشار و ترویج تفکر مشروطه‌خواهی را در ایران فهرست کرده و تحلیل کند؛		
				*			*				۳. مهم‌ترین رویدادهای سیاسی اجتماعی منتهی به پیروزی نهضت و صدور فرمان مشروطه را فهرست کرده، علل و آثار آنها را تحلیل نماید؛		
				*			*				۴. مهم‌ترین چالش‌های مجلس اول و رویدادهای منتهی به امضای متمم قانون اساسی را فهرست کرده و تحلیل کند؛		
				*				*			۵. علل و آثار عملکرد روسیه و انگلستان در جریان شکل‌گیری نهضت مشروطه و مجلس اول را ارزیابی کند؛		
				*			*				۶. مهم‌ترین رویدادهای سیاسی، اجتماعی منتهی به دوره استبداد صغیر را نام برده، علل و آثار آنها را تحلیل نماید؛		
				*			*				۷. رویدادهای منتهی به شکل‌گیری مجلس دوم را فهرست کرده و اقدامات این مجلس را تحلیل نماید؛		
							*	*			۸. مهم‌ترین چالش‌ها و تنگناهای فکری فرهنگی، سیاسی و اداری پیش روی نظام مشروطه را شرح دهد؛		

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی							بارم درس	
			دانشی			به یاد سپردن	فهمیدن	کاربرد	تجزیه و تحلیل	نقد و ارزیابی	خلق و آفرینش
			اولیه	مفهومی	روندی						
درس هفتم: جنگ جهانی اول	شناخت زمینه‌ها، علل، نتایج و پیامدهای جنگ جهانی اول و تأثیرات مختلف آن را بر ایران و ایرانیان؛	۱- زمینه‌ها، علل و عوامل سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جنگ جهانی اول را شناسایی و تحلیل کند؛				*		*			
		۲- علل شکل‌گیری اتحاد و اتفاق سه‌گانه (مثلث) و تأثیر آن را بر شروع جنگ جهانی اول بیان کند؛	*			*					
		۳- روند شروع جنگ جهانی اول و شکل‌گیری جبهه متفقین و متحدین را توضیح دهد؛	*			*					
		۴- انقلاب روسیه و آثار و نتایج سیاسی آن (۱۹۱۷م) در ابعاد داخلی و بین‌المللی را توضیح داده و تحلیل کنید.				*		*			
		۵- تأثیر ورود ایالات متحده، آمریکا به جنگ جهانی اول را بر سرنوشت آن جنگ مورد ارزیابی قرار دهد؛	*					*			
		۶- آثار و پیامدهای سیاسی، انسانی و اقتصادی جنگ جهانی اول را فهرست کند؛	*		*						
		۷- با استفاده از نقشه‌های تاریخی تغییراتی را که قراردادهای صلح ورسای در مرزهای سیاسی اروپا و آسیا ایجاد کرد، مشخص سازد؛		*		*					
		۸- پیامدهای اقتصادی و اجتماعی جنگ جهانی اول را برای مردم ایران، شرح دهد؛	*		*						
		۹- آثار و پیامدهای سیاسی اشغال ایران را در زمان جنگ جهانی اول تحلیل کند؛	*					*			
		۱۰- زمینه‌ها و علل انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ را تحلیل کرده و دلایل مخالفت با آن را توضیح دهد.					*		*		
درس ۷ و ۸ با هم ۲/۵ نمره	-					*		*			

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی							بارم درس	
			دانشی			به یاد سپردن	فهمیدن	کاربرد	تجزیه و تحلیل	نقد و ارزیابی	خلق و آفرینش
			اولیه	مفهومی	روندی						
نوبت اول	نوبت دوم	۱. زمینه ها و عوامل داخلی و خارجی مؤثر بر وقوع کودتای ۱۳۹۹ را فهرست کرده و تحلیل کند.				*		*			
–		۲. مهم ترین اقدامات رضاخان در دوران وزارت جنگ و نخست وزیری را فهرست کند و تأثیر آنها را بر وضعیت ایران شرح دهد؛			*		*				
		۳. به بیان و نقد چگونگی خلع احمدشاه و به سلطنت رسیدن رضاخان بپردازد؛		*					*		
		۴. ساختار و شیوه اعمال قدرت در دوران رضاشاه را تحلیل کند؛		*				*			
		۵. هدف ها، اقدام ها و نتایج مهم حکومت رضاشاه را در زمینه تشکیلات نظامی شرح دهد؛		*			*				
		۶. انگیزه و هدف های حکومت رضاشاه را از یک شکل کردن لباس و کشف حجاب توضیح دهد؛		*			*				
		۷. سیاست مذهبی رضاشاه پیش از پادشاهی و در دوران پادشاهی را مقایسه و ارزیابی کند؛						*	*		

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی								بارم درس	
			دانشی			به یاد سپردن	فهمیدن	کاربرد	تجزیه و تحلیل	نقد و ارزیابی	خلق و آفرینش	
			اولیه	مفهومی	روندی							
درس نهم: جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن	آشنایی با زمینه، علل، آثار و پیامدهای مهم جنگ جهانی دوم		۱- مهم‌ترین مسائل و مشکلات جهان را در فاصله دو جنگ جهانی فهرست کرده و تأثیر آنها را در زمینه‌سازی برای بروز جنگ جهانی دوم شرح دهد؛	*	*							
			۲- عوامل و دلایل مؤثر بر شکل‌گیری حکومت‌های دیکتاتور و تک‌حزبی را در شوروی، ایتالیا و آلمان در فاصله دو جنگ جهانی شرح داده و تحلیل کند؛	*	*				*			
			۳- چگونگی تبدیل شدن ژاپن از یک کشور ضعیف و منزوی آسیایی به یک کشور قدرتمند به لحاظ نظامی و اقتصادی را توضیح دهد؛	*	*							
			۴- مهم‌ترین رویدادهای سال‌های نخست جنگ و پیروزی دولت‌های محور را فهرست کرده و توضیح دهد؛	*	*							
			۵- آثار و نتایج هجوم ارتش نازی را به شوروی بر وضعیت جنگ جهانی دوم و سرنوشت آن بیان کند؛	*	*							
			۶- علت و پیامدهای ورود آمریکا به جنگ جهانی دوم را شرح دهد؛	*	*							
			۷- آثار و پیامدهای اجتماعی، اقتصادی و روحی و روانی جنگ جهانی دوم را ارزیابی کند؛	*	*				*			
			۸- علل و پیامدهای سیاسی و نظامی هجوم متفقین به ایران را در شهریور ۱۳۲۰ تحلیل کند؛	*	*				*			
			۹- زمینه‌ها و علل شکل‌گیری جنگ سرد و نتایج آن را توضیح دهد؛	*	*				*			
			۱۰- عوامل مؤثر در بازسازی و رونق اقتصادی کشورهای اروپای غربی و ژاپن و تحولات آسیا در سال‌های پس از جنگ جهانی دوم را بیان کند؛	*	*				*			
			۱۱- روند اشغال فلسطین توسط یهودیان و عوامل مؤثر بر شکل‌گیری دولت اشغالگر صهیونیستی را شرح دهد.	*	*				*			
۲/۵ نمره	-											

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی							بارم درس		
			دانشی			به یاد سپردن	فهمیدن	کاربرد	تجزیه و تحلیل		نقد و ارزیابی	خلق و آفرینش
			اولیه	مفهومی	روندی							
درس دهم: نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران	شناخت زمینه‌ها، علل، آثار و پیامدهای شکل‌گیری، پیروزی و شکست نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران و کودتای ۲۸ مرداد	۱. درباره اهمیت و نقش نفت در تحولات مهم اقتصادی و سیاسی جهان در دوره معاصر توضیح دهد.	*		*							
		۲. روند و مراحل مهم تسلط انگلیسی‌ها را بر منابع نفت جنوب ایران توضیح دهد.	*		*							
		۳. تغییرات مهمی را که پس از شهریور ۱۳۲۰ در جنبه‌های سیاسی و اجتماعی ایران رخ داد، بیان کند.	*		*							
		۴. تأثیر سیاست موازنه منفی و مخالفت با قرارداد الحاقی گس گلشایان را در ایجاد زمینه برای نهضت ملی شدن صنعت نفت ارزیابی کند.			*	*		*				
		۵. مهم‌ترین رویدادهای منتهی به ملی شدن صنعت نفت را فهرست کرده و توضیح دهد.			*	*		*				
		۶. عملکرد و نقش نیروها و جریان‌های سیاسی، اجتماعی و مذهبی را در مبارزه برای ملی شدن صنعت نفت شرح دهد.	*		*			*				
		۷. مهم‌ترین اقدامات دولت انگلستان را برای جلوگیری از تصویب و اجرای قانون ملی شدن صنعت نفت فهرست کرده و تحلیل کند.			*	*		*				
		۸. علت و نتیجه قیام ۳۰ تیر را ارزیابی و تحلیل کند.	*		*			*				
		۹. دلایل، عوامل و نتایج بروز اختلاف و تفرقه در نهضت ملی شدن صنعت نفت را توضیح دهد؛	*		*			*				
		۱۰. علل و عوامل داخلی و خارجی شکل‌گیری کودتای ۲۸ مرداد را توضیح دهد.	*		*			*				
		۱۱. آثار و پیامدهای کودتای ۲۸ مرداد را در دو بخش اداره کشور و سرنوشت صنعت نفت توضیح دهد.	*		*			*				

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی									
			دانشی			به یاد سپردن	فهمیدن	کاربرد	تجزیه و تحلیل	نقد و ارزیابی	خلق و آفرینش	
			اولیه	مفهومی	روندی							
درس یازدهم: انقلاب اسلامی	شناخت زمینه‌ها، علل و عوامل مؤثر در شکل‌گیری نهضت و انقلاب اسلامی با توجه به نقش و عملکرد شخصیت‌ها و جریان‌های سیاسی و اجتماعی مبارز	۱- اهداف آمریکا را از اجرای برنامه اصلاحات (رفورم) اجتماعی اقتصادی در ایران را فهرست کرده و تحلیل کند. ۲- انگیزه و اهداف حکومت پهلوی را از تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی و اصول شش‌گانه انقلاب سفید بیان کند. ۳- علل مخالفت امام خمینی و برخی دیگر از روحانیان را با تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی و اصول شش‌گانه توضیح دهد. ۴- علت و نتایج قیام ۱۵ خرداد و مهم‌ترین رویدادهای منتهی به این قیام را توضیح داده و تحلیل کند. ۵- علت و چگونگی تبعید امام خمینی را به ترکیه شرح دهد. ۶- شکل‌های مبارزه با حکومت پهلوی و گروه‌ها و جریان‌های مبارز را در فاصله سال‌های ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۶ش دسته‌بندی و توصیف کنند. ۷- وضعیت عمومی ایران در سال ۱۳۵۶ را توضیح داده و هدف‌ها و آثار اجرای سیاست فضای باز سیاسی را شرح دهد. ۸- تأثیرات مرگ مشکوک دکتر شریعتی و سید مصطفی خمینی را بر وضعیت سیاسی و اجتماعی ایران تحلیل کند. ۹- در مورد هجرت امام خمینی به پاریس و آثار آن توضیح دهد. ۱۰- مهم‌ترین رویدادهای دوران انقلاب اسلامی (۱۳۵۶-۱۳۵۷) را فهرست کرده و بر روی نمودار خط زمان نمایش دهد. ۱۱- آثار و پیامدهای مهم راهپیمایی‌های تاسوعا و عاشورای ۱۳۵۷ را بر وضعیت سیاسی ایران ارزیابی کند. ۱۲- مهم‌ترین رویدادهای روزهای منتهی به پیروزی انقلاب از ۱۲ بهمن تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ را فهرست کند.				*			*			
				*			*					
				*			*			*		
						*			*			
				*			*		*			
				*			*		*			
				*			*		*			
				*			*		*			
				*			*		*			
				*			*		*			
				*			*		*			
				*			*		*			

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی								
			دانشی			به یاد سپردن	فهمیدن	کاربرد	تجزیه و تحلیل	نقد و ارزیابی	خلق و آفرینش
			اولیه	مفهومی	روندی						
درس دوازدهم: استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی	تبیین روند استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی را با توجه به نقش رهبری امام خمینی و مشارکت سیاسی اجتماعی مردم در دفع توطئه ها و دشمنی های داخلی و خارجی	۱- مراحل و روند استقرار نظام جمهوری اسلامی را فهرست کرده و توضیح دهد.				*	*				
		۲- نقش رهبری امام خمینی و مردم را در روند استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی شناسایی و تحلیل کند.			*						
		۳- مهم ترین تغییراتی را که در قانون اساسی جمهوری اسلامی نسبت به قانون اساسی مشروطه به وجود آمد، بیان دارند.	*		*						
		۴- تأثیر شکل گیری نهادهای انقلاب را بر روند استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی تحلیل کند.	*			*					
		۵- دلایل و عوامل توطئه ها و دشمنی های داخلی و خارجی با نظام جمهوری اسلامی را تحلیل کند.	*			*					
		۶- توطئه ها و دشمنی های داخلی و خارجی با جمهوری اسلامی را توضیح داده و پیامدهای آنها را شرح دهد.			*		*				
		۷- مهم ترین رویدادهای سیاسی بعد از انقلاب اسلامی تا انتخاب حضرت آیت الله خامنه ای به مقام رهبری را فهرست کرده و شرح دهد.			*	*					

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی								بارم درس	
			دانشی			به یاد سپردن	فهمیدن	کاربرد	تجزیه و تحلیل	نقد و ارزیابی	خلق و آفرینش	
			اولیه	مفهومی	روندی							
درس سیزدهم: جنگ تحمیلی و دفاع مقدس	شناخت دلایل و عوامل مؤثر بر بروز جنگ تحمیلی و بررسی نقش و عملکرد امام خمینی و قشرهای مختلف اجتماعی را در هشت سال دفاع مقدس	۱- زمینه و عوامل خارجی و داخلی مؤثر بر وقوع جنگ تحمیلی را فهرست کرده و تحلیل کند.				*			*			
		۲- وضعیت نیروهای نظامی ایران در ابتدای جنگ را ارزیابی کند.				*			*			
		۳- عملکرد مجامع بین‌المللی به ویژه سازمان ملل متحد را در برابر شروع جنگ تحمیلی از سوی صدام ارزیابی و مقایسه کند.						*	*			
		۴- واکنش نیروهای مسلح را در برابر تهاجم نیروهای بعثی به خاک ایران از هوا و زمین را توضیح داده و روند آزادسازی مناطق اشغالی را شرح دهد.	*			*						
		۵- نقش رهبری امام خمینی را در طول دوران دفاع مقدس تحلیل کند.	*				*					
		۶- نقش گروه‌ها و قشرهای گوناگون مردم ایران را در دوران دفاع مقدس شرح دهد.	*			*						
		۷- برخی از اقدام‌های شاخص ضدانسانی و مخالف مقررات بین‌المللی نیروهای صدام را در دوران جنگ تحمیلی فهرست کرده و توضیح دهد.			*	*						
		۸- عوامل و دلایل پذیرش قطعنامه ۵۹۸ از سوی جمهوری اسلامی ایران را شرح دهد.	*		*							
		۹- اقدامات خائنانه سازمان مجاهدین خلق (منافقین) دوران مقدس را فهرست کرده و توضیح دهد.			*	*						
		۱۰- آثار و نتایج برجسته ۸ سال دفاع مقدس ملت ایران را تحلیل و ارزیابی کند.	*				*					
۱/۵-نمره	-											

۱۱۲۲۳۴

علوم و معارف قرآنی (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌گستر
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا ارزشیابی کتاب درسی علوم و معارف قرآنی (۳) پایه دوازدهم به تفکیک درس، سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

علم ارزشیابی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نکات قابل توجه:

۱. سؤالات آزمون باید بر اساس رویکرد کلی محتوای آموزشی؛ یعنی فهمیدن و نه حفظ کردن استوار باشد. هم چنین محورهای کلیدی و اصلی محتوای کتاب باید محور آزمون باشد و از نکات حاشیه‌ای و فرعی نباید برای طرح سؤال استفاده شود.
۲. در انتهای درس، بخش‌هایی با عنوان «اندیشه و تحقیق» و «برای مطالعه» قرار داده شده است؛ از مباحث این بخش‌ها و نیز مطالب ارائه شده در پاورقی‌ها در امتحانات پایانی نباید سؤال طرح شود.
۳. حفظ متن آیات و روایات و ترجمه‌های آن‌ها و نیز متن اشعار نباید مورد سؤال قرار گیرد، البته می‌توان از مفهوم آیات و روایات سؤال طرح کرد.

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی								بارم‌بندی نوبت اول و ملاحظات	بارم‌بندی نوبت دوم	
			فرایندی					دانشی					
			اولیه	مفهومی	روندی	پایا آوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل	ارزیابی			تولید کردن
درس اول : ما ز بالا ئیم و بالا می‌رویم	آشنایی با مقام و منزلت حقیقی انسان (خلیفه اللهی) و موطن اصلی او	۱- مفهوم « خلیفه اللهی انسان » را تبیین کند.	*	*	*							۱/۵ نمره	
		۲- آشنایی با ظرفیت‌ها، مقام و منزلت عظیم انسان به عنوان جانشین پروردگار داشته باشد.	*				*						
		۳- با مراتب انسان (جسم و روح) و هویت حقیقی او (روح الهی) آشنا باشد.	*		*								
		۴- دلیل نگرانی فرشتگان در مورد انسان به عنوان خلیفه خدا و پاسخ خدا به نگرانی و پرسش آنها را تبیین کند.	*				*						
													۳ نمره درس اول

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارم بندی نوبت دوم	بارم بندی نوبت اول و ملاحظات	سطوح شناختی						اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)			
		فرایندی					دانشی					
		تولید کردن	ارزیابی	تجزیه و تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یاد آوردن			روندی	مفهومی	اولیه
۲ نمره	۳ نمره				*			*	۱. ادبیات قرآنی درباره ارتباط انسان با جهان آفرینش (آفرینش مسخر انسان، آبادانی زمین وظیفه جانشین الهی، بهره برداری از انواع زینت های زمینی) را تبیین کند.	تبیین زیبایی ها و مواهب جهان آفرینش، شایسته جانشین الهی	درس دوم : جهانی زیبا شایسته زیباترین آفریده	
					*				*			۲. با معنا و مفهوم زینت و آراستگی انسان در ادبیات قرآنی آشنایی داشته باشد.
		*				*			۳. توانایی بحث کردن درباره زینت حقیقی انسان را داشته باشد.			
۵/۱ نمره	۳/۵					*		*	۱. آشنایی با معنای اصطلاح قرآنی «الحیة الدنيا» داشته باشد.	آشنایی با ویژگی های حیات دنیوی انسان	درس سوم : حیات انسان در دنیا	
						*		*	۲. آشنایی با ویژگی های حیات دنیا از منظر قرآن داشته باشد.			
					*			*	۳. جایگاه حیات دنیا در سیر کلی انسان به سوی خدا (دنیا، سرای گذر) را بتواند تبیین کند.			
					*			*	۴. معنای صحیح بی رغبتی به دنیا (عدم منافات آن با بهره مندی از دنیا) را بتواند تبیین کند.			

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی							بارم بندی نوبت اول و ملاحظات	بارم بندی نوبت دوم
			فرایندی					دانشی			
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل		
درس چهارم آنگاه که انسان خود را گم می‌کند!	آشنایی با دلیل اصلی راضی شدن برخی انسان ها به حیات دنیا	۱- رابطه خدا فراموشی و خود فراموشی را توضیح دهد.	*							*	
		۲- آشنایی با معنای خود فراموشی (تبیین معنای حقیقت خود) داشته باشد.	*			*					
		۳- تأثیرات خود فراموشی در زندگی و انتخاب سبک زندگی را تبیین کند.	*			*					
		۴- با آسیب‌های عدم شناخت صحیح از خود آشنا باشد.	*			*					
درس پنجم حیات طیبه، حیاتی شایسته جانشین الهی (۱)	آشنایی با حیات طیبه، حیات حقیقی انسان و شایسته جانشین الهی	۱- تعریف مفهوم حیات طیبه در ادبیات قرآن را بداند.	*			*					
		۲- آشنایی با رابطه میان حیات طیبه و حیات دنیا (مراتب بالا و پائین حیات) داشته باشد.	*			*					
		۳- حیات طیبه را به عنوان حیات قلبی انسان (تبیین رابطه میان قلب و حیات طیبه) توضیح دهید.	*			*					
		۴- آشنایی با ویژگی‌های قلب از نگاه قرآن (قلب جایگاه ایمان و محل اتصال انسان به خدا و نیز جایگاه ادراک) داشته باشد.	*			*					

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی						بارم‌بندی نوبت اول و ملاحظات	بارم‌بندی نوبت دوم		
			فرایندی					دانشی				
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن			تجزیه و تحلیل	ارزیابی
درس ششم: حیات طیبه، حیاتی شایسته جانشین الهی (۲)	آشنایی با مهمترین ویژگیها و آثار حیات طیبه در نگاه قرآن	۱- آشنایی با سه ویژگی مهم حیات طیبه در قرآن (آرامش درونی، مسالمت و مدارا میان انسان‌ها، فزونی علم و آگاهی) داشته باشد.	*			*					۳/۵	۱/۵-نمره
		۲- هر کدام از سه ویژگی مهم حیات طیبه در قرآن (آرامش درونی، مسالمت و مدارا میان انسان‌ها، فزونی علم و آگاهی) را بتواند توضیح دهد.										
		۳- تبیین مفهوم برخی اصطلاحات قرآنی در ارتباط با حیات طیبه (معیشت ضنک، قلب سلیم و مریض، نور و ظلمت باطنی) را بتواند.	*			*						
		۴- توانایی برقراری ارتباط میان آیات قرآن کریم و ویژگی‌های حیات طیبه داشته باشد.	*			*						
درس هفتم: زندگی اجتماعی انسان در قرآن	آشنایی با اجتماع به عنوان تنها بستر تحقق حیات طیبه	۱- آشنایی با انسان به عنوان موجودی فطرتاً اجتماعی و نیازمند به زندگی اجتماعی را بتواند.	*			*			*		-	۲-نمره
		۲- آشنایی با زندگی اجتماعی انسان در قرآن (خانواده، ارتباطات فامیلی و جامعه‌های بزرگ‌تر) داشته باشد.	*		*							
		۳- به ضرورت قانون‌مندی جامعه برای دوام حیات جامعه از نگاه عقل و قرآن توجه کند.		*				*				
		۴- هدف از بعثت انبیاء را در راستای قانون‌مندی جامعه و سامان بخشی به امورات آن توضیح دهد.	*		*							

بارم بندی نوبت دوم	بارم بندی نوبت اول و ملاحظات	سطوح شناختی							اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)	
		فرایندی					دانشی				
		تولید کردن	ارزیابی	تجزیه و تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن	روندی			مفهومی
۲/۵ نمره	-					*			*	۱- با اسلام به عنوان دین سراسر اجتماعی (رستگاری انسان ها در بستر زندگی اجتماعی) آشنا باشد.	درس هشتم: هویت اجتماع از منظر قرآن
				*					*	۲- رابطه کلی میان فرد و جامعه را از منظر قرآن بداند.	
							*		*	۳- آشنایی با جنبه های هویتی و شخصیتی مستقل جامعه در خلال آیات قرآن داشته باشد.	
						*		*	۴- معنای روح جمعی انسان ها در جامعه و تأثیر آن بر سرنوشت افراد را تبیین کند.		
۲/۵ نمره	-						*		*	۱- آشنایی با مفهوم «ولی» و «ولایت» از منظر قرآن کریم داشته باشد.	درس نهم: تقابل جبهه حق و باطل در قرآن
				*				*		۲- با «ولی جامعه» به عنوان محور و کانون اجتماع اراده های افراد و منشأ قدرت اجتماعی آشنا باشد.	
							*		*	۳- انواع «ولی» در قرآن کریم (الهی و طاغوتی) را نام ببرد.	
						*		*	۴- تأثیر انواع «ولی» (الهی و طاغوتی) در جهت دادن به جامعه را بتواند تبیین کند.		
			*					*		۵- شیوه اولیای حق و باطل در برخورد با انسان ها و جهت دهی به ایشان و اختیار انسان ها در انتخاب ولی را توضیح دهد.	

عنوان درس (محتوا)	اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی							بارم بندی نوبت اول و ملاحظات	بارم بندی نوبت دوم		
			فرایندی					دانشی					
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تجزیه و تحلیل			ارزیابی	تولید کردن
درس دهم: والعاقبة للمتقين	آشنایی با ویژگی‌های جبهه حق برای پیروزی در مقابل جبهه باطل، در ادبیات قرآن	۱- آشنایی با ویژگیها و صفات جبهه حق در قرآن داشته باشد. ۲- مفهوم قرآنی «اخوت دینی» و ارتباط آن با مفهوم «ولایت» را تبیین کند. ۳- تبیین جایگاه «ولی» در جامعه اسلامی به مثابه حاکم را بتواند. ۴- آشنایی با وظیفه و نحوه تعامل مؤمنان در جامعه نسبت به موضوع «ولایت» و نقش آن در زمینه‌سازی ظهور داشته باشد.	*			*					۲/۵ نمره	-	
				*			*						
				*			*						
				*			*						

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

۱۱۲۲۰۹

فیزیک (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌گستر
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا و ارزشیابی کتاب درسی فیزیک ۳

پرسش‌های اساسی

- « برای توصیف حرکت از چه کمیت‌هایی استفاده می‌شود و چه رابطه‌ای بین این کمیت‌ها در حرکت با شتاب ثابت روی خط راست وجود دارد؟
- « حرکت یک جسم را چگونه می‌توان از روی نمودارهای آن تحلیل کرد؟
- « در چه صورت حرکت سقوط آزاد اجسام را می‌توان به صورت نمونه‌ای از حرکت با شتاب ثابت مدل‌سازی کرد؟
- « چگونه می‌توان شتاب یک جسم را از نیروهای وارد بر آن تعیین کرد؟
- « چگونه می‌توان از روی تغییر تکانه، نیروی خالص متوسط وارد بر جسم را تعیین کرد؟
- « رابطه نیروی گرانشی بین دو جسم چگونه و در چه جهتی است؟
- « چگونه می‌توان به کمک شعاع و دوره حرکت یک جسم، تندی و شتاب مرکزگرای آن را تعیین کرد؟
- « چگونه می‌توان دوره، مکان و انرژی یک نوسانگر را در حرکت هماهنگ ساده تعیین کرد؟
- « چه ارتباطی بین موج و نوسان وجود دارد و موج‌های عرضی و طولی چگونه به وجود می‌آیند؟
- « امواج الکترومغناطیسی چگونه به وجود می‌آیند و مشخصه‌های آنها چیست؟
- « چگونه می‌توان تراز شدت یک صوت را محاسبه کرد؟
- « بسامد و طول موج در پدیده دوپلر چگونه تغییر می‌کنند؟
- « انواع برهم کنش‌های امواج با محیط و با خودشان کدام‌اند؟ تفاوت بازتاب آینه‌ای با بازتاب پخشنده چیست؟
- « چه قانون عمومی‌ای بر شکست امواج حاکم است که در مورد نور به قانون اسنل می‌انجامد؟
- « پاشندگی نور با طول موج چه ارتباطی دارد؟
- « پراش موج چه ارتباطی به ابعاد مانع یا شکاف دارد؟
- « بسامدهای تشدید در تار و لوله صوتی چه ارتباطی با طول تار یا لوله دارند؟
- « آیا نظریه‌ها و قانون‌های فیزیک کلاسیک قادر به تبیین همه پدیده‌های فیزیکی هستند؟
- « برای توضیح پدیده فوتوالکتریک چه فرضیاتی انجام شد؟

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

« بور با چه فرض‌هایی توانست ناپایداری اتم در مدل اتمی رادرفورد را حل کند و طیف خطی اتم هیدروژن را نیز به دست آورد؟
« چگونه اصل برهم نهی امواج به تداخل‌های سازنده و ویرانگر می‌انجامد؟
« جذب و گسیل در مدل بور چگونه انجام می‌شود و فوتون‌های گسیلی و جذبی چه انرژی‌هایی دارند؟
« فیزیک و فناوری هسته‌ای چه کاربردهایی در زندگی بشر دارند.
« چه چیزی سبب پایداری هسته می‌شود و منشأ انرژی بستگی چیست؟
« در پرتوایی طبیعی چه پرتوهایی ایجاد می‌شود و ویژگی‌های هرکدام از این پرتوها چیست؟
« چگونه می‌توان تعداد و جرم هسته‌های پرتوزای باقی مانده را محاسبه کرد؟
« فرایند شکافت و گداخت هسته‌ای چه ویژگی‌هایی دارند و واکنش‌های آنها کدام‌اند؟
« راکتورهای شکافت هسته‌ای چگونه کار می‌کنند؟

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی								
			فرایندی						دانشی		
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل	ارزیابی	آفریدن
آشنایی با مفاهیم اولیه حرکت و به کارگیری آنها در پدیده های پیرامون و زندگی	به کمک چند کمیت فیزیکی که تعریف مشخصی دارند، حرکت تعدادی از اجسام پیرامون خود را توصیف و بررسی کنند.	فصل اول حرکت بر خط راست	*	*		*	*				
	حرکت برخی از اجسام پیرامون خود را به صورت حرکت با سرعت ثابت یا حرکت با شتاب ثابت مدل سازی و حل کنند.			*	*	*	*				
	نمودارهای حرکت (مکان - زمان، سرعت - زمان و شتاب - زمان) را تجزیه و تحلیل کنند و از روی آنها برخی از کمیت ها را به دست آورند.		*	*	—	*	*	*			
	در تبدیل نمودارهای حرکت (مکان - زمان، سرعت - زمان و شتاب - زمان) به یکدیگر، شناخت و تسلط کافی پیدا کنند.		*		—	*	*	*	*		
	برای حالتی که جسم بر خط راست حرکت می کند، نوع حرکت جسم (سرعت ثابت یا شتاب ثابت) را تشخیص دهند و کمیت ها و نمودارهای مرتبط با آن را محاسبه و رسم کنند.		*	*	*	*	*	*	*		
	حرکت سقوط آزاد اجسام را به صورت نمونه ای از حرکت با شتاب ثابت مدل سازی و بررسی کنند و کمیت ها و نمودارهای مرتبط با آن را محاسبه و رسم و تحلیل کنند.		*	*	*	*	*	*	*	*	

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی								
			دانشی						فرایندی		
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کارستن	تحلیل	ارزیابی	آفریدن
شناسایی نیروهای وارد بر یک جسم و محاسبه آنها، به‌دست آوردن نیروی خالص وارد بر جسم و تعیین شتاب آن در حرکت جسم روی خط راست و حرکت دایره‌ای یکنواخت	قانون اول نیوتون و مفهوم لختی را درک کنند و برخی از پدیده‌ها را بر اساس آن توضیح دهند	فصل دوم دینامیک و حرکت دایره‌ای	*	*		*	*	*			
	نیروی کشش و واکنش بین دو جسم را تعیین و اثرات متفاوت آنها را بیان کنند.		*	*		*	*	*	*		
	باتشخیص نیروهای وارد بر جسم (وزن، عمودی سطح، اصطکاک، مقاومت شاره و...)، مدلی از جسم و نیروهای وارد بر آن را رسم و نیروی خالص وارد بر جسم را تعیین کنند.			*	*	-	*	*			
	به کمک قانون دوم نیوتون، شتاب یک جسم را به دست آورند و سپس به کمک روابط حرکت، سرعت، جابه جایی و ... را تعیین کنند.			*	*	-	*	*			
	نیروی اصطکاک جنبشی و ایستایی را از هم تمیز دهند، مقدار آنها را به دست آورند و بسته به شرایط مسئله و براساس نیروهای وارد بر جسم، حرکت جسم را تحلیل و شتاب آن را تعیین کنند.		*	*	*	-	*	*	*		
	آزمایش‌هایی برای تعیین ضریب اصطکاک ایستایی و جنبشی طراحی کنند.				*	-	*	-	*	-	*
	نیروی سطح را از برابند نیروی عمودی سطح و نیروی اصطکاک که عمود بر هم هستند، تعیین کنند.			*		-	*	*			
	به کمک آزمایش یا نمودار نیروی کشسانی بر حسب تغییر طول فنر، ثابت فنر را به دست آورند و از مقایسه شیب نمودارها، ثابت فنرها را مقایسه کنند.		*		*	-	*	*	*		
	با استفاده از قانون هوک نیروی کشسانی را به دست آورند.		*		*	-	*	*			
	در حرکت روی خط راست، از روی نمودار نیرو- زمان، تغییر تکانه یک جسم و نیروی خالص متوسط وارد بر آن را تعیین کنند.			*	*	-	*	*			
	در حرکت دایره ای یکنواخت، با دانستن دوره حرکت و شعاع دایره، تندی و شتاب مرکز‌گرا را تعیین کنند.				*	-	*	*			
	منشأ نیروی مرکز گرای وارد بر یک جسم در حال حرکت دایره‌ای را تشخیص دهند و مقدار آن را محاسبه کنند.			*	*	-	*	*			
	نیروی گرانشی بین دو ذره را محاسبه کنند و جهت نیروها را تشخیص دهند.			*	*	*	*	*			
	نیروی گرانشی، تندی، دوره و شتاب مرکز گرای ماهواره به دور زمین را تعیین کنند.			*	*	-	*	*			
	شتاب گرانشی را در اطراف زمین یا سیارات دیگر و در ارتفاع‌های مختلف محاسبه کنند.		*	*	*	-	*	*			
	وزن یک جسم را در فاصله‌های متفاوت از زمین یا سیارات دیگر تعیین کنند.			*	*	-	*	*			

بارم‌بندی	سطوح‌شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی			
	فرایندی					دانشی						
	آفریدن	ارزیابی	تحلیل	کار بستن	فهمیدن	یادآوردن				روندی	مفهومی	اولیه
۳/۷۵ نمره			*	*	*	*	*	*	*	فصل سوم نوسان و موج	پدیده‌های نوسانی دنیای اطراف خود را براساس مفاهیم این فصل توضیح دهند و با استفاده از معادله مکان- زمان در حرکت هماهنگ ساده ، مکان نوسانگر را در هر لحظه محاسبه و نمودار مکان- زمان آن را رسم کنند و با استفاده از نمودار به توصیف حرکت آن بپردازند.	بررسی حرکت هماهنگ ساده در نوسان‌های دوره‌ای و آشنایی با امواج و مشخصه‌های آنها و به‌کارگیری مفاهیم نوسان و موج در توضیح برخی از پدیده‌های پیرامون و زندگی
			*	*	*	*	*	*	*		تبدیل انرژی‌های جنبشی و پتانسیل را برای هر نوسانگر هماهنگ ساده توضیح دهند، نمودارهای آن را رسم کنند و مقدار انرژی مکانیکی نوسانگر را محاسبه کنند.	
				*	*	*	*		*		کارکرد سامانه جرم - فنر و آونگ ساده را بیان کنند و دوره تناوب آنها را به دست آورند.	
				*	*	*		*	*		شرایط ایجاد تشدید را شرح دهند و مثال‌هایی از تشدید را در زندگی ارائه کنند.	
				*	*	*	*	*	*		نحوه تولید امواج عرضی و مشخصه‌های آنها را شرح دهند و تندی انتشارموج عرضی در تار یا فنر را محاسبه کنند و کاربرد مفاهیم موج را دربرخی از ابزارها و پدیده‌ها توضیح دهند.	
				*	*	*		*	*		امواج الکترومغناطیسی، تولید و ویژگی‌های آنها، طیف این امواج و کاربردهایشان را توضیح دهند.	
			*	*	*	*	*	*	*		نحوه تولید امواج طولی، مشخصه‌های آنها و موج صوتی را شرح دهند و باآزمایش تندی صوت را اندازه گیری کنند و شدت و تراز شدت صوت صداها را محاسبه و مقایسه کنند.	
			*	*	*	—		*	*		نوع و علت تغییر بسامد را در پدیده دوپلر در امواج صوتی با استدلال بیان کنند.	
				*	*	*		*	*		اثر پدیده دوپلر بر طول موج نور دریافتی از ستارگان و اجرام سماوی و نیز پدیده دوپلر در امواج الکترومغناطیسی رادیویی و کاربرد آن را توضیح دهند.	

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی								
			فرایندی						دانشی		
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل	ارزیابی	آفریدن
بررسی برهم‌کنش امواج با محیط و با یکدیگر و به‌کارگیری آنها در پدیده‌های پیرامون و زندگی	بتوانند توضیح دهند، امواج، اعم از اینکه مکانیکی باشند یا الکترومغناطیسی، برهم‌کنش‌های مشابهی با محیط و نیز با خود دارند.	فصل چهارم برهم‌کنش‌های موج	*	*	*	*	*	*			
	قانون بازتاب عمومی موج را بیان و برای امواج صوتی تحقیق کنند (با طراحی و انجام آزمایش) و تندی صوت را با استفاده از پژواک به دست آورند.		*	*	*	-	*	*			
	قانون شکست عمومی، ضریب شکست و قانون اسنل را برای شکست موج توضیح دهند و از آنها برای تعیین ادامه مسیر نور در عبور از یک محیط به محیط دیگر استفاده کنند.		-	*	*	*	*				
	از قوانین بازتاب و شکست و روابط آنها برای بررسی پدیده‌های طبیعی و فناوری استفاده کنند.		*	*	*	*	*				
	ضریب شکست یک تیغه را اندازه‌گیری و زاویه شکست یک پرتو را در گذر از هوا به این تیغه محاسبه کنند.		*	*	*	*	*				
	پدیده سراب را به کمک جبهه‌های موج و تفاوت ضریب شکست لایه‌های هوای نزدیک سطح زمین، توضیح دهند.		*	*	*	*	*				
	پدیده پراش و پدیده تداخل را شرح و برخی از کاربردهای آن را در فناوری توضیح دهند.		*	*	*	*	*				
	شرایط تشکیل موج ایستاده را در تارها، لوله‌ها و ... توضیح داده و بسامدهای تشدیدی تار را محاسبه کنند.		*	*	*	*	*				
	تشدید در بطری و تشدیدگر هلمهولتز را توضیح دهند و کارکرد اجاق‌های میکروموج را براساس تداخل امواج بیان کنند.		*	*	*	*	*				

بارم‌بندی	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	اهداف جزئی	اهداف کلی			
	فرایندی					دانشی						
	آفرین	ارزیابی	تحلیل	کارستن	فهمین	یادآوردن				روندی	مفهومی	اولیه
۲،۷۵ نمره			*	—	*	*	*		*	تغییر نظریه‌های فیزیکی در طول زمان را که منجر به تبیین درست پدیده‌های فیزیکی شده است بررسی و توضیح دهند.	بررسی ناکامی‌های فیزیک کلاسیک در تبیین برخی از پدیده‌های فیزیکی و آشنایی با مفاهیم اولیه فیزیک اتمی	
			*	*	*	*	*	*	*			اثر فوتوالکتریک را توضیح دهند و با استفاده از تابع کار فلز و بسامد نور فرودی؛ بسامد آستانه، انرژی جنبشی بیشینه و تندی بیشینه فوتوالکتریک‌ها را محاسبه کنند.
				*	*	*	*		*			طیف گسیلی پیوسته و خطی را شرح دهند و به کمک رابطه ریدبرگ، طول موج رشته‌های طیف گسیلی هیدروژن را محاسبه و ناحیه طیفی آن را تعیین کنند.
			*	—	*	*		*	*			مدل‌های اتمی تامسون و رادرفورد و ناتوانی آنها را در توضیح طیف‌های گسیلی خطی اتم هیدروژن شرح دهند و سپس فرضیات و اصلاحات پیشنهادی بور را بیان کنند.
				*	*	-	*	*				در اتم هیدروژن، انرژی الکترون را در هر تراز محاسبه کنند و نمودار ترازهای انرژی آن را رسم نمایند.
				*	*	*	*		*			جذب و گسیل را در مدل اتمی بور توضیح دهند و همچنین انرژی، طول موج و بسامد فوتون‌های گسیلی و جذبی را در اتم هیدروژن، محاسبه کنند.
			*	*	*	-		*				موفقیت‌ها و نارسایی‌های مدل اتمی بور را توضیح دهند.
			*	*	*	*		*				وارونی جمعیت و گسیل القایی را در لیزر شرح دهند و کاربردهای لیزر را در برخی از حرفه‌های مختلف و کاربردهای علمی بیان کنند.

اهداف کلی	اهداف جزئی	عنوان درس (محتوا)	سطوح شناختی						بارم‌بندی		
			دانشی			فرایندی					
			اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن		تحلیل	ارزیابی
بررسی برخی از ویژگی‌های فیزیکی ساختار، برهم کنش‌ها و واپاشی‌های هسته‌ای	کاربردهای فیزیک هسته ای را در زمینه‌های مختلف زندگی شرح دهند و اهمیت رعایت نکات ایمنی و استانداردهای لازم را در این حوزه بیان کنند.	فصل ششم آشنایی با فیزیک هسته‌ای	*	*		*	—	*			
	پایداری هسته را برحسب نیروی هسته‌ای تحلیل و شرح دهند و نمودار عدد اتمی بر حسب عدد نوترونی را برای هسته‌های پایدار و پرتوزا تفسیر کنند.		*	*		*	*	*			
	انرژی بستگی هسته ای و ترازهای انرژی هسته را شرح و توضیح دهند.		*	*		*	*	*			
	پرتوزایی طبیعی و انواع آن را شرح دهند .		*	*		-	*	*			
	واپاشی‌های آلفا، بتا و گاما را برحسب هسته مادر و دختر بنویسند و برای جلوگیری و نفوذ هر کدام از پرتوهای آلفا، بتا و گاما راه‌های عملی پیشنهاد کنند.		*	*		*	*	*			
	نحوه کار آشکارساز دود را شرح دهند.		*			-	*	*			
	نیمه عمر ایزوتوپ‌های پرتوزا را شرح دهند، نمودار تعداد هسته‌های مادر پرتوزا را در یک نمونه بر حسب زمان رسم کنند و تعداد هسته‌های مادر پرتوزای فعال باقی‌مانده در یک زمان مشخص را به کمک نیمه عمر ایزوتوپ محاسبه نمایند.		*	*	*	*	*	*			
	شکافت هسته‌ای را شرح دهند و معادله واکنش شکافت اورانیم ۲۳۵ را تحلیل کنند.		*		*	-	*	*	*		
	با مرتبه انرژی آزاد شده در هر واکنش شکافت آشنا باشند و آن را با مرتبه انرژی آزاد شده در واکنش‌های شیمیایی به ازای هر مولکول مقایسه کنند.		*	*	*	*	*	*			
	واکنش زنجیره‌ای و غنی‌سازی اورانیم را شرح دهند.		*	*	*	-	*	*			
	راکتورهای شکافت هسته‌ای را شرح دهند و نقش ماده کندساز و میله‌های کنترل و سوخت هسته‌ای را بیان کنند.		*	*	*	*	*	*			
	گداخت یا همجوشی هسته‌ای را شرح دهند و معادله واکنش آن را بنویسند و علت آزاد شدن انرژی در آن را بیان نمایند.		*	*	*	*	*	*			
با مرتبه انرژی آزاد شده در هر واکنش گداخت آشنا باشند و آن را با مرتبه انرژی آزاد شده در هر واکنش شکافت مقایسه کنند.	*	*	*	*	*	*					

ملاحظات:

۱. نمره هر فصل حداکثر می‌تواند تا ۵/۰ نمره نسبت به جدول تغییر کند.
۲. از مطالب مربوط به: خوب است بدانید، زندگینامه دانشمندان و تاریخ علم، نتایج فعالیت‌های تحقیقی، واژه‌نامه، مواردی که در پاورقی برخی از صفحه‌های کتاب اشاره شده است، رمزینه‌ها و پیوست‌ها، نباید پرسش یا مسئله‌ای در آزمون‌ها طراحی شود.
۳. در هر آزمون ثابت‌های فیزیکی مورد نیاز داده شود.
۴. نوشتن یکاها در پاسخ‌های پایانی الزامی است.
۵. رعایت همه محدودیت‌های اعلام شده در مورد حد محتواها و مفاهیم در کتاب درسی، در ارزشیابی و طراحی سؤالات، الزامی است.
۶. در ارزیابی‌های مستمر و پایانی، انتظارات عملکردی مورد توجه قرار گیرد. فهرستی از این انتظارات و سهم آنها را در زیر می‌بینید.
- طراحی آزمایش: ۲ تا ۲ نمره
- تجزیه و تحلیل داده‌ها، رسم نمودار، نتیجه‌گیری از داده‌ها، پیش‌بینی و ...: ۲ تا ۴ نمره
- پاسخ به پرسش‌های مفهومی (مفهوم، کاربرد، تحلیل و ارزیابی): ۴ تا ۷ نمره
- توانایی حل پرسش‌های محاسباتی: ۹ تا ۱۱ نمره
- حل مسائل در شرایط جدید (تحلیل، کاربرد و استدلال): ۱ تا ۳ نمره
۷. لازم به یادآوری است، نمونه انواع پرسش‌ها در سطوح مختلف یادگیری (یادآوردن، فهمیدن، به‌کار بستن، تحلیل، ارزیابی و آفریدن) در کتاب درسی هر پایه موجود است.

بارم‌بندی و محدوده پیشنهادی نوبت اول درس فیزیک (۳ رشته ریاضی فیزیک)

فصل اول: ۵/۷ نمره

فصل دوم: ۸ نمره

فصل سوم تا ص ۷۷ (سر موج طولی) و تمرین‌های مربوطه از آخر فصل: ۵/۴ نمره

توجه: کلیه بندهای ملاحظات بالا در آزمون نوبت اول نیز رعایت شود.

در ارزشیابی‌های مستمر برای اجرای آزمایش، ثبت داده‌ها، نتیجه‌گیری و ارائه، انجام تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات، مشارکت و تعامل در فرایند آموزش مانند (بحث‌های گروهی، کنجکاوی‌های علمی و طرح پرسش‌های مفهومی) نمره مناسب در نظر گرفته شود (حداقل ۸ نمره)

سلامت و بهداشت

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌های بزرگ
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

برنامه درسی سلامت و بهداشت پایه دوازدهم، عمومی و مشترک کلیه رشته‌ها - سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

پرسش‌های اساسی برنامه درسی:

مفهوم سلامت چیست و برای حفظ و ارتقاء آن چه باید کرد؟
الگوی تغذیه سالم چیست و برای داشتن الگوی تغذیه سالم چه باید کرد؟
بیماری چیست و چگونه می‌توان از خود و اطرافیان در برابر ابتلاء به بیماری‌ها مراقبت کرد؟
بهداشت چیست و چگونه می‌توان با رفتارهای صحیح بهداشتی از سلامت خود و دیگران مراقبت کرد؟
آثار سوء برخی از رفتارهای پر خطر (همچون مصرف دخانیات و انواع محصولات دخانی، قلیان، الکل) بر سلامت چیست و چگونه می‌توان از بروز آنها در نوجوانان جلوگیری کرد؟
شایع‌ترین آسیب‌ها، حوادث و خطراتی که در محل کار و زندگی سلامت افراد را تهدید می‌کنند، کدامند و چگونه می‌توان از خود و دیگران در برابر آنها مراقبت کرد؟

ملاحظات پرسش‌های امتحان نهایی:

بارم نمره هر فصل حداکثر تا ۵/۰ نمره نسبت به جدول، می‌تواند تغییر کند.
از مطالب مربوط به صفحه شروع فصل، رمزینه‌ها، آیا می‌دانید، بیشتر بدانید و مواردی که در پاورقی برخی از صفحه‌های کتاب اشاره شده است، در آزمون پرسش نمی‌شود.
در جدول، بالاترین سطوح شناختی اهداف مدنظر در برنامه درسی علامت‌گذاری شده است، ولی در آزمون سطوح پایین‌تر اهداف نیز می‌تواند پرسش شود.

جدول اهداف، سطوح شناختی، بارم نمرات

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی						بارم			عنوان درس (محتوا)
		دانشی			فرایندی			نوبت اول	نوبت دوم	دی و شهریور	
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن				
درک مفاهیم سلامت و سبک زندگی سالم و نحوه برنامه ریزی برای حفظ و ارتقاء سلامت	معنوی لغوی سلامت و مفهوم آن را از نگاه اسلام و منظر دانشمندان مختلف و سازمان جهانی بهداشت شرح می‌دهد.	*			*			۲/۵	۱	۱	سلامت چیست
	مفهوم سلامت و بهداشت و ارتباط آنها را توضیح می‌دهد.	*				*					
	دلایل اولویت پیشگیری بر درمان را توضیح می‌دهد.	*				*					
	ابعاد مختلف سلامت را با ذکر ویژگی‌های آنها طبقه‌بندی می‌کند.	*				*					
	عوامل مؤثر بر سلامت را با ذکر نمونه طبقه‌بندی می‌کند.	*				*					
	سبک زندگی سالم و تأثیر آن بر سلامت و عوامل مختلف مؤثر بر آن را توضیح می‌دهد.	*			*			سبک زندگی سالم			
	مهم‌ترین بیماری‌های مرتبط با سبک زندگی را تشخیص می‌دهد.	*			*						
	در ارزشیابی مستمر، فعالیت‌های دانش‌آموزان در سه محور ارزیابی می‌شود: ۱- مشارکت در گفتگوهای گروهی و کلاسی (۱۰ نمره) شامل: • بیان نظرات و ایده‌های خود به صورت واضح، منطقی و متناسب با موقعیت با بهره‌مندی از اطلاعات و تجربیات فردی • اظهار نظر درباره نظرات دیگران با ارایه دلایل منطقی										

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی				بارم			عنوان درس (محتوا)	ملاحظات
		فرایندی			دانشی					
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل		
	روند تغییر سبک زندگی از گذشته تا حال و تأثیر آن بر سلامت را بررسی می‌کند.	*					*		• نتیجه‌گیری و جمع‌بندی گفتگوها و به اشتراک گذاشتن آن • رعایت آداب گفتگو (همچون گوش دادن فعال و سخن گفتن محترمانه، ساماندهی شروع، ادامه و اتمام گفتگو)، ۲- انجام فعالیت های کتاب درسی(۵ نمره) شامل: • تکمیل برگه های خودارزیابی ها، • پرکردن جداول، • پاسخ به سؤالات، • انجام محاسبات و اندازه‌گیری ۳- نحوه انجام پروژه‌ها (۵ نمره) شامل: • تعیین هدف پژوهش	
	انواع خود مراقبتی را با ذکر نمونه طبقه‌بندی می‌کند.	*				*				
	یک برنامه خود مراقبتی را با استفاده از گام‌های برنامه‌ریزی بررسی می‌کند.	*					*			
درک مفاهیم و اصول تغذیه سالم، ایمن و بهداشتی و روش پیروی از الگوی غذایی سالم	اهمیت تغذیه سالم و عوامل مؤثر بر آن را توضیح می‌دهد.	*				*			برنامه غذایی سالم	
	انواع مواد مغذی مورد نیاز بدن (کربوهیدرات‌ها، چربی‌ها، پروتئین‌ها، ویتامین‌ها و مواد معدنی، آب) و منابع تأمین آنها را تشخیص می‌دهد.	*		*						
	گروه‌های غذایی را با ذکر میزان توصیه شده مصرف روزانه آنها، طبقه بندی می‌کند	*			*					
	نقش هرم غذایی در تنظیم برنامه غذایی روزانه را توضیح می‌دهد.	*			*					
	با استفاده از راهنمای هرم غذایی، غذای مصرفی روزانه یک فرد را بررسی می‌کند.	*				*				
	نیازمندی‌های تغذیه‌ای در افراد مختلف را براساس اصول تغذیه سالم و عوامل مؤثر بر آن بررسی می‌کند.	*				*				
	عادت‌های غذایی و عوامل مؤثر بر آنها را شرح می‌دهد.	*		*						
	برخی از آداب خوردن و آشامیدن در اسلام را تشخیص می‌دهد.	*			*					

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی							بارم			عنوان درس (محتوا)	ملاحظات
		دانشی				فرایندی			نوبت اول	نوبت دوم	دی و شهریور		
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل					
	عادات غذایی نادرست و راه‌حل‌های اصلاح آنها را تشخیص می‌دهد.	*			*				کنترل وزن و تناسب اندام			• طراحی و اجرای صحیح مراحل انجام کار با مراجعه به معلم و دریافت بازخوردهای لازم • تهیه خلاصه گزارش پژوهش و نتایج آن • آمادگی لازم برای ارائه شفاهی گزارش و پاسخ به سؤالات مرتبط با آن	
	انواع سوء تغذیه ناشی از کمبود ریزمغذی‌ها، عوارض ناشی از آنها و روش‌های پیشگیری از آنها را تشخیص می‌دهد.	*			*								
	ریزمغذی‌های مورد نیاز بدن و منابع تأمین آنها را تشخیص می‌دهد.	*			*								
	اهمیت کنترل وزن و تناسب اندام در سلامت را شرح می‌دهد.	*			*								
	مفهوم چاقی، عوامل مؤثر و عوارض آن را شرح می‌دهد.	*			*								
	مفهوم وزن مطلوب و عوامل مؤثر برآن را شرح می‌دهد.	*			*								
	وضعیت بدنی افراد را براساس شاخص توده بدنی بررسی می‌کند.		*				*						
	انواع روش‌های کاهش وزن را بر اساس تأثیر آنها بر سلامت و اصول کاهش وزن مقایسه می‌کند.	*				*							
	میزان انرژی موردنیاز بدن افراد را براساس قانون تعادل انرژی توضیح می‌دهد.	*				*							

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	بارم			ملاحظات
		فرایندی				دانشی			نوبت اول	نوبت دوم	دی و شهریور	
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن					
	اهمیت بهداشت و ایمنی مواد غذایی در سلامت افراد را شرح می‌دهد.	*			*			بهداشت و ایمنی مواد غذای				
	بهداشت مواد غذایی، علت آلودگی و روش‌های اطمینان از سلامت مواد غذایی را شرح می‌دهد.	*			*							
	اصول بهداشتی در جلوگیری از آلودگی و فساد مواد غذایی را تشخیص می‌دهد.	*			*							
	مفهوم فساد مواد غذایی، عوامل ایجاد فساد و راه‌حل‌های مناسب برای رفع فساد مواد غذایی مختلف را تشخیص می‌دهد	*			*							
	بیماری‌های ناشی از غذا، انواع آن و دلایل ابتلاء افراد به این بیماری‌ها را تشخیص می‌دهد.	*			*							
	توصیه‌های خود مراقبتی برای داشتن تغذیه سالم، ایمن و بهداشتی را شرح می‌دهد.	*			*							

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	بارم			ملاحظات
		فرایندی				دانشی			نوبت اول	نوبت دوم	دی و شهریور	
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن					
درک مفاهیم بیماری‌های واگیر و غیرواگیر و نحوه پیشگیری از ابتلا به بیماری‌ها	مفهوم بیماری، طیف بیماری، انواع بیماری، عوامل زمینه‌ساز و وضعیت بیماری در ایران را شرح می‌دهد.	*	*		*			بیماری‌های غیرواگیر	۷	۴	۴	
	مفهوم بیماری‌های غیرواگیر، انواع و عوامل خطر آن‌ها را شرح می‌دهد.	*	*		*							
	بیماری‌های قلبی عروقی، انواع، علائم و نشانه‌ها و عوامل خطر و راه حل‌های پیشنهادی برای کاستن آن‌ها را شرح می‌دهد.	*	*		*							
	فشارخون، دامنه طبیعی، عوامل مؤثر بر تغییرات فشارخون، علائم و آثار فشارخون بالا و راه‌های پیشگیری از آن را شرح می‌دهد.	*	*		*							
	چربی خون، عملکرد، انواع، اختلالات و ارتباط آن با بیماری‌ها را شرح می‌دهد.	*	*		*							
	اهمیت چربی‌های غذا، انواع و میزان مصرف و نقش آن‌ها در رژیم غذایی مناسب را شرح می‌دهد.	*	*		*							
	علائم و نشانه‌ها و اقدامات اولیه در سکت قلبی و سکت مغزی را مقایسه می‌کند.	*	*		*							
	گام‌های پیشگیری از بروز بیماری‌های قلبی عروقی را شرح می‌دهد.	*	*		*							
	بیماری سرطان، مهم‌ترین دلایل بروز آن، مراحل رشد تومور سرطانی و انواع آن را شرح می‌دهد.	*	*		*							
	اهمیت پیشگیری از بیماری سرطان، علائم هشداردهنده، روش‌های تشخیص انواع سرطان و گام‌های پیشگیری از سرطان را شرح می‌دهد.	*	*		*							

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی						بارم			عنوان درس (محتوا)	ملاحظات
		دانشی			فرایندی			نوبت اول	نوبت دوم	دی و شهریور		
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن					
	بیماری دیابت، فرایند ایجاد بیماری،عوامل خطر ساز و راه ها و گام های پیشگیری را شرح می دهد.	*			*							
	علائم و نشانه ها و عوارض انواع بیماری دیابت را از هم تمییز می دهد.	*				*						
	بیماری های واگیر و راه های کنترل آنها را شرح می دهد.	*			*							
	انواع بیماری های واگیر دار را بر اساس شیوه های انتقال و انتشار طبقه بندی می کند.	*				*						
	عامل بیماری زا، راه های انتقال، نمونه های شایع و روش های پیشگیری از بیماری های واگیر (دستگاه گوارش، دستگاه تنفس، بیماری های واگیری که از طریق پوست و مخاط و دستگاه تولید و مثل منتقل می شوند) را از هم تمییز می دهد.	*				*						
	بیماری هپاتیت، عامل بیماری، انواع هپاتیت، علائم و عوارض آن و راه های پیشگیری از آن را شرح می دهد.	*			*							
	بیماری اچ آی وی/ ایدز، عامل بیماری، علائم و فرایند پیشروی بیماری، راه های تشخیص و محافظت از خود در برابر آلوده شدن را شرح می دهد.	*			*							

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی							عنوان درس (محتوا)	بارم			ملاحظات
		فرایندی				دانشی				نوبت اول	نوبت دوم	دی و شهریور	
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل					
درک مفاهیم و اصول بهداشت فردی، ازدواج و فرزندآوری و روان و رفتارهای صحیح بهداشتی حفظ و ارتقا سلامت	مفهوم بهداشت فردی، اهمیت، آثار و نتایج آن را شرح می‌دهد.	*			*				بهداشت فردی	۴	۴/۵	۴/۵	
	اهمیت سلامت چشم، علائم و روش تشخیص مشکلات بینایی، انواع عیوب انکساری چشم و روش های اصلاح، آسیب‌های شایع چشمی و اقدامات اولیه آن‌ها را شرح می‌دهد.	*			*								
	نقش گوش در سلامت بدن، علائم و نشانه‌های مشکلات شنوایی، روش‌های صحیح حفظ بهداشت و مراقبت از سلامت گوش را شرح می‌دهد.	*			*								
	اهمیت بهداشت پوست و مو در سلامت بدن، انواع خطراتی که پوست و موی نوجوانان را تهدید می‌کند و روش‌های صحیح مواجهه با آن‌ها را شرح می‌دهد.	*			*								
	اهمیت خواب در سلامت بدن، آثار و عوارض ناشی از کم خوابی و اصول بهداشت خواب را شرح می‌دهد.	*			*								
	اهمیت بهداشت دهان و دندان در سلامت بدن، آثار و عوارض ناشی از عدم رعایت و اصول بهداشت دهان و دندان را شرح می‌دهد.	*			*								
	شایع‌ترین مشکلات دهان و دندان و عوامل اصلی ایجاد پوسیدگی دندان را شرح می‌دهد.	*			*								
	توصیه‌های خود مراقبتی بهداشت فردی را شرح می‌دهد.	*			*								

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	بارم			ملاحظات
		دانشی			فرایندی				نوبت اول	نوبت دوم	دی و شهریور	
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن					
	اهمیت ازدواج و لزوم آمادگی مناسب برای ازدواج را توضیح می‌دهد.	*				*		بهداشت ازدواج و فرزندآوری				
	اقدامات بهداشتی لازم قبل از ازدواج را شرح می‌دهد.	*			*							
	اهمیت باروری و فرزندآوری را توضیح می‌دهد.	*			*							
	عوامل مؤثر بر باروری زوجین را تشخیص می‌دهد.	*			*							
	توصیه‌های بهداشتی برای باروری مردان و بارداری زنان را شرح می‌دهد.	*			*							
	اهمیت بهداشت روان و خطرات ناشی از فقدان آن را توضیح می‌دهد.	*				*		بهداشت روان				
	اهمیت خودآگاهی و روش شناخت واقعی خود را شرح می‌دهد.	*			*							
	عزت نفس، اهمیت آن و راه‌های حفظ و بهبود عزت نفس را شرح می‌دهد.	*			*							
	سرسختی و تاب‌آوری، اهمیت آن و توصیه‌های حفظ و ارتقای سرسختی و تاب‌آوری را شرح می‌دهد.	*			*							
	انواع اختلالات روانی رفتاری شایع در دوره نوجوانی و علائم و نشانه‌های هشداردهنده و راهکارهای مدیریت آنها را تشخیص می‌دهد.	*			*							
	توصیه‌های خود مراقبتی برای داشتن بهداشت روان را شرح می‌دهد.	*			*							

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	بارم			ملاحظات
		فرایندی				دانشی			نوبت اول	نوبت دوم	دی و شهریور	
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن					
درک آثار رفتارهای پرخطر همچون استعمال دخانیات، الکل و مواد مخدر بر سلامت و روش های پیشگیری از بروز آنها	دخانیات، انواع محصولات دخانی و عوارض استفاده از آنها را شرح می‌دهد.	*			*			مصرف دخانیات و الکل	۴	۳		
	انواع مواد سمی موجود در سیگار و عوارض هر یک از آنها را بر روی بدن تشخیص می‌دهد.	*			*							
	محصولات بدون دود و نوپدید دخانی و عوارض استفاده از آنها را شرح می‌دهد.	*		*								
	باورهای غلط در مورد قلیان، مواد سمی موجود در قلیان و عوارض مصرف آن بر روی بدن را توضیح می‌دهد.	*			*							
	مهم‌ترین عوامل سوق‌دهنده نوجوانان و جوانان به‌سوی مصرف مواد دخانی را توضیح می‌دهد.	*			*							
	دود دست‌دوم و سوم مواد دخانی و عوارض آنها را از هم تشخیص می‌دهد.	*	*									
	آثار زیان بار فوری و بلندمدت مصرف مشروبات الکلی بر سلامت بدن را شرح می‌دهد.	*		*								
	اعتیاد، عوارض و پیامدهای آن و اهمیت پیشگیری از اعتیاد را توضیح می‌دهد.	*			*			اعتیاد به مواد مخدر و عوارض آن	۴	۳		
	اختلالات مصرف مواد و اهمیت پیشگیری از آن را توضیح می‌دهد.	*			*							
	انواع وابستگی به مواد و نشانه‌های آنها را از هم تشخیص می‌دهد.	*			*							
	انواع مواد اعتیادآور، آثار و عوارض مصرف هر یک از آنها را از هم تمیز می‌دهد.	*			*							

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی						عنوان درس (محتوا)	بارم			ملاحظات
		فرایندی				دانشی			نوبت اول	نوبت دوم	دی و شهریور	
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن					
	برخی دلایل رفتاری نوجوانان در دام اعتیاد و عوامل بازدارنده و محافظت‌کننده از آنها در برابر اعتیاد را توضیح می‌دهد.	*				*						
	عوامل مؤثر در شروع اعتیاد و مهارت نه گفتن را شرح می‌دهد.	*		*								
	توصیه‌های خود مراقبتی در زمینه پیشگیری از رفتارهای پرخطر را شرح می‌دهد.	*		*								
شناسایی انواع آسیب‌ها و حوادث رایج در محیط کاروندگی و روش‌های پیشگیری از وقوع آنها	اختلالات اسکلتی عضلانی، شایع‌ترین آنها و عوامل بروز آنها را شرح می‌دهد.	*		*								
	وضعیت بدنی مناسب و دلایل دچار شدن به وضعیت بدنی نامناسب را شرح می‌دهد.	*		*								
	روش صحیح ارزیابی وضعیت بدن را توصیف می‌کند.	*		*								
	هنگام ایستادن، راه رفتن، خوابیدن و نشستن روی صندلی، وضعیت بدنی درست و نادرست را تمیز می‌دهد.	*				*						
	هنگام بلند کردن اشیاء سبک و سنگین از روی زمین و حمل بار روش درست و نادرست را تمیز می‌دهد.	*				*						
	برای انجام برخی از امور روزمره، روش درست و نادرست را تمیز می‌دهد.	*				*						
	انواع حرکات مناسب برای تقویت عضلات کمر را تشخیص می‌دهد.	*		*								
	اصول ارگونومی و نحوه بکارگیری آنها در برخی از وسایل پرکاربرد نوجوانان و انجام امور مختلف را تشخیص می‌دهد.	*		*								

اهداف کلی	اهداف جزئی	سطوح شناختی							عنوان درس (محتوا)	بارم			ملاحظات
		فرایندی				دانشی				نوبت اول	نوبت دوم	دی و شهریور	
		اولیه	مفهومی	روندی	یادآوردن	فهمیدن	کار بستن	تحلیل					
	توصیه‌های خود مراقبتی برای پیشگیری از اختلالات اسکلتی عضلانی را شرح می‌دهد.	*			*				پیشگیری از حوادث خانگی				
	حادثه، سطوح پیشگیری از حوادث و نهادهای امدادی در حوادث خانگی را شرح می‌دهد.	*			*								
	خطر، عمده‌ترین عوامل خطر ساز در حوادث خانگی و شایع‌ترین حوادث خانگی را شرح می‌دهد.	*			*								
	مسمومیت با گاز مونوکسید کربن و انواع مواد شیمیایی، علائم و توصیه‌های خود مراقبتی آنها را شرح می‌دهد.	*			*								
	انواع آتش‌سوزی و اقدامات اولیه، پیامدهای ناشی از آن و توصیه‌هایی برای پیشگیری از آنها را از هم تمییز می‌دهد.	*					*						
	انواع انسداد راه تنفس و اقدامات مؤثر و توصیه‌های خود مراقبتی در هر یک از انها را از هم تمییز می‌دهد.	*					*						
	سقوط و عوامل خطر آفرین آن را شرح می‌دهد.	*			*								

۱۱۴۲۳۲

احکام (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌گستر
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

جدول هدف محتوا ارزشیابی درس روش استنباط احکام (احکام ۳) پایه دوازدهم رشته علوم و معارف اسلامی به تفکیک دروس، سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عصاره ارزشیابی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

بارم درس		سطوح شناختی							اهداف جزئی	اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)		
		خلق و آفرینش	نقد و ارزیابی	تجزیه و تحلیل	کاربرد	فهمیدن	به یاد سپردن	دانشی					
								اولیه				مفهومی	روندی
۱/۵ نمره	۲						*			*	جایگاه علم اصول فقه را بشناسد با علوم مورد نیاز فقیه آشنا شود با وظیفه یک فقیه در استنباط احکام آشنا شود	درک روشمند بودن استنباط حکم شرعی	بخش اول: روشمند بودن استنباط حکم شرعی درس اول: ضرورت روشمند بودن فقه
	۳						*			*	با تأثیرگذارترین فقها آشنا شود با نقش ائمه در پیدایی اصول فقه آشنا شود	شناخت ادوار فقه و اصول فقه	درس دوم: تاریخچه استنباط حکم شرعی
	۳						*			*	بتواند اصول فقه را تعریف کند و هدف علم اصول را بیان کند	آشنایی با علم اصول فقه	درس سوم: اصول فقه علم روش استنباط
	۳						*			*	با آیات الاحکام آشنا شود با متن فقهی مرتبط با موضوع درس آشنا شود با قطب الدین راوندی آشنا شود	آشنایی با قرآن به عنوان یکی از منابع فقه	بخش دوم: آشنایی با ادله اجتهادی و نقش آن در استنباط احکام درس چهارم: کتاب (قرآن)

فهرست

ادبیات و علوم انسانی

علوم و معارف اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارم درس		سطوح شناختی									اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)
		خلق و آفرینش	نقد و ارزیابی	تجزیه و تحلیل	کاربرد	فهمیدن	به یاد سپردن	دانشی				
نوبت اول	نوبت دوم							اولیه	مفهومی	روندی		
۳/۵ نمره	۳					*	*	*	*	بتواند سنت را تعریف کند اعتبار سنت را بداند با علم رجال و درایه آشنا شود	آشنایی با سنت به عنوان یکی از منابع فقه	درس پنجم: سنت
	۳						*		*	بتواند انواع امر و نهی را تعریف کند دلالت امر و نهی را بشناسد با متن فقهی مرتبط با موضوع آشنا شود با شیخ صدوق آشنا شود	روش استنباط احکام از اوامر و نواهی موجود در کتاب و سنت	درس ششم: امر و نهی
	۳						*		*	بتواند اقسام مفهوم را تعریف کند با متن فقهی مرتبط با موضوع آشنا شود با علامه حلی آشنا شود	روش استنباط احکام از مفاهیم موجود در کتاب و سنت	درس هفتم: مفاهیم
۳ نمره	-						*		*	بتواند عام و خاص و مطلق و مقید را تعریف کند با شرایط استفاده از اطلاق آشنا شود با متن فقهی مرتبط با موضوع آشنا شود با شهید اول و شیخ مفید آشنا شود	شیوه استنباط احکام از عمومات و اطلاقات کتاب و سنت	درس هشتم: عام و خاص مطلق و مقید
۲ نمره	-						*		*	بتواند حجیت اجماع را توضیح دهد اقسام اجماع را بداند با متن فقهی مرتبط آشنا شود با شیخ طوسی آشنا شود	آشنایی با اجماع به عنوان یکی از منابع فقه	درس نهم: اجماع
۲ نمره	-						*		*	بتواند حجیت عقل را توضیح دهد بتواند مقدمه واجب را توضیح دهد با متن فقهی مرتبط آشنا شود	آشنایی با عقل به عنوان یکی از منابع فقه	درس دهم: عقل (۱)

بارم درس		سطوح شناختی							اهداف جزئی	اهداف کلی	عنوان درس (محتوا)	
		خلق و آفرینش	نقد و ارزیابی	تجزیه و تحلیل	کاربرد	فهمیدن	به یاد سپردن	دانشی				
نوبت اول	نوبت دوم							اولیه	مفهومی	روندی		
۲ نمره	-						*			تلازم میان نهی و بطلان را بداند با متن فقهی مرتبط با موضوع آشنا شود با صاحب جواهر آشنا شود	آشنایی با عقل به عنوان یکی از منابع فقه	درس یازدهم: عقل (۲)
۳ نمره	-						*			جایگاه ادله فقهی را بشناسد اقسام اصول عملیه را تعریف کند استصحاب و کاربرد آن را بشناسد با متن فقهی مرتبط با موضوع آشنا شود	آشنایی با اصول عملیه و اصل استصحاب به عنوان یکی از منابع فقه	بخش سوم: آشنایی با ادله فقهی و نقش آن در استنباط احکام درس دوازدهم: ادله فقهی (۱) (استصحاب)
۳ نمره	-					*	*	*	*	با شرایط استفاده از برائت، احتیاط و تخییر آشنا شود با متن فقهی مرتبط با موضوع آشنا شود با امام خمینی آشنا شود	درس سیزدهم: ادله فقهی (۲) (برائت، احتیاط، تخییر)	درس سیزدهم: ادله فقهی (۲) (برائت، احتیاط، تخییر)

ملاحظات:

سؤالات با عباراتی دقیق، گویا و دور از ابهام طرح شوند؛ به عبارت دیگر نوع بیان سؤال چنان باشد که عدم پاسخگویی دانش آموزان، صرفاً نداشتن دانش و مهارت لازم در یادگیری پاسخ مربوط به سؤال باشد، نه عدم توانایی در درک مفهوم سؤال.
از مطالب «تطبیق فقهی» و ترجمه آن، «تاریخ فقه» و «فعالیت» نباید در آزمون نهایی سؤال طراحی شود.
در بعضی از دروس، در قسمت «بیندیشیم و پاسخ دهیم» سؤالاتی وجود دارد که مرتبط با مطالب تطبیق فقهی می باشد. این سؤالات صرفاً جنبه تمرینی داشته و نباید در آزمون نهایی مورد ارزیابی قرار گیرند.
جدول سؤالات مذکور که در آزمون نهایی نباید از آنها سؤال طراحی شود، به شرح ذیل است:

درس	شماره سؤال	صفحه	سؤال
۴	۴	۳۸	توضیح دهید که چگونه امام کاظم علیه السلام از دو آیه «قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ الْقَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ مَا بَطَّنَ» و «يَسْتَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا اِثْمٌ كَبِيرٌ» حرمت خمر را استنباط کرده است؟
۶	۴	۵۳	با دقت در متن فقهی این درس که از شیخ صدوق نقل شد، مواردی را که در آن به استناد امر و نهی، یک حکم فقهی استنباط شده است، بیابید.
۷	۳ و ۸	۶۲	با توجه به متن فقهی مرتبط با مفهوم موافق بیان کنید که چگونه از «طریق اولویت» در استنباط حکم شرعی استفاده شده است؟ حکم فقهی استنباط شده بر اساس مفهوم شرط و مفهوم وصف را در متن های فقهی درس بیان کنید.
۸	۳ و ۶	۷۱	در متن فقهی مرتبط با بحث عام و خاص، نحوه استدلال به عموم الفاظ برای استنباط حکم شرعی را بیان نمایید. در متن فقهی شیخ مفید نحوه استدلال به اطلاق لفظ را بیان نمایید.
۹	۳	۷۶	متون فقهی موجود در این درس را ترجمه و مواردی را که به اجماع استناد شده است، بیان کنید.
۱۰	۶	۸۲	دلیلی را که در متن فقهی (جواهرالکلام) برای اثبات واجب غیری بودن وضو آمده است، بیان کنید.
۱۱	۳	۸۶	با دقت در متن های فقهی این درس، مواردی از تلازم میان نهی و بطلان حکم شرعی را بیان کنید.

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

اخلاق (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

بارم‌بندی اخلاق اسلامی (۳)، پایه دوازدهم رشته علوم و معارف اسلامی به تفکیک دروس، سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

درس	عنوان	نوبت اول	نوبت دوم (خرداد) شهریور و دی ماه
۱	اخلاق به رنگ بهشت	۴	۳/۵
۲	خوب بودن یا نبودن مسئله این است	۴	
۳	خوب همیشه خوب است!	۴	
۴	تکیه بر بی کران	۴	۱/۵
۵	آسمان نزدیک است...	۴	
۶	و خدا گفت: تو را من چشمم در راهم!		۳
۷	حال سبک باران خوش است!		۳
۸	شکوه شکیبایی		۳
۹	رشد و اشک		۳
۱۰	حیاتی به رنگ حیا		۳
جمع		۲۰	۲۰

توضیحات

- سؤالات کلی و از مفاهیم اصلی درس طراحی گردد.
- مفاهیم آیات و روایات مورد ارزشیابی قرار گیرد.
- زمان تدریس این کتاب، ۱ ساعت در هفته و نوع آزمون کتبی است.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش‌های آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عاشقانه
شهریار

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

ارزشیابی در دو بخش انجام می‌گیرد:

الف) ارزشیابی مستمر

نمره ارزشیابی مستمر دانش‌آموز با توجه به میزان مشارکت وی در فعالیت‌های یادگیری و در فرایند آموزش تعیین می‌شود. اهم این فعالیت‌ها در این درس، عبارت است از:

- ۱- مشارکت در کار گروهی به منظور فهم بیشتر موضوعات و مطالب هر درس
- ۲- انجام فعالیت‌های کلاسی
- ۳- آزمون‌های شفاهی و کتبی طول ترم

ب) ارزشیابی پایانی

این ارزشیابی در پایان هر نوبت انجام می‌گیرد و براساس رویکرد کلی محتوای آموزش یعنی فهمیدن، نه حفظ کردن، استوار است، محورهای کلیدی و اصلی، محور آزمون است و از طرح مطالب حاشیه‌ای و فرعی نباید سؤال طرح شود.

نکات بسیار مهم

- ۱- معنا کردن آیاتی که ترجمه آن در کتاب آمده است نباید در ارزشیابی مستمر و پایانی و آزمون‌های ورودی دانشگاه مورد سؤال قرار گیرد. هم چنین نباید از معنی کلمه یا لغت سؤال شود.
- ۲- حفظ کردن عین آیات و روایات و ترجمه‌های آنها ضرورت ندارد. بلکه فهم مفاهیم مرتبط با درس باید مورد سؤال قرار گیرد.
- ۳- در برخی دروس، بخش‌هایی با عنوان «بیشتر بدانیم» وجود دارد. از این بخش و پاورقی‌ها، در هیچ آزمونی اعم از آزمون‌های وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سؤالی طرح نمی‌شود.
- ۴- توجه به صحت قرائت آیات در همه دروس همواره مطلوب است، اما با وجود درس مستقل علوم و معارف قرآنی، نمره‌ای به بحث قرائت در این درس اختصاص نمی‌یابد.

۱۱۲۲۴۲

جریان شناسی اندیشه های معاصر

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر برنامه ریزی و تألیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالمی
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارمبندی جریان شناسی اندیشه های معاصر پایه دوازدهم رشته علوم و معارف اسلامی به تفکیک دروس، سال تحصیلی ۱۴۰۴_۱۴۰۳

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی
دفتر برنامه ریزی و تألیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عمادالزمان
رئیس
سال تحصیلی ۱۴۰۴_۱۴۰۳

درس	نوبت اول	نوبت دوم (خرداد) شهریور و دی ماه
اول	۲/۵	۱
دوم	۳	۱
سوم	۲/۵	۵/۵
چهارم	۳	۱
پنجم	۵/۵	۱/۵
ششم	۳/۵	۱
هفتم	—	۴
هشتم	—	۴
نهم	—	۴
دهم	—	۴
یازدهم	—	۲
جمع	۲۰	۲۰

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارمبندی جریان شناسی اندیشه های معاصر دوازدهم علوم و معارف اسلامی سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ارزشیابی این درس در دو بخش انجام می گیرد:

الف) ارزشیابی مستمر

در این ارزشیابی فعالیت دانش آموزان از آغاز هر ترم باید مورد توجه واقع شود. ارزشیابی مستمر، شامل امور زیر است:

- ۱- مشارکت در فرایند آموزش ۳ نمره
- ۲- انجام فعالیت های کلاسی ۵ نمره
- ۳- انجام بخش اندیشه و تحقیق ۵ نمره
- ۴- آزمون های طول ترم ۷ نمره

ب) ارزشیابی پایانی

این ارزشیابی براساس رویکرد کلی محتوای آموزش، یعنی فهمیدن، نه حفظ کردن، استوار است، ۲۰ نمره دارد و در پایان هر نیم سال انجام می گیرد.

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

نگارش (۳)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

بارمبندی نگارش (۳)، پایه دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عمادالزمان
رئیس
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ردیف	موضوع	سنجه‌های ارزشیابی	نمره
۱	بازشناسی	توانایی بازشناسی آموزه‌های درس	۲
۲	تولید متن	۱- خوش آغازی (جَدَّابِیَّت و گیرایی، نشان دادن نمایی کلی از محتوای نوشته)	۱/۵
		۲- پرورش موضوع یا شیوة بیان نوشته (بیان ساده و صمیمی - بیان احساس متناسب با موضوع - سیر منطقی نوشته - فکر و نگاه نو)	۹
		۳- خوش فرجامی (جمع‌بندی مطالب - تأثیرگذاری و تفکّر برانگیز بودن)	۱/۵
		۴- املای واژگان (نداشتن غلط املایی) و رعایت نشانه‌های نگارشی	۲
۳	سازه‌های نوشتاری	مثل‌نویسی/ حکایت نگاری/ شعرگردانی (درک و دریافت هسته معنایی مثل، حکایت و شعر و پروراندن موضوع)	۳
		رعایت املا و نشانه‌های نگارشی	۱
		جمع	۲۰

زمان تدریس این کتاب ۲ ساعت در هفته و نوع آزمون کتبی است.

یادآوری:

در آزمون‌های نوبت دوم، شهریور و دی ماه، پرسش از کل کتاب طبق بarmبندی جدول فوق، طرح خواهد شد.

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

۱۱۲۲۲۳

تحلیل فرهنگی

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌پژوه
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارمبندی تحلیل فرهنگی (مطالعات فرهنگی) پایه دوازدهم انسانی سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

الف) ارزشیابی مستمر

نمرات ارزیابی مستمر در هر نیم‌سال تحصیلی ۲۰ نمره به شرح زیر:

۱- حضور فعال در فرایند تدریس و مشارکت در انجام فعالیت‌های کلاسی، شامل گفت‌وگو کنید، تجزیه و تحلیل کنید، ...

۸ نمره

۴ نمره

۳ نمره

۵ نمره

۲- انجام فعالیت‌های تحقیقی، شامل تحقیق کنید، بررسی کنید، ...

۳- برگزاری میزگرد فرهنگی

۴- ارزشیابی و امتحان

ب) ارزشیابی پایانی

نوبت اول

درس	نوبت دوم	نوبت اول	جمع
اول	۲	۴	۶
دوم	۳	۴	۷
سوم	۳	۴	۷
جمع	۸	۱۲	۲۰

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

نوبت دوم، شهریور و دی ماه

فصل	درس	نوبت دوم، شهریور و دی ماه
اول	اول	۳
	دوم	
	سوم	
دوم	اول	۳
	دوم	
	سوم	
سوم	اول	۲
	دوم	۲
	سوم	۳
چهارم	اول	۱/۵
	دوم	۱/۵
	سوم	۱/۵
	چهارم	۲/۵
جمع		۲۰

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

مدیریت خانواده و سبک زندگی (ویژه دختران)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

بارمبندی مدیریت خانواده و سبک زندگی ویژه دختران پایه دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عاشقانه
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

صحنه	شماره نما	عنوان	صفحه	بارم نوبت اول	بارم نوبت دوم شهریور و دی ماه
اول	۱	حس دختری ...	۲۸	۱	۵/۰
	۲	دختر یعنی این ...	۹۱۵	۱/۵	
دوم	۳	در جست‌وجوی هویت	۱۸۲۵	۱	۵/۰
	۴	من و مامان و بابا	۲۶۳۱	۱/۵	
سوم	۵	ازدواج در بین چالش‌ها ۱	۳۴۴۲	۲	۲
	۶	ازدواج در بین چالش‌ها ۲	۴۳۴۹	۲	
	۷	ازدواج کنم چه فایده؟	۵۰۵۴	۲	
	۸	چه عجله ایه؟	۵۵۶۲	۲	
چهارم	۹	کدبانو باش	۶۴۷۰	۱/۵	۲
	۱۰	پختگی عقلی	۷۱۷۷	۲	
	۱۱	پختگی اجتماعی	۷۸۸۵	۲	
	۱۲	پختگی عاطفی	۸۶۹۰	۱/۵	
پنجم	۱۳	مجبورم؛ نمی‌توانم با او ازدواج نکنم	۹۸۹۲	۰	۱/۵
	۱۴	از ماست که بر ماست	۹۹۱۰۳	۰	۱/۵
	۱۵	عبور از چالش‌های عاطفی	۱۰۴۱۰۹	۰	۱/۵
ششم	۱۶	از ازدواج چی می‌خوام؟	۱۱۲۱۱۹	۰	۱
	۱۷	مرد زندگیت را بشناس ۱	۱۲۰۱۲۶	۰	۱
	۱۸	مرد زندگیت را بشناس ۲	۱۲۷۱۳۳	۰	۱
هفتم	۱۹	همتای خودت را بشناس	۱۳۶۱۴۴	۰	۱
	۲۰	چطور آشنا شویم؟	۱۴۵۱۵۱	۰	۱/۵
	۲۱	خواستگاری حواس جمع می‌خواهد	۱۵۲۱۵۷	۰	۱
	۲۲	با اجازه بزرگ‌ترها	۱۵۸۱۶۴	۰	۱
هشتم	۲۳	با هم دعوا نکنید	۱۶۶۱۷۴	۰	۱
نهم	۲۴	بروید با هم بسازید!	۱۷۶۱۸۵	۰	۱
دهم	۲۵	می‌خوام برم سر کار	۱۸۸۱۹۷	۰	۱
جمع				۲۰	۲۰

فهرست

ادبیات و علوم
انسانیعلوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

۱۱۲۲۴۵

مدیریت خانواده و سبک زندگی (ویژه پسران)

دوره دوم متوسطه / پایه دوازدهم نظری

علوم تجربی

ریاضی فیزیک

علوم و معارف اسلامی

ادبیات و علوم انسانی

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عالم‌های آینده
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فهرست

ادبیات و علوم
انسانی

علوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی

۲۹۳

بارمبندی مدیریت خانواده و سبک زندگی ویژه پسران پایه دوازدهم سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

(تألیف بانکی پور و همکاران)

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

عاشق‌آرزو
سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

فصل	درس	عنوان	صفحه	نوبت اول	نوبت دوم شهریور و دی ماه
اول	۱	هویت و آرمان	۲-۶	۱	۱/۵
	۲	آزادی و میل	۷-۱۳	۲	
	۳	دوستی‌های مختلط	۱۴-۱۹	۱	
	۴	عقل و آزادی	۲۰-۲۵	۱/۵	۳/۵
	۵	حیا و بی‌اعتنایی	۲۶-۲۹	۳	
	۶	خویشتن‌داری	۳۰-۳۶	۲/۵	
	۷	احساس گناه	۳۷-۴۰	۲	
	۸	قطع رابطه	۴۱-۴۶	۱/۵	
دوم	۹	اصول تعامل دو جنس	۵۱-۴۷	۱/۵	
	۱۰	رابطه عمیق و صمیمی زن و مرد	۵۲-۵۶	۲	
	۱۱	نامزدی	۵۷-۶۳	۲	
سوم	۱۲	پختگی عقلی	۶۴-۷۱		۱/۵
	۱۳	پختگی اجتماعی ۱	۷۲-۷۷		۱/۵
	۱۴	پختگی اجتماعی ۲	۷۸-۸۳		۱/۵
	۱۵	پختگی اقتصادی	۸۴-۹۱		۱/۵
	۱۶	پختگی عاطفی	۹۸-۹۲		۱/۵
چهارم	۱۷	انعطاف و مثبت‌نگری	۱۰۰-۱۰۴		۱
	۱۸	مهارت حل اختلاف	۱۱۱-۱۰۵		۱/۵
پنجم	۱۹	انگیزه‌ها و معیارهای انتخاب همسر	۱۱۴-۱۱۸		۱/۵
	۲۰	زن زندگی	۱۱۹-۱۲۴		۱/۵
	۲۱	همتایی	۱۲۵-۱۳۱		۱
	۲۲	شیوه‌های آشنایی برای ازدواج	۱۳۸-۱۳۲		۱
جمع نمره				۲۰	۲۰

فهرست

ادبیات و علوم
انسانیعلوم و معارف
اسلامی

ریاضی فیزیک

علوم تجربی